

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ

ΣΥΜΠΟΣΙΟ

**«Ημερήσια Ελληνικά Σχολεία
στη Διασπορά»**

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

5-6 ΙΟΥΛΙΟΥ 2008

Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ., Ρέθυμνο 2009

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΔΑΜΑΝΑΚΗΣ

- Αριθμός 16 -

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας
και Θρησκευμάτων

© Πανεπιστήμιο Κρήτης

Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.

Εργαστήριο Διαπολιτισμικών

και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)

Πανεπιστημιούπολη 74 100 Ρέθυμνο

Τηλέφωνα: 28310-77605, 77635

Fax: 28310-77636

e-mail: ediamme@edc.uoc.gr

www.uoc.gr/diaspora

	<p>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ</p> <p>ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ</p> 	 <p>Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης</p>
---	--	--

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ Δ.Ε.
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ
& ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
(Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)

ΠΑΙΔΕΙΑ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Επιστημ. Υπεύθυνος Έργου: Μιχάλης Δαμανάκης

Χρηματοδότηση: Ευρωπαϊκή Ένωση,
Υπουργείο Εθνικής Παιδείας
και Θρησκευμάτων

Φορέας παρακολούθησης: Ε.Υ.Δ. ΕΠΕΑΕΚ

Φορέας υλοποίησης: Πανεπιστήμιο Κρήτης
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.
Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και
Μεταναστευτικών Μελετών
(Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)

Επιμέλεια τόμου: Μιχελακάκη Θεοδοσία

Σελιδοποίηση τόμου, εξώφυλλο: Μεταξά Κωνσταντίνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	7
Φιλιππάκη-Warburton Ειρ.: Διασπορά, Ελληνική Ταυτότητα και Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας	9
Ραπος Μ.: Το Alphington Grammar School στη Μελβούρνη της Αυστραλίας.	19
Παναγόπουλος Γ.: Ημερήσια Ελληνικά Σχολεία στη Διασπορά: η περίπτωση του Ελληνορθόδοξου Κολλεγίου Αγίου Γεωργίου Θέμπαρτον Νότιας Αυστραλίας: μια πετυχημένη ιστορία 25 χρόνων (1984-2008)	21
Κρυσταλλίδου Αν.: S.A.H.E.T.I. 1974-2008: Η συμβολή της εκπαιδευτικής φιλοσοφίας της Σχολής στη διαμόρφωση της ταυτότητας και του ήθους του σχολείου	27
Ρουσάλης Σ.: Τα Ημερήσια Ελληνικά Σχολεία του Μπουένος Άιρες. Η ιστορία τους και η επιβίωσή τους την δεκαετία της οικονομικής κρίσης και των κοινωνικών ανακατατάξεων - Προοπτικές	29
Σελλούντου Β.: Ημερήσιο Ελληνοαμερικανικό Σχολείο «Σωκράτης» Σικάγου: 1908-2008	37
Τσόκου - Κρομμύδα Α.: Το Ημερήσιο Ελληνοαμερικανικό σχολείο «Βασίλειος Σπυρόπουλος» της Κοινότητας Αγίου Νικολάου Flushing Νέας Υόρκης.	49
Καυκούλης Γ.: Τα Σχολεία της Αρχιμηδείου Ακαδημίας: Κονσερβατόρια Μαθηματικών και της Ελληνικής Γλώσσας	55
Σκουτέλας Αντ.: Το Odyssey Charter School	77
Κοκκόλη Στ.: Τα Charter Schools στις Η.Π.Α.	89
Σαραντίδη Ά.: Μεταμόρφωση - Ημερήσιο Ελληνορθόδοξο Σχολείο.	93
Τσάκαλη Γ.: Το σχολείο «Σωκράτης»: Η καρδιά του ελληνισμού στο Κεμπέκ.	101
Σιλιγάρης Χρ.: Τα Ελληνικά Ιδιωτικά Σχολεία (Ε.Ι.Σ.) Α/θμιας Εκπαίδευσης Βαυαρίας: Καθεστώς λειτουργίας, προβλήματα, προτάσεις.	103
Διαμαντής Ν.: Ελληνικά Γυμνάσια στη Βαυαρία. Μεταρρυθμίσεις και προοπτικές	119
Κατζουράκη Στ., Μελιάδης Αρ.: Τα Κρατικά Ευρωπαϊκά Σχολεία του Βερολίνου (ΚΕΣΒ). (Die Staatlichen Europa Schulen Berlin-SESB) Ιστορικό-Δομή και Λειτουργία-Προοπτικές	121
Κωνσταντόπουλος Κ.: Σύνομη ιστορία της Κοντομιχάλειου και Τράμπειου Σχολής Χαρτούμ	135
Αλέποβα Ειρ.: Η δυναμική παρουσία του Ελληνικού Σχολείου Σταυρούπολης ως Κέντρο της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης και του Ελληνικού Πολιτισμού στο Βόρειο Κούκασο	145

Εισαγωγή

Στο πλαίσιο του προγράμματος *Παιδεία Ομογενών*, το οποίο χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδας και την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει ως αντικείμενο την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη διασπορά, οργανώθηκε στις 5 και 6 Ιουλίου 2008 συμπόσιο με θέμα τα «*Ημερήσια Ελληνικά Σχολεία στη Διασπορά*».

Στόχος του συμποσίου ήταν μέσα από τις εισηγήσεις διευθυντών σχολικών μονάδων και ειδικών επιστημόνων να γίνει μια παρουσίαση της συγκεκριμένης μορφής ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης και να αναδειχθεί η συμβολή της στην ελληνόγλωσση εκπαίδευση και οι προοπτικές που δημιουργεί σε κάθε εστία ελληνικού πληθυσμού.

Οι εισηγήσεις ακολούθησαν την παρακάτω δομή με βάση τους άξονες που είχαν οριστεί από την οργανωτική επιτροπή:

1. *Σύντομο ιστορικό του Σχολείου*

(πότε ιδρύθηκε και με βάση ποιο νομικό πλαίσιο, ποιος είναι ο φορέας του, ποια ήταν/είναι η αποστολή του, ποιοι οι σημαντικότεροι σταθμοί στην ιστορία του, βαθμίδες εκπαίδευσης που καλύπτει π.χ. Δημοτικό, Γυμνάσιο-Λύκειο, αν έχει το σχολείο δίδακτρα).

2. *Υποδομές του σχολείου*

(ιδιόκτητα κτίρια, εργαστήρια, βιβλιοθήκη, γυμναστήριο, μηχανοργάνωση κ.λπ.).

3. *Μαθητικό δυναμικό*

(ποια ήταν/είναι η εθνοτική προέλευση των μαθητών, πώς εξελίχθηκε η εθνοτική σύνθεση του μαθητικού δυναμικού στην ιστορική πορεία του σχολείου, πώς κατανέμονται οι αριθμοί των μαθητών ανά τάξη και φύλο, γεωγραφική έκταση που καλύπτει το σχολείο, εισροές, εκροές, διαρροές μαθητικού δυναμικού που συνεχίζουν την φοίτηση τους οι μαθητές μετά την αποφοίτηση από το σχολείο).

4. *Εκπαιδευτικό προσωπικό*

(ανά βαθμίδα εκπαίδευσης, φύλο, ηλικία, ειδικότητα, εθνοτική προέλευση - π.χ. ελληνικής καταγωγής- άλλη εθνοτική καταγωγή, ομογενείς, αποσπασμένοι από την Ελλάδα κ.λπ.).

5. *Ωρολόγιο Πρόγραμμα*

(ανά τάξη και μαθήματα, ιδιαίτερα σημαντικό είναι να γίνει σαφές πόσες ώρες διδάσκεται η ελληνική γλώσσα, πόσες ώρες ελληνόγλωσσης διδασκαλίας γίνονται εβδομαδιαία, καθώς και ποια μαθήματα διδάσκονται σε ποια γλώσσα).

6. *Προγράμματα Σπουδών -εκπαιδευτικό υλικό*

(ποια Προγράμματα Σπουδών εφαρμόζονται για κάθε μάθημα -π.χ. Π.Σ της χώρας διαμονής, ελλαδικά Π.Σ ή Π.Σ του προγράμματος «Παιδεία Ομογενών» ή άλλα- και ποιο εκπαιδευτικό υλικό χρησιμοποιείται).

7. *Οργάνωση των γονέων του σχολείου και η σχέση τους μ' αυτό.*

8. *Προβλήματα και προοπτικές του σχολείου.*

Στο συμπόσιο εισηγήθηκαν ειδικοί επιστήμονες και επιστημονικοί συνεργάτες του προγράμματος *Παιδεία Ομογενών*, οι οποίοι παρουσίασαν τις προοπτικές που αναδεικνύονται στη συγκεκριμένη μορφή εκπαίδευσης σε κάθε χώρα που αυτή λειτουργεί.

Οι τελικές εισηγήσεις έχουν αναρτηθεί ανά χώρα και σύμφωνα με το πρόγραμμα του συμποσίου ακολουθώντας τις γενικές εισηγήσεις όπως της *Ειρήνης Φιλιππάκη-Warburton*, η οποία αναφέρεται στην διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στην διασπορά.

Ακολουθούν οι εισηγήσεις δύο διευθυντών ημερήσιων σχολείων από την Αυστραλία του *M. Pappos*, διευθυντή του Alphington Grammar School στη Μελβούρνη και του *Γ.*

Παναγόπουλου, διευθυντή του St. George College. Περιγράφοντας τη δομή, λειτουργία και ιστορία αυτών των σχολικών μονάδων σκιαγραφείται η συγκεκριμένη μορφή εκπαίδευσης στην Αυστραλία και οι επιμέρους λειτουργίες και προοπτικές της.

Η επιτυχημένη πολύχρονη παρουσία του σχολείου SAHETI της Ν. Αφρικής, περιγράφεται από τη διευθύντρια *Α. Κρυσταλλίδου*, δίνοντας το στίγμα μιας πορείας τόσο στην ελληνόγλωσση εκπαίδευση όσο και στην παροικιακή ζωή.

Με την περιγραφή του ημερήσιου σχολείου της ελληνικής κοινότητας Μπουένος Άιρες της Αργεντινής, ο *Σ. Ρουσάλης* επιχειρεί να δώσει την ιστορική εξέλιξη και παρουσία ενός σημαντικού θύλακα ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στην Λατινική Αμερική και ταυτόχρονα να παρουσιάσει τις δυνατότητες, προοπτικές και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει από την οικονομική κρίση των τελευταίων ετών.

Από το χώρο των Η.Π.Α. παρουσιάζονται αναλυτικά τέσσερα σχολεία με παρουσία στην ελληνόγλωσση εκπαίδευση και συγκεκριμένα η *Β. Σελλούντου* αναφέρεται στο Ημερήσιο Ελληνοαμερικανικό Σχολείο «Σωκράτης» Σικάγου, ενώ η *Α. Τσόκου - Κρομμύδα* παρουσιάζει αντίστοιχα το σχολείο «Βασίλειος Σπυρόπουλος» στην Νέα Υόρκη. Ο πρόεδρος του συμβουλίου της Αρχιμηδείου Ακαδημίας της Florida *Γ. Καυκούλης* και ο διευθυντής του Odyssey Charter School Αντ. *Σκουτέλας* παρουσιάζουν τα αντίστοιχα Charter Schools. Μέσα από τα τέσσερα διαφορετικά σχολεία σκιαγραφείται η συμβολή αυτής της μορφής εκπαίδευσης στην διατήρηση και διάδοση της ελληνικής γλώσσας στο χώρο των Ηνωμένων Πολιτειών.

Μια γενική σύνοψη για την προσφορά των σχολείων charter και τις προοπτικές που διανοίγει η συγκεκριμένη μορφή εκπαίδευσης στη διάδοση της ελληνικής γλώσσας επιχειρείται από την *Στ. Κοκόλη*, υπεύθυνη ΣΑΕ Αμερικής για τα charter school.

Από τον Καναδά παρουσιάζονται από το Μόντρεαλ και το Τορόντο αντίστοιχα από την *Γ. Τσάκαλη* το σχολείο «Σωκράτης» και από την *Α. Σαραντίδη* το σχολείο «Μεταμόρφωση». Και στις δύο περιοχές τα συγκεκριμένα σχολεία διαφαίνεται να έχουν μια σημαντική προσφορά στα θέματα διάδοσης της ελληνικής γλώσσας.

Από τον ευρωπαϊκό χώρο παρουσιάζονται από τη Γερμανία τα Ελληνικά Σχολεία Μονάχου, αντίστοιχα από τους Συντονιστές Εκπαίδευσης *Χρ. Σιλιγάρη* και *Ν. Διαμαντή* και το Ευρωπαϊκό Σχολείο Βερολίνου, από τους *Στ. Κατζουράκη* και *Αρ. Μελιάδη* ως μορφές εκπαίδευσης με ολοκληρωμένο ημερήσιο πρόγραμμα, παρόλο που δύσκολα θα χαρακτηρίζονταν τα σχολεία αυτά ως Ημερήσια Σχολεία. Τα ελληνικά σχολεία στη Βαυαρία περισσότερο θα χαρακτηρίζονταν ως ξεχωριστή μορφή εκπαίδευσης, η οποία απευθύνεται σε ελληνικής καταγωγής μαθητές και ακολουθεί σχεδόν ελληνόγλωσσο πρόγραμμα. Τα δε Ευρωπαϊκά Σχολεία αποτελούν μια ιδιαίτερη μορφή εκπαίδευσης στις ευρωπαϊκές χώρες προσφέροντας την ελληνική γλώσσα σε μαθητές Ελληνικής και μη καταγωγής.

Από τις παρευξείνιες χώρες παρουσιάζεται από την *Ειρ. Αλέποβα* το ελληνικό σχολείο Σταυρούπολης στη Ρωσία, επίσης ως ξεχωριστή μορφή εκπαίδευσης ενταγμένης στο κρατικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Τέλος, από το Χαρτούμ της Αφρικής ο *Κ. Κωνσταντόπουλος* περιγράφει την παρουσία της Κοντομηχάλειου Σχολής στο Χαρτούμ και τη σύνδεσή της με την παροικία και την κοινότητα.

Από το σύνολο των εισηγήσεων και των συζητήσεων που ακολούθησαν διαμορφώθηκε εν πολλοίς η εικόνα σχετικά με την λειτουργία και την προσφορά των ημερήσιων σχολείων στα θέματα διατήρησης και διάδοσης της ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού στη διασπορά.

Ρέθυμνο, Ιανουάριος 2009

Θεοδοσία Μιχελιάκη

Διασπορά, Ελληνική Ταυτότητα και Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας

Ειρήνη Φιλιππάκη-Warburton
Πανεπιστήμιο Reading, Αγγλία

1. Διασπορά

Στην εισήγηση αυτή θα επιχειρήσω μια σύντομη επισκόπηση κάποιων εννοιών που έχουν αποτελέσει βασικά στοιχεία του προγράμματος «Παιδεία Ομογενών». Θα αρχίσω από την ελληνική διασπορά και ταυτότητα και θα περάσω μετά στο κύριο θέμα μου τη διδασκαλία της Ελληνικής.

Όταν μιλούμε για Διασπορά εννοούμε τη δημιουργία κοινωνικών συνόλων που ζουν και εντάσσονται πολιτικά σε ένα κράτος (τη χώρα υποδοχής), αλλά πολιτιστικά και πολιτισμικά ταυτίζονται και νιώθουν πως ανήκουν και σε ένα άλλο κράτος, τη χώρα αποστολής. Ελληνικές διασπορές ή παραιοικίες έχουν δημιουργηθεί πολλές. Γενικά μια κατάσταση διασποράς αποτελεί ένα σύνθετο φαινόμενο, η περιγραφή του οποίου είναι πολύ δύσκολη γιατί συμβάλλουν σε αυτήν πολλοί παράγοντες. Μια πλούσια, λεπτομερής και εμπειριστατωμένη ανάλυση της ελληνικής διασποράς, βρίσκεται στο βιβλίο του Δαμανάκη (2007) *Ταυτότητες και Εκπαίδευση στη Διασπορά*.

Η ταυτότητα του κάθε ανθρώπου αποτελεί το πιο σημαντικό στοιχείο της προσωπικότητάς του, γιατί αυτή καθορίζει την κοσμοθεωρία του, δηλαδή το πώς ερμηνεύει τον κόσμο γύρω του. Καθορίζει επίσης τη σχέση που αναπτύσσει με άλλες μειονότητες, ή με την ευρύτερη κοινότητα του κράτους-έθνους μέσα στο οποίο βρίσκεται. Οι διάφορες κοινότητες που συνυπάρχουν σε κάποιο γεωγραφικό και πολιτικό χώρο μπορούν να λειτουργήσουν με διπτό τρόπο. Από τη μια οι μεταναστευτικές μειονότητες συμβάλλουν θετικά στο ευρύτερο σύνολο γιατί προσφέρουν μια εναλλακτική οπτική γωνία και γι' αυτό μια διαφορετική σύλληψη του κόσμου, της τέχνης, των ιδεών κλπ. Από αυτή τη σκοπιά η πολιτισμική συνύπαρξη λαών με τις διαφορετικές τους ταυτότητες ευρύνει την εμπειρία τους και εμπλουτίζει τις γνώσεις και τις ευαισθησίες τους. Παράλληλα όμως υπάρχει και η αντίθετη πιθανότητα. Οι διαφορές, δηλαδή, ανάμεσα στις γλώσσες, τη θρησκεία, τις αξίες, κλπ δημιουργούν κάποτε καχυποψία και ανασφάλεια. Το διαφορετικό καμιά φορά ερμηνεύεται ως απειλή με αποτέλεσμα κάτω από ορισμένες πολιτικές συνθήκες να φτάνουν οι συνυπάρχουσες ομάδες σε μίσος η μια προς την άλλη με αποτέλεσμα τις καταδιώξεις και τους πολέμους.

2. Η ελληνική διασπορά

Από αρχαιότατων χρόνων οι Έλληνες αποδημούν. Παρά τη μεγάλη αγάπη τους για την πατρίδα φεύγουν προς όλα τα μέρη του κόσμου για ποικίλους λόγους αλλά με κύριο στόχο να καλυτερέψουν τη ζωή τους. Στην περίπτωση των Ελλήνων μπορούμε να πούμε ότι ένα από τα κίνητρα αυτής της φυγής είναι και η φυσική τους περιέργεια να γνωρίσουν άλλους τόπους και άλλους τρόπους ζωής. Ας μην ξεχνάμε ότι ο κατ' εξοχήν Έλληνας ήρωας είναι ο Οδυσσεύς ο οποίος καθυστέρησε την επιστροφή του στην πατρίδα του Ιθάκη δέκα ολόκληρα χρόνια για να δει τον κόσμο και να μάθει πράγματα αψηφώντας τους κινδύνους και αρνούμενος να ενδώσει γρήγορα στη νοσταλγία για την πατρίδα. Και τον θαυμάζουμε επειδή «πολλών δε ανθρώπων άσπετα και νόον έγνω». Παρατηρείται όμως, ότι ο μετανάστης Έλληνας θέλει να διατηρήσει την ταυτότητά του ως Έλληνας, μέσα στη διασπορά. Γι' αυτό βλέπουμε ότι οι απόδημοι Έλληνες φροντίζουν να ζουν κοντά σε άλλους Έλληνες, επιδιώκουν να παντρεύονται μεταξύ τους, επιμένουν να ακολουθούν τα ελληνικά ήθη και έθιμα, τη θρησκεία, τις γιορτές και κυρίως να διατηρούν την ελληνική γλώσσα. Με τον τρόπο αυτό δημιουργούν μια μικρή Ελλάδα γύρω τους και γι αυτό θα συμφωνήσουμε ότι «οι ελληνικές παροικίες δεν είναι τίποτε άλλο παρά προάστια της Ελλάδας».

Η προσπάθεια των αποδήμων Ελλήνων να διατηρήσουν την ελληνική τους ταυτότητα είναι πολύ εμφανής στην πρώτη και δεύτερη γενιά. Αλλά με την πάροδο του χρόνου, από τη δεύτερη κιόλας γενιά, είναι αναπόφευκτο να σημειωθεί αφομοίωση του μετανάστη από την κυριαρχούσα κουλτούρα της χώρας διαμονής. Οι παροικίες διαφέρουν ως προς το βαθμό και την ταχύτητα αφομοίωσης. Υπάρχουν επίσης και διαφορές στον τρόπο που αντιμετωπίζεται η αφομοίωση αυτή και κατά πόσο ενθαρρύνεται ή όχι από τη χώρα διαμονής. Ένα παράδειγμα είναι η διαφορά ανάμεσα σε Έλληνες μετανάστες σε χώρες του Νέου Κόσμου (πχ. Αμερική και Αυστραλία), από τη μια, και σε εκείνους που έχουν μεταναστεύσει σε ένα ιστορικά αρχαιότερο, με μακρόχρονη παράδοση και γλώσσα κράτος (πχ. Γερμανία, Γαλλία). Στην πρώτη περίπτωση η ψυχολογική απόσταση του Έλληνα από τον Αμερικάνο δεν είναι τόσο μεγάλη γιατί οι Αμερικανοί δεν προέρχονται από ένα έθνος αλλά αποτελούν ένα μίγμα λαών. Μπορεί να επικράτησε η αγγλική γλώσσα αλλά ο αμερικάνικος πολιτισμός είναι μια σύνθεση στην οποία έχουν συμβάλει πολλοί λαοί, μαζί και οι Έλληνες (melting pot). Για τους λόγους αυτούς υποθέτω ότι οι Έλληνες μάλλον θα αισθάνονταν λιγότερο μειονεκτικά ως μετανάστες στην Αμερική και την Αυστραλία από όσο στη Γερμανία, και περισσότερο ελεύθεροι να εκφράζουν τη θρησκεία τους, να μιλούν και να μαθαίνουν τη γλώσσα τους, κλπ, προκειμένου να κρατήσουν και την ελληνική τους ταυτότητα.

Στην περίπτωση χωρών όπως η Γερμανία ή η Γαλλία παρατηρούμε ότι δεν προβάλλουν άμυνα για τη διατήρηση της γλώσσας και του πολιτισμού τους μόνο τα μέλη της παροικίας, αλλά και οι μόνιμοι κάτοικοι της χώρας υποδοχής, οι οποίοι αισθάνονται ότι απειλείται η δική τους κουλτούρα και η καθαρότητα της γλώσσας τους από την επίδραση των γλωσσών που μιλούν οι πάροικοι. Μια τέτοια στάση έχουν κρατήσει κατά καιρούς και οι Έλληνες απέναντι σε ξένους, με διαφορετική γλώσσα (βαρβάρους). Η περηφάνεια των Ελλήνων για τις ρίζες του πολιτισμού τους και της γλώσσας τους είναι και ήταν πάντα τόσο ισχυρή ώστε να διαμορφωθεί μια υπερβολική αίσθηση υποχρέωσης για τη διατήρηση της καθαρότητάς της.

Δεν έχουμε εδώ το χρόνο να εξετάσουμε περισσότερες περιπτώσεις για να δείξουμε ότι η διαπραγμάτευση της σχέσης ανάμεσα στους παροίκους και τους κατοίκους της χώρας υποδοχής ως προς τις πολιτισμικές και γλωσσικές διαστάσεις ποικίλλει ανάλογα με τις περιστάσεις. Πρέπει όμως να τονίσουμε ότι παρά τις εκάστοτε διαφορές ανάμεσα στις ελληνικές παροικίες υπάρχει πάντα κοινή η βάση της ελληνικής ταυτότητας που δένει την ελληνική διασπορά με τον ιστό της ελληνικότητας. Αν και η λέξη ελληνικότητα είναι δύσκολο να οριστεί με απόλυτη

ακρίβεια εντούτοις οφείλομε να αναγνωρίσουμε την ύπαρξη και τη δύναμή της. Είναι αυτό που κάνει κάθε Έλληνα, τόσο της Ελλάδας όσο και της διασποράς να αναγνωρίζει έναν άλλο Έλληνα ως άνθρωπο δικό του. Υπάρχουν διάφορες ιστορίες που δείχνουν αυτήν την αίσθηση του δικού, του συγγενικού. Ένα σύντομο ανέκδοτο είναι το παρακάτω.

Ένας Έλληνας χάθηκε μέσα στη ζούγλα. Μια ομάδα ιθαγενών κανιβάλων τον συλλαμβάνει και ετοιμάζεται το καζάνι που θα τον βάλουν να βράσει. Ο Έλληνας βλέποντας να έρχεται το τέλος του γονατίζει και αρχίζει να προσεύχεται δυνατά στα ελληνικά. Μόλις τον ακούει ο αρχηγός των κανιβάλων δίνει διαταγή να σταματήσουν τη βράση του νερού και απευθυνόμενος στον δεμένο Έλληνα του λέει. «Βρε παιδί μου δεν μου τό 'λεγες τόση ώρα πως είσαι Έλληνας; Έλα μέσα να τα πούμε».

Σύμφωνα με την *Leng Ang* (2001 σελ. 48) που περιγράφει την περίπτωση της διασποράς της Κίνας, εκείνοι που θεωρούν τον εαυτό τους Κινέζο στη διασπορά μοιράζονται ένα αίσθημα συνδέσμου με τη μοίρα της Κίνας ως έθνους. Είναι ένας πατριωτισμός που συνδέεται με μια αίσθηση ικανοποίησης και μια αίσθηση ότι οι Κινέζοι της διασποράς κουβαλούν την πολιτισμική κληρονομιά που έχει μεταδοθεί σε αυτούς από τις προηγούμενες γενιές για να τη μεταδώσουν και στις επόμενες. Θεωρώ ότι το ίδιο ισχύει και για τους Έλληνες της διασποράς.

Αυτό που ίσως δεν τονίζεται αρκετά σε σχέση με τη διασπορά είναι η θέση ότι μια δυνατή και υγιής επαφή με τους Έλληνες της διασποράς ευρύνει και τις εμπειρίες των Ελλήνων της Ελλάδας και εμπλουτίζει τις γνώσεις και το πολιτισμικό τους πλούτο. Παραθέτω σύντομα τρία παραδείγματα που δείχνουν πόσο μεγάλη μπορεί να είναι η συμβολή των Ελλήνων της διασποράς προς την Ελλάδα.

Το πρώτο παράδειγμα είναι ο Διονύσιος Σολωμός, Κερκυραίος, όταν η Κέρκυρα δεν ήταν ακόμη μέρος του ελληνικού κράτους, που έζησε στην Ιταλία από την ηλικία των 10 ετών. Η μητέρα του μια αμόρφωτη Ελληνίδα που δούλευε ως υπηρέτρια στο σπίτι του πατέρα του Κόντη Νικ και άλλοι Έλληνες από το προσωπικό του σπιτιού του μιλούσαν ελληνικά τα οποία έμαθε ως γλώσσα του προφορικού λόγου. Στην Ευρώπη οι φιλοσοφικές ιδέες του διαφωτισμού και του ρομαντισμού οδήγησαν στη θέση ότι η επίσημη γλώσσα κάθε λαού πρέπει να βασίζεται στον προφορικό λόγο των ομιλητών της. Παίρνει, δηλαδή, τη θέση του Δάντη που διαμόρφωσε ιταλική γλώσσα στη βάση της διαλέκτου της Τοσκάνια. Το μήνυμα αυτό ήταν πολύ σημαντικό για την Ελλάδα της εποχής εκείνης που είχε μεγάλη ανάγκη γλώσσας και παιδείας για να σταθεί ως έθνος/κράτος. Τα μηνύματα του Σολωμού και το παράδειγμα, του έδωσαν το πρώτο πλήγμα στις καθαρευουσιάνικες τάσεις των 'σοφολογιωτών' και τα πρώτα σοβαρά επιχειρήματα υπέρ της δημοτικής. Η τελική λύση μιάς επίσημης γλώσσας που να βασίζεται στη δημοτική χρωστάει πολλά στον Έλληνα της διασποράς Σολωμό.

Ένα άλλο παράδειγμα είναι εκείνο του Ψυχάρη που έζησε την περισσότερη ζωή του στο Παρίσι. Εκεί επηρεάστηκε από τις νέες γλωσσολογικές θεωρίες που θέτουν ότι η γλώσσα ενός λαού πρέπει να βασίζεται στο σύγχρονο προφορικό λόγο. Ο Ψυχάρης υποστηρίζει τη δημοτική και δείχνει ότι η γλώσσα αυτή έχει σύστημα και κανόνες. Αν δεν υπήρχε τότε ο Ψυχάρης, αναγνωρισμένος γλωσσολόγος, θα είχαν υπερισχύσει μάλλον οι θέσεις του άλλου μεγάλου Έλληνα γλωσσολόγου Γ. Χατζηδάκι ο οποίος είχε ταχθεί με τους καθαρολόγους. Έτσι την επικράτηση της δημοτικής την οφείλομε σε μεγάλο βαθμό και στον Έλληνα της διασποράς Ψυχάρη.

Το τρίτο παράδειγμα είναι ο Καβάφης που έζησε στην Αίγυπτο και έγραψε τα ποιήματά του στη δημοτική. Τη στάση του Καβάφη την εκφράζει με απόλυτη καθαρότητα στο ποίημα που ήταν άγνωστο μέχρι τη δεκαετία του 1960, με τίτλο "Πάρθεν". Το ποίημα δίδεται ολόκληρο στο τέλος της εισήγησης. Εδώ παραθέτω μόνο τους σχετικούς στίχους.

Αυτές τες μέρες διάβαζα δημοτικά τραγούδια,
πράγματα συμπαθητικά δικά μας, Γραικικά.
...
Όμως απ' τ' άλλα πιο πολύ με άγγιξε το άσμα
το Τραπεζούντιον με την παράξενή του γλώσσα
...
Μα αλοίμονον μοιραίον πουλί «απαί την Πόλην έρται»
με στο «φτερούλιν αθε χαρτίν περιγραμμένον
...
«Χέρας υιός Γιανίκας έν» αυτός το παίρνει το χαρτί,
και το διαβάζει κι ολοφύρεται.
...
Ν' αιυιλή εμάς να βái εμάς η Ρωμανία πάρθεν».

Εδώ φαίνεται η αγάπη του Καβάφη για τους απανταχού Έλληνες αλλά και για τη γλώσσα τους που την αναγνωρίζει ως ελληνική όσο κι αν είναι παράξενη. Φαίνεται ακόμη και το δέσιμο των απόμακρων Ελλήνων της Τραπεζούντας με την Ελλάδα. Και για τον ποιητή μια ενότητα είναι οι Έλληνες από την Τραπεζούντα ως την Αίγυπτο και ο χαμός της Πόλης τους πονάει όλους το ίδιο. Είναι ενδιαφέρον να αναφέρομε ότι ο Καβάφης έζησε στη διασπορά μακριά από τους καυγάδες των καθαρευουσιάνων και δημοτικιστών και γι' αυτό έμεινε ανοιχτός προς όλες τις πιθανότητες και δε διστάζει να χρησιμοποιήσει και αρχαίους γλωσσικούς τύπους, που βρίσκονταν ήδη μέσα στην κοινή γλώσσα. Αυτή η ανοιχτή στάση του προς την ποικιλία της τρέχουσας γλώσσας συνέβαλε στην τελική διαμόρφωση μιας πιο πλούσιας δημοτικής. Και ο Καβάφης, Έλληνας της διασποράς, συνέβαλε πολύ στη δημιουργία της νέας ελληνικής γλώσσας. Το συμπέρασμά μας είναι ότι όχι μόνο η παροικία αλλά και, η Ελλάδα, έχουν να κερδίσουν πολλά από μια αμοιβαία φροντίδα και στήριξη.

Τα τρία παραδείγματα που αναφέραμε δείχνουν τη σύνδεση της ελληνικής γλώσσας με την ελληνική ταυτότητα (Θυμηθήτε και του Παλαμά το «η γλώσσα μου είναι η πατρίδα μου» που το επαναλαμβάνει και ο Καζαντζάκης).

3. Η Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας

Στις επόμενες παραγράφους θα ασχοληθούμε με τον πιο σημαντικό τρόπο ενίσχυσης της ελληνικής ταυτότητας, δηλαδή με τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας. Τα δύο θέματα που θα φροντίσομε να δια φωτίσομε είναι: τί θα διδάξομε και ποια μεθοδολογία θα εφαρμόσομε

Ο λόγος που μας οδηγεί στην ερώτηση τί θα διδάξομε είναι το γεγονός ότι η ελληνική γλώσσα έχει παραλλαγές και ποικιλίες και πέρασε από διάφορες φάσεις και περιπέτειες ώστε δεν είναι περιττό να προσπαθήσομε να είμαστε ακριβείς. Όπως ξέρομε όλοι πριν το έτος 1976 στα σχολεία διδάσκονταν δυο ποικιλίες της Ελληνικής η δημοτική στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και η καθαρεύουσα στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια. Σε κάποιες κοινωνικές επαφές τους οι Έλληνες χρησιμοποιούσαν τη μια ποικιλία και σε κάποιες άλλες την άλλη. Το 1976 με την πολιτική αλλαγή και την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, η καθαρεύουσα δε διδάσκεται πια. Αυτό που διδάσκεται όμως δεν είναι ούτε η δημοτική, όπως αυτή παρουσιάζεται μέχρι το 1976 στο επίσημα αναγνωρισμένο βιβλίο γραμματικής του Τριανταφυλλίδη (1941). Η γλώσσα που μιλούσαν οι Έλληνες τότε απέχει αρκετά από τη σημερινή γιατί η ελληνική γλώσσα, όπως όλες οι ζωντανές γλώσσες αλλάζει με την πάροδο του χρόνου. Έπειτα η συνύπαρξη της δημοτικής με την καθαρεύουσα είχε ως αποτέλεσμα να μπολιαστεί η δημοτική με διάφορα στοιχεία από την καθαρεύουσα που άλλοτε έχουν προσαρμοστεί στους κανόνες της δημοτικής και άλλοτε συνυπάρχουν ως υποσυστήματα. Είναι λοιπόν φανερό ότι η διδασκαλία της Ελληνικής πρέπει να στηρίζεται σε μια σύγχρονη γραμματική βασισμένη

στη σημερινή πραγματικότητα. Κάποια χρόνια πριν θα λέγαμε ότι δεν έχουμε σύγχρονες γραμματικές που να περιγράφουν τη σημερινή γλώσσα και αναγκαστικά εξακολουθούμε να βασιζόμαστε στον Τριανταφυλλίδη. Αλλά αυτή η δικαιολογία δεν ισχύει πια. Η γλωσσολογική επιστήμη και παράλληλα οι γλωσσολογικές μελέτες πάνω στη Νέα Ελληνική έχουν εξελιχθεί πολύ τα τελευταία 50 χρόνια και τα πορίσματα της έρευνας αυτής έχουν δώσει τις πιο σύγχρονες και πιο επιστημονικά ορθές περιγραφές. Ο δάσκαλος αλλά και ο συγγραφέας γλωσσικού υλικού πρέπει να είναι πληροφορημένος για τα πορίσματα του γλωσσολόγου, γιατί είναι ευνόητο ότι για να διδάξουμε κάτι πρέπει να ξέρομε τη φύση του.

Η δομή μιας ζωντανής γλώσσας έχει διάφορα επίπεδα: Φωνητική-Φωνολογία, Μορφολογία, Σύνταξη, Σημασιολογία, Πραγματολογία και Λεξικό. Η εσωτερική δομή των επιπέδων αυτών και η μεταξύ τους σχέση αποτελεί τη γραμματική της γλώσσας. Η λέξη “γραμματική” αναφέρεται και στη γνώση του φυσικού ομιλητή αλλά και στην περιγραφή που κάνει ο γλωσσολόγος για να παρουσιάσει αυτή τη γνώση. Στο σημείο αυτό πρέπει να κάνουμε μια σημαντική διάκριση ανάμεσα σε ένα μαθητή ο οποίος ήδη ξέρει τη γλώσσα του γιατί μεγάλωσε σε ένα περιβάλλον όπου η γλώσσα αυτή μιλιόταν από όλους γύρω του και όπου ήταν φυσικό να κατακτηθεί με τρόπο έμμεσο και φυσικό. Στην περίπτωση αυτή λέμε ότι το παιδί έχει κατακτήσει τη μητρική του γλώσσα χωρίς να την έχει διδαχθεί. Επομένως μπορούμε να βγάλουμε το συμπέρασμα ότι ο φυσικός ομιλητής δεν χρειάζεται την επέμβαση του δασκάλου. Αυτό όμως δεν είναι απόλυτα σωστό γιατί ο μαθητής χρειάζεται την ενσυνειδητή γνώση της γραμματικής της γλώσσας του για να μπορεί να χειρίζεται το γραπτό λόγο γιατί η ορθογραφία πολλές φορές εξαρτάται από τη γραμματική (βλέπε: Φιλιππάκη-Warburton 2000). Π.χ. στη φράση ‘το βάζο’ η κατάληξη που προφέρεται [ο] γράφεται με όμικρον αν η λέξη ‘βάζο’ είναι Όνομα Ουδετέρου Γένους της Δεύτερης Κλίσης. Ενώ στη φράση ‘το βάζω’ το τελικό φωνήεν γράφεται με ωμέγα αν είναι Ρήμα Ενεργητικής Φωνής στο Πρώτο Πρόσωπο Ενικού.

Η ερώτηση που εγείρεται τώρα είναι: ποια είναι στην πράξη η σχέση της γραμματικής με τη διδασκαλία της γλώσσας. Θα επιστρέψουμε στο ερώτημα αυτό παρακάτω αφού συζητήσουμε μια σημαντική διαφοροποίηση που προτείνεται από το πρόγραμμα «Παιδεία Ομογενών» ανάμεσα σε Δεύτερη και Ξένη γλώσσα (Δαμανάκης, 2007, Κατσιμαλή, 1999).

4. Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα

Η Ελληνική διδάσκεται ως Ξένη Γλώσσα σε εκείνους τους μαθητές που αποφασίζουν να μάθουν την Ελληνική αλλά δεν έχουν καθόλου γλωσσικές δεξιότητες στη γλώσσα αυτή. Το περιβάλλον τους δεν περιέχει φυσική χρήση της Ελληνικής. Επίσης, δε διαθέτουν ούτε ελληνογενείς κοινωνικο-πολιτισμικές προϋποθέσεις. Οι εμπειρίες τους μέχρι την ώρα που εγγράφονται σε ελληνικές τάξεις δεν τους κάνει να αισθάνονται ότι ανήκουν σε μια διεθνή ελληνική οικογένεια ή ότι βρίσκονται μέσα στον ελληνικό ιστό της διεθνούς ελληνικής κληρονομιάς. Η απουσία ελληνικών πολιτισμικών στοιχείων και η έλλειψη γλωσσικών δεξιοτήτων χαρακτηρίζουν κυρίως τους αλλοεθνείς αλλά και τους Έλληνες της διασποράς που έχουν τελειώς απομοιωθεί από την ευρύτερη κοινότητα της χώρας παραμονής και για τους οποίους επομένως η Ελληνική είναι μια ξένη γλώσσα (Κατσιμαλή, 1999).

Η Ελληνική ως Δεύτερη γλώσσα είναι μια πιο δύσκολη έννοια η οποία προορίζεται για μαθητές που φέρουν ξεκάθαρα εμφανή, διαπιστώσιμα ελληνογενή κοινωνικο-πολιτισμικά στοιχεία και γλωσσικές ικανότητες στην Ελληνική. Μάλιστα ακόμη και στην περίπτωση που τα χαρακτηριστικά αυτά δεν είναι πολύ εμφανή και οι μαθητές δε διαθέτουν γλωσσικές δεξιότητες στην Ελληνική μπορούμε να τους διδάξουμε την Ελληνική ως Δεύτερη γλώσσα αν φέρουν αυτό που ο Δαμανάκης ονομάζει πολιτισμικό ελάχιστο και αν η ελληνική γλώσσα έχει γι’ αυτούς τουλάχιστον συμβολικό νόημα. Τα κριτήρια λοιπόν για τη διαφοροποίηση Ξένη ή Δεύτερη γλώσσα είναι δυο α) γλωσσικά και β) ψυχολογικά.

Το σκεπτικό της Δεύτερης Γλώσσας και του πολιτισμικού ελαχίστου προϋποθέτει την ύπαρξη ελληνικής παροικίας. Ο δάσκαλος και ο συγγραφέας διδακτικού υλικού καλείται να επενδύσει στην παρουσία της ελάχιστης ελληνικής γλώσσας προκειμένου να καλλιεργηθεί περισσότερο η ταυτότητα των μαθητών και παράλληλα να ενθαρρυνθεί το ενδιαφέρον τους για τη γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό.

Η διαφοροποίηση Δ/Ξ είναι μια σημαντική καινοτομία και γι' αυτό χρειάζεται να στηριχθεί σε αντικειμενικά κριτήρια. Οι επιπτώσεις της διαφοροποίησης αυτής είναι επίσης σημαντικές γιατί μπορεί να παραπέμπουν σε διαφορετική μεθοδολογία. Εδώ ίσως υπάρχει κάποιο πρόβλημα αφού η διδασκαλία της Δεύτερης προϋποθέτει κάποιες γνώσεις ελληνικής γλώσσας είναι φυσικό να θεωρήσουμε ότι πρέπει να δώσουμε στο μαθητή πιο προχωρημένη γλώσσα και με ταχύτερο ρυθμό. Αλλά η εμπειρία μας, από την εφαρμογή του υλικού στη Βρετανία, είναι ότι τα παιδιά της τρίτης αλλά και της δεύτερης γενιάς βρίσκουν πολλές δυσκολίες κάποιες από τις οποίες προέρχονται από το γεγονός ότι τα Ελληνικά που έμαθαν στο σπίτι τους ή στην κοινότητα γενικότερα είναι λανθασμένα. Οι γονείς δε διορθώνουν τα Ελληνικά των παιδιών και έτσι τα λάθη διαιωνίζονται και απολιθώνονται. Κατά συνέπεια ο δάσκαλος μπορεί να συναντήσει περισσότερες δυσκολίες με τους μαθητές της Ελληνικής ως Δεύτερης γλώσσας από εκείνον που διδάσκει τη γλώσσα ως Ξένη.

Το θέμα της μεθοδολογίας είναι σοβαρό αν λάβομε υπ' όψη μας ότι γενικά για τη διδασκαλία μιας επιπρόσθετης γλώσσας δεν υπάρχουν ακόμη αποδεκτές θεωρητικές προτάσεις στη διεθνή έρευνα (Mitchell & Myles, 1998) αν και υπάρχουν πολλές θεωρίες. Είναι μάλιστα σημαντικό ότι ο επιστημονικός χώρος της Δ/Ξ γλώσσας αναφέρεται ως "Μαθηση ή Κατάκτηση" της Δ/Ξ γλώσσας και λιγότερο ως "Διδασκαλία". Το θέμα της μεθοδολογίας αποτελεί φυσικά και για μας κίνητρο για περαιτέρω έρευνες στο χώρο αυτό.

5. Γραμματική και γλωσσική διδασκαλία

Θα προχωρήσουμε τώρα σε ένα άλλο θέμα για το οποίο έχω μια ιδιαίτερη ευαισθησία. Αυτό είναι το ποια είναι η σχέση της γραμματικής με τη γλωσσική διδασκαλία. Πρέπει η γραμματική να αποτελεί μέρος της διδασκαλίας της ίδιας; Το θέμα αυτό έχει προκαλέσει μεγάλες διενέξεις τα τελευταία 150 χρόνια αλλά έχει γίνει ακόμη πιο οξύ από την δεκαετία του '70 μέχρι σήμερα, ιδιαίτερα εξαιτίας της επίδρασης της γλωσσολογικής θεωρίας του Chomsky.

Η θεωρία του Chomsky, δίνει μεγάλη έμφαση στο γεγονός ότι η γνώση της γλώσσας κατακτάται (μάλλον παρά μαθαίνεται) από το παιδί σε πολύ μικρή ηλικία με ένα τρόπο φυσικό, ανεξάρτητα από περιβαλλοντικούς παράγοντες και το βαθμό ευφυΐας του και χωρίς διδασκαλία. Αυτό οδηγεί στην υπόθεση ότι το παιδί γεννιέται με μια έμφυτη γλωσσική δομή η οποία ενεργοποιείται και συγκεκριμενοποιείται από την επαφή του παιδιού με τα γλωσσικά δεδομένα του περιβάλλοντός του στην κατάλληλη ηλικία. Η θεωρία αυτή επηρέασε πολλούς μελετητές της διδακτικής της Δ/Ξ γλώσσας. Ο Krashen (1985) έφτασε στο σημείο να προτείνει ότι και η εκμάθηση της Δ/Ξ γλώσσας ακολουθεί την ίδια διαδικασία που ακολουθεί η εκμάθηση της μητρικής. Η θέση αυτή τον οδήγησε στο συμπέρασμα ότι πρέπει να απορριφθεί η διδασκαλία της γραμματικής. Η αντίληψη αυτή βρήκε μεγάλη απήχηση στους δασκάλους, με αποτέλεσμα να εκδιωχθεί η γραμματική από τη διδακτική πράξη. Η θέση του Krashen δίδεται στο Bygate, Tonkyn & Williams (1994: 4):

'Krashen's view of the second language acquisition process, according to which an inbuilt acquisitional mechanism would operate under the right conditions of comprehensible input and low effective filter, marginalised the role of form-focused instruction'.

Η υπόθεση του Krashen ήταν πολύ απλουστευτική και υπερβολικά αισιόδοξη. Η μεγαλύτερη της αδυναμία οφείλονταν στο γεγονός ότι αγνόησε σημαντικές διαφορές στις συνθήκες και στον τρόπο που κατακτάται η πρώτη γλώσσα σε σύγκριση με τη Δ/Ξ. Οι βασικότερες διαφορές είναι οι εξής.

Η πρώτη γλώσσα κατακτάται σε πολύ μικρή ηλικία ενώ οι μαθητές μιας Δ/Ξ έχουν ήδη περάσει το κρίσιμο στάδιο ηλικίας. Η μητρική γλώσσα είναι η πρώτη ενώ η Δ/Ξ έρχεται να προστεθεί σε μια ήδη υπάρχουσα γλωσσική γνώση, και το σπουδαιότερο ίσως, το παιδί που μαθαίνει τη μητρική του γλώσσα έχει απεριόριστο χρόνο στη διάθεσή του γεμάτο με γλωσσικές εμπειρίες, ενώ για τη Δ/Ξ η επαφή με τη γλώσσα περιορίζεται σε καποιες ώρες τη βδομάδα (Ellis 1990: 166-8).

Αν λοιπόν λάβομε υπ' όψη μας τις πολύ πιο αντίξοες συνθήκες της διδασκαλίας της Δ/Ξ γλώσσας θα δούμε ότι η άποψη που θέλει να αφήσουμε το μαθητή τελειώς αβοήθητο, δίνοντάς του μόνο γλωσσικά δεδομένα χωρίς καμιά οργανωμένη παρουσίαση στοιχείων της δομής και χωρίς καμιά γραμματική εξήγηση είναι μάλλον αντιπαραγωγική (Bygate, Tonkyn & Williams 1994, Doughty και Williams 1998, Ellis 1990, 1997, Odlin 1994, Rutherford & Sharwood Smith 1988).

Η σχετική αποτυχία της μεθοδολογίας που δεν περιέχει γραμματική οδήγησαν στην επανεκτίμηση του ρόλου της γραμματικής και την επαναφορά της στη διδασκαλία. Αυτό δίδεται επιγραφικά με το σλόγγαν "η γραμματική επανήλθε" (grammar is back) που αποδίδεται στον D. Crystal, όπως αναφέρεται από τον Alan Tonkyn στην εισαγωγή του βιβλίου *Grammar and the Language Teacher*. Σημειώνομε ότι η γραμματική σήμερα αποτελεί ένα από τα υποχρεωτικά μαθήματα του Εθνικού Αναλυτικού Προγράμματος της Βρετανίας και διδάσκεται ακόμη και στο δημοτικό.

Η θέση εναντίον της γραμματικής προβάλλει το επιχείρημα ότι αυτό που επιδιώκομε είναι να κάνομε το παδί ικανό να επικοινωνεί προφορικά με άλλους ομιλητές στο πλαίσιο επικοινωνιακών καταστάσεων. Για να επιτευχθεί αυτό, προτείνουν την παρουσίαση της γλώσσας μέσα από επικοινωνιακούς διαλόγους φυσικούς και κατάλληλους για την κάθε περίπτωση ανάλογα με την ηλικία και τα ενδιαφέροντα του μαθητή.

Εμείς αντίθετα υποστηρίζομε ότι η γραμματική είναι ένα απαραίτητο στοιχείο στη γλωσσική διδασκαλία. Κατ' αρχήν θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι δεν προτείνομε την επιστροφή στο παραδοσιακό σύστημα το οποίο ήταν όντως βαρετό και δύσκολο.

Η απότερη φιλοδοξία μας είναι να φτάσει ο μαθητής σε επίπεδο γνώσης ισοδύναμο με εκείνο του φυσικού ομιλητή. Πρέπει δε να τονίσομε ότι το κύριο χαρακτηριστικό της γλωσσικής ικανότητας του φυσικού ομιλητή είναι ότι μπορεί να κατανοεί και να παράγει ένα απεριόριστο αριθμό σωστά δομημένων προτάσεων. Οι προτάσεις αυτές είναι, στη μεγάλη τους πλειοψηφία, νεόπλαστες. Για να επιτευχθεί αυτό πρέπει η γλωσσική γνώση να συνίσταται από τα κατάλληλα στοιχεία της γλώσσας και το σύνολο των αρχών και των κανόνων που ρυθμίζουν το συνδυασμό τους σε φράσεις και προτάσεις κλπ.

Οι κατηγορίες και οι κανόνες, στην περίπτωση της μητρικής γλώσσας, κατακτώνται από το παιδί ενστικτωδώς, σε μικρή ηλικία και με ταχύ ρυθμό. Η πρόκληση για μας είναι πώς θα μεταδοθεί η γνώση αυτή και στο μαθητή της Δ/Ξ γλώσσας. Και το δίλημμα είναι το εξής. α) Πρέπει να αντιμετωπίσομε το μαθητή μας όπως το παιδί που μαθαίνει τη μητρική του γλώσσα και να του δώσομε μόνο επικοινωνιακά πλούσιο γλωσσικό υλικό χωρίς γραμματική και κανόνες αφήνοντάς τον να εξαγάγει με έμμεσο τρόπο το σύστημα της Δ/Ξ γλώσσας; ή β) Μαζί με το επικοινωνιακό γλωσσικό υλικό να παρουσιάσομε και τα δομικά χαρακτηριστικά της γλώσσας, τις κατηγορίες της και τους κανόνες που ρυθμίζουν τη δομή της;

Η απάντηση πού δίδεται σήμερα από τους περισσότερους ερευνητές είναι ότι τα χαρακτηριστικά της δομής, πρέπει να αποτελούν μέρος της διδασκαλίας για τους εξής λόγους:

- A. Ο μαθητής κατέχει ήδη μια γλώσσα η οποία έχει αρκετές δομικές διαφορές από την Δ/Ξ. Τα δομικά χαρακτηριστικά της πρώτης γλώσσας συχνά μεταφέρονται και στη Δ/Ξ και προκαλούν λάθη. Ο δάσκαλος που είναι ενήμερος σε θέματα γραμματικής θα μπορέσει να βοηθήσει το παιδί να δει το λάθος και να προσπαθήσει στο μέλλον να το αποφύγει.
- B. Τα γραμματικά φαινόμενα μιας γλώσσας δεν είναι ολότελα ανεξάρτητα το ένα από το άλλο αλλά κάποια από αυτά είναι αρκετά θεμελιακά ώστε να πρέπει να κατακτηθούν πριν από κάποια άλλα. Αν το γλωσσικό υλικό που παρουσιάζεται στο μαθητή ανταποκρίνεται μόνο σε επικοινωνιακές σκοπιμότητες η διάταξη των γραμματικών φαινομένων θα είναι αυθαίρετη πράγμα που θα κάνει δύσκολη την κατάκτηση της γραμματικής. Ένα τέτοιο θεμελιακό χαρακτηριστικό της Ελληνικής είναι ότι διαθέτει πλούσια συμφωνία προσώπου και αριθμού στις ρηματικές καταλήξεις οι οποίες δείχνουν μορφολογικά διαφοροποιημένα τα χαρακτηριστικά του υποκειμένου. Συνέπεια αυτού είναι η κατά κανόνα απουσία του λεξικού υποκειμένου από την πρόταση ως περιπτού, εκτός και αν αποτελεί το θέμα ή την εστίαση της πρότασης, η σπάνια χρήση αντωνυμιών σε θέση υποκειμένου, εκτός κι αν λειτουργούν ως θέμα ή αποτελούν εστίαση, και η δυνατότητα του λεξικού υποκειμένου να βρίσκεται σε διάφορες θέσεις μέσα στη πρόταση.

Τα δομικά αυτά χαρακτηριστικά της Ελληνικής είναι, όπως είπαμε θεμελιακά και ευθύνονται για το ότι στην Ελληνική η πρόταση χτίζεται πάνω στη μορφολογία των λέξεων οι οποίες κουβαλούν στις καταλήξεις τους τη συντακτική τους λειτουργία. Δε θά ήταν υπερβολή να πούμε ότι στην Ελληνική η βασική σύνταξη της πρότασης εμφανίζεται πάνω στη λέξη. Είναι σημαντικό ότι το παιδί που κατακτά την Ελληνική ως μητρική γλώσσα κατακτά τα δομικά αυτά χαρακτηριστικά πολύ νωρίς πράγμα που επιβεβαιώνει το πόσο βασικά είναι. Πρέπει να σημειώσουμε ότι λάθη σε συμφωνία και σε πτώση παρατηρούνται ακόμη και σε πολύ προχωρημένους μαθητές. Το φαινόμενο αναφέρεται με τον όρο 'απολίθωση' (fossilization) και θεωρείται ότι οφείλεται στο ότι τα λάθη αυτά δε διορθώθηκαν εγκαίρως.

Σύμφωνα με όσα είπαμε πιο πάνω, το θεωρούμε απαραίτητο να καταλάβει ο μαθητής από πολύ νωρίς ότι για να επιταχύνει και να βελτιώσει την κατάκτηση της Ελληνικής πρέπει να κατευθύνει την προσοχή του στις καταλήξεις των λέξεων, κάτι που δεν είναι απαραίτητο για άλλες γλώσσες. Στην Ελληνική δηλαδή δεν ισχύει το «ας μάθει κάποιες λέξεις και σιγά σιγά θα μάθει και τη γραμματική». Η κάθε λέξη για να χρησιμοποιηθεί πρέπει πρώτα να ντυθεί τη γραμματική της. Αυτό θα το καταλάβει ο μαθητής μόνο αν του δοθούν αρκετά παραδείγματα και κατάλληλα ερεθίσματα που να ρίχνουν φως στα θέματα αυτά της γραμματικής.

Σε διάφορες συζητήσεις για τα υπέρ και τα κατά της επικοινωνιακής μεθόδου καθώς και για τη σκοπιμότητα ή όχι της συμμετοχής της γραμματικής στη διδασκαλία δίνεται συχνά η εντύπωση ότι πρέπει να διαλέξουμε ή τη μια ή την άλλη ακραία θέση. Ή μια αυστηρή επικοινωνιακή μέθοδο χωρίς γραμματική ή την παραδοσιακή προσέγγιση που βασίζεται μόνο σε γραμματική και μετάφραση κειμένου. Η δική μας πρόταση απορρίπτει την αποκλειστική χρήση της μιας μεθόδου ή της άλλης και αντιπροτείνει ότι η γραμματική πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της γλωσσικής διδασκαλίας αλλά συγχρόνως ότι η διδασκαλία της γλώσσας οφείλει να έχει ως βάση τις επικοινωνιακές ανάγκες του μαθητή. Τα δυο αυτά στοιχεία τα βλέπουμε ως συμπληρωματικά και εξίσου απαραίτητα. Πιστεύουμε άλλωστε ότι μια πιο έντονη παρουσία της γραμματικής στη διδασκαλία δεν αποτελεί ιδεολόγημα αφού μπορούμε εύκολα να δείξουμε ότι όταν αγνοείται η γραμματική τότε και η επικοινωνιακότητα η ίδια κινδυνεύει. Π.χ. όταν λένε ή όταν γράφουν "έφερε ο Γιάννης η αδερφή του" δεν ξέρουμε ποιος έφερε ποιόν.

Υ.Γ. Μια άλλη πλευρά της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας που καθιστά τη γραμματική απαραίτητη είναι ο γραπτός λόγος και η ορθογραφία. Επειδή ο χρόνος που διαθέτομε εδώ είναι λίγος παραπέμπω στο άρθρο Φιλιππακη-Warburton, 2001.

Παρουσιάσαμε μια σειρά επιχειρημάτων που στηρίζουν τη θέση ότι η διδασκαλία μιας ζωντανής Δ/Ξ γλώσσας δεν μπορεί να βασίζεται αποκλειστικά και μόνο στην αποστήθιση κανόνων γραμματικής. Από τη άλλη πλευρά δώσαμε επιχειρήματα για να υποστηρίξουμε ότι η γραμματική πρέπει να αποτελεί μέρος της διδασκαλίας. Το πρόβλημα σήμερα, είναι όχι αν τα γλωσσικά μαθήματα θα περιέχουν και γραμματική αλλά με ποιο τρόπο πρέπει να παρουσιάζεται η γραμματική στους μαθητές ώστε να μην επιστρέψουμε στην άγονη και βαρετή απομνημόνευση κανόνων. Η πρόκληση είναι να δοθεί η γραμματική με ένα τρόπο ελαφρύ και εύληπτο και τέτοιο που να εξασφαλίζει τη μετάβαση από τη δομή και τον κανόνα στην πράξη της ομιλίας (και της γραφής) και από τα επικοινωνιακά κείμενα και τους διαλόγους στην εμπέδωση της γραμματικής. Το πρόγραμμα «Παιδεία Ομογενών» έχει συνδυάσει τις δυο αυτές προσεγγίσεις, με ένα τρόπο ικανοποιητικό. Περαιτέρω μελέτες από την εφαρμογή των υλικών μας θα διαφωτίσουν περισσότερο το θέμα αυτό.

6. Τελευταίες παρατηρήσεις

Κάποια γενικά συμπεράσματα της σύντομης ανασκόπησης που κάναμε εδώ είναι τα εξής:

Το πρόγραμμα «Παιδεία Ομογενών» έχει κατορθώσει να προσεγγίσει και να πάρει κάτω από τη φροντίδα του τόσο για την πολιτισμική όσο και για τη γλωσσική καλλιέργεια και ανάπτυξη όλους (σχεδόν όλους) τους Έλληνες της διασποράς. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι διάφορες διασπορές από όλα τα σημεία του κόσμου μπορούν έτσι να ενωθούν μέσα σε μια ευρύτερη διατηρώντας παράλληλα η κάθε μια και τα δικά της ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (ετερότητα).

Μέσα στα πλαίσια του προγράμματος έχει παραχθεί πλούσιο και ποιοτικό υλικό που αντανάκλα τη φιλοσοφία του προγράμματος και έχουν εκπονηθεί μελέτες που έριξαν φως σε διάφορα θέματα σχετικά με την ομογένεια και την εκμάθηση και διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας.

Κάποια θέματα χρειάζονται, όπως είναι φυσικό, περαιτέρω έρευνα. Π.χ. σχετικά με τη μεθοδολογία μπορούμε να εξετάσουμε το θέμα αν η γραμματική έχει τον ίδιο ρόλο και την ίδια παρουσία στη διδασκαλία της Δ και της Ξ γλώσσας και πώς θα αντιμετωπίσουμε την περίπτωση που κάποια θέματα είναι μεν πιο εύκολα και πιο χρήσιμα επικοινωνιακά αλλά πιο δύσκολα από άποψη δομής.

Συμπερασματικά, βλέπω ότι έχουμε κάνει μεγάλα βήματα προόδου αλλά μπροστά μας υπάρχει ακόμη δρόμος. Αυτό που πρέπει να μας δίνει αισιοδοξία είναι το γεγονός ότι μπορούμε τώρα να θέσουμε διάφορα θεωρητικά και πρακτικά ερωτήματα ακριβώς επειδή υπάρχουν τα αποτελέσματα της μέχρι τώρα εργασίας και επειδή αυτά τα αποτελέσματα θα αποτελέσουν επίσης μια σταθερή βάση για την περαιτέρω έρευνα.

Βιβλιογραφία

- Ang, Len. (2001) *On not Speaking Chinese. Living between Asia and the West*. London Routledge.
- Bygate, M., Tonkyn, A. & Williams, E. (1994) (eds) *Grammar and the Language Teacher*. London: Prentice Hall.
- Δαμανάκης, Μ. (2007) *Ταυτότητες και Εκπαίδευση στη Διασπορά*. Gutenberg.
- Doughty, C. & Williams, J. (1998) (eds) *Focus on form in classroom Second Language Acquisition*. Cambridge: CUP.
- Ellis, R. (1990) *Instructed Second Language Acquisition*. Oxford: Blackwell.
- Ellis, R. (1997) *Second Language Acquisition*. Oxford: OUP.

- Κατσιμαλή, Γ. (1999) «Κυρίαρχες θεωρητικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας» στο: *Παιδεία Ομογενών. Θεωρητικές και Εμπειρικές Προσεγγίσεις*, σσ. 221-238.
- Krashen, S.D. (1985) *The Input Hypothesis: Issues and Implications*. London: Longman.
- Mitchell, R. & Myles, F. (1998) 2nd edition (2004) *Second Language Learning Theories*. Arnold. London.
- Μοσχονά, Σ. (2003) «Πριν από τη διδασκαλία της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας» στο: *Σύγχρονες Τάσεις στην Ελληνική Γλωσσολογία. Μελέτες Αφιερωμένες στην Ειρήνη Φιλιππάκη-Warburton*. Επιμ. Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ., Λασκαράτου, Χ., Σηφianού, Μ., Γεωργιαφέντης, Μ., Σπυρόπουλος, Β., σσ. 87-107.
- Odlin, T. (1994) *Perspectives on Pedagogical Grammar*. Cambridge: CUP.
- Rutherford, W. & Sharwood Smith, M. (1988) (eds) *Grammar and Second Language Teaching*. New York: Newbury House.
- Φιλιππάκη-Warburton, Ει. (2001) «Γραμματική και Σχολική Παιδεία» στο: *Γλωσσικός Υπολογιστής 2*. Τ 1-2, σσ. 33-46.
- Φιλιππάκη-Warburton, Ει. (2001) «Από τη Βαβέλ στην αρμονία» στο: *Γλώσσα και Πολιτισμός. Πρακτικά Συνεδρίου Επιμ.Π. Ι. Κοντός*. Αθήνα, σσ. 49-56.

Πάρθεν

Αυτές τες μέρες διάβαζα δημοτικά τραγούδια,
για τ' άθλα των κλεφτών και τους πολέμους,
πράγματα συμπαθητικά δικά μας, Γραικικά.

Διάβαζα και τα πένθημα για τον χαμό της Πόλης
«Πήραν την Πόλη, πήραν την Πόλη, την Σαλονίκη».
Και την Φωνή που εκεί που οι δυο εψέλναν,
«ζερβά ο βασιλιάς, δεξιά ο πατριάρχης»,
ακούστηκε κ' είπε να πάψουν πια
«πάψτε παπάδες τα χαρτιά και κλείστε τα βαγγέλια»
πήραν την Πόλη, πήραν την Πόλη, την Σαλονίκη.

Όμως απ' τ' άλλα πιο πολύ με άγγιξε το άσμα
το Τραπεζούντιον με την παράξενή του γλώσσα
και με την λύπη των Γραικών των μακρυνών εκείνων
που ίσως όλο πίστευαν που θα σωθούμε ακόμη.

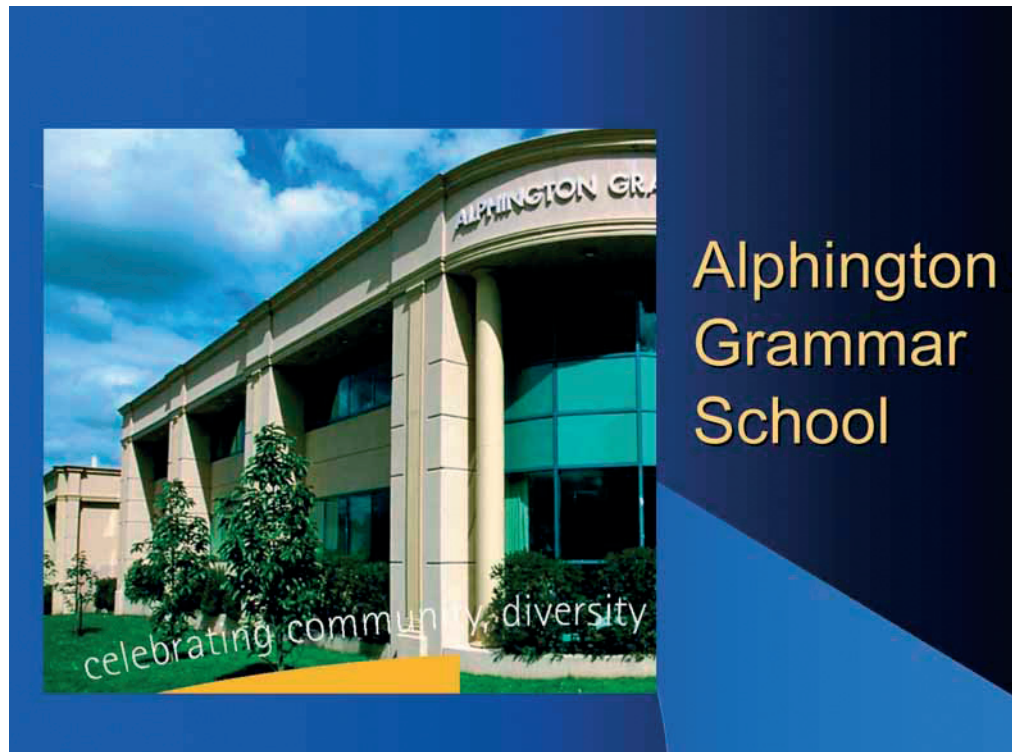
Μα αλοίμονον μοιραίον πουλί «απαί την Πόλην έρται»
με στο «φτερούλιν αθε χαρτίν περιγραμμένον
κι ουδέ στην άμπελον κενεύ' μηδέ στο περιβόλι
επήγεν και εκόνεψεν στου κυπαρίσ' την ρίζαν».
Οι αρχιερείς δεν δύνανται (ή δεν θέλουν) να διαβάσουν
«Χέρας υιός Γιανίκας έν» αυτός το παίρνει το χαρτί,
και το διαβάζει κι ολοφύρεται.
«Σίτ' αναγνώθ' σίτ' ανακλαίγ' σίτ' ανακρούγ' την κάρδιαν.
Ν' ουλλη εμάς να βάι εμάς η Ρωμανία πάρθεν».

Κωνσταντίνος Π. Καβάφης

To Alphington Grammar School στη Μελβούρνη της Αυστραλίας

M. Pappos

Δ/ντής Alphington Grammar School-Αυστραλία

Ημερήσια Ελληνικά Σχολεία στη Διασπορά: η περίπτωση του Ελληνορθόδοξου Κολλεγίου Αγίου Γεωργίου Θέμπαρτον Νότιας Αυστραλίας: μια πετυχημένη ιστορία 25 χρόνων (1984-2008)

Γεώργιος Παναγόπουλος

Δ/ντής st. George College-Αυστραλία

1. Σύντομο ιστορικό του Σχολείου

- a. Το Κολλέγιο του Αγίου Γεωργίου είναι το πρώτο Ελληνορθόδοξο Δίγλωσσο Σχολείο στη Νότια Αυστραλία. Ιδρύθηκε το 1983 και για πρώτη φορά λειτούργησε το 1984. Το Κολλέγιο είναι ανεξάρτητο Σχολείο και προσφέρει εκπαίδευση από την προνηπιακή ηλικία μέχρι και την τρίτη Λυκείου.
- b. Το Κολλέγιο ανήκει στην Κοινότητα -Ενορία Αγίου Γεωργίου Θέμπαρτον στη Νότια Αυστραλία και τελεί υπό την αιγίδα της Ελληνορθόδοξης Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας.
- c. Η ίδρυση και η λειτουργία του Κολλεγίου μας θεωρείται σαν μια μεγάλη επιτυχία στην ιστορία του Ελληνισμού της Νότιας Αυστραλίας.
- d. Η ίδρυση του Κολλεγίου έδωσε στους γονείς την ευκαιρία να επιλέξουν για τα παιδιά τους ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα το οποίο υπηρετούσε τις αξίες που πίστευαν, αξίες πνευματικές, πολιτιστικές, γλωσσικές και εκπαιδευτικές.
- e. Φιλοσοφία του Κολλεγίου μας αποτελεί η ανάπτυξη και καλλιέργεια κάθε παιδιού σε ένα χώρο που προσφέρει αγάπη, πειθαρχία και κατανόηση μέσα σε ένα Ορθόδοξο πλαίσιο.
- f. Η γλωσσική και θρησκευτική ταυτότητα του σχολείου μας είναι καθαρά Ελληνορθόδοξη. Αυτό φαίνεται καθαρά στους στόχους, στο αναλυτικό πρόγραμμα, στην καθημερινή λειτουργία του σχολείου καθώς και στις σχέσεις του με την ευρύτερη παροικία. Το Κολλέγιο του Αγίου Γεωργίου επιδιώκει την αρμονική ανάπτυξη και καλλιέργεια των φυσικών, κοινωνικών, γνωστικών και πνευματικών δεξιοτήτων όλων των μαθητών.
- g. Ένας βασικός προσανατολισμός του Κολλεγίου μας είναι η κατανόηση του ελληνορθόδοξου ήθους και χαρακτήρα που προσφέρουμε. Ενθαρρύνουμε όσους θέλουν να λαβαίνουν ενεργό μέρος στην καθημερινή ζωή της Ενορίας και της Κοινότητάς μας.

- h. Άλλη βασική αρχή του Κολλεγίου μας είναι η πολυπολιτισμική του μορφή η οποία φαίνεται καθαρά στο αναλυτικό του πρόγραμμα. Οι μαθητές μας ενθαρρύνονται να γνωρίσουν τους πολιτισμούς των διαφορετικών εθνικών ομάδων που αποτελούν την κοινωνία της Αυστραλίας, με κύριο στόχο την απόκτηση εκείνων των δυνατοτήτων που θα τους καταστήσουν ικανούς να βλέπουν τον κόσμο με τέτοιο μάτι ώστε να σέβονται και να εκτιμούν το διαφορετικό. Το αναλυτικό μας πρόγραμμα καλύπτει τις ανάγκες του ανθρώπου του 21ου αιώνα προσφέροντας πολιτιστικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες με επίκεντρο την επιβεβαίωση και ανάπτυξη της γλωσσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να χαίρει το Κολλέγιο μας εκτίμησης μεταξύ της ευρύτερης εκπαιδευτικής κοινότητας της Νότιας Αυστραλίας.

2. Υποδομές του Σχολείου

- a. Το Κολλέγιο στεγάζεται σε δύο κτηριακά συγκροτήματα, στο ένα στεγάζονται οι τάξεις από προσχολική ηλικία μέχρι τρίτη δημοτικού. Στο άλλο κτήριο στεγάζονται οι τάξεις από τετάρτη δημοτικού μέχρι και τρίτη Λυκείου. Πρόκειται για ιδιόκτητο χώρο που καλύπτει έκταση περίπου πέντε στρεμμάτων.
- b. Και τα δύο κτηριακά συγκροτήματα είναι μοντέρνα και παρέχουν όλες τις ανέσεις και τα κατάλληλα εκπαιδευτικά μέσα που ικανοποιούν πλήρως τις ανάγκες των μαθητών μας μπροστά στις προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα. Για παράδειγμα αναφέρουμε τους ειδικούς χώρους και ονομασίες που δόθηκαν ώστε να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες κάθε ειδικότητας.
- i. Φειδίας -Κέντρο Καλών Τεχνών*
  - ii. Οδυσσέας Ελύτης - Βιβλιοθήκη*
  - iii. Πασκάλ - Κέντρο Τεχνολογίας και Πληροφορικής*
  - iv. Κέντρο θεατρικών Παραστάσεων -Γυμναστήριο*

3. Μαθητικό δυναμικό

- a. Από την χρονιά της ίδρυσης του Κολλεγίου μέχρι σήμερα παρατηρείται αύξηση τόσο στον αριθμό των μαθητών όσο και στις προσφερόμενες τάξεις. Για παράδειγμα το 1984, πρώτη χρονιά ίδρυσης του Κολλεγίου μας, γράφτηκαν 31 μαθητές από την πρώτη μέχρι την τρίτη δημοτικού. Το 2008 από την προδημοτική τάξη μέχρι και την τρίτη Λυκείου έχουμε 680 μαθητές.
- b. Η αύξηση των εγγραφών στο Κολλέγιο καθώς και οι προσφερόμενες τάξεις στο σχετικά μικρό χρονικό διάστημα λειτουργίας του Κολλεγίου, αντανακλάται επίσης και από τη δημογραφική προέλευση των μαθητών μας, οι οποίοι έρχονται στο σχολείο μας ακόμα και από πολύ μακρινές περιοχές.
- c. Η πλειοψηφία των μαθητών μας είναι από οικογένειες ελληνικής καταγωγής. Παρατηρείται σημαντική αύξηση του αριθμού των μαθητών, των οποίων ένας από τους δύο γονείς είναι ελληνικής καταγωγής. Ελπιδοφόρο είναι το γεγονός ότι ένας μικρός αριθμός μαθητών μας προέρχεται από γονείς μη ελληνικής καταγωγής, αλλά έχοντας σχέση με την ορθόδοξη παράδοση.
- d. Για την καλύτερη λειτουργία του σχολείου μας καθώς και την αποτελεσματική ανάπτυξη των αναγκών των μαθητών μας έχουμε χωρίσει το σχολείο σε 4 ομάδες -στόχους με αντίστοιχα ονόματα από το χώρο της τέχνης, ιστορίας, λογοτεχνίας.
- i. Διονύσιος Σολωμός (Προσχολική - Δευτέρα Δημοτικού)*
  - ii. Colin Thiele (Τρίτη - Πέμπτη Δημοτικού)*

iii. Όμηρος (Εκτη Δημοτικού - Δευτέρα Γυμνασίου)

iv. Banjo Paterson (Τρίτη Γυμνασίου - Τρίτη Λυκείου)

- e. Στόχος της δημιουργίας αυτών των ομάδων αποτελεί η ανάπτυξη σχέσης συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικού προσωπικού και μαθητών. Μέσω της καθημερινής πρακτικής της σχολικής ζωής (π.χ. εφημερία καθηγητών) οι καθηγητές έχουν τη δυνατότητα να ελέγχουν τη συμπεριφορά των μαθητών σε καθημερινή βάση. Με αυτό τον τρόπο οι καθηγητές γνωρίζουν καλύτερα τους μαθητές σε διαφορετικές εκφάνσεις της μαθητικής τους ζωής. Έτσι δημιουργείται ένα περιβάλλον αμοιβαίας κατανόησης και εμπιστοσύνης.

f. Αριθμοί:

Year Level	Females	Males	Total
Play Group - Session 1	13	5	18
Play Group - Session 2	8	5	13
Pre Entry	1	6	7
Pre School	15	19	34
Reception A	7	10	17
Reception B	8	10	18
Reception C	9	14	23
Year 1	9	9	18
Year 1	10	9	19
Year 2	6	12	18
Year 2	7	10	17
Year 3	11	8	19
Year 3	8	9	17
Year 3	7	12	19
Year 4	13	7	20
Year 4	13	6	19
Year 5	9	9	18
Year 5	9	7	16
Year 5	7	9	16
Year 6	9	9	18
Year 6	10	8	18
Year 6	10	8	18
Year 7	15	10	25
Year 7	11	14	25
Year 8	8	7	15
Year 8	10	6	16
Year 8	9	5	14
Year 9	11	16	27
Year 9	11	16	27
Year 10	8	17	25
Year 10	11	16	27
Year 11	9	11	20
Year 11	6	14	20
Year 12	10	12	22
Year 12	7	15	22
TOTAL	325	360	685

4. Εκπαιδευτικό Προσωπικό

- a. Το προσωπικό του σχολείου αριθμεί 68 συναδέλφους.
  - i. Προσχολική -Δημοτικό (προδημοτική - 5η δημοτικού)
  - ii. Middle School (6 - 9)
  - iii. Λύκειο (10 - 12)
  - iv. Άντρες - 16
  - v. Γυναίκες - 52
  - vi. Ηλικία (από 25 -60 χρονών)
  - vii. Ελληνικής καταγωγής - 30
  - viii. Άλλης εθνοτικής προέλευσης - 38
  - ix. Αποσπασμένοι από Ελλάδα - 2

5. Ωρολόγιο Πρόγραμμα -Ελληνικά

- a. Η ελληνική γλώσσα διδάσκεται σε κάθε τάξη (μέχρι την δέκατη τάξη) πέντε διδακτικές ώρες την εβδομάδα. Επίσης στο μάθημα των θρησκευτικών χρησιμοποιείται και η ελληνική γλώσσα, καθώς και σε πολλές εκπαιδευτικές και πολιτιστικές δραστηριότητες.

6. Προγράμματα Σπουδών - Εκπαιδευτικό υλικό

- a. Το Κολλέγιο ακολουθεί το πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας Νότιας Αυστραλίας το οποίο συνάδει με το πρόγραμμα της Κοινοπολιτειακής Κυβέρνησης South Australian Curriculum, Standards and Accountability Framework (SACSA). Στο πρόγραμμα αυτό δίνεται έμφαση στη γνώση που πρέπει να αποκτηθεί, στις δυνατότητες και ικανότητες των μαθητών που αναπτύσσουν και καλλιεργούν μέσω των διαφορετικών ομάδων -στόχων. Αυτό αποτελεί την κύρια βάση για αξιολόγηση των μαθητών κατά την περίοδο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.
- b. Τα αναλυτικά προγράμματά μας έχουν μελλοντική προοπτική, είναι προκλητικά και προετοιμάζουν τους μαθητές μας για να γίνουν πετυχημένοι πολίτες της πολυπολιτισμικής κοινωνίας της Αυστραλίας και του κόσμου γενικότερα.
- c. Το αναλυτικό πρόγραμμα του Κολλεγίου μας χαρακτηρίζεται από τη μια μεριά για τον ακαδημαϊκό του προσανατολισμό και από την άλλη για απόκτηση γνώσεων κατάλληλων για να γίνουν σωστοί πολίτες της χώρας στην οποία ζουν και τέλος από τις ορθόδοξες χριστιανικές αξίες.
- d. Όσον αφορά στο πρόγραμμα των Ελληνικών χρησιμοποιείται σε μεγάλο ποσοστό το υλικό του προγράμματος «Παιδεία Ομογενών», ένας μικρός αριθμός των βιβλίων της Αμερικής καθώς και άλλο υλικό που δημιουργούν οι ίδιοι οι δάσκαλοι των Ελληνικών.

7. Οργάνωση των γονέων

- a. Από την αρχή της ίδρυσης του σχολείου συστήθηκε επιτροπή γονέων, η οποία διοικείται από συμβούλιο που εκλέγουν οι ίδιοι και ο εκάστοτε πρόεδρος είναι και μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Κολλεγίου. Επίσης έχει συσταθεί και επιτροπή μητέρων που έχουν τους παρακάτω στόχους:
  - i. προβολή και διαφήμιση του σχολείου
  - ii. οργάνωση πολιτιστικών και άλλων εκδηλώσεων για συγκέντρωση χρημάτων
  - iii. υποστήριξη γονέων που φέρνουν τα παιδιά τους για πρώτη φορά στο Κολλέγιο.

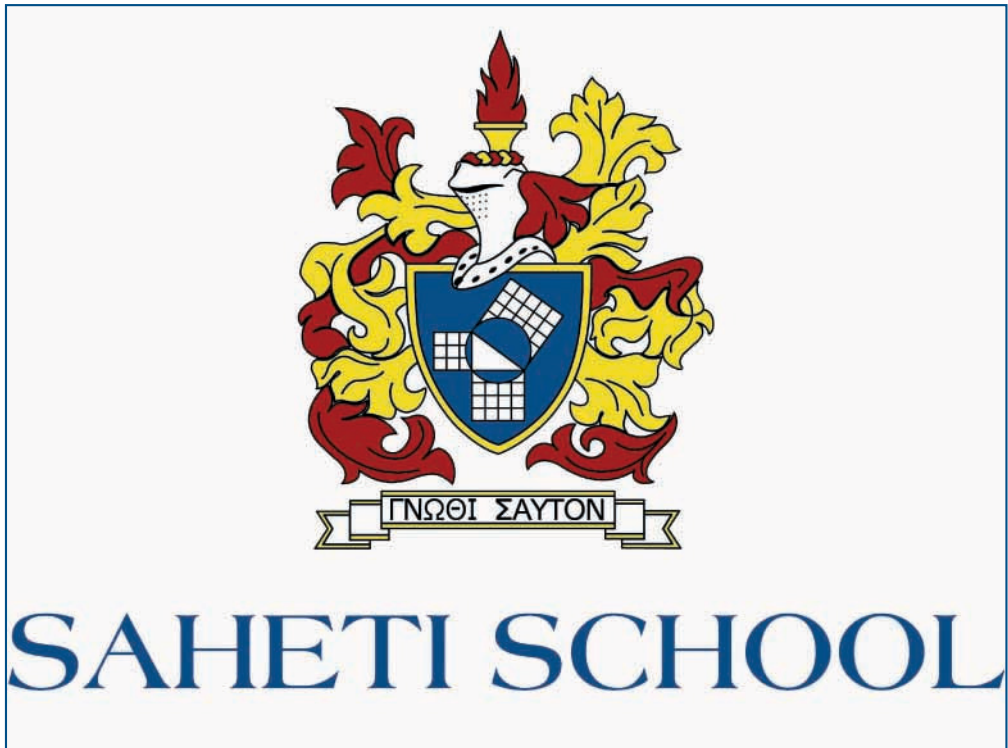
8. Προβλήματα και προοπτικές του σχολείου

- a. Το Κολλέγιο εξυπηρετεί την εκπαιδευτική παροικία τα τελευταία 25 χρόνια με μεγάλη επιτυχία. Μία από τις μεγαλύτερές μας επιτυχίες θεωρείται η δημιουργία ενός δυναμικού σχολείου που υποδέχεται μαθητές από διαφορετικές εθνικές ομάδες στο πλαίσιο των αξιών της ελληνορθόδοξης παράδοσης. Ένα σχολείο που μπορεί να σταθεί άξια απέναντι στα καλύτερα σχολεία της πολιτείας μας.
- b. Από χρόνο σε χρόνο προσπαθεί να βελτιώνει την παρεχόμενη εκπαίδευση μέσα σε ένα πλαίσιο πολυπολιτισμικό, μια κοινωνία που συνεχώς αλλάζει και σε έναν κόσμο στον οποίο κυριαρχεί αστάθεια και κρίση αξιών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο το Κολλέγιό μας στηρίζεται στις ελληνορθόδοξες αξίες, στην ελληνική πολιτιστική κληρονομιά και στα αγαθά που προσφέρει η πολυπολιτισμική κοινωνία της Αυστραλίας. Καθημερινά οδηγούμαστε σε νέες προκλήσεις και τα προγράμματά μας ακολουθούν τις αλλαγές που αφ' ενός η αυστραλιανή κοινωνία υιοθετεί και αφ' ετέρου οι ανάγκες του σύγχρονου εργατικού δυναμικού απαιτούν.
- c. Σημαντικός παράγοντας διαμόρφωσης της πολιτικής του Κολλεγίου μας αποτελεί και η γνώμη των γονέων οι οποίοι μας εμπιστεύονται την εκπαίδευση των παιδιών τους.
- d. Η πρόοδος της τεχνολογίας σε όλους τους τομείς επηρεάζει πολύ και την εκπαιδευτική πρακτική, γεγονός που απαιτεί συνεχή επιμόρφωση στα νέα μέσα και εργαλεία της εκπαίδευσης.
- e. Η συνεχώς βελτιούμενη παρεχόμενη ποιότητα των προγραμμάτων μας προϋποθέτει και το ανάλογο προσωπικό.
- f. Προετοιμαζόμαστε για πιθανή αύξηση του αριθμού μαθητών και προσωπικού, ώστε να είμαστε έτοιμοι να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις ενός σχολείου με μεγαλύτερο δυναμικό.

S.A.H.E.T.I. 1974-2008: Η συμβολή της εκπαιδευτικής φιλοσοφίας της Σχολής στη διαμόρφωση της ταυτότητας και του ήθους του σχολείου

Αναστασία Κρυσταλλίδου
Δ/ντρια S.A.H.E.T.I.- Ν. Αφρική

Τα Ημερήσια Ελληνικά Σχολεία του Μπουένος Άιρες. Η ιστορία τους και η επιβίωσή τους την δεκαετία της οικονομικής κρίσης και των κοινωνικών ανακατατάξεων - Προοπτικές

Σάββας Ρουσάλης

Υπεύθυνος Τομέα Ελληνικών - Αργεντινή

1. Σύντομο ιστορικό του Σχολείου

Το ελληνικό σχολείο της Ελληνικής Κοινότητας Μπουένος Άιρες, έλαβε μορφή για πρώτη φορά το έτος 1934. Ήδη είχε ιδρυθεί η Ελληνική Κοινότητα το έτος 1928 και πρωταρχικός σκοπός ήταν η ανοικοδόμηση Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και Ελληνικού Σχολείου. Αυτό άλλωστε περιλαμβάνεται και στα Καταστατικά της Κοινότητας. Μέχρις ότου αποπερατωθούν οι εργασίες κατασκευής (δηλαδή να συγκεντρωθούν τα απαιτούμενα χρήματα) λειτούργησε σ' ένα παραπλήσιο οίκημα το οποίο είχε ενοικιασθεί, και κατά περιόδους και μέσα στο χώρο της εκκλησίας.

Δεν είχε δικό του νομικό πλαίσιο γιατί θεωρείται μια από τις Υποεπιτροπές και δραστηριότητες της Ελληνικής Κοινότητας. Εκτός της Ορθόδοξης Εκκλησίας και του Ελληνικού Σχολείου άλλες Επιτροπές ήταν αυτή της Φιλοπτώχου Αδελφότητας, και της Νεολαίας.

Αποστολή του ήταν η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, η διδασκαλία της ελληνικής μυθολογίας και ιστορίας, των ελληνικών χορών, της μουσικής και του κατηχητικού, στις επερχόμενες γενεές Ελλήνων των οποίων η παρουσία είχε αρχίσει να γίνεται δυναμική μετά από το μεταναστευτικό κύμα της δεκαετίας του 1927 και εξής.

Με αυτή τη μορφή λειτούργησε μέχρι και το έτος 1952, οπότε λόγω του νέου μεταναστευτικού μεταπολεμικού κύματος δημιουργήθηκε η ανάγκη αγοράς και ανεγέρσεως νέας πτέρυγας παράπλευρης με την υπάρχουσα.

Τώρα κατασκευάστηκαν άλλες τέσσερις αίθουσες οπότε συνολικά διαθέτει εννέα αίθουσες στον πρώτο όροφο και δύο γραφεία στο ισόγειο.

Συνέχισε να λειτουργεί με την ίδια μορφή του ιδιωτικού σχολείου μέχρι το έτος 1982 οπότε έλαβε τη σημερινή μορφή του η οποία έχει ως εξής:

Άλλαξε το καθεστώς του νομικού πλαισίου.

Από τώρα και στο εξής έχει επίσημη έγκριση λειτουργίας (σαν ένα ιδιωτικό σχολείο της Αργεντινής) την οποία παρέχει το Υπουργείο Παιδείας της Αργεντινής και φέρει τον Κωδικό

αριθμό Α-814 των ιδιωτικών σχολείων της χώρας, με κάποιο πρόσωπο το οποίο θα το εκπροσωπεί έναντι του Υπουργείου Παιδείας. Επί μια 20ετία περίπου ο Νομικός εκπρόσωπος του σχολείου ήταν ο Μητροπολίτης Νοτίου Αμερικής Κος Γεννάδιος Χρυσουλάκης.

Το πρόγραμμα διδασκαλίας και ο τρόπος λειτουργίας του υπόκειται στον επίσημο έλεγχο του Υπουργείου Παιδείας της Αυτόνομης πόλεως του Μπουένος Άιρες η οποία και αυτή προ 15 ετών έλαβε τη μορφή της Πολιτείας με δικό της εκλεγόμενο από το λαό Δήμαρχο και Βουλή (Consejo Deliberante).

Αφού έλαβε αυτή τη μορφή με ενέργειες οι οποίες έγιναν προς το ΥΠΕΠΘ της Ελλάδος ήρθαν και οι πρώτοι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί.

Η λειτουργία του δεν πραγματοποιήθηκε συνολικά αλλά σταδιακά. Δηλαδή την πρώτη σχολική χρονιά το Νηπιαγωγείο και η Α' τάξη του Δημοτικού, την επόμενη το ίδιο και η Β' και ούτω καθεξής. Τώρα οι μαθητές του σχολείου δεν ήταν μόνο ελληνικής καταγωγής αλλά και Αργεντινοί.

Το πρόγραμμα λειτουργίας του καλύπτει από το πρωί στις 08:00 μέχρι τις 12:55 τις ανάγκες τις οποίες προβλέπει το Υπουργείο Παιδείας της Αργεντινής. Ακολουθεί γεύμα στην αίθουσα τελετών της Κοινότητας η οποία τις καθημερινές μετατρέπεται σε τραπεζαρία και αρχίζει το απογευματικό πρόγραμμα στις 13:30 επί ένα τρίωρο διδασκαλίας μέχρι τις 15:50.

Αυτή η δεύτερη φάση διδασκαλίας καθημερινά καλύπτεται από το ελληνικό πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει μαθήματα ελληνικής γλώσσας (περίπου 6-8 ώρες εβδομαδιαίως) ελληνική μουσική, 1-2 ώρες ανάλογα την τάξη, ελληνικούς χορούς 1-2 ώρες, φυσική αγωγή 2 ώρες, πληροφορική 1 ώρα και αγγλικά 2 ώρες εβδομαδιαίως.

Σ' αυτό το ωράριο, και σ' αυτές τις δραστηριότητες εμπλέκονται οι αποσπασμένοι Έλληνες εκπαιδευτικοί μαζί με ντόπιους συναδέλφους.

Όμως μετά από 7ετή φοίτηση στο Δημοτικό (γιατί το Δημοτικό είναι 7ετές και το Γυμνάσιο - Λύκειο 5ετές) παρατηρήθηκε το φαινόμενο ότι οι μαθητές ήταν αναγκασμένοι να συνεχίσουν τις γυμνασιακές τους σπουδές σε άλλα σχολεία της πόλεως.

Έτσι ο δραστήριος Μητροπολίτης Γεννάδιος αποφάσισε την κατασκευή του πρώτου Γυμνασίου - Λυκείου στην περιοχή της Κεντρικής και Νοτίου Αμερικής το οποίο αποπερατώθηκε το έτος 1994 και έλαβε την ονομασία «ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ 1ος» προς τιμήν του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχη.

Αυτό το οικοδόμημα αποτελείται από 27 αίθουσες διδασκαλίας και άλλους βοηθητικούς χώρους. Ήδη είχε αρχίσει να λειτουργεί από το έτος 1992 συστεγαζόμενο με το ελληνικό Δημοτικό σχολείο, οπότε όταν μεταφέρθηκε στις νέες του εγκαταστάσεις φοιτούσαν μαθητές των τριών πρώτων τάξεων και το οποίο σε σύντομο χρονικό διάστημα ήταν σε θέση να δεχθεί οποιονδήποτε μαθητή οποιασδήποτε τάξεως. Αυτό γιατί όπως ανέφερα για το Δημοτικό έτσι και για το Γυμνάσιο - Λύκειο το Υπουργείο Παιδείας της χώρας δεν εγκρίνει συνολικές άδειες λειτουργίας σχολείου αλλά σταδιακά αναπτυσσόμενα.

Αυτό το τελευταίο σχολείο δεν ανήκει στην Ελληνική Κοινότητα αλλά στην Ιερή Μητρόπολη Νοτίου Αμερικής.

Εφόσον είναι ιδιωτικά σχολεία δηλαδή ανήκουν σε φορείς εκτός του Κράτους εισπράτουν από τους μαθητές δίδακτρα.

Όμως ταυτόχρονα εισπράτουν και μια κρατική επιχορήγηση. Έτσι το Υπουργείο καλύπτει το 80% του μισθού των εκπαιδευτικών του αργεντινού προγράμματος μόνο για τις θέσεις που είναι απαραίτητες για την ομαλή λειτουργία. Αυτό δημιουργεί επίσης δέσμευση στα δίδακτρα το ύψος των οποίων ελέγχεται από το Υπουργείο. Φυσικά για να λειτουργήσει είναι απαραίτητο κι άλλο προσωπικό του οποίου ο μισθός δεν λαμβάνει επιχορήγηση.

2. Υποδομές του σχολείου

Το νηπιαγωγείο διαθέτει ιδιαίτερη είσοδο μια αίθουσα στο εισόγειο και τρεις αίθουσες στον πρώτο όροφο. Η φοίτηση αρχίζει από παιδιά ηλικίας τριών ετών και άνω.

Στο Δημοτικό η φοίτηση είναι επταετής και διαθέτει εννιά αίθουσες διδασκαλίας εκ των οποίων οι δύο διατίθενται για το μάθημα της πληροφορικής και της μουσικής - πλαστικής.

Στο Γυμνάσιο - Λύκειο, οι μαθητές ακολουθούν μια από τις δύο κατευθύνσεις.

- α) Η κατεύθυνση αποφοίτου με γνώσεις Πληροφορικής και η
- β) Η κατεύθυνση αποφοίτου με γνώσεις Οικολογίας.

Όλες οι κτιριακές εγκαταστάσεις είναι ιδιοκτησίες της Ελληνικής Κεντρικής Κοινότητας και της Ιεράς Μητροπόλεως Νοτίου Αμερικής (Μητροπολίτης ο Σεβασμιότατος Κος Ταράσιος).

Δυστυχώς δεν διαθέτουν μια οργανωμένη βιβλιοθήκη αλλά στο σχολείο ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ 1ος, υπάρχει ένας χώρος ο οποίος μοιάζει με βιβλιοθήκη (πάνω από την κουζίνα-εστιατόριο) όμως δεν είναι οργανωμένη.

Τα εργαστήρια του σχολείου ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ 1ος κυρίως περιορίζονται στην αίθουσα της Πληροφορικής με αρκετούς υπολογιστές οι οποίοι φυσικά δεν είναι τελευταίας τεχνολογίας. Το ίδιο ισχύει περίπου και στο Δημοτικό το οποίο διαθέτει οκτώ υπολογιστές για τους μαθητές οι οποίοι συνήθως εργάζονται δύο - δυό ή τρεις - τρεις μαζί την ώρα του μαθήματος.

Κανένα από τα σχολεία δεν διαθέτει γυμναστήριο κι έτσι το μάθημα της φυσικής αγωγής διδάσκεται στο προαύλιο (για την Ελληνική Κοινότητα) το οποίο όμως χρησιμοποιείται κατά τις εορτάσιμες ημέρες κι από την Εκκλησία (οπότε οι μαθητές παραμένουν μέσα στους διαδρόμους ή στην τραπεζαρία). Παλαιότερα συνέβαινε να κάνουν και κηδείες την ώρα του μαθήματος (όμως αυτό τελευταίως έχει απαγορευτεί από το Υπουργείο Παιδείας) κι έτσι σπανίως έχει συμβεί τα δύο - τρία τελευταία έτη.

Η ίδια κατάσταση επικρατεί και στο σχολείο ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ 1ος όπου οι καθηγητές φυσικής αγωγής χρησιμοποιούν την ταράτσα του σχολείου για χώρο αθλοπαιδιών. Μερικές φορές όποτε υπάρχει οικονομική δυνατότητα ενοικιάζουν κάποιο κλειστό γήπεδο της γειτονιάς κυρίως όταν πρέπει να κάνουν κάποια αθλητική συνάντηση με άλλα σχολεία. Το σχολείο Αθηναγόρας διαθέτει ένα υποτυπώδες εργαστήριο Χημείας και Βιολογίας. Και τα δύο σχολεία διαθέτουν υπολογιστές και σύνδεση με το Διαδίκτυο όμως μερικές φορές λειτουργεί πλημμελώς. Επίσης και τα δύο σχολεία έχουν αγοράσει ένα μικρό φωτοτυπικό μηχάνημα το οποίο αρκετές φορές αδυνατεί ν' ανταπεξέλθει τις ανάγκες

3. Μαθητικό δυναμικό

Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1970 οι μαθητές ήταν αποκλειστικά ελληνικής καταγωγής. Όμως με τη νέα μορφή την οποία έλαβε η ελληνική εκπαίδευση έχουν μετατραπεί σε Ελληνο-αργεντινά σχολεία (και είναι τα μοναδικά) στα οποία διδάσκεται η ελληνική γλώσσα και μάλιστα από αποσπασμένους Έλληνες εκπαιδευτικούς.

Εθνοτικά όλοι μαθητές (εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων) αισθάνονται και είναι Αργεντινοί. Άλλωστε σε κάθε ευκαιρία και αναφέρομαι σ' αυτές τις ιστορικές επετείους, προσπαθούν οι Αργεντινοί συνάδελφοι να τους αναπτύξουν αυτό το αίσθημα.

Οι αριθμοί κατά τάξη και φύλο έχουν ως εξής:

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ							
ΠΡΩΙΝΟ				ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΟ			
	ΑΓΟΡΙΑ	ΚΟΡΙΤΣΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ		ΑΓΟΡΙΑ	ΚΟΡΙΤΣΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
3 ΕΤΩΝ	11	6	17	3 ΕΤΩΝ	7	2	9
4 ΕΤΩΝ	7	6	13	4 ΕΤΩΝ	3	3	6
5 ΕΤΩΝ	13	6	19	5 ΕΤΩΝ	10	2	12
ΣΥΝΟΛΟ	31	18	49	ΣΥΝΟΛΟ	20	7	27

ΔΗΜΟΤΙΚΟ							
ΠΡΩΙΝΟ				ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΟ			
	ΑΓΟΡΙΑ	ΚΟΡΙΤΣΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ		ΑΓΟΡΙΑ	ΚΟΡΙΤΣΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
1η τάξη	13	12	25	1η τάξη	9	11	20
2η τάξη	10	18	28	2η τάξη	4	15	19
3η τάξη	13	14	27	3η τάξη	10	10	20
4η τάξη	8	9	17	4η τάξη	2	3	5
5η τάξη	12	12	24	5η τάξη	7	9	16
6η τάξη	10	10	20	6η τάξη	3	6	9
7η τάξη	11	10	21	7η τάξη	4	4	8
ΣΥΝΟΛΟ	77	85	162	ΣΥΝΟΛΟ	39	58	97

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟ							
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ				ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ			
	108	103	211		59	65	124

Η γεωγραφική έκταση την οποία καλύπτει μέσα στην απεραντοσύνη της πόλεως του Μπουένος Άιρες και των περιχώρων της είναι περίπου η ακτίνα ενός - δύο χιλιομέτρων. Φυσικά υπάρχουν και οι εξαιρέσεις κυρίως από πλευράς μαθητών ελληνικής καταγωγής σπανίως και αλλοδαπών, οι οποίοι μετακινούνται και από αποστάσεις πέραν των δέκα μέχρι και είκοσι χιλιομέτρων.

Είναι δύσκολο να ονομάσουμε εισροές την προσέλευση νέων μαθητών. Οι νέοι μαθητές κι αυτοί είναι της τάξεως του 10% εξ αιτίας των εκροών αναπληρούν κάθε νέα σχολική χρονιά. Αναφορικά με τις διαρροές αυτές δεν πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς (όπως συμβαίνει στα Σαββατιανά) και τούτο γιατί πρέπει να ανταποκριθούν στο επίσημο πρόγραμμα του Υπουργείου.

Βέβαια υπάρχουν διαρροές μαθητικού δυναμικού στο ελληνικό πρόγραμμα αλλά κι αυτές δεν είναι υψηλές. Περίπου της τάξεως του 2-3 % κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους.

Εκεί όμως που δημιουργήθηκε έντονη η εμφάνιση των εκροών και διαρροών ήταν τα πρώτα χρόνια μετά την μεγάλη οικονομική κρίση του 2001. Η απώλεια μαθητικού δυναμικού ανήλθε στο 40% περίπου.

Αν και τα τελευταία έτη έχει ανακάμψει η οικονομία πολλά κακά παραμένουν, κι αυτό γιατί σιγά αλλά σταθερά σχηματίζεται μια νέα τάξη πραγμάτων. Γίνονται κοινωνικές ζυμώσεις και

ανακατατάξεις διαρκώς. Η παλιά μεσαία τάξη αργά αλλά σταθερά συρρικνώνεται και ξεπηδούν νέες μορφές επιχειρηματιών κυρίως αυτοί οι οποίοι ασχολούνται με την καλλιέργεια της γης, την κτηνοτροφία, παραγωγή σόγιας, σιτηρών, την εκτροφή βοειδών, και άλλων γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων τα οποία έχουν μεγάλη ζήτηση στη διεθνή αγορά, και αποφέρουν μεγάλα κέρδη.

Βέβαια οι γονείς των μαθητών των σχολείων μας δεν ανήκουν σ' αυτήν τη δυναμική παραγωγική τάξη. Έτσι ο αριθμός παραμένει (τουλάχιστον τα τελευταία χρόνια) σταθερός ή με μικρή ανάκαμψη.

Η προσπάθεια και η πολιτική του σχολείου είναι να εγγράφει μικρούς μαθητές στο νηπιαγωγείο έτσι ώστε να έλθουν σε επαφή με το έργο το οποίο πραγματοποιείται στην Ελληνική Κοινότητα, να δημιουργηθούν δεσμοί φιλίας μεταξύ των μαθητών και να συνεχίσουν κατόπιν τις σπουδές τους στο Δημοτικό και γιατί όχι στο Γυμνάσιο και το Λύκειο. Επίσης συνεχής και ακατάπαυστη είναι η προσπάθεια να προσέλθουν μαθητές ελληνικής καταγωγής.

Οι μαθητές οι οποίοι αποφοιτούν από το Δημοτικό συνεχίζουν κατά ένα ποσοστό δευτεροβάθμιας σπουδές του ελληνικού Γυμνάσιο -Λύκειο. Όσοι όμως επιθυμούν άλλης μορφής εκπαίδευση, συνεχίζουν σε Τεχνικά, Οικονομικά ή Εμπορικά Γυμνάσια της πόλης. Μετά την αποφοίτησή τους από το Γυμνάσιο - Λύκειο συνεχίζουν πανεπιστημιακές ή τριτοβάθμιας σπουδές στα αναρρίθμητα Κρατικά και Ιδιωτικά Πανεπιστήμια και Τριτοβάθμιας σχολές του Κράτους.

4. Εκπαιδευτικό προσωπικό

Οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι δίδαξαν και διδάσκουν στα σχολεία της Ελληνικής Κοινότητας και της Ιεράς Αρχιεπισκοπής είναι όλοι πτυχιούχοι και αποσπασμένοι του Ελληνικού Κράτους.

Μια ημέρα την εβδομάδα και τις περισσότερες φορές είναι Σάββατο μεταβαίνουν και διδάσκουν σε άλλες Ελληνικές Κοινότητες της πόλεως του Μπουένος Άιρες αλλά και των προαστείων μέχρι την Πρωτεύουσα της Επαρχίας του Μπουένος Άιρες την πόλη Λα Πλάτα σε απόσταση περίπου 70 χιλιομέτρων όπου υπάρχει η πρώτη Ελληνική Κοινότητα του Βερίσσο.

Οι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί του ΥΠΕΠΘ στο Μπουένος Άιρες σήμερα είναι:

Νηπιαγωγείο	Δημοτικό (δάσκαλοι)	Γυμνάσιο - Λύκειο
Κατερίνα Κτιστάκη	Σάββας Ρουσάλης	Γεώργιος Παππάς (Θεολόγος)
	Δήμητρα Σουλίου	Ιουστίνη Μαλιγιάννη (Φιλολόγος)
	Στάθης Καμαρόπουλος	
	Γεώργιος Κοτσορώνης	
	Γεώργιος Γαλάνης	

Οι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί του ΥΠΕΠΘ στην Κόρδοβα είναι:

Νηπιαγωγείο	Δημοτικό
-----	Ελένη Γραββάνη

Εκπαιδευτικοί ελληνικής καταγωγής σε άλλες Κοινότητες είναι:

Ελληνική Κοινότητα ΤΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ

Νηπιαγωγείο	Δημοτικό
-----	Θεοδελίνα ΟΥΡΙΒΕΛΑΡΡΕΑ (Αργεντινή)- Ιδιωτική Υπάλληλος
	Κωνσταντίνος Παπαγιάννης (Ελληνικής καταγωγής -ιατρός)

Ελληνική Κοινότητα ΤΟ ΒΑΝΦΙΕΛΔ (Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ)

Νηπιαγωγείο	Δημοτικό
-----	Κατίνα Ρόγνιου (συνταξιούχος εκπαιδευτικός - Ελληνικής καταγωγής)

Ελληνική Κοινότητα Του ΒΕΡΙΣΣΟ (Ο ΠΛΑΤΩΝΑΣ)

Νηπιαγωγείο	Δημοτικό
-----	Ελένη Βουτσά (συνταξιούχος - Ελληνικής καταγωγής- απόφοιτος Γυμνασίου)

Ελληνικός Σύλλογος «Ένωση Πελοποννησίων» (Ο ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΩΡΙΑ)

Νηπιαγωγείο	Δημοτικό
-----	Χουάν Παύλο ΤΟΝΕΛΙΕΡ (νεαρός - Αλλοδαπός - εμπορικές ασχολίες)

5. Ωρολόγιο Πρόγραμμα

Στα ημερήσια σχολεία έχουμε: Νηπιαγωγείο και Δημοτικό:

Α' Τάξη: 6 ώρες ελληνική γλώσσα, 2 ώρες στοιχεία Ιστορίας - Πολιτισμού, 2 ώρες Φυσική Αγωγή, 1 ώρα Μουσική, 1 ώρα ελληνικοί χοροί, 1 ώρα Πληροφορική και 2 ώρες Αγγλικά.

Β' Τάξη: 6 ώρες ελληνική γλώσσα, 2 ώρες στοιχεία Ιστορίας - Πολιτισμού, 2 ώρες Φυσική Αγωγή, 1 ώρα Μουσική, 1 ώρα ελληνικοί χοροί, 1 ώρα Πληροφορική και 2 ώρες Αγγλικά.

Γ' Τάξη: 6 ώρες ελληνική γλώσσα, 2 ώρες στοιχεία Ιστορίας - Πολιτισμού, 2 ώρες Φυσική Αγωγή, 1 ώρα Μουσική, 1 ώρα ελληνικοί χοροί, 1 ώρα Πληροφορική και 2 ώρες Αγγλικά.

Δ' Τάξη: 6 ώρες ελληνική γλώσσα, 2 ώρες στοιχεία Ιστορίας - Πολιτισμού, 2 ώρες Φυσική Αγωγή, 1 ώρα Μουσική, 1 ώρα ελληνικοί χοροί, 1 ώρα Πληροφορική και 2 ώρες Αγγλικά.

Ε' Τάξη: 6 ώρες ελληνική γλώσσα, 2 ώρες στοιχεία Ιστορίας - Πολιτισμού, 2 ώρες Φυσική Αγωγή, 1 ώρα Μουσική, 1 ώρα ελληνικοί χοροί, 1 ώρα Πληροφορική και 2 ώρες Αγγλικά.

ΣΤ' και Ζ' Τάξη: 6 ώρες ελληνική γλώσσα, 1 ώρα στοιχεία Ιστορίας - Πολιτισμού, 2 ώρες Φυσική Αγωγή, 2 ώρες Μουσική, 2 ώρες ελληνικοί χοροί και 2 ώρες Πληροφορική.

Η ελληνική γλώσσα διδάσκεται σαν ξένη γλώσσα γιατί σήμερα δεν υπάρχει σχεδόν καμία οικογένεια η οποία να ομιλεί την ελληνική γλώσσα στο οικογενειακό περιβάλλον. Έτσι η παρουσία της ισπανικής γλώσσας σε αρκετές των περιπτώσεων είναι αναπόφευκτος. Όμως στις ανώτερες τάξεις ή σε τάξεις όπου υπάρχουν μαθητές/μαθήτριες οι οποίοι έχουν την δυνατότητα να επικοινωνήσουν έστω και στοιχειωδώς στα ελληνικά εκεί αποφεύγεται η χρήση της ισπανικής, και χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά η ελληνική γλώσσα.

Το μάθημα της μουσικής διδάσκεται από μια αργεντινή καθηγήτρια η οποία έχει διδαχθεί και γνωρίζει αρκετά την ελληνική γλώσσα, η οποία έχει τη βοήθεια και την παρουσία του/της Έλληνα/Ελληνίδας δασκάλου/δασκάλας.

Το μάθημα της πληροφορικής διδάσκεται από δύο αργεντινούς καθηγητές (ο ένας είναι ελληνικής καταγωγής -Κυριάκος Κετσές) ο οποίος έχει διδαχθεί και γνωρίζει την ελληνική γλώσσα, και έχουν τη βοήθεια και την παρουσία του/της Έλληνα/Ελληνίδας δασκάλου/δασκάλας.

Το μάθημα των ελληνικών χωρών γίνεται από έναν νεαρό ελληνικής καταγωγής ο οποίος μιλάει πολύ καλά τα ελληνικά. (Ονομάζεται Μάριος Κουτσοβίτης. Οι παππούδες του είναι από το Γεράκι Λακωνίας και επιθυμία και πόθος του είναι να συμμετάσχει σε ένα Σεμινάριο ελληνικών χωρών στην Ελλάδα για να βελτιώσει την διδασκαλία του).

Στο σχολείο ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ 1ος λειτουργεί επίσης εργαστήριο ελληνικών χωρών και μουσικής αλλά είναι μάθημα προαιρετικό, εκτός προγράμματος. Ο καθηγητής του Χορού Νίκος Κωστακόπουλος είναι ελληνικής καταγωγής και γνωρίζει αρκετά την ελληνική γλώσσα. Ο καθηγητής της Μουσικής είναι Αργεντινός.

6. Προγράμματα Σπουδών -εκπαιδευτικό υλικό

Τα Προγράμματα Σπουδών για την περίπτωση των άλλων μαθημάτων ισπανικής γλώσσας, είναι αυτά τα οποία προβλέπει το Υπουργείο Παιδείας της Αργεντινής για όλα του τα σχολεία. Συμπληρωματικά όμως επιτρέπει και την διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας για μεν το Νηπιαγωγείο και το Δημοτικό κατά τις απογευματινές ώρες (τρεις ώρες ημερησίως) για το Γυμνάσιο - Λύκειο κυρίως μετά το πρωινό πρόγραμμα δηλαδή μετά το μεσημέρι.

Έχουμε προσπαθήσει ν' ακολουθήσουμε το «Πρόγραμμα του Παιδεία Ομογενών» τα βιβλία του οποίου χρησιμοποιούμε ως διδακτικό υλικό τα τελευταία τρία-τέσσερα χρόνια, αλλά υπάρχει δυσκολία ιδίως όταν οι τάξεις ή τα Τμήματα δεν είναι ομοιογενή, δηλαδή όταν παρατηρείται το φαινόμενο της εισροής, μαθητών.

Σ' αυτό συνέβαλαν όπως ανάφερα και τα εσωτερικά οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα που αντιμετώπισε κι αντιμετωπίζει ακόμα και σήμερα η χώρα.

7. Οργάνωση των γονέων του σχολείου και η σχέση τους μ' αυτό

Ο Σύλλογος των γονέων υπολείπεται ή μάλλον δεν υφίσταται. Αρκετοί γονείς εμφανίζονται στις σχολικές γιορτές, αλλά η επαφή τους με την ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό διατηρούν μια απόσταση. Φυσικά οι σχέσεις μαζί τους είναι άριστες αλλά γενικά η κατεύθυνση του σχολείου είναι οι γονείς να μην παρεμποδίζουν (εμπλέκονται) στο διδακτικό έργο γιατί μερικοί από αυτούς στο παρελθόν δημιούργησαν προβλήματα στην ομαλή λειτουργία του προγράμματος.

8. Προβλήματα και προοπτικές του σχολείου

Τα προβλήματα είναι πολλά και πολύμορφα.

Οικονομικά - Κοινωνικά: Η οικονομική αστάθεια όχι μόνο των τελευταίων ετών αλλά των τελευταίων δεκαετιών έχει δημιουργήσει κλίμα φοβίας και άγχους για το μέλλον στον πληθυσμό. Επίσης πολύ σημαντική είναι και η ανεξέλεγκτη αύξηση της εγκληματικότητας, η οποία εμφανίζεται με όλες τις μορφές της.

Μαζί μ' αυτά εμφανίσθηκε και η εξάπλωση και η χρήση των ναρκωτικών κυρίως στους εφήβους. Από αυτήν την άποψη πολλοί γονείς (και ιδίως Αργεντινοί) θεωρούν τα ελληνικά σχολεία ένα χώρο ασφαλή για τα παιδιά τους γιατί η εμπειρία τους δεν είναι μεγάλη και κυρίως δεν είναι σχολεία κερδοσκοπικού χαρακτήρος. Φυσικά δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε και τον βαθύ σεβασμό τον οποίο τρέφουν οι Αργεντινοί προς τον Ελληνικό Πολιτισμό και την Ελληνική Παιδεία γενικά, τα οποία κανένας Έλληνας ούτε μετανάστης ούτε απόγονός τους έχει κηλιδώσει.

Οι παλαιότερες γενεές φθείνουν και οι μικτοί γάμοι αργά αλλά σταθερά απομακρύνουν τις νέες γενεές από τις Ελληνικές Κοινότητες με την παλιά έννοια της συγκέντρωσης, της συζήτησης και του καφέ.

Όμως αυτό το άνοιγμα το οποίο έχει δημιουργηθεί τα τελευταία έτη προς όλη την αργεντινή κοινωνία το θεωρώ πολύ θετικό. Η φθίνουσα ελληνική κοινωνία μπολιάστηκε με τις αργεντινές οικογένειες (και δεν αναφέρομαι μόνο στο χώρο της τέλεσης μεικτών γάμων) αλλά και της προσέλευσής τους στους δικούς μας καθαρά αποκλειστικούς χώρους που ήταν τα σχολεία μας, οι γιορτές μας και η Εκκλησίας μας. Επίσης είναι εντυπωσιακή η προσέλευση νέων (μετασχολικής ηλικίας ή ενήλικες) να μάθουν την ελληνική γλώσσα την οποία μιλούσε ο παππούς ή η γιαγιά στις οικογενειακές ή κοινωνικές συγκεντρώσεις και που όταν ήταν παιδιά δεν είχαν δώσει σημασία.

Επ' αυτού θα πρέπει ν' αναφέρω ότι οι παλαιοί μετανάστες με τον πόθο τους να προοδεύσουν αλλά και να διατηρήσουν τα ήθη τα έθιμα και τη γλώσσα τους στις νέες τους πατρίδες, αν όχι πάντα αλλά τις περισσότερες φορές υπήρξαν καταπιεστές στα παιδιά τους να μάθουν την γλώσσα τους στο ελληνικό σχολείο και φυσικά εις βάρος της διασκέδασης ή της ψυχαγωγίας τους.

Έτσι εκείνη η γενιά καταπιέστηκε με αποτέλεσμα ν' απομακρυνθούν όταν μεγάλωσαν, από αυτό που οι γονείς τους επιθυμούσαν τόσο πολύ και ίσως γι' αυτό παρατηρούνται και τόσοι μεικτοί γάμοι (πράγμα το οποίο ήταν φυσικό) μέσα σε μια παγκόσμια κοινωνία.

Όμως τα εγγόνια δεν έζησαν αυτήν την καταπίεση με αποτέλεσμα σήμερα να προσέρχονται εγγόνια Ελλήνων τα οποία δεν τα έστειλαν οι γονείς τους στα ελληνικά σχολεία, και αφού σπούδασαν και είναι Πτυχιούχοι επιθυμούν να μάθουν τη γλώσσα των προγόνων τους. Τέτοιες περιπτώσεις είναι πάρα πολλές κι εκεί θεωρώ ότι πρέπει να παίξουμε εμείς οι εκπαιδευτικοί ένα διπλωματικό παιχνίδι ώστε η διδασκαλία μας, οι τρόποι μας, και η συμπεριφορά μας να είναι ευχάριστοι και ελκυστικοί.

Τελειώνοντας θέλω να συγχαρώ για άλλη μια φορά το έργο που επιτελείται προς αυτήν την κατεύθυνση από τη Γενική Γραμματεία Αποδήμου Ελληνισμού κάθε χρόνο με την φιλοξενία των νέων στα Προγράμματα Φιλοξενίας, καθώς φυσικά τα Προγράμματα Φιλοξενίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Άλλωστε δεν είναι μυστικό, εσείς γνωρίζετε πολύ καλά με ποιες εντυπώσεις επιστρέφουν στις χώρες τους οι μαθητές οι οποίοι συμμετείχαν και πόσο βαθιοί γίνονται οι δεσμοί φιλίας που δημιουργούνται σ' αυτήν την ηλικία.

**Ημερήσιο Ελληνοαμερικανικό Σχολείο
«Σωκράτης» Σικάγου: 1908-2008**

Βούλα Σελλούντου

Δ/ντρια Σχολείων της Ελληνικής Αμερικανικής Ακαδημίας - Η.Π.Α.

**ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ΣΙΚΑΓΟΥ
1908 - 2008**

SOCRATES SCHOOL CENTENNIAL

1908 - 2008

1. Σύντομο ιστορικό του Σχολείου

Το Σχολείο «Σωκράτης» στο Σικάγο είναι το πρώτο Ημερήσιο ελληνικό σχολείο στην αμερικανική ήπειρο που λειτουργεί μέχρι σήμερα και συμπληρώνει εκατό χρόνια συνεχούς δημιουργίας και προσφοράς στην ομογένεια του Σικάγου.

Ιδρύθηκε το 1908 (τα μαθήματα άρχισαν στις 4 Μαΐου 1908 με 34 μαθητές) από το σύνδεσμο της ελληνικής κοινότητας η «Αγία Τριάς». Σύμφωνα με το καταστατικό της 24ης Νοεμβρίου του 1910 το σχολείο «αποτελεί αυτοτελές νομικό πρόσωπο, έχει ιδίαν περιουσίαν και διοικείται υπό ιδιαίτερας Επιτροπής συμφώνως προς τον ίδιον αυτού κανονισμόν».

Ενώ η φοίτηση αρχικά ήταν δωρεάν, το 1910 ο αριθμός των παιδών ανέρχεται στα 60 και η σχολική επιτροπή ψηφίζει για πρώτη φορά ο κάθε μαθητής να πληρώνει ένα πολύ μικρό ποσό για δίδακτρα, που το σχολικό έτος 1917-18 έφτασε τα \$25 ετησίως. Την επόμενη χρονιά, το 1917, το ελληνικό σχολείο «Σωκράτης» μετατρέπεται σε Ημερήσιο Ελληνο-Αμερικανικό και λειτουργεί σε νέο σχολικό κτίριο για τα επόμενα 48 χρόνια, 1917-1963.

Κάθε χρόνο, και μέχρι το 1930, παρατηρείται συνεχής αύξηση του αριθμού των μαθητών με αποκορύφωμα το σχολικό έτος 1928-29 που φτάνουν τους 650. Μετά το 1930 όμως μειώνεται δραστικά ο αριθμός των μαθητών λόγω της ευρύτερης οικονομικής κρίσης, της ίδρυσης άλλων ημερησίων και απογευματινών σχολείων, της μείωσης της μετανάστευσης και της μετακίνησης των Ελλήνων σε άλλες γειτονίες του Σικάγου.

Το 1963 κατεδαφίζεται το κτίριο της εκκλησίας για την ανέγερση του Πανεπιστημίου του Ιλลินόι και δυο χρόνια αργότερα κατεδαφίζεται και το σχολικό κτίριο για τον ίδιο λόγο. Το σχολείο που βρέθηκε ξαφνικά χωρίς στέγη κινδυνεύει να κλείσει. Για δυο χρόνια 1965-1967, στεγάστηκε προσωρινά, στην εκκλησία του Αγίου Χαράλάμπους. Το 1965 αγοράστηκε νέο οικοπέδο και αρχίζει η οικοδόμηση του νέου ναού της Αγίας Τριάδας. Για 7 χρόνια, 1967-1975, το σχολείο λειτούργησε σε λυόμενες αίθουσες στο προαύλιο της εκκλησίας. Το νέο σχολικό κτίριο περατώνεται το 1976 και λειτουργεί εκεί ως ημερήσιο και ως απογευματινό για τα επόμενα 25 χρόνια, 1976-2001.

Το 2000 το συμβούλιο της κοινότητας Αγίας Τριάδος λαμβάνοντας υπ' όψη τις δημογραφικές αλλαγές, τη συστηματική μείωση του αριθμού των μαθητών και την ετήσια αύξηση του ελλείματος, αποφασίζει να μετακινήσει το σχολείο «Σωκράτης» σε μια περιοχή με προοπτική ανάπτυξης. Παίρνει, επίσης, την πρωτοβουλία να θέσει την ελληνοαμερικανική εκπαίδευση σε νέες βάσεις με τη δημιουργία της Ελληνικής Αμερικανικής Ακαδημίας, ενός νέου εκπαιδευτικού και πολιτιστικού κέντρου στην παροικία που θα στεγάζει το Σχολείο «Σωκράτης» και θα δώσει ευκαιρίες και ερεθίσματα σε παιδιά και ενήλικες για μάθηση, ανάπτυξη και δημιουργία.

Μέχρι να βρεθεί η νέα τοποθεσία και το κατάλληλο σχολικό κτίριο, το σχολείο «Σωκράτης», στεγάστηκε για πέντε χρόνια, 2001-2006 στο κοινοτικό κέντρο και σε λυόμενες αίθουσες στο οκόπεδο της Σερβικής εκκλησίας Holy Resurrection.

Από το Σεπτέμβριο του 2006 το σχολείο «Σωκράτης» στεγάζεται μόνιμα στην Ελληνοαμερικανική Ακαδημία όπου ενώθηκε με το Προνηπιαγωγείο της κοινότητας του Αγίου Γεωργίου.

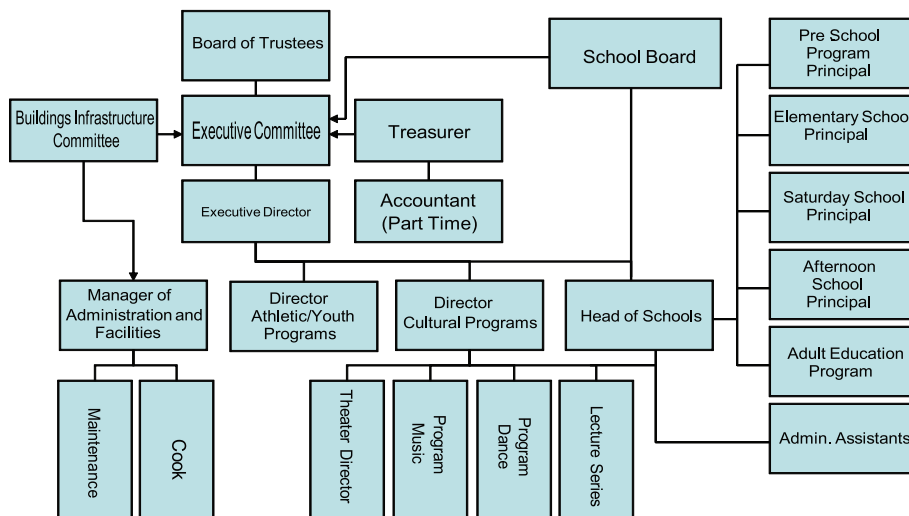
Σκοπός του σχολείου μας είναι να προσφέρει υψηλού επιπέδου πρόγραμμα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης εμπλουτισμένο με τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, του πολιτισμού και της ορθόδοξης πίστης με στόχο να καλλιεργήσουμε στους μαθητές μας την αγάπη για τη μάθηση και την κριτική σκέψη και να τους καταστήσουμε άτομα ολοκληρωμένα, δημιουργικά και ισοροπημένα ώστε να επιτύχουν στις μελλοντικές ακαδημαϊκές τους επιδιώξεις καθώς επίσης και στην οικογενειακή και κοινωνική τους ζωή.

Το ημερήσιο Σχολείο «Σωκράτης» είναι εγγεγραμμένο ως σχολείο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην πολιτεία του Ιλลินόι και ανγνωρισμένο από το Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδος ως ισότιμο των Ελληνικών δημόσιων σχολείων (Φ.Ε.Κ. αναγνώρισης 743/72TB απόφ.11383/11-9-72).

Τα δίδακτρα που περιλαμβάνουν και μεσημεριανό καθημερινό γεύμα ανέρχονται στις \$5,700 το χρόνο για κάθε παιδί, σε όλες τις βαθμίδες του σχολείου.

Με την μετεξέλιξη του Σχολείου «Σωκράτης» σε Ελληνική Αμερικανική Ακαδημία έχουμε και μετασχηματισμό της οργάνωσης, δομής και διοίκησης του σχολείου, προσαρμοσμένης στα νέα δεδομένα. Η Ελληνική Αμερικανική Ακαδημία λειτουργεί διοικητικά και οικονομικά ως ένας ανεξάρτητος αυτοτελής μη κερδοσκοπικός εκπαιδευτικός και πολιτιστικός οργανισμός υπό την πνευματική καθοδήγηση της εκκλησίας της Αγίας Τριάδας. Το Συμβούλιο Μετόχων-Ιδρυτών (Board of Trustees) συντονίζει ιεραρχικά τη λειτουργία και τις οργανωτικές δραστηριότητες στα επιμέρους επίπεδα διοίκησης της Ελληνικής Αμερικανικής Ακαδημίας. Το παρακάτω οργανόγραμμα δείχνει ιεραρχικά την κατανομή εξουσίας και ευθύνης και καθορίζει τις σχέσεις των ατόμων και ομάδων που ασκούν τη διοίκηση του σχολείου.

HELLENIC AMERICAN ACADEMY ORGANIZATION CHART

Τα μέλη της Σχολικής Επιτροπής (School Board) εισηγούνται και συζητούν και ψηφίζουν προτάσεις. Οι αποφάσεις λαμβάνονται στο επίπεδο της Εκτελεστικής Επιτροπής. Η Εκτελεστική Επιτροπή (Executive Committee) έχει αποφασιστικό και συμβουλευτικό χαρακτήρα. Το Συμβούλιο Μετόχων-Ιδρυτών αποφασίζει μόνο για πολύ σοβαρά θέματα κυρίως οικονομικά, όπως για παράδειγμα η επέκταση εγκαταστάσεων του σχολείου.

2. Υποδομές του σχολείου

Το σχολείο στεγάζεται στο κτίριο της Ελληνικής Αμερικανικής Ακαδημίας στη διεύθυνση 1085 Lake Cook Road, στο προάστιο του Σικάγου Deerfield της πολιτείας του Ιλλινόι. Είναι κτισμένο σε οικόπεδο 5 εκταρίων και περιλαμβάνει, εκτός των αιθουσών διδασκαλίας, υποδοχής και διοικήσεως, ειδικές αίθουσες μουσικής, επιστημονικών εργαστηρίων και ηλεκτρονικών υπολογιστών με άριστο υλικοτεχνικό εξοπλισμό. Διαθέτει επίσης βιβλιοθήκη, αίθουσα εκδηλώσεων

με θεατρική σκηνή που χρησιμοποιείται και ως κλειστό γυμναστήριο καθώς και άρτια εξοπλισμένη κουζίνα για τη σίτιση των μαθητών.

Στους άμεσους μελλοντικούς στόχους περιλαμβάνεται η επέκταση του σχολικού κτιρίου και η δημιουργία Γυμναστηρίου και Κέντρου Νεότητας.

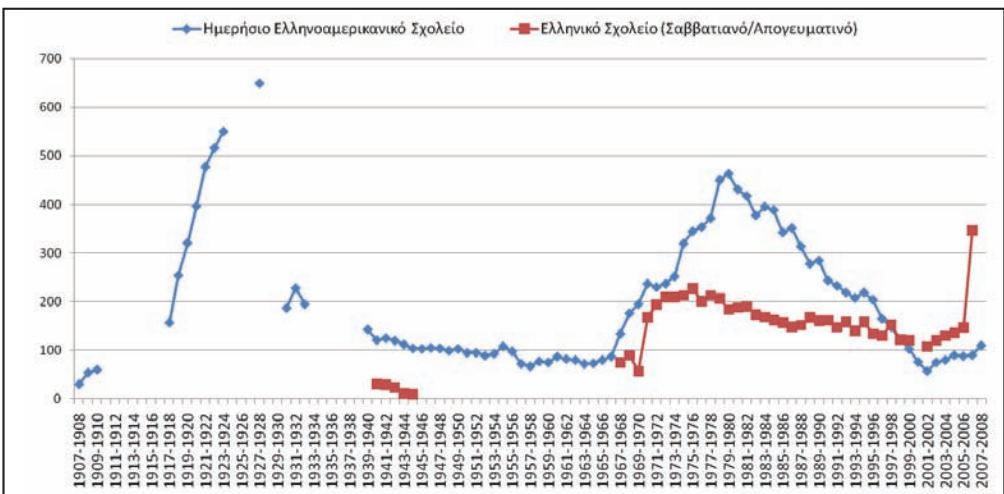
3. Μαθητικό δυναμικό

Το Ελληνο-Αμερικανικό σχολείο «Σωκράτης» παρέχει δίγλωσση προσχολική εκπαίδευση με τμήματα Προνηπιαγωγείου και Νηπιαγωγείου για παιδιά ηλικίας 3-5 χρόνων και πρωτοβάθμια εκπαίδευση για παιδιά 6 έως 14 χρόνων, από πρώτη έως ογδόη τάξη (το αντίστοιχο ελληνικό δημοτικό σχολείο μαζί με τις δύο πρώτες γυμνασιακές τάξεις).

Όταν οι μαθητές αποφοιτούν από την ογδόη τάξη, συνεχίζουν τις σπουδές τους σε αμερικανικά δημόσια ή ιδιωτικά σχολεία Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για τέσσερα χρόνια (τρίτη Γυμνασίου έως τρίτη Λυκείου). Δυστυχώς στο Σικάγο δεν υπάρχει κανένα ελληνοαμερικανικό σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι μαθητές που επιθυμούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην ελληνική γλώσσα παρακολουθούν μαθήματα σε Γυμνασιακές και Λυκειακές τάξεις των ελληνικών σχολείων που λειτουργούν κάθε Σάββατο.

Το επίπεδο της παρεχόμενης δίγλωσσης εκπαίδευσης στο ημερήσιο σχολείο «Σωκράτης» ήταν ανέκαθεν υψηλό και απόδειξη τούτου είναι το γεγονός ότι οι περισσότεροι μαθητές άριστευαν και διακρίνονταν στη δευτεροβάθμια αμερικανική εκπαίδευση. Στα ετήσια τέστ αξιολόγησης στο αγγλικό πρόγραμμα όπου οι μαθητές συγκρίνονται με όλους τους μαθητές των ΗΠΑ των ίδιων τάξεων, οι μαθητές του σχολείου «Σωκράτης» κάθε χρόνο λαμβάνουν πολύ υψηλότερη βαθμολογία σε όλα τα μαθήματα από τους μαθητές των δημόσιων σχολείων του Σικάγου στις αντίστοιχες τάξεις.

Μέχρι τη δεκαετία του 80 στο σχολείο φοιτούσαν κυρίως παιδιά Ελλήνων πρώτης γενιάς. Οι γονείς τους, έλληνες μετανάστες με έντονα αναπτυγμένη την ελληνική εθνική συνείδηση, ήλπιζαν ότι θα επέστρεφαν κάποια μέρα στην Ελλάδα και ήθελαν τα παιδιά τους να μπορούν να ενταχθούν στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα χωρίς δυσκολία. Στο διάγραμμα που αποτυπώνονται οι εγγραφές μαθητών στο σχολείο από το 1907 έως σήμερα παρατηρούμε ότι μετά το 1929 ο αριθμός αυτός φτάνει στο υψηλότερο σημείο το 1982-83 και έκτοτε αρχίζει μια σταθερή πτωτική πορεία που φτάνει στο χαμηλότερο σημείο το 2001-2002 με 55 μαθητές (τότε αποφασίστηκε η μετεξελιξή του σε Ελληνική Αμερικανική ακαδημία).

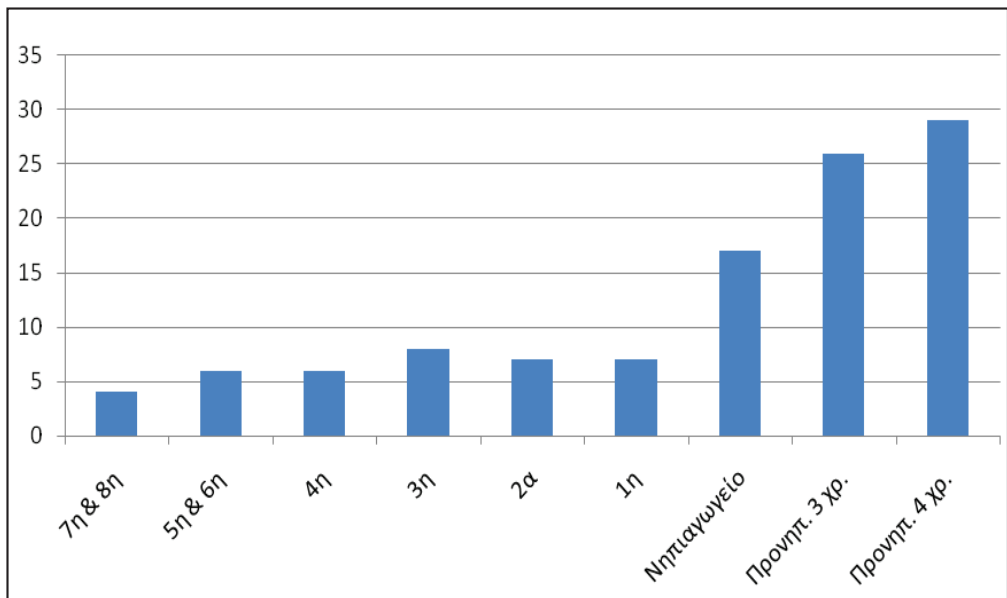

Οι εκροές των μαθητών την περίοδο αυτή οφείλονται σε δημογραφικούς και οικονομικούς λόγους, στην έλλειψη μετανάστευσης στην Αμερική από την Ελλάδα και στην αύξηση των μισθών γάμων που συνέβαλαν στην απώλεια της εθνικής και πολιτιστικής ταυτότητας και την ταχύτερη αφομοίωση του ελληνικού στοιχείου.

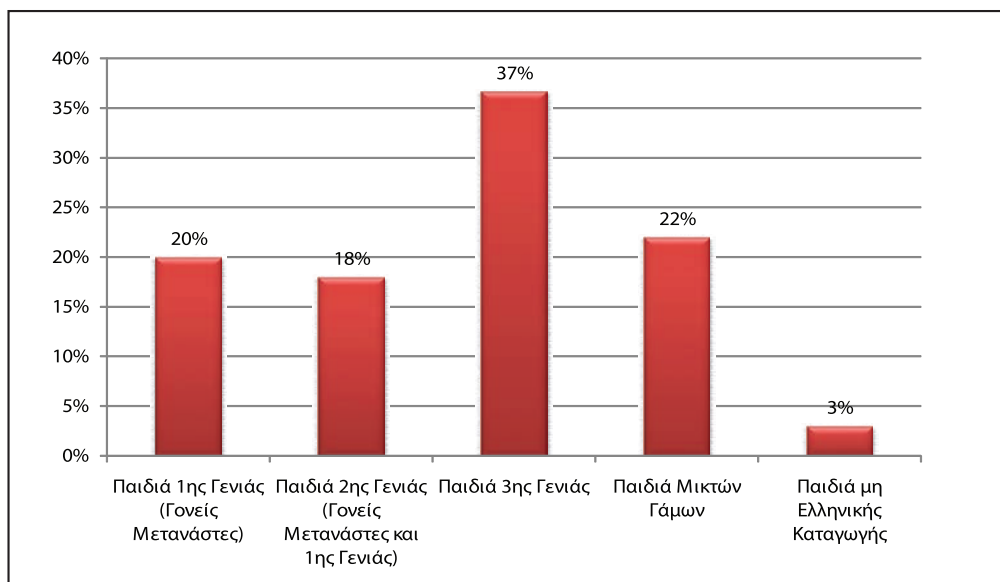
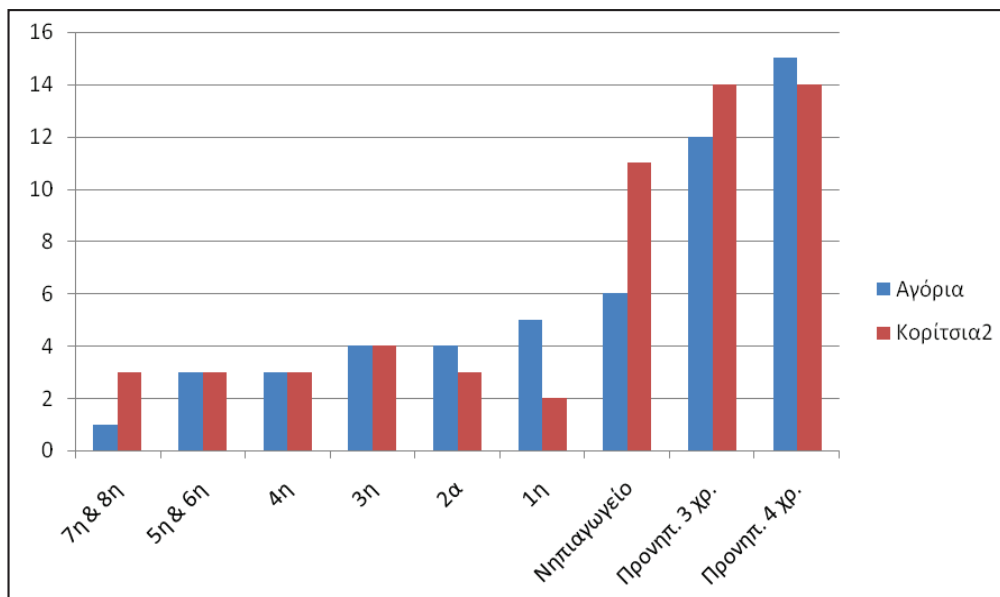
Οι μαθητές που διακόπτουν τη φοίτησή τους στο ημερήσιο σχολείο πριν από την ογδόη τάξη συνεχίζουν τις σπουδές τους στα αμερικανικά σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στο Απογευματινό ή Σαββατιανό σχολείο της ίδιας κοινότητας ή στην πλησιέστερη κοινότητα του τόπου κατοικίας τους.

Κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά 2007-2008 φοίτησαν 110 μαθητές στο Ημερήσιο Σχολείο «Σωκράτης» σε σύγκριση με 98 μαθητές στο απογευματινό ελληνικό και 285 στο Σαββατιανό ελληνικό σχολείο της Ελληνικής Αμερικανικής Ακαδημίας. Ο αριθμός των μαθητών του ημερησίου σχολείου κατά τάξη αποτυπώνεται στο ακόλουθο διάγραμμα. Παρατηρούμε ότι οι μισοί ακριβώς μαθητές του σχολείου φοιτούν στα προσχολικά τμήματα και σ' αυτή τη δυνατή βάση στηρίζονται οι ελπίδες για τη μελλοντική ανάπτυξη και των άλλων τάξεων του σχολείου.

Στο σύνολο των μαθητών 57 είναι κορίτσια και 53 αγόρια. Η κατανομή των μαθητών κατά τάξη ανά φύλο έχει ως εξής:

Η σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού του Ημερησίου Ελληνο-Αμερικανικού σχολείου έχει ως ακολούθως:

4. Εκπαιδευτικό προσωπικό

Το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου του αμερικανικού προγράμματος διέπεται από το γενικό νομικό καθεστώς της Υπουργείου Παιδείας της πολιτείας του Ιλλινόι που προσδιορίζει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των διαφόρων ειδικοτήτων του εκπαιδευτικού προσωπικού. Το προσωπικό του ελληνικού προγράμματος διέπεται από το νομικό καθεστώς του Υπουργείου Παιδείας της Ελλάδος. Το σχολείο συνολικά απασχολεί 21 εκπαιδευτικούς, 11 με πλήρες ωράριο και 10 με μειωμένο. Οι εκπαιδευτικοί είναι όλοι προσοντούχοι και γνώστες της τεχνολογίας. Από τους 21 εκπαιδευτικούς 16 είναι γυναίκες και 5 είναι άνδρες.

Συγκεκριμένα, στο ελληνικό πρόγραμμα διδάσκουν πέντε αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί, 4 με μερική απασχόληση, μία νηπιαγωγός, μία δασκάλα, μία φιλόλογος και μία μουσικός και 1 φιλόλογος με πλήρη απασχόληση. Διδάσκουν επίσης με πλήρη απασχόληση και τρεις ομογενείς εκπαιδευτικοί, 2 νηπιαγωγοί και μία φιλόλογος. Οι μισθοί των Αμερικανών και ομογενών Ελλήνων εκπαιδευτικών είναι αντίστοιχοι με τους μισθούς των αμερικανικών ιδιωτικών σχολείων.

Τα μέλη του διδακτικού προσωπικού του ελληνικού τμήματος του σχολείου «Σωκράτης» παίρνουν μέρος στα επιμορφωτικά σεμινάρια που οργανώνονται από το Γραφείο Συντονιστή Εκπαίδευσης του Γενικού Προξενείου της Ελλάδας στο Σικάγο, το γραφείο Παιδείας της Μητρόπολης Σικάγου και σε επιμορφωτικές εκδηλώσεις που οργανώνονται από άλλους φορείς στην Αμερική ή στην Ελλάδα. Αξιοποιούν επίσης τις δυνατότητες που τους προσφέρει το πρόγραμμα συνεχούς επιμόρφωσης του Υπουργείου Παιδείας της πολιτείας του Ιλλινόι. Επιπλέον όλοι οι εκπαιδευτικοί του σχολείου συμμετέχουν σε υποχρεωτική ενδοσχολική επιμόρφωση δύο ή τρεις φορές το χρόνο για τη συμπλήρωση της βασικής τους κατάρτισης και την ανανέωση της γνωστικής τους υποδομής.

5. Ωρολόγιο Πρόγραμμα

Το σχολείο «Σωκράτης» λειτούργησε αρχικά από το 1908 ως και το 1916 ως Αμιγές Ελληνικό Σχολείο. Το αναλυτικό πρόγραμμα του σχολείου που καταρτίστηκε από τον ιερέα της εκκλησίας της Αγίας Τριάδας και διευθυντή του σχολείου, αρχιμανδρίτη Κύριλλο Γεωργιάδη, ακολουθούσε το μοντέλο της εκπαίδευσης της Ελλάδας. Πάνω σ' αυτό το πρόγραμμα που περιελάμβανε και υποχρεωτικό εκκλησιασμό κάθε Κυριακή, στηρίχθηκε και το πρόγραμμα όλων των άλλων σχολείων που ακολούθησαν.

Το 1917 το σχολείο «Σωκράτης» λειτουργεί ως δίγλωσσο ελληνο-αμερικανικό. Μέχρι το 1998 λειτουργούσε με πλήρες δίγλωσσο πρόγραμμα, 4 διδακτικές ώρες αγγλικά και 4 ελληνικά ημερησίως. Στο εξής το ελληνικό πρόγραμμα από την 1-5 τάξη μειώνεται κατά μία ώρα και στις τελευταίες τάξεις, 7η και 8η κατά 2 ώρες για να μπορούν οι μαθητές να προετοιμάζονται καλύτερα για την είσοδό τους στα αμερικάνικα Γυμνάσια.

Τα τελευταία δύο χρόνια στο προνηπιαγωγείο και το νηπιαγωγείο ο διδακτικός χρόνος κατανέμεται ισομερώς ανάμεσα στις δύο γλώσσες. Στην πρώτη τάξη η ελληνική γλώσσα διδάσκεται για 3 διδακτικές ώρες και στις υπόλοιπες τάξεις 2^α -8^η για δύο διδακτικές ώρες καθημερινά.

Ωρολόγιο Πρόγραμμα Τρίτης Τάξης

HELLENIC AMERICAN ACADEMY

*Affiliated with Holy Trinity Hellenic Orthodox Church of Chicago
Socrates Hellenic American Day School*

Third Grade 2007 – 2008 (Student Schedule)

		MONDAY	TUESDAY	WEDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY
	8:30	Attendance, Morning Announcements & Journaling				
1	8:30	L.A. Reading	L.A. Reading	L.A. Reading	L.A. Reading	L.A. Reading
2	9:20	L.A. Writing	L.A. Writing	L.A. Writing	L.A. Writing	L.A. Writing
3	10:00	Mathematics	Mathematics	Mathematics	Mathematics	Mathematics
4	11:00	Science	Social Science	Science	Social Science	Science / Soc Sci
	11:40	LUNCH & Recess				
5	12:20	L.A. Spelling	L.A. Spelling	L.A. Spelling	L.A. Spelling	L.A. Spelling
6	12:40	Νεοελληνική Γλώσσα	Νεοελληνική Γλώσσα	Νεοελληνική Γλώσσα	Μυθολογία	Έκθεση-Έκφραση
7	1:20	Drama	P.E.	Music	Computers	P.E.
8	2:00	Γραμματική	Γραμματική	Θρησκευτικά	Μελέτη του Περιβάλλοντος	Γλωσσικές Ασκήσεις
	3:05	DISMISSAL				

Τα μαθήματα αρχίζουν το πρωί στις 8:30 π.μ. και τελειώνουν στις 3:00 μ.μ. Στις 11:40 οι μαθητές τρώνε μεσημεριανό γεύμα και στη συνέχεια από τις 12:00 - 12:20 μ.μ. έχουν διάλειμμα. Το σχολικό έτος διαρκεί από την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου μέχρι και τη δεύτερη εβδομάδα του Ιουνίου.

Στο προνηπιαγωγείο και Νηπιαγωγείο η ελληνική γλώσσα προσεγγίζεται αρχικά προφορικά, μέσα από ομαδικές δραστηριότητες και παιχνίδια. Στην πρώτη τάξη μαζί με τη καλλιέργεια του προφορικού λόγου μαθαίνουν την ελληνική γραφή και ανάγνωση. Επάνω σ' αυτό το υπόβαθρο, οικοδομούνται στη συνέχεια, στις υπόλοιπες τάξεις, οι γνώσεις γραμματικής, λεξιλογίου, Ιστορίας, θρησκευτικών, Γεωγραφίας και Λογοτεχνίας.

Από την Α' Δημοτικού οι μαθητές εισάγονται στον αρχαιοελληνικό πολιτισμό με τη μελέτη της Μυθολογίας και των μύθων του Αισώπου. Από την Δ' τάξη Δημοτικού εντάσσεται στο ωρολόγιο πρόγραμμα η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής και Λατινικής γλώσσας καθώς και η διδασκαλία του αρχαίου ελληνικού και ρωμαϊκού πολιτισμού. Στην εβδόμη κι ογδόη τάξη διδάσκονται τα Ομηρικά έπη και επιλεγμένα κείμενα από την αρχαία ελληνική γραμματεία.

Στο τέλος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, όταν οι μαθητές μας αποφοιτούν από την Ογδόη τάξη, διαθέτουν συγκροτημένες και σε βάθος γνώσεις της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού. Το σημαντικότερο όμως είναι, ότι έχουν κατανοήσει σε ένα μεγάλο βαθμό τη σπουδαιότητα και τη χρησιμότητά τους.

Από το Νηπιαγωγείο με την καθοδήγηση ειδικού επιστημονικού συνεργάτη, τα παιδιά έρχονται σε επαφή με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τους χρησιμοποιούν ως εργαλείο έρευνας και μάθησης. Στο ελληνικό πρόγραμμα συμπεριλαμβάνεται η θεατρική αγωγή και το θεατρικό παιχνίδι. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού οι μαθητές αξιοποιούν ερεθίσματα από το ελληνικό πρόγραμμα, δημιουργούν αυθόρμητα, μιλούν την ελληνική γλώσσα φυσικά και αβίαστα διασκεδάζοντας και ευαισθητοποιούνται σε θέματα πολιτισμού και αισθητικής.

Ειδικευμένοι εκπαιδευτικοί εξοικειώνουν τους μαθητές με τις καλές τέχνες, τη μουσική, το ρυθμό και την αρμονία, να τους φέρουν σε επαφή με την παράδοση και να τους γνωρίσουν το μαγικό κόσμο της τέχνης μέσα από την προσωπική δημιουργική δράση.

Στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα περιλαμβάνονται επίσης και άλλες δραστηριότητες:

- Εκπόνηση-Παρουσίαση ποικίλων δημιουργικών ομαδικών εργασιών που καλλιεργούν τη δημιουργικότητα και κριτική ικανότητα των μαθητών και ενισχύουν την αγάπη τους για μάθηση της ελληνικής γλώσσας.
- Προβολές εκπαιδευτικών ταινιών και ντοκιμαντέρ.
- Συμμετοχή των παιδιών στον εορτασμό θρησκευτικών και εθνικών εορτών με αποτέλεσμα να αντλούν σημαντικές εμπειρίες από την πλούσια ιστορική, θρησκευτική και κοινωνική μας ζωή.
- Συμμετοχή σε επιστημονικούς, λογοτεχνικούς και θεατρικούς διαγωνισμούς και καλλιτεχνικές εκθέσεις σε παγκόσμια και πανελλήνια κλίμακα.
- Πολιτιστικά προγράμματα και διαλέξεις με ειδικούς που προέρχονται από τις επιστήμες, την τεχνολογία, την τέχνη, τον αθλητισμό, την κοινωνική ζωή και την επικαιρότητα.
- Συνάντηση με προσωπικότητες που μας επισκέπτονται από την Ελλάδα.
- Επιμορφωτικές επισκέψεις σε μουσεία και εκθεσιακούς χώρους, οι οποίες γίνονται παράλληλα και συμπληρωματικά προς την ύλη των μαθημάτων και στοχεύουν στην καλλιέργεια και διεύρυνση του γνωστικού και πνευματικού ορίζοντα των μαθητών.
- Φιλανθρωπικές δραστηριότητες και εθελοντική εργασία.

Μετά τη λήξη του υποχρεωτικού προγράμματος, δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να παραμείνουν στο σχολείο από τις 3:00 μ.μ. μέχρι τις 6:00 μ.μ. με επιπλέον οικονομική επιβάρυνση και να συμμετάσχουν στα μετασχολικά προγράμματα, όπως θέατρο, παιδική χορωδία, τάξη ελληνικής μαγειρικής, ζωγραφικής ή να ασχοληθούν με τη μελέτη των μαθημάτων της επόμενης ημέρας με την καθοδήγηση του υπεύθυνου για το πρόγραμμα εκπαιδευτικού.

6. Προγράμματα Σπουδών – εκπαιδευτικό υλικό

Στην αγγλικό πρόγραμμα εφαρμόζεται το πρόγραμμα σπουδών της πολιτείας του Ιλλινόις. Για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας εφαρμόζουμε κατά ένα μεγάλο μέρος το Πρόγραμμα Σπουδών του προγράμματος «Παιδεία Ομογενών» προσαρμοσμένο στις δυνατότητες και τις ανάγκες των μαθητών του σχολείου μας.

Για τη διδασκαλία της Ελληνικής γλώσσας χρησιμοποιείται κυρίως διδακτικό υλικό από το ΕΔΙΑΜΜΕ, επιλεκτικά από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και από άλλες πηγές. Επειδή το υπάρχον υλικό δεν καλύπτει απόλυτα τις διδακτικές ανάγκες των μαθητών, αναπτύσσονται κατά τάξη από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου διδακτικές ενότητες που λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών και τα ενδιαφέροντά τους.

Από την επόμενη σχολική χρονιά 2008-2009 το ελληνικό πρόγραμμα αλλάζει ριζικά σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών του «Παιδεία Ομογενών». Αρχίζοντας από το Νηπιαγωγείο καταργούνται οι τάξεις και αντικαθίστανται με επίπεδα ελληνογνωσίας. Οι μαθητές κατα-

τάσσονται σε τμήματα ανάλογα με το βαθμό ελληνομάθειάς τους στο συγκεκριμένο επίπεδο, με κριτήρια ηλικιακά και την ικανότητά τους να επικοινωνούν προφορικά στην ελληνική γλώσσα.

**ΕΠΙΠΕΔΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ/ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΓΝΩΣΙΑΣ ΤΟΥ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΛΛΗΝΟ-ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΩΚΡΑΤΗΣ**

ΤΑΞΗ	ΕΠΙΠΕΔΟ	ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ
ΠΡΟΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟ α' διόμισυ χρονών β' τριών χρονών γ' τεσσάρων χρονών	Άσκηση στον προφορικό λόγο	Προσευχές Τραγούδια Παραμύθια
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ Πρώτη τάξη	ΠΡΩΤΟ α' Νηπιαγωγείο β' Πρώτη τάξη	Άσκηση στον προφορικό λόγο. Μύηση στους μηχανισμούς της πρώτης ανάγνωσης και γραφής	Προσευχές / Γιορτές Τραγούδια Εμείς και ο Κόσμος
Δευτέρα - Τρίτη τάξη	ΔΕΥΤΕΡΟ α' β'	Άσκηση στον προφορικό λόγο. Άσκηση στην παραγωγή προφορικού λόγου. Εμπέδωση στο μηχανισμό ανάγνωσης και γραφής.	Ενότητες Θρησκευτικών, Μυθολογίας και Γνωριμίας με την Ελλάδα Μουσική Χορός
Τετάρτη - Πέμπτη τάξη	ΤΡΙΤΟ α' β'	Καλλιέργεια των δεξιοτήτων στον προφορικό και γραπτό λόγο έτσι ώστε ο μαθητής να μπορεί να επικοινωνεί σε ικανοποιητικό βαθμό γραπτά και προφορικά. Εισαγωγή στις Κλασσικές Σπουδές	Ενότητες Θρησκευτικών Ιστορίας και Γεωγραφίας Μουσική Χορός
Έκτη - Ογδόη	ΤΕΤΑΡΤΟ α' β'	Αυτόνομη παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου. Ενασχόληση με την νεοελληνική λογοτεχνία και την αρχαία ελληνική γραμματεία. Αρχαία Ελληνικά - Λατινικά	Ενότητες Θρησκευτικών Ιστορίας, Γεωγραφίας και Λαογραφίας Μουσική Χορός

Σε κάθε επίπεδο υπάρχουν τμήματα στα οποία κατατάσσονται οι μαθητές ανάλογα με το βαθμό ελληνογνωσίας τους στο συγκεκριμένο επίπεδο.

7. Οργάνωση των γονέων του σχολείου και η σχέση τους μ' αυτό

Το σχολείο μας δίνει ιδιαίτερη σημασία στην συνεργασία σχολείου - οικογένειας, για την επίτευξη των στόχων στην αγωγή και μόρφωση των μαθητών. Για το σκοπό αυτό το σχολείο επικοινωνεί συστηματικά και ενημερώνει τους γονείς σε τακτικές και έκτακτες συναντήσεις.

Στο σχολείο «Σωκράτης» λειτουργεί σύλλογος δασκάλων, γονέων και κηδεμόνων που είναι επίσημα αναγνωρισμένο σωματείο και αποτελεί έναν από τους φορείς που συμβάλλουν στην επίτευξη των σκοπών του σχολείου. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκλέγονται σε τακτική γενική συνέλευση του Συλλόγου για την ανάδειξη διοικητικού συμβουλίου με διετή θητεία.

Ο πρόεδρος και δύο μέλη του διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου συμμετέχουν στις θεσμοθετημένες τακτικές συνεδριάσεις της σχολικής επιτροπής, στις οποίες φέρνουν τα αιτήματα και τις παρατηρήσεις των γονέων και ενημερώνονται από τη διεύθυνση και τη διοίκηση για το πρόγραμμα, τη λειτουργία και την πρόοδο του «Σχολείου».

Ο σύλλογος σε συνεργασία με τη διοίκηση, τη διεύθυνση και το διδακτικό προσωπικό του σχολείου προσφέρει βοήθεια στο σχολείο, με διοργανώσεις δραστηριοτήτων, προτάσεις, καινούριες ιδέες ή και προσωπική κι εθελοντική προσφορά όπου χρειάζεται. Ο σύλλογος δασκάλων, γονέων και κηδεμόνων είναι ο συνδετικός κρίκος μεταξύ γονέων, διεύθυνσης και διοίκησης του σχολείου, και όχι πόλος εξουσίας μέσα σε αυτό.

8. Προβλήματα και προοπτικές του σχολείου

Το σχολείο «Σωκράτης» κατόρθωσε να επιβιώσει για 100 χρόνια γιατί προσπάθησε να ανταποκριθεί στις ανάγκες της ελληνο-αμερικανικής κοινότητας προχωρώντας σε αλλαγές στο εκπαιδευτικό του πρόγραμμα, στην τοποθεσία και τη φιλοσοφία του.

Τα τελευταία χρόνια με την παγκοσμιοποίηση στην Αμερική, όπως και σ' όλες τις προηγμένες χώρες του κόσμου, οι στόχοι της εκπαίδευσης συνδέονται άμεσα με την αγορά εργασίας και καθορίζονται σε ένα μεγάλο βαθμό από τις μελλοντικές ανάγκες της οικονομίας σε ειδικευμένο δυναμικό. Οι ελληνοαμερικανοί πρώτης, δεύτερης και τρίτης γενιάς με την ενεργό συμμετοχή τους στο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον της χώρας που ζουν έχουν ως προτεραιότητα να εξασφαλίσουν την καλύτερη δυνατή αμερικανική εκπαίδευση για τα παιδιά τους για να επιτύχουν οικονομικά και επαγγελματικά στη χώρα που ζουν.

Η σύνθεση, οι προτεραιότητες, οι εκπαιδευτικές και πολιτιστικές απαιτήσεις της ελληνοαμερικανικής κοινωνίας συνεχώς αλλάζουν. Η υπόσταση και ταυτότητα των ελληνοαμερικανών σήμερα έχει περισσότερο πολιτισμικές παρά εθνικές διαστάσεις. Οι ελληνοαμερικανοί σήμερα νιώθουν υπερήφανοι για την ελληνική τους καταγωγή και θέλουν τα παιδιά τους να κρατήσουν την επαφή τους με τις ρίζες τους και την ιστορική και πολιτιστική τους κληρονομιά μέσω της ορθοδοξίας και της ελληνικής γλώσσας. Για το σκοπό αυτό συσπειρώνονται κοντά στις εκκλησίες και οι περισσότεροι επιλέγουν να στέλνουν τα παιδιά τους στα απογευματινά και στα σαββατιανά σχολεία και όχι στα ημερήσια ελληνοαμερικανικά.

Η ετήσια υψηλή φορολογία κατοικίας στα προάστια που αποτελούν το χώρο αγοράς που απευθύνεται το σχολείο «Σωκράτης», η οικονομική ύφεση, τα διδάκτρα και η έλλειψη σχολικών λεωφορείων για τη μεταφορά των παιδιών αποτελούν τις κυριότερες αιτίες που οι ελληνοαμερικανοί προτιμούν να στέλνουν τα παιδιά τους στο ελληνικό απογευματινό ή Σαββατιανό σχολείο παρά στο Ημερήσιο. Κίνητρα για το ημερήσιο ελληνοαμερικανικό σχολείο αποτελούν το ποιοτικό δίγλωσσο πρόγραμμα, ο μικρός αριθμός μαθητών σε κάθε τάξη, η ατομική προσοχή σε κάθε μαθητή και το ασφαλές ελληνορθόδοξο περιβάλλον που δεν τα προσφέρουν τα δημόσια αμερικανικά σχολεία.

Για να ανταποκριθεί στις νέες μεγάλες προκλήσεις η Ελληνική Αμερικανική Ακαδημία με τη μετακίνηση του σχολείου «Σωκράτης» έχει κάνει μία τεράστια οικονομική επένδυση πολλών εκατομμυρίων, τη σοβαρότερη επένδυση στην ελληνοαμερικανική εκπαίδευση και τον πολιτισμό κατά τα τελευταία 30 χρόνια στο Σικάγο. Ταυτόχρονα έχει προβεί σε μεταρρυθμιστικές τομές στο πρόγραμμα, το εκπαιδευτικό προσωπικό και τη μισθοδοσία των εκπαιδευτικών του σχολείου. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές έχουν αυξήσει το έλλειμμα του σχολείου από τις \$250.000 στις \$400.000 κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά. Το έλλειμμα αυτό καλύπτεται από δωρεές των μετόχων ιδρυτών και άλλων ομογενών καθώς επίσης και από ποικίλες δραστηριότητες εξεύρεσης πόρων (fundraising activities).

Με τη συμπλήρωση των εκατό χρόνων αδιάλειπτης λειτουργίας του, το σχολείο «Σωκράτης» της Ελληνικής Αμερικανικής Ακαδημίας, το πρώτο ημερήσιο σχολείο στον νέο κόσμο, πιστεύουμε κι αισιοδοξούμε ότι θα υποστηριχτεί από την ομογένεια και τους υπεύθυνους φορείς, θα αντιμετωπίσει επιτυχώς τις νέες προκλήσεις που παρουσιάζονται και θα συνεχίσει να δημιουργεί και να προσφέρει στο χώρο της ελληνο-αμερικανικής εκπαίδευσης και για τα επόμενα 100 χρόνια. Σας καλούμε και σας περιμένουμε στο Σικάγο στις 27 Σεπτεμβρίου 2008 να γιορτάσουμε όλοι μαζί την ιστορική επέτειο των 100 χρόνων του σχολείου «Σωκράτης».

Το Ημερήσιο Ελληνοαμερικανικό σχολείο «Βασίλειος Σπυρόπουλος» της Κοινότητας Αγίου Νικολάου Flushing Νέας Υόρκης

Αθηνά Τσόκου - Κρομμύδα

Δ/ντρια Σχολείου «Βασίλειος Σπυρόπουλος» Flushing Νέας Υόρκης - Η.Π.Α.

Βρισκόμαστε στη Νέα Υόρκη, στην Κομητεία του Queens και συγκεκριμένα στην περιοχή του Flushing στα μέσα ακριβώς του εικοστού αιώνα. Το μεταναστευτικό ρεύμα τότε, πριν πενήντα χρόνια, έδινε δυναμικά το παρόν στη περιοχή και άλλαξε τη δημογραφική πραγματικότητα της. Παράλληλα και από άλλες περιοχές της Νέας Υόρκης άρχισαν να κατακλύζουν Έλληνες δεύτερης και τρίτης γενιάς την περιοχή που έδειχνε να σφύζει από την ελληνοαμερικανική παρουσία και δύναμη. Έτσι και ενώ για πολλά χρόνια μια μικρή εκκλησία του Αγίου Νικολάου σε παρακείμενη περιοχή εξυπηρετούσε τις ανάγκες των εκεί ομογενών και των μεταναστών, γρήγορα δημιουργήθηκε η ανάγκη να χτιστεί μεγαλύτερη εκκλησία και οπωσδήποτε σχολείο για τη φύλαξη των ελληνοχριστιανικών τους ιδεωδών, αφού το σχολείο κρίθηκε ως το φυτώριο της ελληνικής τους συνείδησης.

Μέχρι τότε - αρχές της δεκαετίας του 1960 - στην κοινότητα Αγίου Νικολάου υπήρχε μόνο ένα στοιχειώδες ελληνικό απογευματινό σχολείο για τις ανάγκες των ελληνοπαίδων.

Τον Οκτώβριο του 1964 άρχισε η οικοδόμηση της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου στη σημερινή της τοποθεσία, στη διασταύρωση της 19^{ης} οδού και της βόρειας Λεωφόρου στο Queens. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις περιελάμβαναν την εκκλησία, λίγες σχολικές αίθουσες και κοινοτικό κέντρο. Δεκάξι μήνες αργότερα το κτιριακό σύμπλεγμα της κοινότητας Αγίου Νικολάου είχε ολοκληρωθεί. Όμως με απίστευτα γοργό ρυθμό μεγάλωναν οι ανάγκες επέκτασης της κοινότητας.

Έτσι το Μάρτιο του 1971 αναλαμβάνεται το μεγάλο εγχείρημα περαιτέρω επέκτασης των κοινοτικών εγκαταστάσεων και το Σεπτέμβριο του 1977 πανηγυρικά εγκαινιάζεται το Ημερήσιο Ελληνοαμερικανικό Σχολείο «Βασίλειος Σπυρόπουλος» χάρη και στη γενναιόδωρη προσφορά των 100.000 δολλαρίων - ποσό υπέρογκο για την εποχή - από τον ευεργέτη Βασίλειο Σπυρόπουλο.

Γεννημένος στην Καλαμάτα ο Βασίλειος Σπυρόπουλος μετανάστευσε στην Αμερική στα 18 του χρόνια. Στιλβωτής υποδημάτων και βοηθός ζαχαροπλάστη στη αρχή, πάλεψε κι αντιμετώπισε με δύναμη και θάρρος τις προκλήσεις της ζωής. Πέτυχε να αποκτήσει μεγάλη περιουσία

την οποία επένδυσε σε δωρεές και υποτροφίες. Ο ίδιος δεν είχε παιδιά, όμως αγωνίστηκε για την παιδεία των ελληνόπουλων, αφού όπως έλεγε «τα παιδιά είναι η ελπίδα μας».

Έτσι, λοιπόν, ξεκίνησε τη λειτουργία του το Ημερήσιο Σχολείο «Βασίλειος Σπιυρόπουλος». Μι χούφτα ελληνόπουλα τον πρώτο χρόνο, 1977-1978, σαράντα δύο τον αριθμό, στις τάξεις Προνηπιαγωγείο, Νηπιαγωγείο, Πρώτη και Δευτέρα στην αρχή απάρτιζαν το σχολείο, που από τότε διακρίνεται για την ακαδημαϊκή του υπεροχή και θεωρείται από τα καλύτερα παροικιακά και ιδιωτικά σχολεία της Νέας Υόρκης.

«Από πόρτα σε πόρτα γυρίζαμε και προσπαθούσαμε να πείσουμε τους ενορίτες να γράψουν τα παιδιά τους στο ημερήσιο σχολείο», θυμάται ένας από τους πρωτεργάτες της προσπάθειας αυτής. Μόνο ένας μήνας λειτουργίας του χρειάστηκε για να γίνουν δύο οι τάξεις Προνηπιαγωγείου. Έτσι τον Οκτώβριο του 1977 το σχολείο αριθμούσε 61 μαθητές.

Δώδεκα αίθουσες προέβλεπε στην αρχή το σχέδιο, μια βιβλιοθήκη και μια κοινοτική αίθουσα που ήταν πολυλειτουργική αφού εξυπηρετούσε τις ανάγκες όλων των ενοριτών τις Κυριακές και τις γιορτές, ενώ στη διάρκεια της μέρας γινόταν γυμναστήριο, μαθητική τραπεζαρία και αίθουσα εορτών. Τα θεμέλια μπήκαν. Το έργο άρχισε. Οι στόχοι υψηλοί. Τα προγράμματα μεγαλεπίβολα.

Το μεγάλο του σχολείου σε αριθμό μαθητών και φήμη ξεπέρασε τις προσδοκίες ακόμη και των πιο απαισιόδοξων. Το Σεπτέμβριο του 1977 άρχισε με 42 μαθητές. Το Σεπτέμβριο του 1989 αριθμούσε 358 μαθητές και τώρα το μαθητικό δυναμικό για τις τάξεις Νηπιαγωγείο - ογδόη φτάνει τους 475.

Ας σημειωθεί ότι από το 2007 το Προνηπιαγωγείο εντάχθηκε στο πρόγραμμα του σχολείου «Ευλαβία Δουλαβέρης» της κοινότητάς μας που εξυπηρετεί παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Τον Ιούνιο του 1984 - πρώτη χρονιά αποφοίτησης - αποφοίτησαν 14 μαθητές. Τον Ιούνιο του 2009 θα αποφοιτήσουν 50 μαθητές.

Η εκπαιδευτική περιφέρεια στην οποία υπάγεται το σχολείο «Βασίλειος Σπιυρόπουλος» θεωρείται η καλύτερη της Νέας Υόρκης. Κι όμως οι Ελληνοαμερικανοί τα παιδιά τους τα εγγράφουν στο σχολείο μας έστω κι αν χρειάζεται να πληρώνουν δίδακτρα. Γιατί πιστεύουν στο έργο που επιτελεί το σχολείο τούτο, προσφέροντας ένα ολοκληρωμένο αμερικάνικο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, εμπλουτισμένο με ποικίλες δραστηριότητες, ένα δυνατό ελληνικό πρόγραμμα ενισχυμένο με πολιτισμικά μαθήματα, ασφάλεια και άνεση στους κόλπους ενός αμιγούς ομογενειακού εκπαιδευτηρίου.

Προϋπόθεση για την εγγραφή των μαθητών στο σχολείο είναι η εγγραφή της οικογένειας στους καταλόγους της εκκλησίας. Το ποσό της συνδρομής ανέρχεται στα 425 δολάρια το χρόνο. Επίσης απαιτείται να πληρωθεί το ποσό των 150 δολλαρίων για την εγγραφή του κάθε μαθητή στο σχολείο και το ποσό των 200 δολλαρίων ανά οικογένειθα για τα έξοδα συντήρησης του κτιρίου. Επιπλέον είναι τα δίδακτρα που ανέρχονται στο ποσό των 4500 δολλαρίων για τις τάξεις Νηπιαγωγείο μέχρι 5η και το ποσό των 4825 δολλαρίων για τις τάξεις 6η-8η. Σημειωτέον ότι οι μισθοί των εκπαιδευτικών και όλα τα έξοδα που απαιτούνται για τη λειτουργία του σχολείου αντλούνται από την εισφορά των γονέων.

Το σχολείο είναι αναγνωρισμένο τόσο από την Πολιτεία της Νέας Υόρκης και ως εκ τούτου διέπεται πλήρως από τους κανονισμούς του αμερικάνικου Υπουργείου Παιδείας, όσο και από το Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδας. Διοικητικά, όπως όλα τα σχολεία του συστήματος της Αρχιεπισκοπής Αμερικής, λειτουργεί αυτοδύναμα και αυτόνομα. Ο διευθυντής διοικεί το σχολείο και φροντίζει για την ομαλή λειτουργία του, βάσει των κανονισμών της πολιτείας της Νέας Υόρκης και σύμφωνα με τις υποδείξεις της Σχολικής Επιτροπής, της οποία τα μέλη (δέκα τον αριθμό) διορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο της Κοινότητας το οποίο με τη σειρά του, αποτελούμενο από εικοσιένα εκλεγμένα μέλη διοικεί μαζί με τον Ιερατικώς Προϊστάμενο όλη την Κοινό-

τητα. Κάθε Κοινότητα ενώ ακολουθεί τους Ομοιόμορφους Κανονισμούς της Αρχιεπισκοπής έχει και την ευελιξία να είναι αυτόνομη. Εδώ εφαρμόζεται το σύστημα «Πόλις - Κράτος».

Η αποστολή του σχολείου «Βασίλειος Σπυρόπουλος» είναι να δίνει στους μαθητές του μια δυνατή εκπαίδευση, βασισμένη στα ελληνοχριστιανικά ιδεώδη για τη διάπλαση ακέραιου χαρακτήρα, δυνατής διανόησης και ικανότητας παροχής πολύτιμης προσφοράς στην κοινωνία.

Στα μέσα της δεκαετίας του 1980 η κοινότητα αγοράζει ένα παρακείμενο κτίριο και εξασφαλίζονται έτσι τέσσερις ακόμη αίθουσες ενώ το 1990 γίνεται ακόμη μια επέκταση η οποία είχε σαν αποτέλεσμα την προσθήκη τριών επιπλέον αιθουσών.

Τέσσερα χρόνια πριν, το 2004, οι ενορίτες του Αγίου Νικολάου πήραν μια ακόμη μεγάλη απόφαση. Να επεκτείνουν όλο το κτιριακό συγκρότημα (για την εξυπηρέτηση όλων των οργανώσεων της κοινότητας).

Έτσι, όλοι μαζί, γονείς των μαθητών, ενορίτες, υποστηρικτές και ευεργέτες της ομογένειας ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα να προσφέρουν για την πραγματοποίηση του σχεδίου που φάνταζε πολύ φιλόδοξο.

Επτά μισι εκατομμύρια δολάρια υπολογίσθηκε ότι θα κόστιζε το έργο και σε χρόνο ρεκόρ το ποσό αυτό συγκεντρώθηκε σχεδόν στην ολότητά του. Αποτέλεσμα αυτής της ανταπόκρισης ήταν να έχουμε σήμερα στη διάθεσή μας μια σειρά από καινούργιες αίθουσες, ένα άρτια εξοπλισμένο εργαστήριο Φυσικής, μια καινούργια βιβλιοθήκη, ένα πολύ μεγάλο γυμναστήριο, μια αίθουσα Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, αίθουσες συνεδριάσεων και ένα κοινοτικό κέντρο άξιο θαυμασμού.

Το σχολείο «Βασίλειος Σπυρόπουλος» είναι αμιγές στη σύνθεση του μαθητικού δυναμικού του. Όλοι οι μαθητές του είναι παιδιά ομογενών πρώτης, δεύτερης, τρίτης και τέταρτης γενιάς, Ένα πολύ μικρό ποσοστό, περίπου 2% είναι παιδιά διπλωματών ή άλλων υπαλλήλων από τη γενέτειρα. Όταν ξεκίνησε τη λειτουργία του το σχολείο δεχόταν και μαθητές άλλων εθνοτήτων. Όμως στη συνέχεια ήταν τόση η ζήτηση από τους ελληνοαμερικανούς που δεν μπορούσε να εξυπηρετήσει άλλα παιδιά. Αυτό που είναι αξιοπρόσεκτο είναι ότι τα παιδιά που αρχίζουν στη νηπιακή τους ηλικία το σχολείο μας, σχεδόν στην ολότητά τους αποφοιτούν από το ίδιο σχολείο. Ένα πολύ μικρό ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 3% είναι αυτό που φεύγει λόγω μετακίνησης των οικογενειών. Όμως και αυτές οι θέσεις πληρούνται αμέσως, αφού υπάρχει κατάσταση αναμονής μαθητών, οι οποίοι λόγω στενότητας χώρου μερικές φορές δεν είναι δυνατόν να εξυπηρετηθούν.

Αν θέλουμε πολύ συνοπτικά να δούμε την κατανομή των μαθητών κατά τάξεις, αναφέρουμε ότι στο Νηπιαγωγείο, στην Πρώτη και στη Δεύτερα τάξη έχουμε τρία τμήματα, ενώ στις τάξεις 3η-8η έχουμε δύο τμήματα τα οποία σε αριθμό κυμαίνονται από 22 μέχρι 27 παιδιά σε κάθε τμήμα.

Υπάρχει μια σχετική ισοζυγία ανάμεσα σε αγόρια και κορίτσια σχεδόν πάντα. Τον ερχόμενο Σεπτέμβριο είμαστε έτοιμοι να ανοίξουμε το σχολείο με 475 μαθητές, κατανεμημένους σε 21 τμήματα, ενώ το διδακτικό προσωπικό μαζί με τη γραμματειακή υποστήριξη και το βοηθητικό προσωπικό θα φτάνει τα σαράντα επτά άτομα. Δεκαπέντε δάσκαλοι είναι υπεύθυνοι για τις τάξεις Νηπιαγωγείο - 5η. Τρεις βοηθοί εργάζονται μαζί με τις Νηπιαγωγούς. Παράλληλα με τις δασκάλες σωματικής αγωγής, ηλεκτρονικών υπολογιστών και καλών τεχνών και τους τρεις ιερείς που διδάσκουν θρησκευτικά μία φορά την εβδομάδα. Επίσης, μια φορά το μήνα όλα τα παιδιά του σχολείου εκκλησιάζονται μαζί με τους δασκάλους τους (τις τρεις πρώτες διδακτικές περιόδους μιας σχολικής μέρας).

Για τις τάξεις 6η-8η, όπου εκεί ο κάθε καθηγητής διδάσκει το μάθημα της ειδικότητάς του, έχουν αναλάβει της διδασκαλία της Αγγλικής, των Μαθηματικών, της Φυσικής, των Κοινωνικών Επιστημών, των Ελληνικών και των Ισπανικών δώδεκα επιπλέον εκπαιδευτικοί.

Το μάθημα των Ελληνικών διδάσκουν εκπαιδευτικοί από την Ελλάδα, εγκατεστημένοι στη Νέα Υόρκη οικογενειακώς. Όλοι τους είναι εφοδιασμένοι με πτυχία ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και οι περισσότεροι είναι κάτοχοι πτυχίων μεταπτυχιακών σπουδών.

Το μάθημα των Ελληνικών διδάσκεται μια περίοδο την ημέρα. Κάθε τάξη χωρίζεται σε τρία τμήματα ώστε να ανταποκρινόμαστε στις ανάγκες όλων των μαθητών ανάλογα με το γλωσσικό τους επίπεδο. Έτσι η ελληνική διδάσκεται ως πρώτη, δεύτερη ή ξένη γλώσσα στα παιδιά. Βιβλία που χρησιμοποιούμε είναι του Ο.Ε.Δ.Β., του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και του Πανεπιστημίου Κρήτης. Παράλληλα με τη διδασκαλία της γλώσσας τα παιδιά διδάσκονται Μυθολογία, Πολιτισμό και Ιστορία όλων των εποχών. Οι μαθητές της 7ης και της 8ης τάξης (1ης και 2ας Γυμνασίου αντίστοιχα) διδάσκονται στοιχεία νεοελληνικής λογοτεχνίας, ενώ από την αρχαία γραμματεία διδάσκονται διαλόγους του Πλάτωνα ή μία από τις γνωστές τραγωδίες των μεγάλων τραγικών μας την οποία καλούνται στο τέλος του χρόνου να παρουσιάσουν επί σκηνής. Δειγματικά αναφέρουμε ότι έχουμε ανεβάσει Αντιγόνη, Οιδίποδα Τύραννο, Οιδίποδα επί Κολωνώ, Ηλέκτρα, Ιφιγένεια εν Ταύροις, Ιφιγένεια εν Αυλίδι, Αγαμέμνονα και άλλα.

Εφέτος ξεφύγαμε από το αρχαίο δράμα. Ανεβάσαμε το έργο «Η καταστροφή της Σμύρνης», που απέσπασε το θαυμασμό και τα ευνοϊκά σχόλια όλων όσοι την παρακολούθησαν.

Φιλόδοξα τα προγράμματα του σχολείου μας και υψηλών στόχων. Γνωρίζουμε ότι ο αγώνας που αναλαμβάνουμε δεν είναι εύκολος. Γνωρίζουμε ότι έχουμε να επιτελέσουμε ένα έργο το οποίο δεν έχουμε την πολυτέλεια να αφήσουμε σε άλλους. Δεν μας παίρνει ο χρόνος. Η αφομοίωση παραμονεύει κι εμείς αντιστεκόμαστε. Την κληρονομιά μας πρέπει να την «ακουμπήσουμε» στη γενιά που μας διαδέχεται. Έτσι καταθέτουμε την ψυχή μας και οι γονείς μας εμπιστεύονται. Όλοι οι δάσκαλοί μας, με μια εξαίρεση, είναι ομογενείς.

Αρωγός στο έργο μας έρχεται ο Σύλλογος Γονέων και Δασκάλων που είναι πάντα στο πλευρό μας. Με ένα αρκετά μεγάλο προϋπολογισμό (περίπου 100.000 δολάρια) δίνει το παρόν όπου χρειασθεί.

Χρηματοδοτεί μαθητικές εκδρομές και γιορτές, ανταποκρίνεται στις επιθυμίες των δασκάλων για αγορά διδακτικού υλικού και εξοπλισμού αιθουσών και γενικά συντρέχει σε ό,τι του ζητηθεί.

Αν θελήσουμε τώρα να θέσουμε «τον δάκτυλον επί τον τύπον των ύλων» και να αγγίξουμε θέματα που μας απασχολούν, θα πρέπει να αναφερθούμε στους μισθούς των δασκάλων μας. Δυστυχώς οι μισθοί των εκπαιδευτικών μας δεν ανταποκρίνονται στο έργο και την προσφορά τους και ούτε συγκρίνονται με τους μισθούς των εκπαιδευτικών των δημοσίων σχολείων. Και σίγουρα τα οφέλη που απολαμβάνουν οι εκπαιδευτικοί των δημοσίων σχολείων (ασφάλειες, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, συνταξιοδότηση) είναι άγνωστα στους δικούς μας δασκάλους. Και αυτό είναι ένα θέμα που θα πρέπει να μας απασχολήσει σοβαρά.

Αυτό που επίσης, με κομμένη, θα έλεγα, την ανάσα παρακολουθούμε, είναι το θέμα της ευχέρειας των μαθητών μας να μιλούν την ελληνική γλώσσα. Όλο και λιγότερα είναι τα παιδιά που έρχονται στο σχολείο μιλώντας την ελληνική γλώσσα από τα σπίτια τους. Κι έτσι ο δικός μας αγώνας γίνεται πιο δύσκολος.

Και η πρόκληση για τους δασκάλους των ελληνικών φαντάζει πιο μεγάλη.

Πάντως, και πάντα κατά την ταπεινή μου άποψη, το μέλλον του σχολείου μας προδιαγράφεται πολύ καλό. Σίγουρα δεν μπορούμε να μιλούμε πια για σχολείο μεταναστών ή Ελλήνων πρώτης γενιάς. Όμως μπορούμε να μιλούμε για πάρα πολύ καλό και οργανωμένο ιδιωτικό ομογενειακό σχολείο με γερά θεμέλια και άριστο προγραμματισμό. Οι μαθητές του είναι παιδιά επιτυχημένων επιχειρηματιών, επιστημόνων, σωστών επαγγελματιών και γενικά ομογενών, που απαιτούν τα παιδιά τους να πάρουν την καλύτερη μόρφωση για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της κοινωνίας τους.

Εμείς καλούμαστε να ανταποκριθούμε στις προσδοκίες τους και στις δικαιολογημένα πολλές απαιτήσεις τους και να αφουγκραζόμαστε τον παλμό τους. Είναι εύκολο; Όχι! Όμως σεβόμαστε την αγωνία τους και τους οραματισμούς τους για το μέλλον των παιδιών τους. Τα παιδιά αυτά τα ετοιμάζει το σχολείο μας άριστα, ώστε να γίνονται δεκτά στα καλύτερα εξειδικευμένα και πρότυπα ιδιωτικά γυμνάσια της Νέας Υόρκης. Έτσι, λοιπόν, τολμώ να πω, ότι η προσφορά του σχολείου «Βασίλειο Σπυρόπουλος» στην ομογένεια και την αμερικανική κοινωνία είναι πολύ μεγάλη και καθόλου ευκαταφρόνητη. Το σχολείο τούτο, παρά το νεαρό της ηλικίας του έχει προσφέρει στην κοινωνία καταξιωμένους επιστήμονες, επιχειρηματίες, ανθρώπους των Τεχνών και των Γραμμάτων, οι οποίοι πέραν και πάνω απ' όλα είναι οι καλύτεροι «πρεσβευτές» της Ελλάδας στην Αμερική.

Απόφοιτοι του σχολείου έχουν ήδη φτάσει πολύ ψηλά, έχουν κατακτήσει μεγάλες θέσεις και αξιώματα και τιμούν το όνομα του σχολείου τους και της κοινότητάς τους. Αυτό, και μόνο αυτό, είναι η δική μας αμοιβή και η απόλυτη ικανοποίησή μας, όρι καταφέραμε, στο ανθρωπινό δυνατό, να «περάσουμε» στα παιδιά μας την Ελλάδα σαν ιδέα και σαν πνεύμα και τους διδάξαμε πως με πυξίδα τις προγονικές μας αξίες μπορούν να χαράξουν πορεία.

**Τα Σχολεία της Αρχιμηδείου Ακαδημίας:
Κονσερβατόρια Μαθηματικών και της Ελληνικής Γλώσσας**

Γεώργιος Κακούλης

Δ/ντής Archimedean Academy Florida - Η.Π.Α.

**Τα Σχολεία της Αρχιμηδείου
Ακαδημίας**

**Κονσερβατόρια Μαθηματικών και της Ελληνικής
Γλώσσας.**

Associate Professor of Mathematics Florida International University
Co-founder & President of Archimedean Academy Inc.
Chairman of the Board Archimedean Academy
Chairman of the Board Archimedean Middle Conservatory
Chairman of the Board Archimedean Upper Conservatory
Miami Florida USA

Αισθάνομαι ιδιαίτερη τιμή και ευθύνη λόγω της ευκαιρίας που μου δόθηκε, μέσω της παρακάτω εισήγησης, να αναφερθώ και να εξηγήσω τα εκπαιδευτικά προγράμματα που έχουμε αναλάβει τα τελευταία δέκα χρόνια ως Έλληνες που ζούν στο εξωτερικό.

Ποιός είναι ο στόχος της παρέμβασής μας;

Ο στόχος μας είναι η διάδοση του ελληνικού πολιτισμού στις κοινωνίες που ζούμε και μεγαλώνουμε τα παιδιά μας και η διατήρηση και μετάδοση της ελληνικότητάς μας στις επόμενες γενιές.

Ισχυρίζομαι ότι στην προσπάθεια της διάδοσης του ελληνικού πολιτισμού μέσα από τα Δημόσια Ιδρύματα στις Η.Π.Α. θα πετύχουμε με σεμνό και με ήσυχο τρόπο την είσοδο της ελληνικής γλώσσας και διανόησης στα δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα των Η.Π.Α. αλλά και στις ίδιες τις οικογένειες των ομογενών μας.

Τα δύο στοιχεία του ελληνικού πολιτισμού για τα οποία υπάρχει νομοθετικό πλαίσιο και κοινωνική συνέναιση ως προς την διδασκαλία τους στα δημόσια σχολεία των Η.Π.Α είναι η ελληνική γλώσσα ως επικοινωνιακό μέσο και φορέας των ελληνικών παραδόσεων, της Λογοτεχνίας και Τέχνης, και η Ελληνική Μαθηματική και Επιστημονική διανόηση.

I. Η Ελληνική Γλώσσα Λογοτεχνεία και Τέχνη

II. Μαθηματική και Επιστημονική Σκέψη (αυστηρή διανόηση)

Μολονότι η Ελληνική Μαθηματική και Επιστημονική διανόηση είναι πια ένα μέρος της παγκόσμιας ακαδημαϊκής κοινότητας, εξακολουθεί παραταύτα να αποτελεί ένα σημαντικό αντικείμενο έμπνευσης του σύγχρονου εκπαιδευτικού μας συστήματος και επομένως ένα διανοητικό όχημα μεταφοράς της γλώσσας και κουλτούρας στις κοινωνίες του εξωτερικού.

Στις ΗΠΑ, το νομοθετικό πλαίσιο που έχω αναφέρει είναι αυτό των Καταστατικών Σχολείων (Charter Schools). Τα καταστατικά Σχολεία είναι Δημόσια, μη κερδοσκοπικά Σχολεία δωρεάν φοίτησης, τα οποία χρηματοδοτούνται από το Αμερικανικό Δημόσιο και βρίσκονται κάτω από τη επιτήρηση και καθοδήγηση τοπικών σχολικών περιφερειών ή πανεπιστημίων συμμετέχοντας σε όλες τις διαδικασίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού τους έργου αλλά και της διαφανούς και τίμιας διαχείρισης της δημόσιας χρηματοδότησης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Καταστατικό (Charter Contract).

Η επιτυχία της προσπάθειάς μας βρίσκεται ακριβώς σε αυτό το τρόπο συνδυασμού διδασκαλίας των γνωστικών αντικειμένων που έχουν ως γλωσσικό φορέα την Ελληνική.

Η αρχή που διέπει τον σχεδιασμό αυτών των ιδρυμάτων βασίζεται στην εξής υπόθεση:

Πρέπει να τακτοποιήσουμε τις προσδοκίες μας ως Έλληνες γονείς του εξωτερικού αλλά και ως γονείς και εκπαιδευτικοί που ζουν σε μια πολυπολιτισμική και πολυγλωσσική κοινωνία με κύριο στόχο την δημιουργία μη κερδοσκοπικών δημοσίων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ποιότητας που αποδεικνύουν έμπρακτα την αξία και προσφορά των ελληνικών αναλυτικών προγραμμάτων στο mainstream της κοινωνίας των Η.Π.Α.

Ο θεμελιώδης στόχος των σχολείων της Αρχιμηδείου Ακαδημίας

Ο στόχος των σχολείων είναι να μυήσει τον νεαρό νου εις την τέχνη του σκέπτεσθαι μέσω της διδασκαλίας των Μαθηματικών, Αγγλικής και της Ελληνικής Γλώσσας.

Σύντομο ιστορικό σχολείου

Αξιολογική Κατάταξη σύμφωνα με τα αποτελέσματα στις Πολιτειακές Εξετάσεις FCAT 2008 www.schooldigger.com

2008 schooldigger.com Florida rank-ings out of 1800 elementary and 550 middle schools	Overall Combined	Mathematics	Reading
AA	39	25	92
AMC	15	4	27
2008 schooldigger.com Miami-Dade rankings	Overall Combined Math+Reading		
AA	1o		
AMC	3o		

AA: Archimedean Academy (Δημοτικό)

AMC Archimedean Middle Conservatory (Γυμνάσιο)

2008 NRT Miami-Dade Ranking	Mathematics	Reading
Grade 3	1st	8th
Grade 4	1st	1st
Grade 5	4th	18th
Grade 6	4th	4th
Grade 7	2nd	6th
Grade 8	2nd	5th

Archimedean Schools 2008 FCAT NRT

Archimedean Schools 2008 FCAT SSS

3rd Grade FCAT 2008: Mathematics

NRT: 1st in Miami-Dade, 39th in Florida

SSS: 2nd in Miami-Dade, 15th in Florida

97% scored 3,4,5

6 out of 79 students scored a perfect 500/500

39% scored 5

Reading

NRT: 8th in Miami-Dade

SSS: 9th in Miami-Dade

2008 Mathematics FCAT SSS	Ranking in MDCPS	Ranking in Florida
3rd grade	2	15
4th grade	5	42
5th grade	1	43
6th grade	3	28
7th grade	3	13
8th grade	3	8

2008 Science FCAT		
5th grade	3	69
8th grade	3	27

2008 Reading FCAT SSS		
3rd grade	9	131
4th grade	1	26
5th grade	17	205
6th grade	4	25
7th grade	7	57
8th grade	5	29

FCAT SSS 2008 Mathematics

Mean Scale Scores	Ranking in Miami-Dade	Ranking in Florida
AMC 8th Grade	3rd	8th

FCAT NRT 2008 Mathematics

Mean Scale Scores	Ranking in Miami-Dade	Ranking in Florida
AMC 8th Grade	2nd	7th

FCAT SSS 2008 Reading

Mean Scale Scores	Ranking in Miami-Dade	Ranking in Florida
AMC 8th Grade	5th	29th

FCAT NRT 2008 Reading

Mean Scale Scores	Ranking in Miami-Dade	Ranking in Florida
AMC 8th Grade	5th	29th

FCAT 2008 Writing

Mean Scale Scores	Ranking in Miami-Dade	Ranking in Florida
AMC 8th Grade	4th	20th

FCAT 2008 Science

Mean Scale Scores	Ranking in Miami-Dade	Ranking in Florida
AMC 8th Grade	3rd	27th

Archimedean Schools 2008 schooldigger.com rankings

2008 schooldigger.com Florida rankings out of 1800 elementary and 550 middle schools	Overall Combined Math+Reading	Mathematics	Reading
AA	39th	25th	92th
AMC	15th	4th	27th
2008 schooldigger.com Miami-Dade rankings	Overall Combined Math+Reading		
AA	1st		
AMC	3rd		

Εξαιρετικές Επιτυχίες - Άνοιξη 2008

σύντομο ιστορικό σχολείου

AMC Science Bowl team will represent the State of Florida in the National Hydrogen Car Competition in Colorado in June 22, 2008.

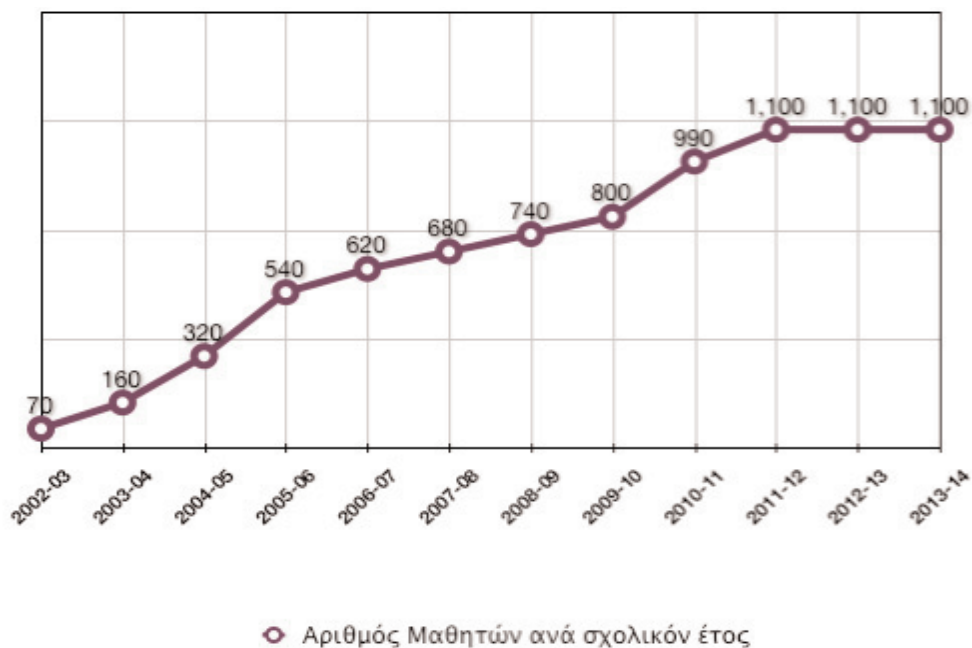
23 out of 54 8th graders take the Level ALPHA exam of the Certificate of Attainment of the Greek Language.

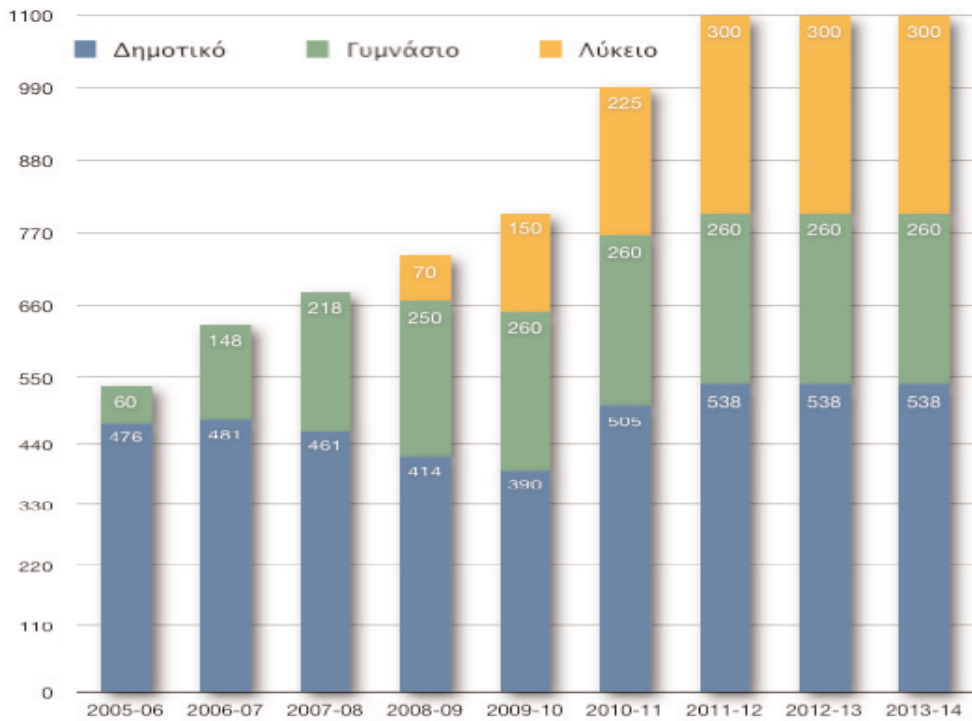
8th grade demonstrates mathematics lessons in an Education Symposium at St. Thomas University.

Florida Science Bowl 2008: 3rd Place youngest team to receive a medal in the history of the competition.

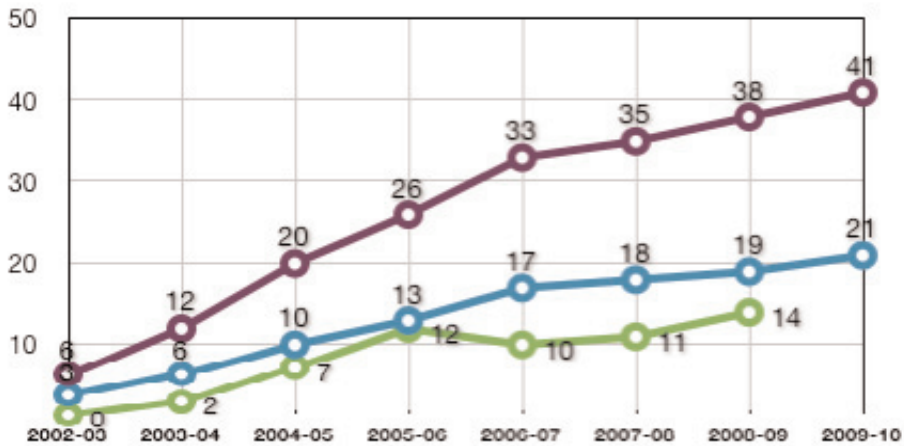
Florida Science Olympiad 2008: Overall 5th place (3 gold, 2 silver and 1 bronze medals out of 23 competitors)

Μαθητικό δυναμικό Αρχιμηδείου Δημοτικού-Γυμνασίου-Λυκείου

Εκπαιδευτικό προσωπικό

- ◊ Αριθμός Τμημάτων
- ◊ Αναγκασιος αριθμός Ελλήνων Εκπαιδευτικών
- ◊ Υπ.Ε.Π.Θ αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί ή στην διαδικασία απόσπασης

Πρόγραμμα σπουδών- Διδακτικό υλικό

*Δημοτικό Σχολείο: τάξεις Νηπιαγωγείο & 1η-5η
(8:30 π.μ. - 3 :30 μ.μ. 180 σχολικές ημέρες)*

Αμερικανικό Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (Τέσσερις διδακτικές ώρες 55-λεπτες ημερησίως)

1. Αγγλική Γλώσσα, Ανάγνωση, Γραφή, Κατανόηση, Λογοτεχνεία (Δύο διδακτικές ώρες ημερησίως)
2. Αγγλικό Μαθηματικό Αναλυτικό Πρόγραμμα (Έννοια Αριθμών και Αριθμητικών Πράξεων, Επίλυση Προβλημάτων, Μετρήσεις & Γεωμετρία, Ανάλυση Δεδομένων, Στατιστική και Πιθανότητες) (Μία διδακτική ώρα ημερησίως)
3. Κοινωνικές Σπουδές (Ιστορία-Γεωγραφία) (Δύο και μισή διδακτική ώρες εβδομαδιαίως)
4. Επιστήμες (Έννοιες Φυσική-Χημεία-Βιολογία-Περιβάλλον) (Δύο και μισή διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)

Ελληνικό Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (Δύο διδακτικές ώρες ημερησίως)

5. Ελληνική Γλώσσα (Μία διδακτική ώρα ημερησίως)
6. Ελληνικό Μαθηματικό Αναλυτικό Πρόγραμμα (Έννοια Αριθμών και Αριθμητικών Πράξεων, Μετρήσεις & Γεωμετρία) (Μία διδακτική ώρα ημερησίως)

Γυμνάσιο: τάξεις 6η-8η

(8:40 π.μ. - 4 μ.μ. 180 σχολικές ημέρες)

Αμερικανικό Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (Τριάντα διδακτικές ώρες 50-λεπτες εβδομαδιαίως)

1. Αγγλική Φιλολογία (Πέντε διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
2. Αγγλικό Μαθηματικό Αναλυτικό Πρόγραμμα (Προ-άλγεβρα- Άλγεβρα, Ανάλυση Δεδομένων, Στατιστική και Πιθανότητες), (Πέντε διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
3. Κοινωνικές Σπουδές (Ιστορία-Γεωγραφία) (Πέντε διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
4. Επιστήμες (Έννοιες Φυσικής-Χημείας-Βιολογίας-Περιβάλλοντος) (Πέντε διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
5. Φιλοσοφία (Τρεις διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
6. Τέχνη (Δύο διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
7. Μουσική (Δύο διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
8. Γυμναστική (Δύο διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
9. Λογισμικά (Μία Διδακτική ώρα εβδομαδιαίως)

Ελληνικό Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (Δέκα διδακτικές ώρες 50-λεπτες εβδομαδιαίως)

10. Ελληνική Γλώσσα (Πέντε διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
11. Ελληνικό Μαθηματικό Αναλυτικό Πρόγραμμα (Άλγεβρα, Ευκλείδειος Γεωμετρία) (Πέντε διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
12. Φυσική (Δύο και μισή διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως) 8η τάξη.

Λύκειο: τάξεις 9η-12η

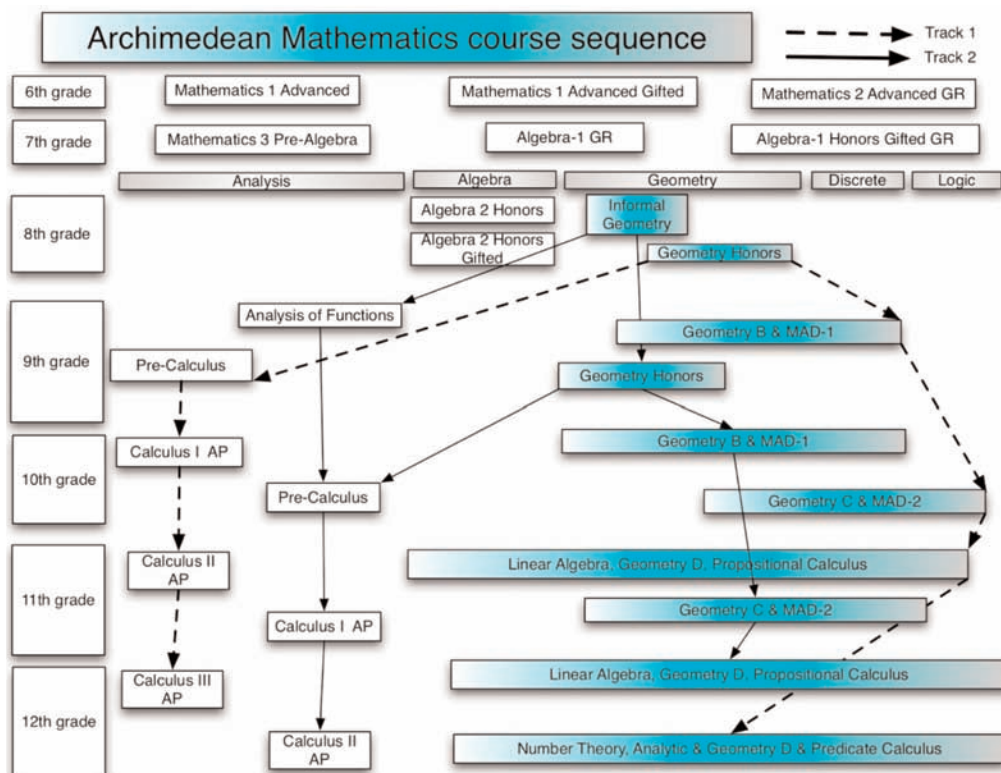
(7:45 π.μ. - 3:45 μ.μ. 180 σχολικές ημέρες)

**Αμερικανικό Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών
(Τριάντα Τέσσερις διδακτικές ώρες 45-λεπτες εβδομαδιαίως)**

1. Αγγλική Φιλολογία (Πέντε διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
2. Αγγλικό Μαθηματικό Αναλυτικό Πρόγραμμα (Πρε-Απειροστικός Λογισμός, Απειροστικός Λογισμός μίας και πολλών μεταβλητών, Ανάλυση Πραγματικών Συναρτήσεων), (Πέντε διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
3. Κοινωνικές Σπουδές (Ιστορία-Γεωγραφία) (Πέντε διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
4. Επιστήμες (Έννοιες Φυσικής-Χημείας-Βιολογία) (Πέντε διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
5. Φιλοσοφία (Τρεις διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
6. Λατινικά & Αρχαία Ελληνικά (Δύο διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
7. Τέχνη (Δύο διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
8. Μουσική (Δύο διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
9. Γυμναστική (Τρεις διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
10. Λογισμικά (Μία Διδακτική ώρα εβδομαδιαίως)
11. Ειδικά Μαθήματα και Όμιλοι: Ολυμπιάδες Μαθηματικών, Επιστήμης, Θέατρο, Αθλήματα (Μία Διδακτική ώρα εβδομαδιαίως)

**Ελληνικό Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών
(Δώδεκα και μισή διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)**

12. Ελληνική Γλώσσα (Πέντε διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
13. Ελληνικό Μαθηματικό Αναλυτικό Πρόγραμμα (Ευκλείδειος Γεωμετρία επιπέδου & στερεομετρία, Διακριτά Μαθηματικά, Γραμμική Άλγεβρα, Θεωρία Αλγορίθμων, Μαθηματική Λογική) (Πέντε διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)
14. Φυσική (Δύο και μισή διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως)

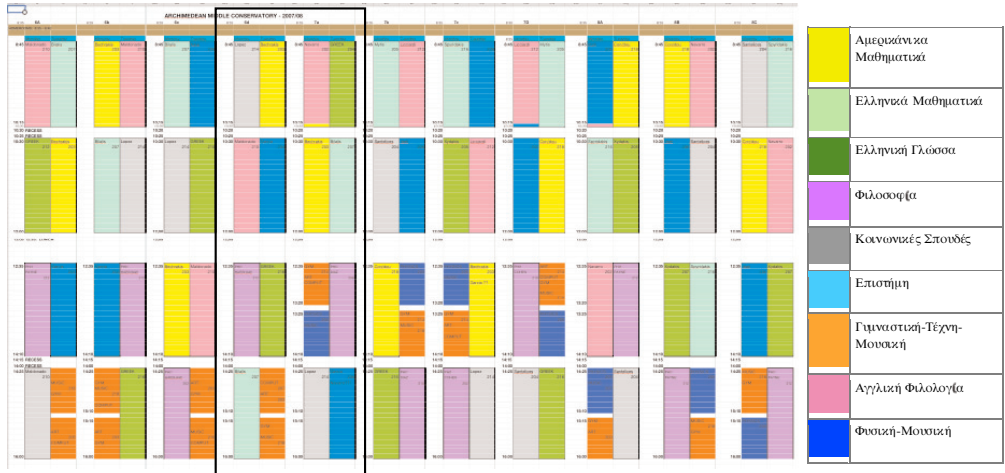

Υιοθέτηση της σειράς «Μαργαρίτα» για τη διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας

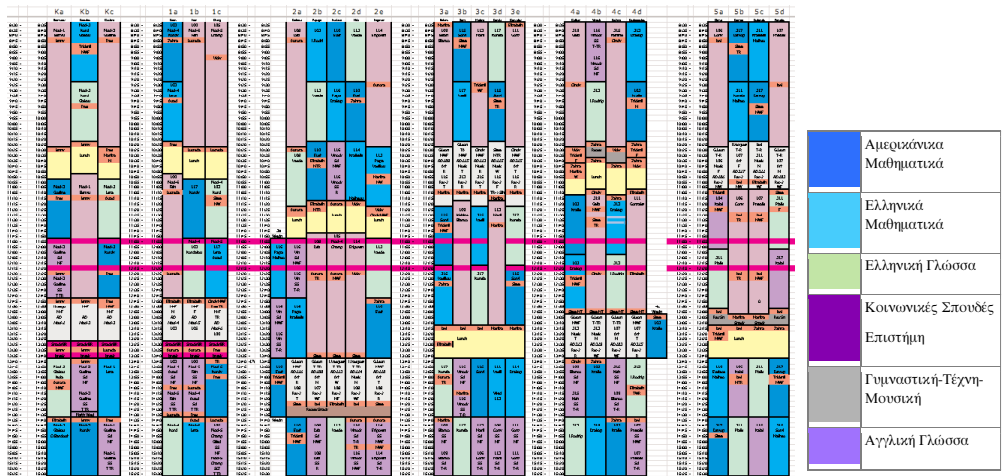
Αρχιμήδειος Τάξη	2007-2008
1η	Μαργαρίτα 1
2η	Μαργαρίτα 2
3η	Μαργαρίτα 3 (Μαθήματα 1-7)
4η	Μαργαρίτα 3 (Μαθήματα 8-9) & Μαργαρίτα 4 (Μαθήματα 1-4)
5η	Μαργαρίτα 4 (Μαθήματα 5-9)

Ωρολόγιο πρόγραμμα Γυμνασίου

Ωρολόγιο πρόγραμμα Δημοτικού

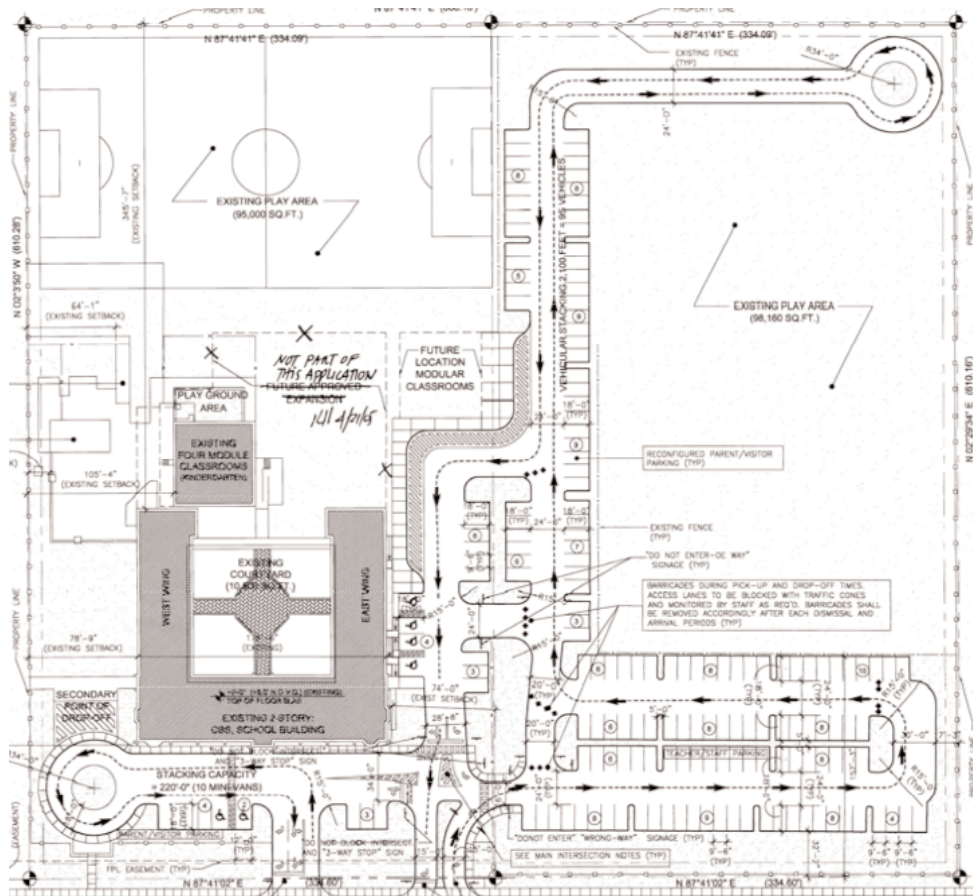
Ωρολόγιο πρόγραμμα Λυκείου (9η τάξη 2008-2009)

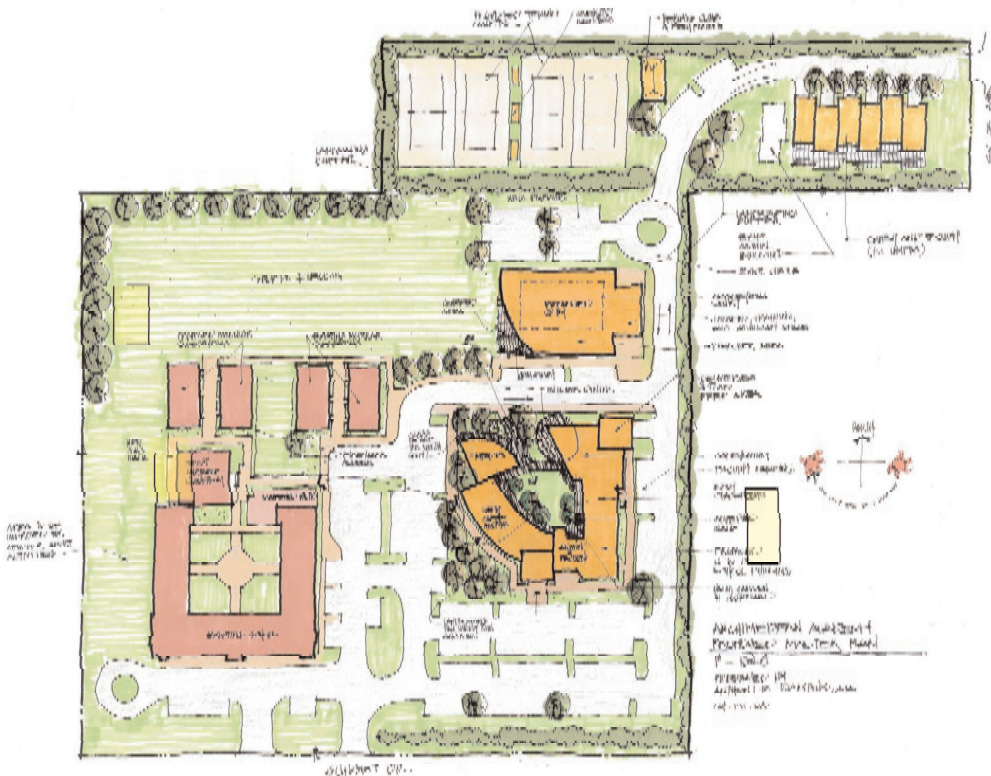
Υποδομές σχολείου

Υπάρχον Σχέδιο των Σχολικών Κτιριακών Εγκαταστάσεων της Αρχιμηδείου (Master Plan) 2006-2008

Το Μελλοντικό Σχέδιο των Σχολικών
Κτιριακών Εγκαταστάσεων της Αρχιμηδείου
(Master Plan) 2009-2016

Οργάνωση & συμμετοχή των γονέων

Με την εγγραφή των μαθητών στα σχολεία της Αρχιμηδείου, οι γονείς υπογράφουν ένα συμβόλαιο συμμετοχής και συνεργασίας με το σχολείο και αποδοχής του Μαθητικού Κώδικα Συμπεριφοράς και των άλλων κανονισμών, συμπεριλαμβανομένου και της υποχρέωσης των γονέων να προσφέρουν τριάντα εθελοντικές ώρες κατά την διάρκεια του σχολικού έτους. Οι γονείς δεν πληρώνουν δίδακτρα, αλλά είναι υποχρεωμένοι να μεταφέρουν τους μαθητές στο σχολείο και καλύψουν τα έξοδα των εκδρομών και διατροφής (πρωινό-μεσημεριανό).

Ο Σύνδεσμος Γονέων Κηδεμόνων και Δασκάλων (Parent Teacher Organization) εκλέγει το Προεδρείο του συνδέσμου στην αρχή του κάθε σχολικού έτους και συνεργάζεται στενά με την Διοίκηση και το Συμβούλιο του σχολείου για την βελτίωση της ποιότητας της ζωής και της εκπαίδευσης των μαθητών.

Προσδοκίες-Προβλήματα-Προοπτικές

Ποιές είναι οι προσδοκίες μας ως Έλληνες γονείς του εξωτερικού;

Θέλουμε τα παιδιά μας να μιλούν την ελληνική γλώσσα, να διαβάζουν την ελληνική λογοτεχνία, να καταλαβαίνουν τη σύγχρονη ελληνική διανόηση και κουλτούρα και να απορροφήσουν όλες τις ελληνικές παραδόσεις, ενώ ταυτόχρονα να έχουν λάβει όλα τα εφόδια για μια επιτυχή και ισότιμη συμμετοχή στην κοινωνία που θα αποφασίσουν να ζήσουν. Εν ολίγοις, θέλουμε τα παιδιά μας να αποκτήσουν την δυνατότητα να σπουδάσουν στα καλύτερα πανεπιστήμια της Αμερικής και της Ευρώπης συμπεριλαμβανομένων και των ελληνικών πανεπιστημίων έχοντας κρατήσει την ελληνικότητά τους. Τα μαθηματικά και οι Επιστήμες ως γνωστικά αντικείμενα στήριξης της διδασκαλίας της Ελληνικής παράλληλα με τις παραδοσιακές τεχνικές διδασκαλίας της γλώσσας μας στο εξωτερικό αποτελεί στρατηγικής σημασίας επιλογή με θετικές πρακτικές επιπτώσεις. Είναι στρατηγικής σημασίας επιλογή διότι η παράδοσή μας στα Αρχαία και Μοντέρνα Μαθηματικά, στις επιστήμες και στην τεχνολογία είναι αδιαμφισβήτητη, ξεκινώντας από τους μεγάλους διανοούμενους της αρχαιότητας και συνεχίζοντας με τους σύγχρονους επιστήμονες και ακαδημαϊκούς της γενιάς μας που υπάρχουν διάσπαρτοι και σε ασυνήθιστα μεγάλους αριθμούς, για το μέγεθος της χώρας μας, στα πανεπιστήμια και τα εργαστήρια του εξωτερικού και της Ελλάδας.

Μαθηματικό Κονσερβατόριο ως τακτική επιλογή:

Βασιζόμενοι απλά και μόνο στο ποιοτικό βάθος και πλάτος της επιστημονικής μας διασποράς έχουμε την αξιοπιστία και το θάρρος να προσεγγίσουμε τον μέσο πολίτη της χώρας των ΗΠΑ και να του προσφέρουμε την δυνατότητα να σπουδάσει σε ένα Ελληνικό Κονσερβατόριο της Μαθηματικής Τέχνης του σκέπτεσθαι και της Ελληνικής Γλώσσας και του πολιτισμού. Η παράδοσή μας στην αυστηρή σκέψη είναι εξίσου αξιοθαύμαστη όσο και η λαμπρή παραδοσή μας στις τέχνες και λογοτεχνία από την αρχαιότητα έως σήμερα. Εάν η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας αποτελεί τον μοναδικό στόχο σας (σε αντίθεση με τον δικό μου διπλό στόχο), τότε πρέπει να αναγνωρίσετε την τετριμμένη ορθότητα της παρακάτω πρότασης:

Επιχείρημα 1: Πόλος έλξης

Εαν οι μαθητές δεν γραφτούν στο σχολείο μας, τότε δεν πρόκειται να έχουμε την δυνατότητα να τους διδάσκουμε την Ελληνική γλώσσα.

Εκεί ακριβώς έγκειται και η πρακτική αξία της επιλογής των Μαθηματικών ως το γνωστικό αντικείμενο μέσω του οποίου θα ενισχυθεί η παραδοσιακή διδασκαλία της γλώσσας.

Επιχείρημα 2: Το εφόδιο

Οι μαθητές σπουδάζουν σε ένα ίδρυμα που διδάσκει το Αμερικανικό Μαθηματικό αναλυτικό πρόγραμμα στα Αγγλικά (πρωταρχική γλώσσα) και το Ελληνικό Μαθηματικό πρόγραμμα στα Ελληνικά με τρόπο που επιτρέπει ένα ενισχυμένο και πλήρες συνολικό μαθηματικό πρόγραμμα σπουδών που δίνει έμφαση στα πιο επιτυχημένα μέρη του κάθε προγράμματος και ελαχιστοποιεί την αλληλοκάλυψη των θεματικών ενοτήτων. Το αποτέλεσμα αυτού του εγχειρήματος είναι ότι το σχολείο προσφέρει ένα εξαιρετικά ποιοτικό και ανταγωνιστικό παιδαγωγικό πρόγραμμα. Οι μαθητές μιλούν στην τέχνη του σκέπτεσθαι μέσω της διδασκαλίας των Μαθηματικών και της ελληνικής γλώσσας με επιστημονικά δεδομένη και αποδεδειγμένη την θετική επιρροή της πολυγλωσσικής παιδείας στη διανοητική εξέλιξη των παιδιών. Ως εκ τούτου, με δεδομένη την ποιότητα του προσφερόμενου προγράμματος, οι γονείς εμπιστεύονται την

εκπαίδευση των παιδιών τους στο Ελληνικό Καταστατικό σχολείο. Διαλέγοντας ένα σχολείο που συναγωνίζεται και ξεπερνά σε επίδοση πρότυπα δημόσια σχολεία (magnet schools) μεγιστοποιούν τις δυνατότητες των παιδιών τους για μια ποιοτική εκπαίδευση, πολυγλωσσικού χαρακτήρα χωρίς διδάκτρα. Εντελώς απλουστευτικά, οι γονείς αυξάνουν τις δυνατότητες του παιδιού τους να εγγραφεί στο Harvard και στο MIT ακολουθώντας το παιδαγωγικό σχεδιασμό ενός σχολείου που προσφέρει το ένα τρίτο του προγράμματός του στη Ελληνική και συνδυάζει το Αμερικάνικο με ένα Ευρωπαϊκό/Ελληνικό αναλυτικό πρόγραμμα στα Μαθηματικά και μερικώς στις Επιστήμες. Για τους γονείς αυτούς οι οποίοι στο συντριπτικό ποσοστό δεν έχουν ελληνικές ρίζες, η ελληνική γλώσσα αποτελεί το γλωσσολογικό όχημα με το οποίο εισάγεται στο σχολείο τους ένα πληρέστερο πρόγραμμα σπουδών από την Ευρώπη. Τα αποτελέσματα αξιολόγησης είναι αδιάψευστα. Το μεγαλύτερο καταστατικό σχολείο στις ΗΠΑ, η Αρχιμήδειος Ακαδημία είναι το πρώτο σε επίδοση στα Μαθηματικά Δημοτικό σχολείο στην τέταρτη μεγαλύτερη σχολική περιφέρεια των ΗΠΑ, το πρώτο σε επίδοση στις εξετάσεις Επιστημών της πέμπτης τάξης. Το Αρχιμήδειο Κονσερβατόριο Γυμνάσιο αναγνωρίζεται ως το δεύτερο καλύτερο Γυμνάσιο στην πολιτεία της Φλόριδα (2007) και το 15ο καλύτερο Γυμνάσιο στην πολιτεία της Φλόριδα (2008) σύμφωνα με την web-site www.schoolidigger.com. Την άνοιξη του 2008, το Γυμνάσιο (το πρώτο και μοναδικό Δημόσιο Γυμνάσιο με Ελληνικό πρόγραμμα στην Αμερικανική Ήπειρο) ανέδειξε τον καλύτερο Μαθητή στο Συλλαβισμό (spelling bee) της Αγγλικής, ανέδειξε την 5η καλύτερη ομάδα στην Ολυμπιάδα των Επιστημών της Φλόριδα (με 3 χρυσά, 2 αργυρά και 1 χάλκινο μετάλλιο, μεταξύ των 23 επιστημονικών διαγωνισμών, ανέδειξε τον πρωταθλητή Γεωγραφίας της Φλόριδα και την 3η καλύτερη ομάδα στο Κύπελο Επιστήμης της Φλόριδα με την νεαρότερη ομάδα που πήρε μετάλλιο στην ιστορία του διαγωνισμού.

Γιατί αυτές οι επιτυχίες είναι τόσο σημαντικές;

Διότι

- I. Για τα καταστατικά σχολεία οι επιτυχίες εγκυνούνται την επιβίωσή τους
- II. Επιβεβαιώνουν τους γονείς για την ορθότητα της επιλογής του σχολείου και του προγράμματός του
- III. Αυξάνει το κύρος του προγράμματος στην επιτυχία του οποίου συμβάλλει η Ελληνική Γλώσσα και το Ελληνικό Αναλυτικό πρόγραμμα στα Μαθηματικά.

Λόγω αυτών των επιτυχιών, τα σχολεία μας έχουν την ευκαιρία να διδάσκουν σε 680 μαθητές την ελληνική γλώσσα και τους χορούς μας, τα τραγούδια μας και τα θεατρικά μας. Τον Αύγουστο του 2008, τα σχολεία μας θα διδάσκουν σε 740 μαθητές την ελληνική γλώσσα και θα εγκαινιάσουν το πρώτο Δημόσιο Λύκειο της Αμερικανικής Ηπείρου. Σκεφτείτε παρακαλώ το εξής. Τα σχολεία μας διδάσκουν 72 ώρες ελληνικού προγράμματος κάθε μέρα σε τάξεις νηπιαγωγείου έως 8ης, σε 36 τμήματα με συνολικά 680 μαθητές εκ των οποίων μόνο 9-10% έχουν τουλάχιστον έναν γονέα ελληνικής καταγωγής. Εμείς διδάσκουμε τους φιλέλληνες της επόμενης γενιάς. Και παρατηρήστε ότι με το κύρος και την ποιότητα του εκπαιδευτικού μας προγράμματος και την αξιοθαύμαστη απόδοση των μαθητών μας, εκπαιδεύουμε τους φιλέλληνες της επόμενης γενιάς που θα αποτελούν τις γενιές των διανοομένων, επιστημών και γενικά επιφανών μελών αυτής της κοινωνίας με επιρροή στις κατευθύνσεις των πολιτικών επιλογών αυτής της χώρας.

Επιχείρημα 3: Μέσον αξιολόγησης και αναγνώρισης της ποιότητας

Με την επιλογή των Μαθηματικών ως το γνωστικό αντικείμενο μέσω του οποίου θα ενισχυθεί η παραδοσιακή διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, δίνεται η δυνατότητα επιτυχούς αξιολόγησης και επομένως της ανάδειξης του σχολείου. Σκεφτείτε ότι η Αρχιμήδειος Ακαδημία ξεκίνησε το 2002 με 72 μαθητές και το 2008 θα έχει 740 μαθητές με επιπλέον 600 μαθητές που

έχουν κάνει αίτηση εγγραφής και τους οποίους δεν θα μπορέσουμε να απορροφήσουμε. Ο λόγος της ραγδαίας ανάπτυξης και της εντυπωσιακής ζήτησης είναι η απόδειξη της ποιότητας των σχολείων μας μέσα από της Πολιτειακές εξετάσεις αξιολόγησης στην Αγγλική Γλώσσα στα Μαθηματικά και στις Επιστήμες. Επομένως με ένα πρόγραμμα ιδιαίτερα ενισχυμένο στα Μαθηματικά και στις Επιστήμες, αυξάνεις τις δυνατότητες επιτυχίας και αναγνώρισης του σχολείου και τον αριθμό των μαθητών του σχολείου. Το μισό Μαθηματικό πρόγραμμα του σχολείου διδάσκεται στα ελληνικά. Τα ελληνικά δεν είναι μια οποιαδήποτε δεύτερη γλώσσα όπως διδάσκεται στα τυπικά Δημόσια σχολεία. Τα ελληνικά είναι η γλώσσα των εξεταζόμενων Μαθηματικών του σχολείου. Τα ελληνικά διδάσκονται και ως γλωσσικό αντικείμενο μία ώρα ημερησίως σε όλους του μαθητές του σχολείου.

Τα σχολεία μας διδάσκουν 72 ώρες Ελληνικών καθημερινώς σε 36 τμήματα μαθητών. Εκ των 72 διδακτικών ωρών, 36 διδακτικές ώρες διδάσκονται από Έλληνες εκπαιδευτικούς αποσπασμένους στα σχολεία μας απο το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Το αρμόδιο λοιπόν Υπουργείο παίζει σημαντικό ρόλο στις επιτυχίες των σχολείων μας. Εάν αναλογιστεί κανείς ότι η επιλογή και μόνο του 2-3 ώρου ελληνικού προγράμματος ως ενισχυτική και προσθετική προσπάθεια ως προς το αμερικάνικο πρόγραμμα σπουδών συμπεριλαμβανομένου και των Μαθημάτων Γυμναστικής και Τεχνών (όπως προσφέρεται στα τυπικά Δημόσια και Καταστατικά Σχολεία) έχει ένα επιπλέον εργατικό κόστος, τότε είναι εύκολη η επαγωγή της επόμενης πρότασης:

Όχι μόνο η Ελληνική Κυβέρνηση είναι μερικώς υπεύθυνη για τις επιτυχίες των σχολείων μας, αλλά είναι επιπλέον υπεύθυνη και αναγκαία για την επιβίωσή τους.

Μολονότι, αναγνωρίζω ότι δεν είναι εφικτό για την Ελλάδα να καλύψει και τις 72 ώρες ημερησίως με προσοντούχους εκπαιδευτικούς της, είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ότι η ποιότητα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας εξαρτάται από την ποιότητα και κατάρτιση των διδασκόντων ανεξάρτητα από την καλή θέληση, πατριωτισμό και αυτοθυσία των εμπλεκόμενων στην διοίκηση των σχολείων μας. Αισιοδοξούμε ότι η ροή των προσοντούχων Ελλήνων εκπαιδευτικών θα αυξηθεί και θα σταθεροποιηθεί ούτως ώστε να απολαύσουμε τα επιθυμητά αποτελέσματα στις εξετάσεις Ελληνομάθειας, το μοναδικό αντικειμενικό κριτήριο αξιολόγησης της δουλειάς μας.

Προοπτικές

- I. Ελληνικό Immersion-Ελληνική Γλώσσα
- II. Ελληνικά Μαθηματικά τεχνικές Immersion
- III. International Studies-International Baccalaureate
- IV. Μακροπρόθεσμο και σταθερό σχέδιο αποσπάσεων Ελλήνων εκπαιδευτικών.
- V. Καταγραφή και τυποποίηση των αναλυτικών προγραμμάτων της Αρχιμηδείου με σκοπό την υποστήριξη καινούργιων καταστατικών σχολείων στις Η.Π.Α.
- VI. 100 Αρχιμήδειες Ακαδημίες στις Η.Π.Α. 2009-2019.

Παράρτημα

Παράρτημα-1

[2008 FCAT Results Home](#)

FCAT Results for DADE

You selected:

Districts: DADE, Years: 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008

Grades: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, Subjects: Reading, Mathematics, Writing+, Science

Select another type of report:

Modify Selections Achievement Level 3 and Above Data Developmental Scale Score Change

School Level - Mean Scale Score

The table below provides the School mean Scale Scores in Reading, Mathematics, Writing+ and Science.

The Scale Score is a score used to report test results on the entire test. Scale Scores on the FCAT Sunshine State Standards tests range from 100 through 500 for each grade level and content area. A computer program is used to analyze student responses and to compute the Scale Score.

Go to: [Elementary](#) | [Middle](#) | [High](#)

Sort by: [School Name](#) or [School Number](#)

+Indicates data is not available at this time.

Elementary

Grade Level	School Mean Scores																				
	Reading				Mathematics				Writing+				Science								
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Dade																					
ARCHIMEDEAN ACADEMY (510)																					
3	*	345	330	344	341	344	*	388	384	375	376	390	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
4	*	*	337	347	348	358	*	*	345	354	367	368	341	339	333	NA	NA	NA	NA	NA	NA
5	*	*	*	324	340	329	*	*	*	352	354	370	NA	NA	NA	*	*	*	322	351	351

Middle

Grade Level	School Mean Scores																				
	Reading				Mathematics				Writing+				Science								
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Dade																					
ARCHIMEDEAN MIDDLE CONSERVATORY (6006)																					
6	*	*	*	343	345	353	*	*	*	354	364	357	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
7	*	*	*	359	342	*	*	*	*	357	356	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
8	*	*	*	*	340	*	*	*	*	*	362	*	*	357	*	*	*	*	*	*	351

High

Παράρτημα-2

[2008 FCAT Results Home](#)

FCAT Results for DADE

You selected:

Districts: DADE, Years: 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008

Grades: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, Subjects: Reading, Mathematics, Writing+, Science

Select another type of report:

Modify Selections Mean Scale Score Achievement Level 3 and Above Data [Get Report](#)

School Level - Mean Developmental Scale Score (DSS)

The table below provides the school average Developmental Scale Score (DSS) in Reading and Mathematics for FCAT and the change in DSS score since last year. The DSS is a score used to determine a student's annual progress from grade to grade. The FCAT Developmental Scales for reading and mathematics range from 86 through 3008 across grades 3 through 10.

Go to: [Elementary](#) | [Middle](#) | [High](#)

Sort by: [School Name](#) or [School Number](#)

Elementary

Grade	Reading Scores				Mathematics Scores			
Grade Level	% of Students Matched to 2007	Mean DSS (Matched Students 2008)	Mean DSS (Matched Students 2007)	Mean DSS Change for Matched Students	% of Students Matched to 2007	Mean DSS (Matched Students 2008)	Mean DSS (Matched Students 2007)	Mean DSS Change for Matched Students
Date								

[ARCHIMEDEAN ACADEMY \(510\)](#)

3	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
4	95	1811	1591	219	95	1756	1679	77
5	94	1767	1737	30	94	1847	1747	100

Middle

Grade	Reading Scores				Mathematics Scores			
Grade Level	% of Students Matched to 2007	Mean DSS (Matched Students 2008)	Mean DSS (Matched Students 2007)	Mean DSS Change for Matched Students	% of Students Matched to 2007	Mean DSS (Matched Students 2008)	Mean DSS (Matched Students 2007)	Mean DSS Change for Matched Students
Date								

[ARCHIMEDEAN MIDDLE CONSERVAT \(6006\)](#)

6	96	1948	1815	133	95	1870	1791	79
7	96	1936	1903	33	96	1990	1912	78
8	98	2031	2033	-2	98	2053	1994	69

* No data is reported when fewer than ten students were tested or when all students from a school fall into the same achievement level, or this school number did not exist for the year indicated.

NA indicates the test was not given for that year or grade level, or achievement levels had not been established.

Παράρτημα-3

[2008 FCAT Results Home](#)

FCAT Results for DADE

You selected:

Districts: DADE, Years: 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008

Grades: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, Subjects: Reading, Mathematics, Writing+, Science

Select another type of report:

 Modify Selections
  Mean Scale Score
  Developmental Scale Score Change

School Level - Percent Scoring Three and Above

The table below provides the percent of students in the School scoring 3 and above (3.5 and above for Writing+) on the FCAT Reading, Mathematics, Writing+ and Science. Students that score in FCAT Achievement Levels 3, 4, and 5 in Reading or Mathematics are considered on grade level, proficient, or advanced. Students that score 3.5 and above on the FCAT Writing+ essay have scored at or above a minimally acceptable level. The Florida Comprehensive Assessment Test® (FCAT) is based on Florida's curriculum frameworks, the Sunshine State Standards.

Go to: [Elementary](#) | [Middle](#) | [High](#)Sort by: [School Name](#) or [School Number](#)

+Indicates data is not available at this time.

Elementary

School Percent Scoring Three and Above																						
Grade Level	Reading							Mathematics							Writing+ Essay (3.5 and above)					Science		
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2006	2007	2008	
Dade																						
ARCHIMEDEAN ACADEMY (510)																						
3	*	92	83	90	90	90	*	92	89	92	92	97	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA		
4	*	*	83	95	89	97	*	*	91	89	88	94	*	*	97	97	92	84	NA	NA		
5	*	*	*	80	91	84	*	*	*	70	70	85	NA	NA	NA	NA	NA	NA	56	75		

Middle

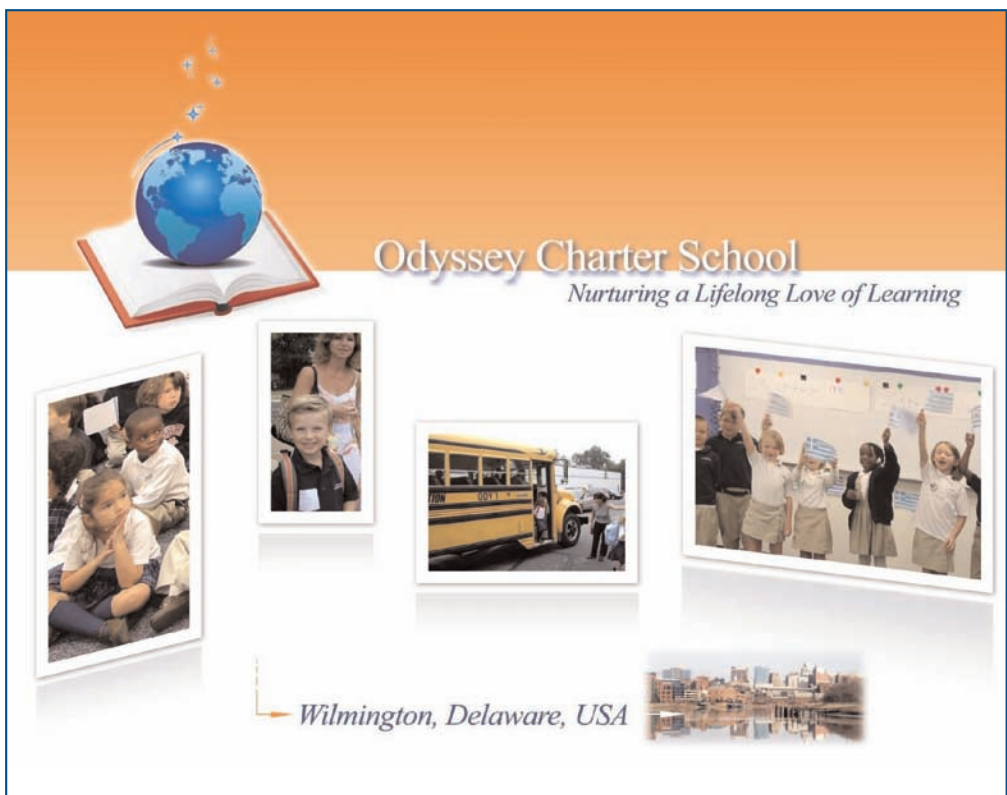
School Percent Scoring Three and Above																						
Grade Level	Reading							Mathematics							Writing+ Essay (3.5 and above)					Science		
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2006	2007	2008	
Dade																						
ARCHIMEDEAN MIDDLE CONSERVATORY (809)																						
6	*	*	*	89	87	90	*	*	*	84	89	81	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA		
7	*	*	*	*	90	88	*	*	*	*	93	89	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA		
8	*	*	*	*	*	84	*	*	*	*	*	98	*	*	*	*	*	95	*	*		

To Odyssey Charter School

Αντώνης Σκουτέλας

Δ/ντής Odyssey Charter School - Η.Π.Α.

Brief school history

Σύντομο ιστορικό του Σχολείου

The origins of Odyssey Charter School can be traced to the hard work and vision of a few industrious Hellenes of AHEPA Chapter 95, Wilmington, Delaware. Beginning in the spring of 2004, and as a result of their passion and love for Greek culture and education, Ahepans George Righos and George Chambers embarked on a tireless journey in creating Odyssey, Delaware's first foreign language/math focus elementary charter school. Inspired by the trailblazing efforts of Greek immersion charter school pioneers in other states, Messrs. Righos and Chambers formulated and set in motion a winning team of individuals from the Hellenic Community of Delaware, who shared in their desire to promote Hellenism and establish an elementary school of excellence.

Opening its doors in August of 2006, Odyssey Charter School is a public, non-profit education-based organization managed by a governing board and by-laws as prescribed by Delaware State law. Supporting the efforts of the Odyssey Charter School Board are two significant and well respected organizations: the American Hellenic Educational Progressive Association (AHEPA), and the Ministry of Education in Greece through the US Greek Embassy in Washington, DC. The AHEPA, a non-profit philanthropic organization founded in 1922, continually pursues the development of new and more responsive ways to create a better learning environment for children today and tomorrow. This charitable foundation offers scholarships on a broad, national basis to a wide variety of students to promote an awareness of the principles of Hellenism to people outside the Greek-American community, and believes that its ideals should be experienced by all for generations to come.

An innovative school for grades K-5, Odyssey is Delaware's first mathematics-focused school, where Greek is taught as a second language. Children are also taught critical subject matter such as Math in a classic language, Greek, for a portion of the day which reinforces the learning as taught in English. The skills learned through this dual-language instruction enable our students to meet and exceed expectations in all required content and performance standards for the State of Delaware.

While focused or applied second language schools are somewhat new to Delaware, studies show children who acquire a second language at an early age develop higher-level learning and problem-solving skills.

A demographically diverse group of up to 125 students were admitted in the first year, with enrollment growing to 200 in year two, and currently being 303 students for the 2008-2009 school year. Enrollment is projected to maximize in academic year 2011-2012, with a total of 480 students. People gravitate to Odyssey for the strong academics, insight to Hellenism, small-school environment, and fresh approach to learning.

Since it is a public school, *there are no fees or tuition* associated with attending this very special educational opportunity.

Why Greek as a Second Language

More than any other living language today, the Greek language has played an integral part in the development of the English language. From the structures of its alphabet to the word derivations in the sciences, mathematics, and beyond, the English language is directly linked to Greek. Students who learn Greek are able to make connections between English vocabulary and their Greek counterpart words because many of the mathematical and

scientific terms used are Greek in origin. In addition to the obvious cognitive and linguistic benefits, Greek culture also serves as a model for instruction. The concepts of democracy and citizenship, as well as the teaching of classical literature and art provide students with a unique well-rounded education and the basis for understanding of our modern world.

Υποδομές του σχολείου Site and School Building

Located in Delaware, just west of the Wilmington city limits on Lancaster Avenue, Odyssey occupies a former DuPont Company building. In order to realize its goal for being Delaware's choice for preeminent elementary education, Odyssey embarked on a two year renovation project.

- 4.8 acres centrally located within the Red Clay Consolidated School District
- 18,000 square foot office building on two floors
- 7 year lease, with 3 additional 5 year renewals
- renovation costs, \$800,000

First Floor Layout

Second Floor Layout

Μαθητικό Δυναμικό
Student Body

The Fall School Enrollment for the 2008-2009 school year is 303 students with an additional 96 students on a waiting list. The demographics of the enrolled students are as follows:

Total Number of students enrolled: 303

Number of male students	159 or 52.48%
Number of female students	144 or 47.52%

Enrollment by grade:

Kindergarten	82
Grade 1	81
Grade 2	78
Grade 3	41
Grade 4	21
Grade 5	will be available for the school year 2009-2010

The student body is comprised by the following ethnic groups:

% Greek-American	5.20
% African-American	24.65
% Asian-American	5.51
% Hispanic-American	4.52
% Caucasian	60.12

Class size:**Average Number of students per class: 18**

Area from which students are coming to attend Odyssey: According to Delaware State law, students may enroll to any of the 16 charter schools now operating throughout the state. The students of Odyssey Charter School must be residents of the state of Delaware.

School bus transportation is available to any student who resides further than ½ mile from the school, and five buses are serving the Odyssey school students.

Εκπαιδευτικό Προσωπικό**Faculty - English Program Educators**

The Odyssey Charter School employs Delaware certified teachers to instruct core subject matter utilizing the Houghton Mifflin curriculum.

English Program Teachers

Odyssey Charter School employs 15 certified teachers, licensed by the Dept. of Education of Delaware, as homeroom teachers, one for each of its 15 classrooms, and 4 other education specialists.

Educational Level of Teachers

% Bachelor	22.0
% Bachelor + 15 Credits	5.0
% Master	60.0
% Master + 15 Credits	13.0

Instructional Staff

Teachers	15
Reading Specialist	1
Guidance Counselor	1
Spec. Education	2

Years of Teaching Experience

% Less than 3 years	44.4
% 3 to 9 Years	33.3
% 10 to 19	11.2
% 20 or more	11.1

Gender:

% Female	100.0
----------	-------

Race/Ethnicity

% Caucasian	100.0
-------------	-------

Administrative Staff

Principal	1
Assistant Principal	1
Office Administrator	1
Business Manager	1
Nurse	1

2008 - 2009 Staffing Ratios

20 to 1	Students per Teacher
152 to 1	Students per Administrator
11 to 1	Students per instructional staff
16 to 1	School Staff per Administrator

Faculty - Greek Program Educators

The focused second language instruction for Odyssey's Greek language classes, reinforced Math, and many other subject areas such as history, music and physical education, are provided by credentialed instructors from Greece, supplemented by Greek-American teachers, selected for their love for the Greek language and culture, from among the Omoenia.

The Greek portion of the curriculum is taught to the National Greek Ministry of Education academic standards for elementary schools in Greece, and we are in the process of modifying it to meet the standards set by the University of Crete Margarita project. In many of the special subject areas offered at Odyssey, our students are encouraged to maximize their second language and foreign culture experience.

In the immediate future (now in progress of being completed), we are expecting the establishment of a teleconferencing network connection between our school and the University of Crete, through which our Greek Language staff will be in direct contact with the university personnel responsible for the development of the Margarita project. Through teleconferencing, our staff will receive instruction on proper utilization of the Margarita teaching books and other educational material, and exchange firsthand observations and recommendations for its use.

Greek Program Teachers

Educational Level of Teachers

% Master	85.71
% Master + 15 credits	14.29

Instructional Staff

Greek Language Teachers	7	(2 positions open)
Greek Math Teacher	1	(1 position open)
Music Teacher	1	
Physical Education	1	

Three out of the 5 Greek language teachers are employees of the Ministry of Education. The school has requested 2 additional language teachers and 1 Math teacher to complete our staffing needs for the school year, 2008-2009.

Years of Teaching Experience

% 3 to 9 Years	33.33
% 10 to 19	66.67

Gender:

% Female	83.3
% Male	16.67

Race/Ethnicity

% Caucasian	100.0
-------------	-------

Daily teaching schedule

Kindergarten students receive Greek language instruction for 45 minutes daily (3.75 hrs. weekly).

Students in grades 1 through 4 receive 1.5 hrs of daily Greek instruction (45 minutes of language and 45 minutes of mathematics) for a total of 7.5 hours weekly.

The curriculum for the K sections, is based primarily on the curriculum utilized by the schools in Greece with some slight modifications to parallel the Houghton Mifflin curriculum, which is approved by the State of Delaware.

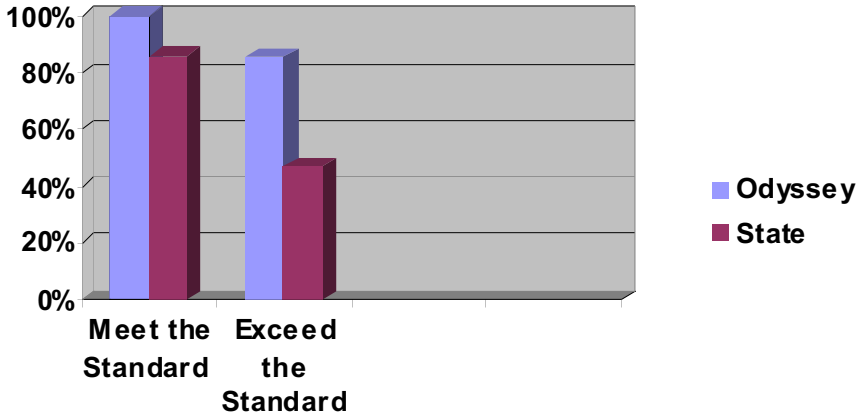
Language teachers of grades 1 through 4 up to now, have been using a variety of instructional methods, mostly favoring the Greek Elementary school curriculum. Recently with the development of the Margarita project books and other didactic materials by the University of Crete, an attempt has been made to develop a parallel curriculum which is in accord with the Delaware State Foreign Language curriculum.

A variety of educational material, both in English and in Greek is been used to develop class teaching lessons and to supplement the Margarita books.

Our Greek program also includes cultural instruction which is emphasized by our music and physical education instructors.

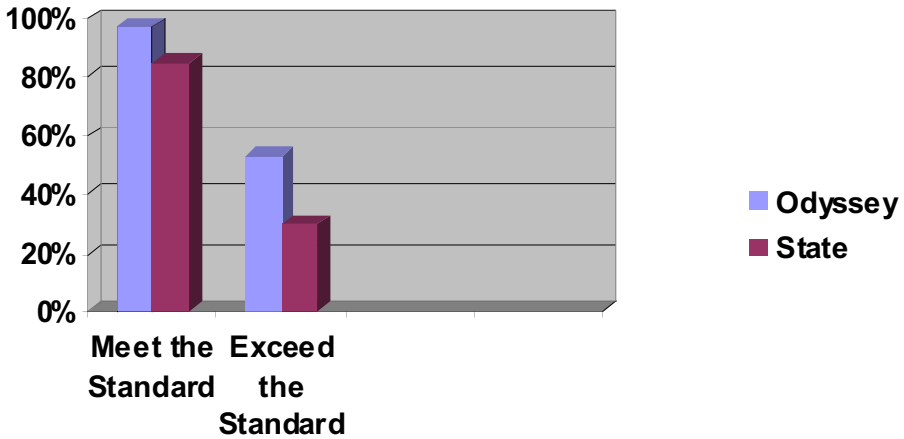
Delaware Student Testing Program (DSTP) 2008 Results

Grade 2 Mathematics

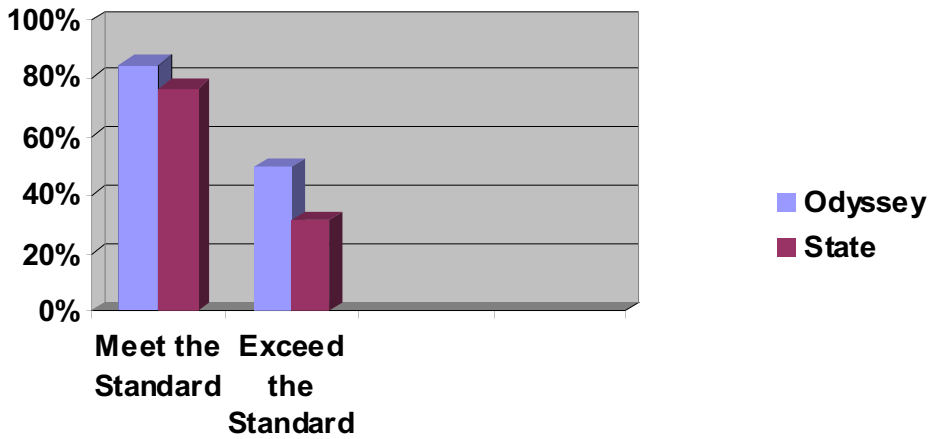

100% of Odyssey 2nd Grade students met the state standard on the DSTP mathematics test.

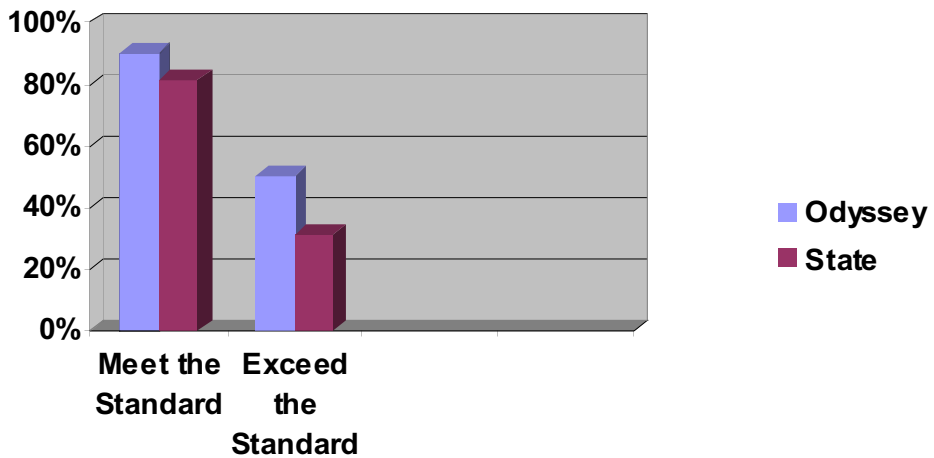
Grade 2 Reading

Grade 3 Mathematics

Grade 3 Reading

Parents Organization and interaction with the school

The Odyssey Charter School maintains an active parental involvement. One of the cornerstones of that involvement has been the Odyssey Charter School PTO (OCSPTO). Since its inception in November 2006, the OCSPTO has been responsible for numerous school events and functions. Some of the contributions of the PTO have been: Scholastic Book Fair, Pizza Fridays, Odyssey Night at the Blue Rocks, Teacher Appreciation Luncheon, Field Day, and Box-Tops for Education. In addition, OCSPTO parents have been invaluable assets in our classrooms, having served as Homeroom Parents and presenting invaluable lessons and activities to our students.

The parents organization also participated in activities organized for the benefit of the school by our local AHEPA Chapter, presenting to the general community of Wilmington a concert with the Greek tenors Duo Fina, an Olympic activity of 5 kilometer run, a musical recital prepared and presented by our own music teacher, pianist/composer, Mr. Kostis Kritsiotakis, in cooperation with the accomplished bouzouki and mandolin player, Mr. Marinou of Chicago and a student chorus comprised of 28 second and 3rd grade students, who captivated the hearts and souls of the American and Greek audience with their Greek songs, especially with their performance of the “ Αξιον Εστι” by O. Elytis.

Opportunities for Improvement and future plan of the school

The reputation of excellence, the educational challenges and the achievements of our students have spread by word of mouth far and wide in Delaware and parents eagerly are seeking to secure a place for their children in the enrollment rosters of Odyssey. This year’s applications for enrollment exceeded by almost 100% the number of students (approx. 100) planned for admission.

To accommodate the demands for enrollment and the increasing number of students who apply for admission, the school board is preparing plans for the expansion of the school facilities in the very near future, by adding additional space to the existing building or by purchasing other property.

Due to strong recommendations by parents, the school board is studying the feasibility of expanding the school by adding a middle school, with grades 6 through 8, so students can continue receiving the benefits of Greek paedeia and culture.

Part of this feasibility study is also a plan of preparing our staff and students to participate in the International Baccalaureate program.

Organization:

Odyssey Charter School, Inc is established and shall exist to operate as a charter school in the State of Delaware. The Odyssey Charter School is an educational organization within the meaning of section 501(c) (3) of the Internal Revenue Code. This charter school is managed by an Executive Board and Governing Council within prescribed guidelines as authorized under State of Delaware Department of Education regulations for charter schools. The Odyssey Charter School, Inc is a nonprofit corporation.

Supporting the efforts of the Odyssey Charter School Board is a significant and well-respected organization, the American Hellenic Educational Progressive Association (AHEPA). The AHEPA, a non-profit philanthropic organization founded in 1922, continually pursues the development of new and more responsive ways to create a better learning environment for children of today and tomorrow. This charitable foundation offers scholarships on a broad, national basis to a wide variety of students to promote an awareness of the principles of Hellenism to people outside the Greek-American community, and believes that its ideals should be experienced by all for generations to come.

Η Οδύσσεια είναι ένα δημόσιο δημοτικό σχολείο το οποίο ιδρύθηκε υπό την αιγίδα του Τμήματος 95, Wilmington, της 5ης Διοικητικής Περιοχής της Οργανώσεως ΑΧΕΠΑ, Νέας Υερσέης και Δελαγουέρ.

Η διοικητική επιτροπή του σχολείου απαρτίζεται από 9 μέλη, 5 των οποίων εκλέγονται από το τοπικό τμήμα της ΑΧΕΠΑ, ενώ τα άλλα 4 μέλη εκλέγονται μέσα από δασκάλους και γονείς των μαθητών.

Το σχολείο είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, ο οποίος χρηματοδοτείται από την Πολιτεία του Δελαγουέρ, και συνίσταται από Νηπιαγωγείο μέχρι της 4ης τάξης με σκοπό να προστεθεί άλλη μία τάξη, η πέμπτη Δημοτικού κατά το σχολικό έτος 2009-2010.

Η κάθε τάξη έχει 4 τμήματα από 17 έως 20 μαθητές, των οποίων ο ολικός αριθμός θα υπερβεί τους 400, όταν το σχολείο είναι σε πλήρη λειτουργία κατά το 2009-2010.

Εν παραλλήλω με τα μαθήματα που γίνονται σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα της Διοικήσεως Εκπαιδεύσεως της πολιτείας του Δελαγουέρ (DOE) οι μαθητές διδάσκονται ημερησίως την ελληνική γλώσσα, Αριθμητική στα Ελληνικά, και ελληνική κουλτούρα μέσω μαθημάτων μουσικής και Φυσικής Αγωγής.

Η προσπάθεια του εξελληνισμού των παιδιών του Δελαγουέρ γίνεται μέσω της Ελληνικής Μορφώσεως, Γλώσσας και κουλτούρας, ώστε να φθάσουν σε ένα υψηλότερο βαθμό πολιτισμού και να γίνουν και αυτά Φιλέλληνες και μέτοχοι του ελληνικού πολιτισμού, και όπως είπε και ο Ισοκράτης «Πάντες οι της ημετέρας παιδείας μετέχοντες, Έλληνες εισεί.»

Ταυτόχρονα με την ημερήσια λειτουργία του σχολείου, λειτουργεί μια βραδυνή τάξη για ενήλικους, τα μέλη της οποίας προέρχονται από γονείς, οι περισσότεροι των οποίων δεν είναι Ελληνικής καταγωγής, αλλά διακαίγονται από την επιθυμία να μάθουν τη γλώσσα και το πολιτισμό της Ελλάδος, και με την ιδέα να έλθουν κάποια μέρα να προσκυνήσουν τα άγια χώματα.

Εκ μέρους της Σχολικής Επιτροπής θέλω να ευχαριστήσω το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, για την βοήθεια που μας προσφέρει υποστηρίζοντας τη προσπάθειά μας με την απόσπαση Ελλήνων Εκπαιδευτών στο σχολείο, με τη παροχή βιβλίων και μελετών δια των οποίων βοηθούμαστε να επιτελέσουμε το θεάρεστο και μορφωτικό αυτό έργο, καθώς και την κ. Ρασσιά, Συντονίστρια Εκπαιδεύσεως στην Ελληνική Πρεσβεία της Washington, για την ευγενή βοήθεια και καθοδήγησή της.

Τελικώς, θέλω να ευχαριστήσω τον καθηγητή κ. Μιχάλη Δαμανάκη για τη υπεράνθρωπη προσπάθεια που κάνει για τη συντήρηση της μητρικής μας γλώσσας και της ελληνικής κουλτούρας, για εμάς και τους απογόνους μας που ζούμε μακριά από τη πατρίδα Ελλάδα, και η οποία είναι τόσο απαραίτητος σήμερα για την πρόοδο και επιβίωση όχι μόνο του αποδήμου ελληνικού πολιτισμού αλλά και τούτου του παγκοσμίου.

Τα Charter School στις Η.Π.Α.

Στέλλα Κοκκόλη

Πρόεδρος Ομοσπονδίας Ελληνο-Αμερικανών Εκπαιδευτικών & πρόεδρος της Επιτροπής Εκπαίδευσης του Σ.Α.Ε. Περιφέρειας Αμερικής - Η.Π.Α.

«Δεν μας φοβίζει η αλλαγή. Μοιραζόμαστε την ελληνική κληρονομιά και παιδεύαμε τους συνανθρώπους της χώρας στην οποία ζούμε»

Ιστορικό

Η Ομοσπονδία Ελληνο-Αμερικανών Εκπαιδευτικών και Πολιτιστικών Συλλόγων δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια των εργασιών της 16ης ετήσιας συνάντησης των μελών-Ομοσπονδιών του Ελληνο-Αμερικανικού Εθνικού Συμβουλίου (Η.Α.Ν.Σ.) στη Νέα Υόρκη, τον Οκτώβριο του 2005. Η Ομοσπονδία ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Συλλόγου Ελλήνων Δασκάλων «Προμηθεύς» και με την υποστήριξη και ενθάρρυνση του τότε προέδρου του HANC και νυν Συντονιστού Σ.Α.Ε. Περιφέρειας Η.Π.Α. Θεόδωρου Σπυρόπουλου.

Η δημιουργία της Ομοσπονδίας χαρακτηρίστηκε από την πλειοψηφία των συνέδρων «ως ιστορικό γεγονός για τον Ελληνισμό της Αμερικής» γιατί κάλυψε μία ανάγκη που είχε εκφραστεί από τους εκπαιδευτικούς της Αμερικής δεκαετίες πριν.

Η δημιουργία της Ομοσπονδίας έχει εγκριθεί από την Πολιτεία της Νέας Υόρκης, διαθέτει τη σχετική σφραγίδα και τραπεζικό λογαριασμό.

Κατά τα επόμενα χρόνια τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ταξίδεψαν σε διάφορες Πολιτείες της Αμερικής για να συσπειρώσουν τους δασκάλους και ευρύτερα τους εκπαιδευτικούς με σκοπό την ενίσχυση της Ελληνόγλωσσης Παιδείας στις Η.Π.Α. Η Ομοσπονδία συστάθηκε με τη συμμετοχή 4 συλλόγων: Σύλλογοι Ελλήνων Δασκάλων «Προμηθεύς» και «Hellenic American Educators Association» της Νέας Υόρκης, τον «Σύλλογο Ελλήνων Εκπαιδευτικών του Σικάγο» και το «Hellenic Heritage Institute» του San Jose. Στη συνέχεια εντάχθηκαν στην Ομοσπονδία τρεις νέοι σύλλογοι: ο «Σύλλογος Αποφοίτων Ακαδημαϊκών Αγίου Βασιλείου», ο Σύλλογος Ελλήνων Εκπαιδευτικών «Αθηνά» της Φλώριδα και ο σύλλογος «Ιλιάδα» της Φιλαδέλφεια, «Οδύσσεια» της Washington, «Hellenic Educators Association of New

Jersey". Σχετική αίτηση έχουν υποβάλλει και άλλοι σύλλογοι εκπαιδευτικών και πολιτιστικοί σύλλογοι. Η ένταξή τους θα εξετασθεί τον ερχόμενο Σεπτέμβριο καθώς επιχειρείται διεύρυνση της Ομοσπονδίας.

Οι σκοποί της Ομοσπονδίας, εν συντομία, αφορούν:

- στην ένωση, συνεργασία και συντονισμό όλων των δασκάλων που διδάσκουν ελληνικά στα Κοινοτικά ημερήσια ή απογευματινά σχολεία, στα δημόσια αμερικανικά σχολεία με ελληνικό πρόγραμμα, στα Charter schools ελληνικού ενδιαφέροντος
- στην αντιμετώπιση των ζητημάτων που αντιμετωπίζουν οι ελληνο-αμερικανοί δάσκαλοι, όπως ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, συντάξεις, χαμηλοί μισθοί και άλλα
- στην κατάρτιση προγραμμάτων που προωθούν την ελληνική παιδεία, ελληνική γλώσσα και πολιτισμό στην ευρύτερη αμερικανική κοινωνία.

Στο πλαίσιο αυτό συνεργάζεται με όλους τους αρμόδιους εκπαιδευτικούς φορείς της Ελληνορθόδοξης Εκκλησίας στην Αμερική, τα Γραφεία Συντονιστών Εκπαίδευσης της Ελληνικής Πολιτείας, με ιδρύματα και ομογενειακούς οργανισμούς.

Η Ομοσπονδία συνεργάζεται στενά με την Επιτροπή Παιδείας του Σ.Α.Ε. Η.Π.Α., έχουν κοινές θέσεις, προωθούν τα αιτήματά τους στην Ελληνική Πολιτεία και στηρίζουν με κάθε τρόπο την ελληνόγλωσση και ελληνική παιδεία στην Αμερικανική Ήπειρο.

Charter Schools:

Στην περσινή μου εισήγηση αναφέρθηκα εκτενώς στην ιστορία και παρουσίαση των charter schools ελληνικού ενδιαφέροντος. Συγκεκριμένα αναφέρθηκα στην ευνοϊκή συγκυρία στις Η.Π.Α. για την ελληνόγλωσση παιδεία που στηρίζεται στον φιλελληνισμό και στην προθυμία των Αμερικανικών Πολιτειών να στηρίζουν οικονομικά προγράμματα ελληνικής σ' όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

Τα charter είναι ημερήσια δημόσια σχολεία που χρηματοδοτούνται εξ' ολοκλήρου από την Αμερικανική Κυβέρνηση, κυβερνώνται από Διοικητικά Συμβούλια μη κερδοσκοπικών οργανισμών, τα οποία είναι υπεύθυνα για όλες τις δραστηριότητές τους, σύμφωνα με τα δικαιώματα και αρμοδιότητες που τους έχουν παραχωρηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο Εκπαίδευσης της Πολιτείας στην οποία λειτουργούν.

Στα σχολεία αυτά, σύμφωνα με τον αμερικανικό νόμο δεν επιτρέπεται η διδασκαλία της θρησκείας, αλλά δίνεται η δυνατότητα ένταξής της σε ώρες εκτός του υποχρεωτικού προγράμματος του σχολείου. Επίσης, οφείλουν να αποδεχθούν μαθητές της περιοχής τους χωρίς διάκριση όσον αφορά την εθνικότητά τους. Υποχρεούνται να συμμορφώνονται και να πληρούν τους όρους που θέτουν τα Συμβούλια Εκπαίδευσης της εκάστοτε Πολιτείας. Με σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας εκπαίδευσης στη χώρα, έχουν υποχρέωση να εφαρμόζουν νέες μεθόδους και πρακτικές διδασκαλίας/μάθησης, να δημιουργούν καινοτόμα προγράμματα σπουδών, να εισάγουν τη διδασκαλία ξένων γλωσσών, να μεριμνούν για την επαγγελματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών τους και να διατηρούν υψηλό επίπεδο ποιότητας και υπευθυνότητας.

Ως αντάλλαγμα για την ελευθερία αυτή, τα Διοικητικά Συμβούλια των charter schools είναι υπεύθυνα απέναντι στην πολιτεία να διοικούν σωστά, να κάνουν καλή χρήση του δημόσιου χρήματος, να λογοδοτούν για τις δαπάνες τους, να υπόκεινται σε αυστηρότατο ετήσιο οικονομικό έλεγχο από την κυβέρνηση, να ακολουθούν το βασικό εκπαιδευτικό σύστημα της Πολιτείας και να υποβάλουν τους μαθητές τους σε όλες τις νόμιμες ετήσιες εξετάσεις και αξιολογήσεις, όπως γίνεται και με τα παραδοσιακά δημόσια σχολεία.

Τα charter schools είναι δημόσια σχολεία και ως εκ τούτου οι μαθητές τους δεν πληρώνουν δίδακτρα. Τα ημερήσια κοινοτικά σχολεία λειτουργούν μόνον σε πολυπληθείς με ελληνισμό περιοχές με αποτέλεσμα να μην καλύπτουν τις ανάγκες όλων των ελληνο-αμερικανικών οικογενειών. Την ανάγκη αυτή ήρθαν να καλύψουν τα charter schools (κυρίως στις περιοχές όπου δεν υπήρχαν κοινοτικά σχολεία).

Τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετώπισαν ορισμένα από τα κοινοτικά ημερήσια σχολεία μας με κίνδυνο να κλείσουν τα οδήγησαν στην μετατροπή τους με μεγάλη επιτυχία σε *charter schools*. Ενδεικτικά αναφέρω το Hellenic Classical Charter School (H.C.C.S.) στο Brooklyn της Νέας Υόρκης. Το σχολείο αυτό αποτελεί την πρώτη μεγάλη επιτυχία μετεξέλιξης ενός υπό απειλή κλεισίματος ημερήσιου κοινοτικού σχολείου, της Κοίμησης της Θεοτόκου.

ΣΑΕ Περιφέρειας ΗΠΑ και Charter Schools

Η πολιτική μας συνίσταται:

- Στην ενημέρωση της Ελληνο-Αμερικανικής κοινότητας για την ευκαιρία του θεσμού των charter schools τα οποία προσφέρουν ποιοτική και ποσοτική ελληνόγλωσση παιδεία και επιτρέπουν τη διάδοση και διείσδυση της ελληνικής γλώσσας στην ευρύτερη αμερικανική κοινωνία.
- Στην υποστήριξη των υπάρχοντων σχολείων και στην προώθηση των αιτημάτων τους στην ελληνική πολιτεία καθώς το Σ.Α.Ε., βάσει του ισχύοντος νόμου, αποτελεί διεκδικητικό και εισηγητικό όργανο προς την ελληνική πολιτεία.
- Στην ενθάρρυνση ενδιαφερομένων Ελληνο-Αμερικανικών να δημιουργήσουν νέα charter schools με την παροχή σχετικών πληροφοριών για τη διαδικασία ίδρυσής τους.
- Στο πλαίσιο αυτό συνεργάζεται άριστα με το Ελληνικό Υπουργείο Παιδείας, μέσω των Συντονιστικών Γραφείων του στις Η.Π.Α. Το Υπουργείο έχει στηρίξει και υποστηρίζει με κάθε τρόπο τα charter schools.
- Προωθεί την χρονική επέκταση της ισχύος της βίζας των αποσπασμένων εκπαιδευτικών.

Η Εκπαιδευτική Επιτροπή του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού προτίθεται να δημιουργήσει το πλαίσιο της Ειδικής Επιτροπής για τα Charter Schools.

Ένα από τα θέματα στα οποία θα αναλάβει πρωτοβουλία αφορά το πρόβλημα που δημιουργείται με τους αποσπασμένους εκπαιδευτικούς στα charter schools. Πρόκειται για το πρόβλημα που φυσιολογικά απορρέει καθώς η νοστροπία και το πλαίσιο λειτουργίας των αμερικανικών σχολείων είναι διαφορετικό από τα ελληνικά. Θα πρέπει να προηγείται σχετική ενημέρωση των εκπαιδευτικών πριν αποσπασθούν στα charter schools ώστε να αποφεύγονται παρεξηγήσεις και τριβές με τα διοικητικά συμβούλια των σχολείων. Για τον σκοπό αυτό θα διερευνηθεί με το Υπουργείο Παιδείας μέσω των συντονιστικών γραφείων του στις ΗΠΑ, δυνατότητα σχετικών σεμιναρίων και προγράμματος προσαρμογής (orientation) πριν την ένταξή τους στο διδακτικό δυναμικό των charter schools. Αντιστοίχως μέσω της εν συστάσει Επιτροπής των Charter School θα ενημερώνει τους υπευθύνους των σχολείων για τα όρια των υποχρεώσεων των αποσπασμένων εκπαιδευτικών.

Η φιλοσοφία μας

Συχνά ακούμε το δίλημμα από τους αρμόδιους φορείς στην Ελλάδα κατά πόσο αξίζει το εγχείρημα να διατίθενται αποσπασμένοι δάσκαλοι (και κατά συνέπεια να δαπανώνται κρατικοί πόροι) στα charter schools σε σχέση με τα αμιγώς ελληνικά σχολεία ανά τον κόσμο.

Η δική μας φιλοσοφία στο ερώτημα/ δίλημμα αυτό είναι η ακόλουθη: Ιστορικά τα charter schools αποτελούν μία μοναδική ευκαιρία για τη διάσωση της ελληνικής γλώσσας στην αμερικανική ήπειρο καθώς μέσω αυτών διεισδύει η γλώσσα ευρύτερα σε αμερικανούς μαθητές ανεξαρτήτως εθνοτικής προελεύσεως. Πρόκειται για ιστορική ευκαιρία την οποία τόσο η Ελληνική Πολιτεία όσο και ο Ελληνισμός της Αμερικής πρέπει να αδράξει και να υποστηρίξει με κάθε τρόπο. Θα πρέπει δε να γίνει αντιληπτό ότι μέσω της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού διαδίδονται οι διαχρονικές ελληνικές αξίες και από τα charter schools θα αποφοιτήσουν οι καλύτεροι πρεσβευτές του Ελληνισμού. Συνεπώς, η επένδυση του ελληνικού κράτους θα αποφέρει εξαιρετικούς καρπούς σε πολλά επίπεδα για πολλές μελλοντικές γενεές.

Οι προβληματισμοί μας

Καθώς η πλειοψηφία των Ελληνο-Αμερικανών εκπαιδευτικών φτάνει ή έχει φθάσει στον χρόνο της συνταξιοδότησής της σύντομα θα αντιμετωπίσουμε τεράστιο πρόβλημα με έλλειψη εκπαιδευτικών για τα ελληνικά προγράμματα. Η Ελληνική πολιτεία από την πλευρά της είναι αδύνατο να ανταποκριθεί και να καλύψει όλες τις μελλοντικές ανάγκες. Προβάλλει λοιπόν επιτακτικά η ανάγκη δημιουργίας σχολής για τη φοίτηση καταρτισμένων δασκάλων στις Η.Π.Α. Το

θέμα έχει τεθεί στο Ελληνικό Υπουργείο Παιδείας. Το Σ.Α.Ε. Η.Π.Α. από την πλευρά του θα στηρίξει κάθε σχετικό εγχείρημα και πρωτοβουλία της ελληνικής πολιτείας.

Πιστεύουμε, επίσης, πως η ενεργοποίηση της διακρατικής μορφωτικής συμφωνίας μεταξύ Ελλάδας και Η.Π.Α. θα διευκολύνει σχετικές προσπάθειες και θα επιλύσει προβλήματα όπως αυτό της βίζας.

Επιτροπή Εκπαίδευσης του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού της Περιφέρειας Αμερικής

Ομοσπονδία Ελληνο-Αμερικανών Εκπαιδευτικών & Πολιτιστικών Συλλόγων

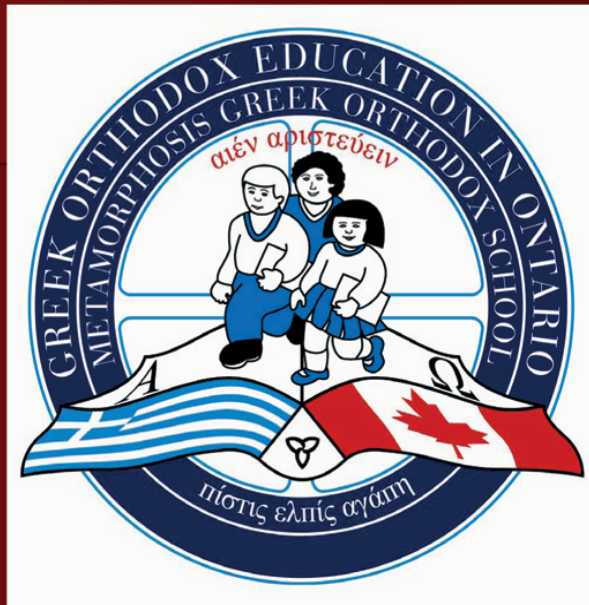
Οράματα/ στόχοι για το 2008/09:

- Ενίσχυση των ελληνικών προγραμμάτων σε αμερικανικά σχολεία και Κολλέγια
- Παγκόσμιος διαγωνισμός για την ελληνική προέλευση λέξεων στο δυτικό λεξιλόγιο
- Εκδηλώσεις σε πανεθνικό επίπεδο για την αξία της ελληνικής γλώσσας, παιδείας και πολιτισμού
- Διεύρυνση της Ομοσπονδίας
- Δημιουργία Συλλόγων Εκπαιδευτικών και σε άλλες πολιτείες των Η.Π.Α.
- Θεσμοποίηση της εκδήλωσης «Η δυναμική της Ελληνικής γλώσσας» στο Καπιτώλιο
- Συνέδριο για την πορεία και τις προοπτικές των Charter Schools ελληνικού ενδιαφέροντος - Επισκέψεις στα Charter Schools ελληνικού ενδιαφέροντος και διάδοση του έργου της
- Επιμορφωτικά σεμινάρια για Ελληνο-Αμερικανούς εκπαιδευτικούς
- Προγράμματα προσαρμογής για αποσπασμένους εκπαιδευτικούς
- Ενίσχυση προγραμμάτων υποτροφιών.

Μεταμόρφωση - Ημερήσιο Ελληνορθόδοξο Σχολείο

Άννα Σαραντίδη

Δ/ντρια Ημερήσιου Σχολείου «Μεταμόρφωσης» Τορόντο - Καναδάς

Σύντομο ιστορικό - Φιλοσοφία - Σκοπός

1996-2008

1. Σύντομο ιστορικό του Σχολείου

Το Ημερήσιο Ελληνορθόδοξο Σχολείο «Μεταμόρφωση» λειτουργεί από το 1996 στο νομό του Οντάριο, στο Τορόντο.

Είναι ένα ανεξάρτητο θρησκευτικό, μη κερδοσκοπικό ίδρυμα αρρένων και θηλέων. Ο φορέας του είναι η Ιερά Μητρόπολη του Καναδά και η ίδρυσή του ήταν πρωτοβουλία αυτής.

Οι δαπάνες καθημερινής λειτουργίας του καλύπτονται από τα δίδακτρα των μαθητών.

Η αποστολή του είναι να παράσχει εκπαίδευση υψηλού ακαδημαϊκού επιπέδου που να ανταποκρίνεται στο αγγλικό πρόγραμμα σπουδών παράλληλα με τη διδασκαλία των Ελληνορθόδοξων αξιών, της Θρησκείας της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού.

Ακολουθείται εμπλουτισμένο το αναλυτικό πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας του Οντάριο σε συνδιασμό με τη διδασκαλία της γαλλικής και της ελληνικής γλώσσας από τις νηπιακές τάξεις.

Σκοπός του είναι να αναπτύξει πλήρως την προσωπικότητα των μαθητών σε ακαδημαϊκό, συναισθηματικό, ηθικό, κοινωνικό και πνευματικό επίπεδο και να εφοδιάσει τους μαθητές με προσόντα και αξίες που θα τους καταστήσουν ικανούς να υπηρετήσουν σωστά την κοινωνία αλλά και να αναπτύξουν ηγετικές ικανότητες, χρήσιμες στον εαυτό τους, στο περιβάλλοντα χώρο τους και στην εκκλησία.

Το πρώτο ακαδημαϊκό έτος λειτουργίας του σχολείου ήταν το 1996-97 και φοίτησαν σε αυτό 11 μαθητές -τριες προνηπίου και νηπίου και 9 μαθητές-τριες της Α' και Β' Δημοτικού.

Τα πρώτα πέντε έτη λειτουργίας του το σχολείο στεγάστηκε σε υπόγειο χώρο της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας «Μεταμόρφωση του Σωτήρος» (40 Donlands Avenue), το οποίο είχε διαμορφωθεί ειδικά για να καλύψει τις ανάγκες του.

Δεν είναι τυχαίο που για άλλη μια φορά στην ιστορία της ελληνορθόδοξης εκπαίδευσης του εξωτερικού η εκκλησία παίζει βασικό ρόλο στην εκπαίδευση των ομογενών.

Η αίθουσα εκδηλώσεων της εκκλησίας λειτουργούσε ως γυμναστήριο και τραπεζαρία του σχολείου σε εβδομαδιαία βάση ενώ η τραπεζαρία του σχολείου σίτιζε τους μαθητές.

Κάθε χρόνο ο μαθητικός πληθυσμός αυξανόταν και το καλοκαίρι του 2001 ξεπέρασε τους εβδομήντα.

Με την οικονομική συμπαράσταση της Ιεράς Μητροπόλεως και δωρητών το ίδιο καλοκαίρι αγοράστηκε μια μικρή βιομηχανική μονάδα στην περιοχή North Girk.

Σε λιγότερο από δύο μήνες το οικοδόμημα ανακαινίστηκε και διαμορφώθηκε σε δυόροφο σχολικό κτήριο.

Το 2002 αναγνωρίστηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας ως ισότιμο προς τα Δημόσια Σχολεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Ελλάδας.

Το ημερήσιο Ελληνορθόδοξο Σχολείο προσφέρει εκπαίδευση από το προνήπιο μέχρι τη Β'. Γυμνασίου και όπως προανέφερα τα έξοδα λειτουργίας του καλύπτονται από τα δίδακτρα, τα οποία είναι χαμηλότερα από τα άλλα ιδιωτικά σχολεία του Τορόντο, ενώ το πρόγραμμα του είναι εφάμιλλο και εμπλουτισμένο.

Τα δίδακτρα είναι τα ίδια για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης σε αυτά εμπεριέχεται η σίτιση και έχουν ως εξής:

7,500.00 για το πρώτο παιδί

6,000.00 για το δεύτερο παιδί (-20%)

5,000.00 για το τρίτο παιδί (-30%) κτ.λ.

Υπάρχει πρόγραμμα αρωγής για τις χαμηλόμισθες οικογένειες που επιθυμούν να εγγράψουν τα παιδιά τους στο σχολείο.

2. Υποδομές του Ημερήσιου Ελληνορθόδοξου Σχολείου «Μεταμόρφωση»

Οι σχολικές εγκαταστάσεις είναι περίπου 7.000 τετραγωνικά μέτρα.

Στο πρώτο όροφο στεγάζονται:

- το παρεκκλήσι των Τριών Ιεραρχών,
- τα γραφεία διεύθυνσης,
- χώροι υποδοχής,
- το γυμναστήριο/ αίθουσα εκδηλώσεων,
- αποδητήρια,
- επαγγελματική κουζίνα,
- καφετέρια,
- 1 δωμάτιο μουσικής,
- 6 αίθουσες διδασκαλίας,
- 1 δωμάτιο μηχανογράφησης,
- 4 αποθηκευτικοί χώροι.

Στο δεύτερο όροφο στεγάζονται:

- 7 αίθουσες διδασκαλίας,
- υπερσύγχρονο εργαστήριο Φυσικής και Πειραματικής,
- βιβλιοθήκη/εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών,
- γραφεία διδασκάλων,
- βιβλιοθήκη ελληνικών συγγραμμάτων.

3. Μαθητικό δυναμικό

Το μαθητικό δυναμικό του σχολικού έτους 2007-2008 ξεπέρασε τους 140 και αυξάνεται σταθερά ετησίως.

Κατά μέσο όρο δεν ανανεώνει την εγγραφή του το 20% των μαθητών (10% από το νηπιαγωγείο στην πρώτη δημοτικού) το οποίο καλύπτεται από εγγραφή καινούργιων μαθητού ανάλογου ποσοστού.

Στο Οντάριο δεν παρέχεται νηπιακή εκπαίδευση σε πλήρες (8ωρο) ωράριο ή καθημερινό ανάλογα με το σχολείο και την περιοχή με αποτέλεσμα οι γονείς να στρέφονται στα ιδιωτικά νηπιαγωγεία για την ολόημερη απασχόληση των παιδιών τους.

Η πλειοψηφία των μαθητών μας είναι ελληνικής καταγωγής δεύτερης, τρίτης και τέταρτης γενεάς ελλήνων μεταναστών.

Ένα ποσοστό 30% των μαθητών μας είναι γόνιμοι μεικτών γάμων (ελληνοκαναδοί, με ιταλοκαναδούς, πορτογάλους κ.ά.)

Ο τόπος διαμονής των μαθητών μας καλύπτει μια εκτεταμένη γεωγραφική έκταση γύρω από το σχολείο μας (Toronto, East York, North York, Markham, Scarborough, Richmond Hill, Aurora).

Μετά την αποφοίτησή τους οι περισσότεροι μαθητές πηγαίνουν σε δημόσια γυμνάσια και λύκεια της περιοχής τους και ένα μικρό ποσοστό (2% περίπου) συνεχίζει τη φοίτησή τους σε ιδιωτικά σχολεία.

4. Εκπαιδευτικό προσωπικό

Το καταρτισμένο διδακτικό προσωπικό είναι κυρίως ελληνικής καταγωγής, απόφοιτοι καναδικών κολεγίων και πανεπιστημίων του Καναδά. 12 εκπαιδευτικοί πλήρους απασχόλησης και 5 μερικής (ειδικευμένοι).

Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας πραγματοποιείται από έλληνες εκπαιδευτικούς, αποσπασμένους και μη.

Το σχολικό έτος 2008-2009 θα υπηρετήσουν στο Ημερήσιο Ελληνορθόδοξο Σχολείο για πρώτη φορά στην ιστορία του τέσσερις αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί από την Ελλάδα (δύο δάσκαλοι, ένας γυμναστής και μία φιλόλογος).

5. Ωρολόγιο Πρόγραμμα

Οι ώρες λειτουργίας του σχολείου είναι καθημερινά από τις 8:45 π.μ. μέχρι τις 3:45 μ.μ.

Λειτουργούν εξωσχολικά προγράμματα πριν και μετά την έναρξη του σχολείου (7:00 -8:00 π.μ. μέχρι 4:00- 6:00 μ.μ.)

Οι μαθητές-τριες παρακολουθούν όλα τα μαθήματα (γλώσσα, μαθηματικά, ιστορία, γεωγραφία, φυσική, γυμναστική κ.ά.) στην Αγγλική γλώσσα.

Η ελληνική γλώσσα διδάσκεται καθημερινά σε όλες τις τάξεις από το προνήπιο μέχρι την Β' Γυμνασίου και είναι οκτώ διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως.

Η ελληνόγλωσση διδασκαλία έχει ως εξής:

- 5 διδακτικές ώρες ελληνική γλώσσα
- ½ διδακτική ώρα θρησκευτικά
- 1 διδακτική ώρα μουσική
- 1 διδακτική ώρα ελληνικό χορό.

6. Πρόγραμμα σπουδών

Το ημερήσιο Ελληνορθόδοξο Σχολείο «Μεταμόρφωση» ακολουθεί το αναλυτικό πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας του Οντάριο για την Αγγλική και την Γαλλική γλώσσα και για την Ελληνική ακολουθεί το αναλυτικό Πρόγραμμα της Ελλάδας με κάποιες προσαρμογές.

Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιείται προέρχεται:

- Από το πρόγραμμα «Παιδεία Ομογενών»
- Από το Υπουργείου Παιδείας της Ελλάδας
- Από τα Βιβλία του εκδοτικού οίκου Παπαλοΐζου

Επίσης έχουν συγγραφεί διδακτικές ενότητες από το εκπαιδευτικό προσωπικό προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις του Αγγλικού Προγράμματος Σπουδών.

7. Η Σχέση της Διεύθυνσης με τους γονείς και τους κηδεμόνες

Το Ημερήσιο Ελληνορθόδοξο Σχολείο «Μεταμόρφωση» πιστεύει στη γόνιμη συνεργασία γονέων, κηδεμόνων και εκπαιδευτικού προσωπικού και θεωρεί ότι αυτή είναι απαραίτητη για την πρόοδο τόσο των μαθητών όσο και του σχολείου γενικότερα.

Ο ουσιαστικός διάλογος στηρίζεται στην ειλικρίνεια και στον αλληλοσεβασμό. Η κατανόηση των διαφορών μας προάγει τη συνεργασία.

Αποτελέσματα της καλής συνεργασίας:

1. Προώθηση των αρχών και ιδεών του σχολείου
2. Βελτίωση της προόδου των μαθητών
3. Εθελοντική παρουσία των γονέων και βοήθεια σε εκδηλώσεις (κοινωνικές, θρησκευτικές, εθνικές, οικονομικής ενίσχυσης).
4. Ενδυνάμωση της σχολικής κοινωνίας.
5. Δημιουργία δικτύου επικοινωνίας.

Οι στόχοι των γονέων και του σχολείου πρέπει να ταυτίζονται και να συμφωνούν με τις αξίες και τη φιλοσοφία του σχολείου.

Η ενημέρωση των γονέων για την πρόοδο των μαθητών είναι απαραίτητη και την επιδιώκουμε όχι μόνο μέσα από τους ελέγχους προόδου αλλά και με γραπτή και τηλεφωνική επικοινωνία οπότε παρουσιάζεται ανάγκη.

Το βιβλίο των γονέων και κηδεμόνων (Parent's handbook) εξηγεί τους κανόνες λειτουργίας του σχολείου και τις υποχρεώσεις τους απέναντι στο σχολείο.

Ο σύλλογος γονέων έπαιξε επίσης σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του σχολείου στα πρώτα χρόνια λειτουργίας του.

Έρευνες στα ιδιωτικά σχολεία του Οντάριο δείχνουν ότι το 80% των νέων εγγραφών είναι αποτέλεσμα της υποστήριξης και της διαφήμισης των γονέων του σχολείου (word of mouth) ενώ το 20% οφείλεται σε άλλα μέσα προβολής όπως το διαδίκτυο.

Ωστόσο οι γονείς μπορεί καμιά φορά είτε από έλλειψη εμπιστοσύνης, είτε γιατί θέλουν να καλύψουν δικές τους ανάγκες, είτε ακούσια μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά την πρόοδο του σχολείου.

Αυτό συνέβη το χειμώνα του 2002 όταν η τότε διεύθυνση του σχολείου δεν μπορούσε να ελέγξει τις ομάδες συσπείρωσης των γονέων. Οι διαμάχες και αντιπαραθέσεις οδήγησαν στην αριθμητική μείωση των μαθητών κατά 30% περίπου (85 μαθητές-τριες).

Μετά από συνάντηση με τους γονείς και τη νέα διεύθυνση του σχολείου το φθινόπωρο του 2004 αποφασίστηκε ότι είναι καλύτερο να υπάρχει αβίαστη επικοινωνία με τους γονείς και ενημέρωση χωρίς τη δέσμευση των τίτλων ταμίας, γραμματέα, προέδρου κ.τ.λ. Από το 2004 δεν υπάρχει οργανωμένος σύλλογος γονέων και κηδεμόνων με βάση κάποιο καταστατικό.

Κάθε τρίμηνο η διεύθυνση του σχολείου οργανώνει ανοιχτή συνάντηση με τους γονείς στην οποία συζητούνται διάφορα θέματα. Κάθε δεύτερη Παρασκευή η σχολική εφημερίδα αποστέλλεται στα σπίτια των μαθητών για την ενημέρωσή τους.

Μέσα από την εφημερίδα επίσης προγραμματίζονται ανοιχτές συναντήσεις για επερχόμενες σχολικές εκδηλώσεις.

Η διεύθυνση του σχολείου είναι στην διάθεση των γονέων καθημερινά για να απαντά σε απορίες και προβληματισμούς των γονέων.

8. Προβλήματα του σχολείου

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει το σχολείο είναι το οικονομικό.

Τα έσοδα από τα δίδακτρα δε καλύπτουν πάντοτε με άνεση όλα τα λειτουργικά έξοδα του σχολείου. Η μισθοδοσία απορροφά το μεγαλύτερο ποσοστό των εσόδων.

Το Ημερήσιο Ελληνορθόδοξο Σχολείο δεν μπορεί να προσφέρει στους εκπαιδευτικούς μισθούς εφάμιλλους με αυτούς των Δημόσιων Σχολείων.

Τη φετινή μόλις χρονιά άρχισε να συζητείται ένα πρόγραμμα συνταξιοδότησης του υπαλληλικού προσωπικού.

Κατά καιρούς έχουν αποχωρήσει ικανοί εκπαιδευτικοί γιατί δε μπορέσαμε να τους ικανοποιήσουμε οικονομικά. Αυτή είναι και μία πραγματικότητα που συναντάται στα περισσότερα ιδιωτικά σχολεία.

Το μεγαλύτερο ποσοστό εκπαιδευτικών εργάζεται στο σχολείο μας πάνω από τρία χρόνια και αυτό είναι πολύ θετικό.

Οι «παλαιοί» εκπαιδευτικοί όμως μπορεί να είναι και πρόβλημα για οποιοδήποτε ιδιωτικό σχολείο είτε γιατί πληρώνονται πολύ περισσότερο από τους νεότερους, είτε γιατί είναι πολύ δύσκολο να αλλάξουν συνήθειες και να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις των καιρών.

Το εκπαιδευτικό υλικό επίσης χρειάζεται συνέχεια ανανέωση και εμπλουτισμό κι αυτό απαιτεί χρήματα για να υλοποιηθεί.

Ένα επίσης πρόβλημα είναι το πρόβλημα της χρηματοδότησης. Τα περισσότερα θρησκευτικά σχολεία σε όλο τον Καναδά επιχορηγούνται από τις τοπικές κυβερνήσεις με εξαίρεση την επαρχία του Οντάριο.

Η ομοσπονδία θρησκευτικών σχολείων του Οντάριο, του οποίου το Ημερήσιο Ελληνορθόδοξο σχολείο είναι μέλος, προσπαθεί να πιέσει την κυβέρνηση να χρηματοδοτήσει όλα τα θρησκευτικά σχολεία, όπως γίνεται με τα καθολικά.

Ο αριθμός των μαθητών είναι επίσης σχετικά περιορισμένος γιατί απευθύνεται σε συγκεκριμένο ελληνορθόδοξο πληθυσμό. Λιγότεροι μαθητές σημαίνει λιγότερα έσοδα.

Ένα άλλο πρόβλημα για την ελληνόφωνη εκπαίδευση είναι η μείωση της ελληνικής μετανάστευσης και η μεγάλη απόσταση του Καναδά από την Ελλάδα. Έτσι οι μαθητές δεν έχουν πολλές φορές τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν την ελληνική γλώσσα ως μέσο επικοινωνίας πέρα από τις αίθουσες του σχολείου, τον παππού ή τη γιαγιά εάν ζουν μαζί τους που κι αυτό δεν συμβαίνει.

Το Ημερήσιο Ελληνορθόδοξο Σχολείο μέσα από προγράμματα ανταλλαγής μαθητών ή εκπαιδευτικά ταξίδια προσπαθεί να φέρει τα παιδιά σε επαφή με την Ελλάδα. Τη φετινή χρονιά μαθητές-τριες του γυμνασίου έλαβαν μέρος στην Μαθητιάδα 2008 στις Σέρρες μαζί με 1200 μαθητές από 28 χώρες.

Άλλη παράμετρος που δυσχεραίνει την επικοινωνία είναι και η διαφορά της ώρας. Προσπάθειες τηλεπικοινωνίας με σχολεία της Ελλάδας ναυάγησαν εξαιτίας πρακτικών δυσκολιών (όταν εμείς πηγαίνουμε στο σχολείο, τα σχολεία στην Ελλάδα έχουν σχολάσει). Ευτυχώς υπάρχει το διαδίκτυο και κάπως προωθούνται οι επαφές μας.

Επίσης δε διατίθενται οι χρηματικοί πόροι που απαιτούνται για τη διαφήμιση και την προβολή του σχολείου. Όπως προανέφερα το καλό πρόγραμμά μας διαφημίζεται δωρεάν μέσα από τις οικογένειες των μαθητών μας.

Επίσης υπάρχει η ανάγκη συντήρησης του κτιρίου η οποία απαιτεί χρήματα.

Πέρα από το οικονομικό πρόβλημα που είναι η αιτία όλων των κακών ένα άλλο πρόβλημα δυσκολότερο από την εκπαίδευση των μαθητών, είναι μερικές φορές η εκπαίδευση των γονέων και κηδεμόνων.

Πόσες φορές πρέπει να τους υπενθυμίσουμε τους συγκεκριμένους χώρους στάθμευσης, τη σοβαρότητα των ημερομηνιών υποβολής αιτήσεων, εγγραφών, εξόφλησης λογαριασμών κ.τ.λ.

9. Προοπτικές του σχολείου

Το Ημερήσιο Ελληνορθόδοξο Σχολείο έχει ξεπεράσει αρκετές δυσκολίες στην εντεκάχρονη ιστορία του γι' αυτό δε φοβάμαι την εξέλιξή του.

Προσφέρει μοναδικές εκπαιδευτικές ευκαιρίες στους μαθητές του και αναγνωρίζεται ως εκπαιδευτικός οργανισμός που προσφέρει εκπαίδευση υψηλού ακαδημαϊκού επιπέδου.

Η ψυχή του σχολείου μας είναι η ελληνόγλωσση εκπαίδευση. Το σώμα που φέρει τη ψυχή είναι η Αγγλική.

Για το ελληνικό του πρόγραμμα που μας ενδιαφέρει και που θέλουμε να διατηρήσουμε για τις επόμενες γενεές απαραίτητα είναι:

1^ο Η επαφή του Ημερήσιου Ελληνορθόδοξου Σχολείου «Μεταμόρφωση» με άλλα σχολεία της διασποράς ή της Ελλάδας. Μέσα από τη δημιουργία σχέσεων και δεσμών των μαθητών των διαφόρων σχολείων θα ευοδοθεί η καλλιέργεια της εθνικής συνείδησης.

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης μέσα από εκδηλώσεις και προγράμματα σαν το σημερινό δίνει τη δυνατότητα γνωριμίας εκπαιδευτικών και φορέων. Με τη συνεργασία και την ανταλλαγή απόψεων θα ξεπαράσουμε ευκολότερα λειτουργικά και εκπαιδευτικά προβλήματα που τυχόν αντιμετωπίζουμε.

2^ο Η δημιουργία επίκαιρου, μοντέρνου και κατανοητού υλικού για τα παιδιά των ομογενών λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της πολυπολιτισμικής μας χώρας. Το Πανεπιστήμιο της Κρήτης έχει κάνει προσπάθειες να δημιουργήσει τέτοιο υλικό και σας ευχαριστούμε.

Εάν καταφέρουμε να έχουμε κατάλληλους εκπαιδευτικούς και διδακτικά μέσα τότε δεν θα χαθεί η ελληνική γλώσσα, η ιστορία ή η θρησκεία μας στο Τορόντο.

Όλοι οι απόφοιτοι μαθητές μας, θα πρέπει να είναι ικανοί να παίρνουν τίτλους πιστοποίησης της Ελληνομάθειας όταν έχουν διδαχθεί ελληνικά από το προνήπιο ακόμα.

Το 2010 έχει προταθεί και προγραμματίζεται η λειτουργία της Γ' Γυμνασίου και στη συνέχεια η λειτουργία όλων των λυκειακών τάξεων.

Η προσφορά δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι σοβαρή υπόθεση και απαιτεί στρατηγικό προγραμματισμό. Οι εργασίες για την υλοποίηση του προγράμματος έχουν κιόλας αρχίσει.

Ο δρόμος είναι δύσκολος, οι δυνατότητες όμως του μοναδικού στο Οντάριο Ημερήσιου Ελληνορθόδοξου Σχολείου «Μεταμόρφωση» είναι πολλές και μπορεί να γίνει το φυτώριο της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού με στρατηγικό προγραμματισμό, συνεργασία και τη συμπαράσταση όλων μας.

**Το σχολείο «Σωκράτης»:
Η καρδιά του ελληνισμού στο Κεμπέκ**

Γεωργία Τσάκαλη

Δ/ντρια Παραρτήματος Σχολείου «Σωκράτης» Μόντρεαλ - Καναδάς

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΩΚΡΑΤΗΣ

**Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΣΤΟ ΜΟΝΤΡΕΑΛ**

100
1906-2006

ΣΩΚΡΑΤΗΣ
1909

2/18/2009

Διεθνές Συνέδριο Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.
2008

1

Τα Ελληνικά Ιδιωτικά Σχολεία (Ε.Ι.Σ.) Α/θμιας Εκπαίδευσης Βαυαρίας: Καθεστώς λειτουργίας, προβλήματα, προτάσεις

Χρήστος Σιλιγάρης

Συντονιστής Α/θμιας Εκπαίδευσης Βαυαρίας

1. Ιστορικό ίδρυσης των Ελληνικών Ιδιωτικών Σχολείων Βαυαρίας

Το πρώτο Ελληνικό Ιδιωτικό Σχολείο (Ε.Ι.Σ.) στη Βαυαρία ιδρύθηκε το 1965 με την υπ' αριθμ. 1/8 -1651/1/11.3.1965 απόφαση της Περιφερειακής Διοίκησης (Regierung) της Άνω Βαυαρίας. Αρχικά, φορέας του υπήρξε η εκπαιδευτική εταιρεία «Βασιλεύς Όθων». Το 1978 η Regierung της Άνω Βαυαρίας με διορθωτική απόφαση ανέθεσε την αρμοδιότητα του σχολείου στο Γενικό Προξενείο Μονάχου. Παραρτήματα Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας λειτούργησαν κατά καιρούς στις πόλεις Traunreut, Garmisch-Partenkirchen, Ingolstadt και Karsfeld. Το επόμενο έτος (1966) ιδρύθηκε και το Ελληνικό Ιδιωτικό Σχολείο της Νυρεμβέργης, με την υπ' αριθμ. II / 5b-1097/ 28.01.66 απόφαση της Περιφερειακής Διοίκησης (Regierung) της Μέσης Φραγκονίας. Φορέας του από την αρχή υπήρξε το εκεί Επίτιμο Προξενείο της Ελλάδας.

Τα εν λόγω σχολεία στην ιδρυτική τους απόφαση φέρουν την επωνυμία «Ελληνικά Ιδιωτικά Λαϊκά Σχολεία της Ελληνικής Δημοκρατίας» (Private Griechische Volksschule der Republik Griechenland), για να διακρίνονται έτσι, κατά τον ορισμό του βασικού βαυαρικού νόμου περί εκπαίδευσης (άρθρο 3 του Bayerisches Gesetz über das Erziehungs- und Unterrichtswesen BayEUG), από τα δημόσια σχολεία της Βαυαρίας. Κατά τα άλλα λειτουργούν με βάση τις σχετικές διατάξεις του Βαυαρικού Συντάγματος και της σχολικής νομοθεσίας για την υποχρεωτική εκπαίδευση στο Κρατίδιο της Βαυαρίας (Bay EUG), για τις οποίες αναφερόμαστε αναλυτικότερα κατωτέρω σε ειδικό γι αυτό το θέμα κεφάλαιο.

Σήμερα, στο κρατίδιο της Βαυαρίας για τη βαθμίδα της Α/θμιας εκπαίδευσης λειτουργούν συνολικά επτά (7) Ελληνικά Ιδιωτικά Δημοτικά Σχολεία, τέσσερα (4) από αυτά στο Μόναχο, ένα (1) στο Νταχάου και τ' άλλα δύο (2) στη Νυρεμβέργη.

Το Επίτιμο Προξενείο της Νυρεμβέργης έχει δηλώσει ότι επιθυμεί να παραιτηθεί της αρμοδιότητάς του ως Φορέας και να τις παραδώσει στο Γενικό Προξενείο της Ελλάδας στο Μόναχο από το επόμενο σχολικό έτος (2008-09).

2. Εκπαιδευτικοί στόχοι των Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας

Οι εκπαιδευτικοί στόχοι των Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας κατά το πρώτο στάδιο λειτουργίας τους προσδιορίστηκαν από την μεταναστευτική πολιτική του κρατιδίου Βαυαρίας, χαρακτηριστικό της οποίας ήταν η προσωρινότητα παραμονής των πρώτων Ελλήνων μεταναστών στην προοπτική του σύντομου επαναπατρισμού τους. Γι αυτό το λόγο βασικός εκπαιδευτικός στόχος των εν λόγω Ε.Ι.Σ. υπήρξε η καλλιέργεια της ετοιμότητας για επανένταξη των Ελλήνων μαθητών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, περαιτέρω στην ομαλή ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία, οποιαδήποτε στιγμή οι Έλληνες μετανάστες αποφάσιζαν ή αναγκάζονταν εκ των πραγμάτων να επιστρέψουν στην Ελλάδα.

Στις μέρες μας όμως, μάλιστα ύστερα από παρέλευση 40 και πλέον ετών λειτουργίας των σχολείων αυτών και δεδομένων των κοινωνικοοικονομικών αλλαγών που στο μεταξύ έλαβαν χώρα ως προς το κοινωνικό στάτους των Ελλήνων μεταναστών της ΟΔΓ, αφού οι Έλληνες δεν ανήκουν πλέον στην ομάδα των προσωρινών οικονομικών μεταναστών (Gastarbeiter) αλλά είναι ισότιμα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι εκπαιδευτικοί στόχοι των εν λόγω σχολείων όφειλαν να επαναπροσδιοριστούν και να προσαρμοστούν στα νέα αυτά κοινωνικοοικονομικά δεδομένα.

Έτσι, πέραν του αρχικού εκπαιδευτικού τους στόχου που προαναφέρθηκε, λογικό και σκόπιμο θα ήταν τα σχολεία αυτά να παρακολουθούν τις εξελίξεις και να επαναπροσδιορίζουν τους στόχους τους, προσαρμόζοντάς τους στις νέες διαμορφούμενες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες. Θα έπρεπε, δηλαδή, να δίνουν τη δυνατότητα, σε όσους αποφοίτους των Ε.Ι.Σ. επιθυμούσαν να παραμείνουν στην χώρα υποδοχής, να συνεχίσουν τις σπουδές στις ανώτερες επαγγελματικές σχολές, καθώς και στα ΤΕΙ και ΑΕΙ της Βαυαρίας, περαιτέρω της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας Γερμανίας (ΟΔΓ), ώστε τα μεταναστόπουλα να είναι σε θέση, αφενός να εντάσσονται ομαλά στη χώρα υποδοχής, αφετέρου να διεκδικούν ισότιμα με τους συνομήλικους Βαυαρούς μαθητές ή και όλης της επικράτειας της ΟΔΓ μια θέση στον κοινωνικό καταμερισμό εργασίας.

Οι εκπαιδευτικοί αυτοί στόχοι καθίστανται στις μέρες μας ολοένα και περισσότερο επίκαιροι, για τον πρόσθετο λόγο ότι η σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού των Ε.Ι.Σ. συνιστά την τρίτη πλέον γενιά μεταναστών, η οποία έχει διαφοροποιηθεί κοινωνικοπολιτισμικά και συναισθηματικά από τις προηγούμενες γενιές και άρα έχει διαφοροποιημένες επιθυμίες κι επιδιώξεις, η δε πλειονότητα των μαθητών αυτών, βάσει απαντήσεων σε ερωτήματα για τις μελλοντικές τους προθέσεις και επιλογές, δεν θέτει πλέον ως προτεραιότητα την επιστροφή τους στην Ελλάδα. Κατά συνέπεια η ταυτόχρονη προετοιμασία των φοιτούντων μαθητών στα εν λόγω σχολεία για την ένταξή τους στις δύο κοινωνικές πραγματικότητες (Ελλάδα ή ΟΔΓ) συνιστά πλέον αναγκαιότητα, αν πράγματι επιθυμούμε τα Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας να ανταποκρίνονται στις σημερινές εξελίξεις, απαιτήσεις και ανάγκες των φοιτούντων σ' αυτά μαθητών.

3. Απόπειρες μετεξέλιξης των Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας

Στη μακρόχρονη διαδρομή λειτουργίας των εν λόγω σχολείων δεν έλειψαν και οι προσπάθειες μετεξέλιξής τους στην προοπτική της αναγνώρισης από το κρατίδιο της Βαυαρίας και προσαρμογής τους στα νέες συνθήκες διαμονής των Ελλήνων μεταναστών, ωστόσο όμως, για διάφορους λόγους, δεν πραγματοποιήθηκαν.

Το 1979, για παράδειγμα, με πρωτοβουλία της βαυαρικής πλευράς άρχισαν συνομιλίες εκπροσώπων των Υπουργείων Παιδείας της Βαυαρίας και της Ελλάδας με στόχο τη ριζική αλλαγή των αναλυτικών και ωρολογίων προγραμμάτων των Ε.Ι.Σ. και την προσαρμογή τους σε ένα βαθμό με αυτά των δημόσιων σχολείων της Βαυαρίας. Η πρόταση αυτή απορρίφθηκε από την ελληνική πλευρά, εξαιτίας των αντιδράσεων των Ελλήνων γονέων, οι οποίοι προσβλέποντας

τότε ακόμη σε σύντομο επαναπατρισμό τους, απαιτούσαν τη διατήρηση του αμιγούς χαρακτήρα των Ε.Ι.Σ.

Το 1996 το κρατίδιο της Βαυαρίας παύει πλέον να αναγνωρίζει το ενδεικτικό της Β' Λυκείου ως αντίστοιχο του απολυτηρίου της Realschule (mittlere Reife), επικαλούμενο την μεγάλη διαφοροποίηση των ελληνικών ωρολογίων και αναλυτικών προγραμμάτων με τα αντίστοιχα βαυαρικά. Ακολούθησε συζήτηση για τη μετεξέλιξη και την αναγνώριση των Ε.Ι.Σ. ανάμεσα στα δύο μέρη, οι δε εκπρόσωποι των υπουργείων παιδείας των δύο χωρών προσδιόρισαν τις αναγκαίες αλλαγές στα ωρολόγια και στα αναλυτικά προγράμματα που θα έπρεπε να γίνουν στην προοπτική εναρμόνισής τους με αυτά των Βαυαρών, προκειμένου να χορηγηθεί η κρατική αναγνώριση στα Ε.Ι.Σ. Μάλιστα, το Βαυαρικό Υπουργείο Παιδείας εγγράφως είχε ζητήσει από το Γεν. Προξενείο Μονάχου να υποβάλει αίτηση αναγνώρισης των σχολείων αυτών, ωστόσο όμως η αίτηση αυτή δεν υποβλήθηκε ποτέ λόγω αντιδράσεων των εκπροσώπων της τότε Ομοσπονδίας Γονέων & Κηδεμόνων Βαυαρίας, καθώς και των Συλλόγων τους.

Το καλοκαίρι του 2001 το Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδας εκτιμώντας ότι τα Ε.Ι.Σ. θα έπρεπε να δίνουν και διεξόδους για συνέχιση των σπουδών στους αποφοίτους των σχολείων αυτών τόσο στην επαγγελματική εκπαίδευση όσο και στα ΤΕΙ και ΑΕΙ της χώρας υποδοχής, επανέφερε τη συζήτηση για το θέμα της κρατικής τους αναγνώρισης και υπέβαλε αίτηση προς το Βαυαρικό Υπουργείο Παιδείας. Ακολούθησαν διαπραγματεύσεις με εκπροσώπους των δύο μερών, οι οποίες κατέληξαν το Δεκέμβριο του 2002 σε συμφωνία και στη σύνταξη από κοινού πρωτόκολλου, στο οποίο περιγράφονται οι προϋποθέσεις και οι όροι για την αναγνώριση των εν λόγω σχολείων, που αφορούν κυρίως σε αλλαγές στα ωρολόγια και στα αναλυτικά προγράμματα του Δημοτικού και του Γυμνασίου.

Συγκεκριμένα, συμφωνήθηκε οι αλλαγές αυτές στην προοπτική της κρατικής αναγνώρισης των Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας να αρχίσουν το σχολικό έτος 2003-04, αρχής γενομένης από την Ε' Δημοτικού και να εφαρμοστούν σταδιακά στις επόμενες τάξεις. Αυτές όφειλαν να ολοκληρωθούν το σχολικό έτος 2008-2009 με την προσθήκη και της 10ης τάξης στο ελληνικό Γυμνάσιο, οπότε θα ακολουθούσε και η κρατική αναγνώρισή τους, κατά τα προβλεπόμενα. Για το σκοπό αυτό συστάθηκε μία Μεικτή Ελληνοβαυαρική Επιτροπή εμπειρογνομόνων, η οποία θα παρακολουθούσε την πορεία των αλλαγών και θα παρέμβαινε πολιτικά, όταν θα προέκυπτε πρόβλημα.

4. Το καθεστώς λειτουργίας των Ε.Ι.Σ.

Τα Ιδιωτικά Σχολεία της Ελληνικής Δημοκρατίας (Private Schulen der Republik Griechenland) στη Βαυαρία που, όπως προαναφέρθηκε, λειτουργούν στο Μόναχο, Νυρεμβέργη και Νταχάου, έχουν δε ιδρυθεί με βάση το άρθρο 7, παρ. 4,5 του Συντάγματος της ΟΔΓ σε συνδυασμό με τα άρθρα 131, εδάφιο 1 και 134 του Βαυαρικού Συντάγματος. Σύμφωνα με αυτά, παρέχεται η δυνατότητα σε διάφορους φορείς να ιδρύουν ιδιωτικά σχολεία, κάτω όμως από ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες εξειδικεύονται στο βασικό νόμο για την υποχρεωτική εκπαίδευση κάθε Ομόσπονδου Κρατιδίου, εδώ το Bayerisches Gesetz über das Erziehungs und Unterrichtsweswns (BayEUG).

Ο βαυαρικός αυτός νόμος (BayEUG) στο άρθρο 3, εδάφιο 1 κάνει διαχωρισμό μεταξύ των δημοσίων και ιδιωτικών σχολείων. Κατά τον ορισμό αυτό δημόσια σχολεία είναι μόνο εκείνα των οποίων ο εργοδότης του διδακτικού προσωπικού ανήκει στο βαυαρικό δημόσιο ή σε κάποιον κοινωνικό φορέα της Βαυαρίας. Επειδή στην περίπτωση των Ε.Ι.Σ. Μονάχου, Νυρεμβέργης και Νταχάου ο εργοδότης του διδακτικού προσωπικού είναι το Ελληνικό Δημόσιο, τα σχολεία αυτά συγκαταλέγονται, σύμφωνα με το άρθρο 3, εδάφιο 2, στα ιδιωτικά σχολεία. Γι' αυτόν το λόγο οφείλουν να εφαρμόζουν αναγκαστικά όλες τις σχετικές διατάξεις του BayEUG που αφορούν στα ιδιωτικά σχολεία της Βαυαρίας και περιγράφονται στο κεφάλαιο

περί Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων - Ιδιωτικά Σχολεία -Σχολεία Ελευθέρων Φορέων (Private Unterrichtsrichtungen, Private Schulen, Schulen in freier Trägerschaft)), στα άρθρα 90, 91, 92, 93, 94, 95, 111, 112, 113 και 114.

Τα Ε.Ι.Σ. της Βαυαρίας είναι εγκεκριμένα αλλά μη αναγνωρισμένα σχολεία από τη Βαυαρική Πολιτεία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται ως προς την εγκυρότητα των τίτλων που χορηγούνται από αυτά. Η Ελληνική Πολιτεία έχει αναγνωρίσει τα Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας με την υπ' αριθμ. Φ.816/34/57836/1974 απόφασή του ΥΠ.Ε.Π.Θ. ως ισότιμα των αντίστοιχων Ελληνικών.

5. Αρμοδιότητες των Βαυαρικών και Ελληνικών αρχών επί των Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας

Σε ό,τι αφορά στις αρμοδιότητες και στην εποπτεία των Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας αυτές προσδιορίζονται από τη σχετική νομοθεσία για όλα τα ιδιωτικά σχολεία της Βαυαρίας, καθώς και από τις διάφορες αποφάσεις και εγκυκλίους που εκδίδονται από τις εκάστοτε αρμόδιες Εποπτικές Βαυαρικές Αρχές για αυτά ή από διμερείς και άλλες άτυπες συμφωνίες ανάμεσα στα δύο μέρη, σε περίπτωση που αυτές υφίστανται.

Συγκεκριμένα, ο εκάστοτε φορέας, στην περίπτωση μας το Τμήμα Εκπαίδευσης του Γενικού Προξενείου στο Μόναχο, κατ' επέκταση η Ελληνική Πολιτεία, έχει την εξουσία να λαμβάνει όλες τις αποφάσεις που αφορούν γενικά στη λειτουργία αυτών των σχολείων, σε θέματα προσωπικού, όπως είναι ο διορισμός των εκπαιδευτικών, καθώς και η πρόταση προσώπων για την πλήρωση των θέσεων των Διευθυντών στα σχολεία. Η άμεση όμως κρατική εποπτεία επί των δημοσίων και επί των ιδιωτικών λαϊκών σχολείων (Volksschule) ασκείται, βάσει των άρθρων 111 εδάφιο 2, 113 εδάφιο και 114 εδάφιο 2 στοιχείο 4β του βαυαρικού νόμου περί εκπαίδευσης και διδασκαλίας (BayEUG) από τις Περιφερειακές Διοικήσεις (Regierungen). Με αυτήν την έννοια όλες οι ενέργειες του Φορέα, δηλαδή της Ελληνικής Πολιτείας, υπόκεινται στην κρατική βαυαρική σχολική εποπτεία, οι αρμοδιότητες και οι εξουσίες της οποίας ρυθμίζονται από τα προαναφερθέντα άρθρα (111 έως 114) του βαυαρικού νόμου περί εκπαίδευσης και διδασκαλίας (BayEUG).

Αυτό στην πράξη σημαίνει ότι τα Ε.Ι.Σ. οφείλουν να εφαρμόζουν τον προβλεπόμενο κανονισμό λειτουργίας των δημόσιων σχολείων της Βαυαρίας (Schulordnung für die Volksschulen-VSO), τον κανονισμό υπηρεσίας των εκπαιδευτικών (Lehrerdienstordnung - LDO) και όλες τις οδηγίες ή αποφάσεις που από τις αρμόδιες εποπτεύουσες Βαυαρικές Σχολικές Αρχές εκδίδονται. Όσα σχολεία δεν σέβονται τη βαυαρική σχολική νομοθεσία και δεν τηρούν τον εκάστοτε σχολικό κανονισμό λειτουργίας (VSO) ή τον κανονισμό υπηρεσίας των εκπαιδευτικών (LDO), κινδυνεύουν με άρση της άδειας λειτουργίας τους.

Επίσης, οι αρμόδιες Βαυαρικές Εποπτικές Σχολικές Αρχές έχουν το δικαίωμα μη ανανέωσης της άδειας άσκησης διδακτικού έργου (Lehrerbefähigung) σε Έλληνες εκπαιδευτικούς, όταν διαπιστώσουν ότι ένιοι εκπαιδευτικοί παραβιάζουν τούς σχετικούς νόμους και τους κανονισμούς, ή αποδεικνύονται διδακτικά ανεπαρκείς (άρθρο 94, 95 του Bay EUG).

Σημειώνουμε ότι η εκάστοτε Regierung ως εποπτεύουσα αρχή των ιδιωτικών σχολείων έχει το δικαίωμα, κατά εξουσιοδότηση μάλιστα του Συντάγματος του κρατιδίου της Βαυαρίας (άρθρο 134), «...να εκφράζει την κρίση της για την καταλληλότητα του εκάστοτε από το Φορέα του σχολείου προτεινόμενου Διευθυντή...». Αυτό σημαίνει πως οι αρμόδιες Περιφερειακές Διοικήσεις (Regierungen) έχουν την εξουσία, εφόσον υπάρχουν επιφυλάξεις κατά του προσώπου ενός από το Φορέα διορισμένου Διευθυντή, να ζητήσουν με διοικητική πράξη την απομάκρυνσή του. Όπως προκύπτει από την ευρεία διατύπωση του εδαφίου 2 του άρθρου 134 του Συντάγματος, η διακριτική ευχέρεια που παρέχεται από τη διάταξη αυτή στην Εποπτική Αρχή είναι εξαιρετικά εκτενής, αφού κρίνεται ως επαρκής μια απλή επιφύλαξη κατά του προσώπου του Διευθυντή, προκειμένου να ανακληθεί ακόμη και η άδεια λειτουργίας του σχολείου.

Γίνεται επομένως φανερό ότι ο Φορέας, το Ελληνικό δηλαδή Κράτος, δεσμεύεται άμεσα από τις διατάξεις των γερμανικών νόμων που προαναφέραμε, επειδή δρα στην προκειμένη περίπτωση στη γερμανική επικράτεια ως ελεύθερος σχολικός Φορέας, τα δε ελληνικά σχολεία λειτουργούν ως «ιδιωτικά σχολεία» μόνο με την άδεια της Βαυαρικής Εποπτικής Αρχής, η οποία μπορεί να ανακληθεί κατά την κρίση της Εποπτικής Αρχής, ακόμη και αν η Αρχή αυτή εκφράσει επιφυλάξεις ως προς το πρόσωπο του Διευθυντή του σχολείου και ο Φορέας δηλαδή το Ελληνικό Κράτος δεν συμμορφωθεί προς αυτές.

6. Διοίκηση των Ε.Ι.Σ. - Νομοθετικό πλαίσιο επιλογής διευθυντών

Η διοίκηση των Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας ασκείται από τους εκάστοτε Διευθυντές και Υποδιευθυντές του σχολείου που σ' αυτά τοποθετούνται. Υποδιευθυντές ορίζονται μόνο στα σχολεία που διαθέτουν αριθμό μαθητών πάνω των 180. Οι Διευθυντές λόγω αυξημένων καθηκόντων έχουν μερική απαλλαγή από τα διδακτικά τους καθήκοντα, η οποία εξαρτάται από τον αριθμό των μαθητών του σχολείου και την ηλικία τους. Οι Υποδιευθυντές ορίζονται από τον εκάστοτε Συντονιστή για ένα χρόνο και εγκρίνονται από τις αρμόδιες Βαυαρικές Σχολικές Αρχές.

Η πολύ καλή γνώση της γερμανικής γλώσσας από μέρους των τοποθετούμενων Διευθυντών στα Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας, καθώς και η πεντάχρονη, τουλάχιστον, διάρκεια άσκησης καθηκόντων τους σ' αυτά, αποτελούσε πάγιο αίτημα των Βαυαρικών Εποπτικών Σχολικών Αρχών και απαραίτητη προϋπόθεση για την κάλυψη μιας θέσης Διευθυντή στα σχολεία αυτά. Η απαίτηση αυτή που για τους Βαυαρούς θεωρείται ως αυτονόητη και αναγκαία, προκύπτει από την υποχρέωση οι Διευθυντές/ντιες των Ε.Ι.Σ., στο πλαίσιο των καθηκόντων τους να είναι σε θέση να επικοινωνούν, τουλάχιστον επαρκώς, με τις Βαυαρικές Εποπτικές Σχολικές Αρχές, να συμμετέχουν στις ενημερωτικές συσκέψεις με αυτές και να κατανοούν τις προφορικές, καθώς και τις γραπτές τους οδηγίες, ώστε να τις εφαρμόζουν απαρέγκλιτα και να δίνουν λύσεις στα διάφορα προβλήματα που καθημερινά ανακύπτουν. Ειδικότερα, η ανάγκη για πολύ καλή γερμανομάθεια από τους Διευθυντές των Ε.Ι.Σ. κατέστη επιτακτικότερη μετά την έναρξη των αλλαγών στα σχολεία αυτά στο πλαίσιο της κρατικής τους αναγνώρισης από το Κρατίδιο της Βαυαρίας.

Οι Διευθυντές των Ε.Ι.Σ. μέχρι και το σχολικό έτος 2002-2003 επιλέγονταν από την αρμόδια Βαυαρική Εποπτική Σχολική Αρχή ανάμεσα από τους υποψήφιους που πρότεινε ο Φορέας. Οι εκάστοτε Συντονιστές ανακοίνωναν εγγράφως στο αρμόδιο Τμήμα της Περιφερειακής Διοίκησης της Α. Βαυαρίας (Regierung) τα ονόματα των προτεινόμενων από αυτούς Διευθυντών για τα Ε.Ι.Σ., τους οποίους στη συνέχεια αυτοί ενέκριναν ή όχι, σιωπηρώς ή εγγράφως. Οι εγκριθέντες από αυτούς Διευθυντές τοποθετούνταν για ένα (1) σχολικό έτος ως αναπληρωτές. Η συνεχής όμως εναλλαγή των Διευθυντών δεν ήταν και η καλύτερη γι' αυτονόητους λόγους λύση, με συνέπεια η ασυνέχεια στη διοίκηση μιας σχολικής μονάδας να αποβαίνει σε βάρος της εύρυθμης λειτουργίας των σχολείων αυτών. Υπήρξαν όμως περιπτώσεις προτεινόμενων από τον Φορέα Διευθυντών, για τους οποίους οι αρμόδιες Βαυαρικές Εποπτικές Σχολικές Αρχές προέβλεπαν αντιρρήσεις, λόγω ανεπάρκειας στη γερμανομάθεια, με συνέπεια να δημιουργούνται τριβές και εντάσεις ανάμεσα στα δύο μέρη, όταν ο Φορέας, για παράδειγμα, επέμενε στα προτεινόμενα από αυτόν άτομα, με ό,τι κόστος και κινδύνους αυτό συνεπαγόταν για τις μεταξύ μας σχέσεις.

Συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο στο βασικό νόμο (BayEUG) για την εκπαίδευση στο Κρατίδιο Βαυαρίας που να προβλέπει και να περιγράφει τη διαδικασία επιλογής Διευθυντών στα ιδιωτικά σχολεία της Βαυαρίας δεν υπάρχει. Ωστόσο όμως τόσο στο βασικό αυτό νόμο όσο και στο Σύνταγμα του Κρατιδίου της Βαυαρίας υπάρχουν διατάξεις, οι οποίες αναφέρονται και περιγράφουν τις αρμοδιότητες του Βαυαρικού Κράτους έναντι των Διευθυντών για τα σχολεία αυτά.

Όπως προαναφέρθηκε, τα άρθρα 94, 111 εδάφιο 2, 113 εδάφιο 2, 114 εδάφιο 2 στοιχείο 4β του εν λόγω νόμου (BayEUG) προβλέπουν ότι η άμεση κρατική εποπτεία επί των δημοσίων και επί των ιδιωτικών λαϊκών σχολείων (Volksschule) ανατίθεται στις Περιφερειακές Διοικήσεις (Regierungen). Αυτές ως εποπτεύουσα αρχή για όλα τα ιδιωτικά σχολεία εξουσιοδοτούνται από το Σύνταγμά τους (άρθρο 134), «...να εκφράζουν την κρίση τους για την καταλληλότητα του εκάστοτε από το Φορέα του σχολείου προτεινόμενου Διευθυντή...».

Από τα ανωτέρω εξυπακούεται ότι ο Φορέας των σχολείων αυτών, εδώ το Τμήμα Εκπαίδευσης του Γ. Προξενείου Μονάχου και κατ' επέκταση η Ελληνική Πολιτεία, ως προς τις επιλογές των Διευθυντών στα Ε.Ι.Σ. της Βαυαρίας έχει ασφαλώς καθ' όλα το αποκλειστικό δικαίωμα και αρμοδιότητα να προτείνει τα πρόσωπα που επιθυμεί να ορίσει ως Διευθυντές στα σχολεία αυτά, κάτι που είναι το αυτονόητο, το πασιδηλο και ποτέ από κανέναν δεν είχε αμφισβητηθεί και σε κάθε περίπτωση είναι άνευ σημασίας, ότι δηλαδή ο σχολικός Φορέας είναι ελεύθερος και αποκλειστικά αρμόδιος να τοποθετεί το Δ/ντή που επιθυμεί. Το ερώτημα που πρέπει να τεθεί στην περίπτωση μας, δεν είναι ποιος έχει την αρμοδιότητα να προτείνει και να ορίσει Διευθυντή ή Διευθύντρια στα εν λόγω σχολεία, αλλά τι θα γίνει, αφού διοριστεί ένας Διευθυντή ή μία Διευθύντρια σ' αυτά. Μόνο μετά από κάποιο διορισμό υφίσταται το φυσικό πρόσωπο με την ιδιότητα του Διευθυντή ή της Διευθύντριας, επί των οποίων η Εποπτική Αρχή είναι αρμόδια να εκφράσει την κρίση της και να ζητήσει την απομάκρυνσή τους, αν κρίνει κάποιον ακατάλληλο.

Στην περίπτωση επομένως διορισμού από το Φορέα ενός Διευθυντή ή μιας Διευθύντριας στα εν λόγω σχολεία, ουδόλως πρέπει να συγχέεται η έλλειψη αρμοδιοτήτων από τις Βαυαρικές Εποπτικές Αρχές, μέχρι το στάδιο της κοινοποίησης από το Φορέα του Διευθυντή ή της Διευθύντριας σ' αυτές, με την εποπτική εξουσία η οποία γεννιέται, φυσικά, μόνο από τη στιγμή που θα διορισθεί από το σχολικό Φορέα ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια. Αυτό συμβαίνει διότι, όπως προηγουμένως επισημάνθηκε, πριν διορισθεί Διευθυντής ή Διευθύντρια, από νομικής πλευράς, δεν υφίσταται το φυσικό πρόσωπο με την ιδιότητα του Διευθυντή / Διευθύντριας, κατά του προσώπου του/της οποίου/ας θα μπορούσαν οι εκάστοτε αρμόδιες Περιφερειακές Διοικήσεις (Regierungen) να εκφράσουν τις επιφυλάξεις τους και να ζητήσουν με διοικητική πράξη την απομάκρυνσή/ του/της, αν αυτός/ή δεν έχει τα απαραίτητα προσόντα (άρθρο 114, εδάφιο 2 στοιχείο 4β, άρθρο 113, εδάφιο 2, άρθρο 111, εδάφιο 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 134 του βαυαρικού Συντάγματος). Η εξουσία αυτή γεννιέται μόνο από τη στιγμή που θα διορισθεί από εμάς, ως σχολικού φορέα, ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια.

Αρχικά λοιπόν τόσο η Περιφερειακή Διοίκηση της Μέσης Φραγκονίας (Regierung von Mittelfranken) όσο και της Άνω Βαυαρίας (Regierung von Oberbayern), στο πλαίσιο αυτής της διακριτικής ευχέρειας που τις παρέχουν οι προαναφερθείσες διατάξεις των άρθρων 111 εδάφ. 2 του BayEUG και 134 εδάφ. 2 του Βαυαρικού Συντάγματος, προσδιόρισε με την από 23.03.1978 /240.4.202/4 διοικητική πράξη της τις απαιτήσεις που θέτει στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της σε σχέση με το κριτήριο της γερμανομάθειας του εκάστοτε Διευθυντή, για την οποία έδωσε περαιτέρω και συμπληρωματικές επεξηγήσεις με το από 25.09.2002 έγγραφό της ως προς την αναγκαιότητα που υφίσταται κατά την άποψή της οι Διευθυντές των Ε.Ι.Σ. να κατέχουν άριστα Γερμανικά. Υψηλό επίπεδο γερμανομάθειας απαιτούν, εκτός των άλλων, και οι αρμόδιες Εποπτικές Αρχές της Άνω Βαυαρίας από τους υποψηφίους Διευθυντές για τα ελληνικά σχολεία Δημοτικά και Γυμνάσια.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και στο πλαίσιο της καλής συνεργασίας που για ευνόητους λόγους επιδιώκαμε να έχουμε με τις Βαυαρικές Σχολικές Εποπτικές Αρχές, και ειδικότερα, για να αποφεύγονται τυχόν εποπτικές διοικητικές πράξεις που θα διέταζαν την απομάκρυνση κάποιου Δ/ντή διορισθέντος από εμάς, κάτι που κατά το παρελθόν είχε συμβεί, διαμορφώσαμε ένα πλαίσιο συνεργασίας σύμφωνα με το οποίο:

1. Θα συνεργαζόμασταν ως προς την καταλληλότητα των υποψηφίων Δ/ντών ήδη στο στάδιο της επιλογής, δηλαδή, πριν αποφασίσουμε για το διορισμό τους, δεδομένου ότι κατά το παρελθόν υπήρχαν τριβές ανάμεσα στην Υπηρεσία μας και τις Βαυαρικές Σχολικές Εποπτικές Αρχές γι' αυτό το θέμα.
2. Η Βαυαρική Σχολική Εποπτική Αρχή θα αξιολογούσε τη γλωσσομάθεια των υποψηφίων, αφού έδινε μεγάλη βαρύτητα σ' αυτήν, θα δεσμευόταν όμως να περιορίσει το ευρύ περιθώριο κρίσης που της παρέχει ο νόμος και ειδικότερα το άρθρο 134 του Βαυαρικού Συντάγματος στο κριτήριο μόνο της πολύ καλής γερμανομάθειας.

Γι' αυτό σε συνεννόηση με τις αρμόδιες Σχολικές Εποπτικές Αρχές της Βαυαρίας συμφωνήθηκε πλαίσιο επιλογής των Διευθυντών για διάρκεια θητείας, τουλάχιστον, μιας διετίας, με προοπτική ανανέωσης για άλλη μια διετία, ύστερα από επανάκριση. Επακόλουθο αυτής ήταν η πρόβλεψη παραγράφου στο άρθρο 3 α, ΙΙ της υπ' αριθμ. της Φ. 815.2/168/23160/Ζ1/05.03.03 Υπουργικής Απόφασης του ΥΠΕΠΘ «Επιλογή Διευθυντών εκπαιδευτικών μονάδων ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης του εξωτερικού», σύμφωνα με την οποία «... ειδικότερα για την επιλογή των Διευθυντών στα ελληνικά δημοτικά και γυμνάσια της Βαυαρίας απαιτείται η πολύ καλή γνώση της γερμανικής γλώσσας που διαπιστώνεται .... σε συνεργασία με τις αρμόδιες Βαυαρικές Αρχές...».

Κατά την πρώτη εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης συμφωνήθηκε, στο εξής, η επιλογή των Δ/ντών στα Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας να γίνεται σε συνεργασία με τις αρμόδιες Βαυαρικές Εποπτικές Σχολικές Αρχές, οι οποίες θα στέλνουν εκπρόσωπό τους κατά τη συνέντευξη στο ΕΠΥΣΠΕ /ΕΠΥΣΔΕ για να εξετάσει τους υποψηφίους ως προς την καταλληλότητά τους και κυρίως ως προς το βαθμό της γερμανομάθειας. Η πολύ καλή γνώση της γερμανικής γλώσσας θα αποτελούσε προϋπόθεση για την επιλογή τους. Οι υποψήφιοι που κρίνονταν από τον εκπρόσωπο των Βαυαρικών Εποπτικών Σχολικών Αρχών ως ανεπαρκείς στη γλώσσα θα απορρίπτονταν. Το νέο αυτό πλαίσιο επιλογής Διευθυντών εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το σχολικό έτος 2003-04 με επιτυχία και έγινε ευμενώς αποδεκτό από τις Βαυαρικές Σχολικές Αρχές και από όλη την εκπαιδευτική κοινότητα.

Η ανωτέρω ρύθμιση είχε ως στόχο, αφενός να αποφεύγονται αντιπαραθέσεις του παρελθόντος για τις επιλογές των Διευθυντών στα σχολεία αυτά ανάμεσα στα δύο μέρη, αφετέρου να συμβιβάζει τις περιόδους αρμοδιότητας των δύο μερών, με τρόπο που να υπάρχει συμμετοχή της βαυαρικής πλευράς ήδη και στο στάδιο της επιλογής των Διευθυντών, έτσι ώστε να είναι εκ των προτέρων εξασφαλισμένη η συναίνεσή της και να αποφεύγονται εποπτικά μέτρα κατά της ελληνικής πλευράς, μόλις γεννηθεί η γερμανική αρμοδιότητα, κατόπιν της τοποθέτησης των Διευθυντών.

Η άτυπη αυτή καθιέρωση της διαδικασίας επιλογής των Διευθυντών στα Ε.Ι.Σ. αποτέλεσε επιτυχία για την Υπηρεσία μας, διότι εκ των πραγμάτων περιορίσε την εποπτική αρμοδιότητα της Βαυαρικής Αρχής μόνο στο θέμα της κρίσης της γερμανομάθειας του εκάστοτε προτεινόμενου από την Υπηρεσία μας Δ/ντή. Αυτή όμως η κατάσταση μπορεί να αλλάξει ανά πάσα στιγμή και όχι μόνο για το ζήτημα των Δ/ντών, ιδιαίτερα όσο συνεχίζονται οι αυθαίρετες και μονομερείς από μέρους μας ενέργειες. Υπογραμμίζουμε ότι η διακριτική ευχέρεια της Βαυαρικής Εποπτικής Αρχής που της παρέχει ο νόμος (άρθρο 111 επ. του Bay EUG), είναι εξαιρετικά ευρεία.

Σημειώνω ότι το θέμα της επιλογής των Διευθυντών στα Ε.Ι.Σ. της Βαυαρίας απασχόλησε και την 3η συνάντηση της Μικτής Ελληνοβαυαρικής Επιτροπής (Φεβρουάριος 2008). Η βαυαρική πλευρά έχοντας υπόψη τα περιστατικά των τελευταίων ετών από τις αυθαίρετες παρεμβάσεις των ΕΠΥΣΠΕ και ΕΠΥΣΔΕ, που καταστρατήγησαν τα όσα άτυπα είχαν συμφωνηθεί από το 2003, αμφισβητώντας όλο το νομικό καθεστώς, στις πρόσφατες επιλογές (2005-2006) δεν

έστειλαν εκπρόσωπό τους στα ΕΠΥΣΠΕ και ΕΠΥΣΔΕ για διαπίστωση της γλωσσομάθειας. Ζήτησαν όμως εγγράφως (υπ' αριθμ. IV.2-507400-4.120539/14.11.2005 έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας της Βαυαρίας), μεταξύ άλλων τους επιλεγμένους και προτεινόμενους από τα ΕΠΥΣΠΕ & ΕΠΥΣΔΕ υποψήφιους εκπαιδευτικούς, πριν από την ανάληψη καθηκόντων τους, να παρουσιασθούν στην αρμόδια σχολική αρχή της Περιφερειακής Διοίκησης που ανήκουν τα σχολεία και να εξετασθούν ως προς τη γλωσσομάθεια από εκπρόσωπό της.

Κατά την 3η συνάντηση της Μικτής Ελληνοβαυαρικής Επιτροπής (Φεβρουάριος 2008) προτάθηκε από τη βαυαρική πλευρά ο Φορέας, στο εξής, να κάνει προεπιλογή με τον τρόπο που αυτός κρίνει και να προτείνει τα ονόματα των υποψηφίων Διευθυντών των Ε.Ι.Σ., κρίνοντάς τους αυστηρά ως προς τη γερμανομάθεια, η οποία οφείλει να είναι πολύ καλή και θα διαπιστώνεται και από τους Βαυαρούς, η δε θητεία τους να διαρκεί τουλάχιστον μία 5/ετία. Η ελληνική πλευρά συμφώνησε ως προς το πρώτο αίτημα και δεσμεύτηκε όμως να εξετάσει το θέμα της διάρκειας θητείας των Διευθυντών, λόγω νομικού κωλύματος. Σε κάθε όμως περίπτωση οι επιλεγέντες Διευθυντές θα εξαντλούν όλο το χρόνο απόσπασής τους στα ΕΙΔΣ Βαυαρίας.

Ειδικότερα, στα Ελληνικά Ιδιωτικά Σχολεία (Ε.Ι.Σ.) της Νυρεμβέργης, εκτός από τους Έλληνες Διευθυντές, τοποθετούνται και «Rektor» από την εποπτεύουσα αρχή (Regierung von Mittelfranken), αρχής γενομένης από το 1979. Ο εκάστοτε «Rektor» ήταν Γερμανός δημόσιος υπάλληλος, αρμοδιότητα του οποίου ήταν ο συντονισμός των ενεργειών των εκάστοτε Ελλήνων Διευθυντών των Ε.Ι.Σ. Νυρεμβέργης για τη δυνατόν καλύτερη συνεργασία και την αρμονία στη δράση τους. Πιο σημαντικός όμως υπήρξε ο διαμεσολαβητικός ρόλος του εκάστοτε «Rektor» ανάμεσα στο Φορέα, στους Διευθυντές των σχολείων και στους Συντονιστές Εκπαίδευσης με τις αρμόδιες Εποπτικές Βαυαρικές Αρχές για διάφορα θέματα λειτουργίας των σχολείων, ώστε να δίνονται από κοινού άμεσες και αποτελεσματικές λύσεις στα προβλήματα που καθημερινά ενέκυπταν. Συγκεκριμένα, ο «Rektor» με το κύρος που διέθετε και τις γνωριμίες του με τους εκάστοτε εκπροσώπους των Βαυαρικών Εποπτικών Αρχών των σχολείων μας, συνέβαλε πάντα αποτελεσματικά στη γενναιόδωρη επιχορήγησή τους, ώστε αφενός να καλύπτονται οικονομικά όλες οι λειτουργικές τους ανάγκες, αφετέρου να χορηγούνται και όλες οι ώρες διδασκαλίας (Budgetierung) του ωρολογίου προγράμματος των σχολείων μας και όχι μόνο, με συνέπεια να μην επιβαρύνεται ο Φορέας, δηλαδή το ελληνικό κράτος, οικονομικά. Εκτός των ανωτέρω ο εκάστοτε «Rektor» δεν κόστιζε στο Φορέα, διότι μισθοδοτούνταν από το γερμανικό κράτος.

Κατά την άποψή μας, πρόκειται για έναν πετυχημένο θεσμό με μεγάλη συνεισφορά στην αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης στα Ε.Ι.Σ. της Νυρεμβέργης, ένα πολύ σημαντικό συνδυαστικό κρίκο ανάμεσα στις Βαυαρικές Εποπτικές Σχολικές Αρχές, στους Διευθυντές των Ε.Ι.Σ. Νυρεμβέργης, στο Φορέα των σχολείων και την Υπηρεσία μας, που έλυσε πολλά προβλήματα και προλάβαινε δυσάρεστες καταστάσεις από άστοχες πολλές φορές δικές μας ενέργειες.

7. Χρηματοδότηση

Χάρη στο υφιστάμενο νομικό καθεστώς λειτουργίας περί ιδιωτικών σχολείων, τα Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας απολαμβάνουν και της γενναίας χρηματοδότησης. Συγκεκριμένα, βάσει του άρθρου 32 του νόμου περί χρηματοδότησης των ιδιωτικών σχολείων (BaySchFG) τα λειτουργικά έξοδα των Ε.Ι.Σ. αναλαμβάνουν οι αρμόδιες Βαυαρικές Σχολικές Αρχές της Περιφερειακής Διοίκησης (Regierung) κατά το 80%, ενώ η μισθοδοσία των εκπαιδευτικών που σ' αυτά διδάσκουν, βάσει του άρθρου 31 του προαναφερθέντος νόμου, ανήκει εξ' ολοκλήρου στο Ελεύθερο Κράτος Βαυαρίας (Freier Staat von Bayern).

8. Στέγαση των Ε.Ι.Σ.

Η στέγαση των Ε.Ι.Σ. αποτελούσε ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα από την αρχή της ίδρυσής και λειτουργίας τους. Αρχικά τα σχολεία αυτά στεγάζονταν σε δημόσια διδακτήρια και λειτουργούσαν κυρίως απογευματινές ώρες. Συνήθως, όταν τα δημόσια σχολεία είχαν ανάγκη των αιθουσών τις απογευματινές ώρες, ζητούσαν από το φορέα να βρει νέα στέγη. Η ρευστή αυτή κατάσταση δημιουργούσε πάντα τριβές ανάμεσα στις Βαυαρικές Σχολικές Εποπτικές Αρχές και το Φορέα, η οποία για δεκαετίες ολόκληρες, δικαιολογημένα, αποτελούσε αιτία και πηγή εντάσεων και τριβών και με τους γονείς.

Από το 2004, μετά και τη στέγαση των 3ου - 4ου Δημοτικών Σχολείων στο κτίριο επί της Edmund - Rumpferstr. λύθηκε οριστικά το ακανθώδες πρόβλημα όλων των Ε.Ι.Δ.Σ. της πόλης του Μονάχου και περιχώρων, που απασχόλησε έντονα για δεκαετίες ολόκληρες την υπηρεσία μας και όλους τους φορείς του εδώ ελληνισμού, ενώ αποτελούσε αιτία διαρκών τριβών και εντάσεων.

Η σημερινή κατάσταση αναφορικά με τη στέγαση των ΕΙΔΣ έχει διαμορφωθεί ως εξής:

Το 1ο Ε.Ι.Δ.Σ, στεγάζεται σε ενοικιασμένο κτήριο επί της Hinterbärenbadstr. 71. Η Ελληνική Πολιτεία έχει συνάψει εικοσαετές (20) συμβόλαιο από 01.08.2001 που λήγει στις 31.07.2021, με δυνατότητα ανανέωσης ή καταγγελίας της σύμβασης, πέντε χρόνια πριν τη λήξη του συμβολαίου, δηλαδή στις 31.07.2016.

Πρόκειται για διδακτήριο με πολλά όμως προβλήματα από την αρχή της ενοικιάσής του, διότι έχει ελλείψεις σε κανονικές αίθουσες διδασκαλίας και βοηθητικούς χώρους (αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, Werken κτλ). Υπάρχει, επομένως, άμεση ανάγκη προσθήκης αιθουσών λόγω αύξησης των μαθητών στην περιοχή, δεδομένου ότι από 10/θέσιο που αρχικά είχε προβλεφτεί (2001-2002), σήμερα λειτουργεί ως 12/θέσιο. Σε διερευνητική μας προσπάθεια να βρεθεί λύση ο ιδιοκτήτης του κτιρίου προσφέρθηκε να προσθέσει έναν όροφο στο εν λόγω κτίριο, με δύο αίθουσες διδασκαλίας των 58 τ.μ. και μία βοηθητική των 30 τ.μ. και ακολούθως να μας τα ενοικιάσει. Έτσι θα λυνόταν το πρόβλημα έλλειψης χώρων υπέρ της αναβάθμισης της παρεχόμενης εκπαίδευσης στους μαθητές του εν λόγω σχολείου. Ακολούθησε υποβολή αίτησης της υπηρεσίας προς το αρμόδιο Τμήμα της Περιφερειακής Διοίκησης της Άνω Βαυαρίας με συγκεκριμένη αρχιτεκτονική μελέτη, η οποία αρχικά απορρίφθηκε. Στη συνέχεια, κατόπιν επίμονων διαβουλεύσεων για την αναγκαιότητα της προσθήκης τουλάχιστον δύο αιθουσών, πήρε το δρόμο της εξέτασής της από τα διάφορα τμήματα (εκπαιδευτικό, αρχιτεκτονικό, νομικών υποθέσεων) της Περιφερειακής Διοίκησης της Άνω Βαυαρίας (Regierung) και, όπως μας ενημέρωσε η υπεύθυνη της Regierung, έχει εγκριθεί η προσθήκη ενός ορόφου στο υφιστάμενο κτίριο, σύμφωνα με την αρχιτεκτονική μελέτη. Απομένει από τη μεριά μας να έρθουμε σε επικοινωνία για διαπραγμάτευση των όρων ενοικίασης των επιπρόσθετων χώρων με τον Ιδιοκτήτη που θα αναλάβει όλο το κόστος για τα περαιτέρω.

Το 2ο Ε.Ι.Δ.Σ στεγάζεται σε ενοικιασμένο κτήριο επί της Ernsbergerstr.3a. Η Ελληνική Πολιτεία για το σχολείο αυτό έχει συνάψει δεκαπενταετές (15) συμβόλαιο στις 01.03.2000, το οποίο λήγει στις 28.09.2015, με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για 5 επιπρόσθετα χρόνια, αν για διάφορους λόγους δε γίνει καταγγελία από έναν εκ των συμβαλλομένων. Από αρχιτεκτονική άποψη δεν είναι και το καλύτερο, διότι όλες οι αίθουσες διδασκαλίας έχουν επιφάνεια 40 τ.μ., αντί 58 τ.μ. τουλάχιστον που όφειλαν να είναι, και δεν διαθέτει όλους τους απαιτούμενους από το σχετικό νόμο προβλεπόμενους χώρους.

Επισημαίνουμε ότι τα 1ο και 2ο ΕΙΔΣ δεν διαθέτουν Γυμναστήρια ούτε και άλλους βοηθητικούς χώρους (πολλαπλών χρήσεων, Werken κτλ) για να καλύπτουν όλες τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που από το αναλυτικό πρόγραμμα προβλέπονται. Η γυμναστική, για παράδειγμα, διεξάγεται σε δημόσια ή σε γυμναστήρια άλλων σχολείων, για τα οποία πληρώνουμε

σχετικό ενοίκιο, ενώ οι μαθητές μεταφέρονται σ' αυτά με λεωφορεία.

Το Ε.Ι.Δ.Σ. «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ» στεγάζεται στο κτίριο επί της Edmund - Rumpferstr. 09 01.01.2005. Η Ελληνική Πολιτεία έχει συνάψει δεκαετές (10) συμβόλαιο που λήγει στις 31.08 2015. Το εν λόγω σχολείο διαθέτει γυμναστήριο, μεγάλο αύλιο χώρο και όλους τους προβλεπόμενους από τον κανονισμό για τη στέγαση των σχολείων χώρους. Είναι το καλύτερο διδακτήριο που αυτή τη στιγμή διαθέτουμε από άποψη αρχιτεκτονικής και αισθητικής των χώρων.

Το Ε.Ι.Δ.Σ., «ΣΩΚΡΑΤΗΣ», στεγάζεται σε ενοικιασμένο κτίριο επί της Zarnsdorferstr. 26 από τον Φεβρουάριο του 2004. Η Ελληνική Πολιτεία έχει συνάψει δεκαετές (10) συμβόλαιο που λήγει στις 31.08 2014. Το εν λόγω διδακτήριο είναι εφάμιλλο του «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ» και διαθέτει όλους τους απαραίτητους χώρους για κάλυψη όλων των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που από το ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα προβλέπεται.

Το Ε.Ι.Δ.Σ. της πόλης Νταχάου στεγάζεται σε διδακτήριο που έχει παραχωρηθεί από τον εν λόγω Δήμο. Το συμβόλαιο έχει λήξει στις 31.07.2005, όμως ανανεώνεται αυτοδίκαια για ένα ακόμη έτος, αν δεν καταγγέλλεται από έναν των συμβαλλομένων. Λόγω έλλειψης αναγκαίων χώρων έχουμε ζητήσει προσθήκη τεσσάρων αιθουσών. Η αρμόδια υπηρεσία του Δήμου Dachau έχει εγκρίνει την άδεια ανέγερσής τους, ενώ οι εργασίες θα αρχίσουν μετά την έγκριση της χρηματοδότησης από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφερειακής Διοίκησης της Άνω - Βαυαρίας.

Σημειώνουμε ότι η άδεια για την προσθήκη των τεσσάρων αιθουσών έχει επίσης εγκριθεί από την Περιφερειακή Διοίκηση της Άνω Βαυαρίας (Regierung) μετά την έγγραφη δέσμευση της Ελληνικής Πολιτείας ότι δέχεται να συνάψει 25/ετές συμβόλαιο με το Δήμο Νταχάου. Επίσης, έχει εγκριθεί και ποσό των 560.000 _ για χρηματοδότηση του έργου που αφορά τη συμμετοχή του βαυαρικού κράτους κατά το 80%. Απομένει να γίνει προκήρυξη του έργου και να επιλεγεί ο ανάδοχος για την πραγματοποίησή του, διαδικασία την οποία έχει αναλάβει ο ΟΣΚ.

8.1. Η ανέγερση του νέου διδακτηρίου

Πρόκειται για το νέο διδακτήριο το οποίο θα κτισθεί σε ιδιόκτητο οικόπεδο στη Hachingerstrasse που έχει αγοράσει το Ελληνικό Δημόσιο από το Δήμο Μονάχου στην ανατολική περιοχή της πόλης και θα στεγάσει ένα Γυμνάσιο και Δημοτικό. Την ευθύνη και την αρμοδιότητα για την ανέγερση του νέου διδακτηρίου την έχει αποκλειστικά ο ΟΣΚ. Το Τμήμα Εκπαίδευσης Μονάχου από την αρχή υποστήριξε και υποστηρίζει πάντα όλες τις προσπάθειες των αρμοδίων του ΟΣΚ για διάφορα ζητήματα αρμοδιότητάς μας και όχι μόνο.

Σημειώνουμε ότι από τις αρχές του Δεκέμβρη του 2007 και μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες έχει κατατεθεί αίτηση για χορήγηση άδειας οικοδόμησης στο αρμόδιο τμήμα της Πολεοδομίας του Δήμου Μονάχου. Ο φάκελος της αρχιτεκτονικής μελέτης έχει ήδη εξετασθεί απ' όλα τα αρμόδια τμήματα των υπηρεσιών της πολεοδομίας του Δήμου Μονάχου και όλες οι μελέτες έχουν εγκριθεί. Μέχρι το τέλος Ιουλίου θα συνεδριάσουν οι Διευθυντές όλων των τμημάτων της Διεύθυνσης Πολεοδομίας Μονάχου για τελευταίο έλεγχο του φακέλου και την τελική έγκριση για τα περαιτέρω. Εντός του μηνός Αυγούστου, κατά την εκτίμηση του εκπρόσωπου της αναδόχου εταιρείας στο Μόναχο, θα χορηγηθεί και η άδεια οικοδόμησης. Μετά από αυτήν θα ακολουθήσει διεθνής προκήρυξη για ανάληψη του έργου.

9. Μαθητικό δυναμικό των Ε.Ι.Δ.Σ., κινητικότητα

Στα ΕΙΔΣ Βαυαρίας στην πλειονότητά τους φοιτούν μαθητές ελληνικής καταγωγής τρίτης γενιάς, ελάχιστοι είναι οι μαθητές από μεικτούς γάμους, ένα ποσοστό 10% συνιστούν μαθητές νεομεταναστών, κυρίως, από τις Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Στον

κατωτέρω πίνακα περιγράφεται αναλυτικά η κινητικότητα του μαθητικού πληθυσμού κατά την τελευταία 10/ετία στις πόλεις του Μονάχου, του Νταχάου και της Νυρεμβέργης.

ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΤΗ	ΜΟΝΑΧΟ	ΝΤΑΧΑΟΥ	ΝΥΡΕΜΒΕΡΓΗ
1998-1999	860	128	530
1999-2000	881	143	517
2000-2001	942	134	546
2001-2002	977	148	588
2002-2003	994	150	568
2003-2004	1023	156	541
2004-2005	1036	147	519
2005-2006	1056	147	524
2006-2007	1012	144	460
2007-2008	1017	130	465
2008-2009	1033	126	475

Απ' αυτόν προκύπτει ότι ο αριθμός των φοιτούντων στα ΕΙΔΣ Βαυαρίας έχει σταθεροποιηθεί με μικρές κατά σχολικές περιόδους διακυμάνσεις προς τα άνω ή κάτω, στατιστικά όμως όχι σημαντικές. Η σημαντική μείωση του μαθητικού πληθυσμού που παρατηρείται στα ΕΙΔΣ Νυρεμβέργης κατά τα σχολικά έτη 2006 έως 2008-09, οφείλεται κυρίως στο κλείσιμο πολλών επιχειρήσεων, όπου απασχολούνταν πολλοί Έλληνες, οι οποίοι αναγκάστηκαν να αναζητήσουν αλλού εργασία ή να επιστρέψουν στην Ελλάδα.

10. Εκπαιδευτικό προσωπικό, μισθοδοσία

Στο ελληνόγλωσσο πρόγραμμα των ΕΙΔΣ Βαυαρίας διδάσκουν:

1. Έλληνες αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί, δημόσιοι υπάλληλοι του ελληνικού κράτους (47) σε όλα τα σχολεία)
2. Συμβασιούχοι Έλληνες εκπαιδευτικοί με συμβόλαια αορίστου χρόνου με τις Βαυαρικές Εποπτικές Σχολικές Αρχές (1) ή το Φορέα (1)
3. Ομογενείς Έλληνες εκπαιδευτικοί με συμβόλαια ορισμένου χρόνου με την ελληνική Πολιτεία (2) ΠΕ 70 και (1) ΠΕ (11)

Στο αντίστοιχο γερμανόγλωσσο πρόγραμμα διδάσκουν:

1. Συμβασιούχοι εκπαιδευτικοί γερμανικής υπηκοότητας με συμβόλαια αορίστου, (8) στα ΕΙΔΣ Μονάχου, (1) στο ΕΙΔΣ Νταχάου και 9 στη Νυρεμβέργη
2. Συμβασιούχοι εκπαιδευτικοί ελληνικής υπηκοότητας με συμβόλαια αορίστου 6 στα ΕΙΔΣ Μονάχου, 1 στο ΕΙΔΣ Νταχάου
3. Συμβασιούχοι εκπαιδευτικοί γερμανικής υπηκοότητας με συμβόλαια ορισμένου χρόνου (1) στο Μόναχο και (1) στη Νυρεμβέργη
4. Επιπλέον, στα Ε.Ι.Σ. Νυρεμβέργης διδάσκουν και 3 Γερμανοί εκπαιδευτικοί, μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι του κρατιδίου της Βαυαρίας, οι οποίοι αποσπώνται στα Ε.Ι.Σ. κατόπιν αιτήσεώς τους.

Όλοι οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται στα ΕΙΔΣ αμείβονται από τον φορέα, ο οποίος επιδοτείται γι αυτό σκοπό, όπως προαναφέρθηκε, τις Βαυαρικές Εποπτικές Σχολικές Αρχές κατά το 100%.

11. Ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα των ΕΙΔΣ

Στα ΕΙΔΣ Βαυαρίας στην ελληνόγλωσση ζώνη ισχύουν και εφαρμόζονται τα αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα των σχολείων της ημεδαπής. Σε ό,τι αφορά το γερμανόγλωσση ζώνη, για μεν το Δημοτικό μέχρι την Δ' τάξη ισχύουν τα αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα του βασικού τους σχολείου (Grundschule) για δε την Ε' και ΣΤ' του Hauptschule.

Ο κατωτέρω πίνακας περιγράφει τα ισχύον ωρολόγιο πρόγραμμα για τις 6 τάξεις του Δημοτικού.

Griechische Stunden

Fach	Jgst. 1	Jgst. 2	Jgst. 3	Jgst. 4	Jgst. 5	Jgst. 6	Summe
Religion	2	2	2	2	2	2	12
Griechisch	8	7	6	6	6	6	39
Mathematik	5	5	5	5	4	4	28
HSK	2	2	1	1	0	0	6
Physik/Chemie	0	0	0	0	1	1	2
Biologie	0	0	0	0	1	1	2
Musik	1	1	1	1	1	1	6
Kunsterziehung	1	1	1	1	1	1	6
Sporterziehung	2	2	3	3	3	3	16
Geschichte	0	0	0		1	1	2
Summe	21	20	19	19	20	20	119

Deutsche Stunden

Fach	Jgst. 1	Jgst. 2	Jgst. 3	Jgst. 4	Jgst. 5	Jgst. 6	Summe
Mathematik	0	0	0	0	1	1	2
HSK	1	1	2	3	0	0	7
Deutsch	5	5	7	7	6	6	36
WTG	1	2	2	2	2	2	11
Geographie	0	0	0	0	1	1	2
Summe	7	8	11	12	10	10	58

Englisch

Fach	Jgst. 1	Jgst. 2	Jgst. 3	Jgst. 4	Jgst. 5	Jgst. 6	Summe
Englisch	0	0	0	0	4	4	8
Gesamtsumme	28	28	30	31	34	34	185

Από το σχολικό έτος 2009 - 10 συμφωνήθηκε, κατά την τέταρτη συνάντηση της Μεικτής Ελληνοβαυαρικής Επιτροπής για τα Ε.Ι.Σ. (Ιούνιος 2008), να μειωθεί το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα της Ε' & ΣΤ' τάξης για παιδαγωγικούς λόγους κατά μία ώρα, προκειμένου οι μαθητές να μην είναι υπερφορτωμένοι. Έτσι, από το σχολικό αυτό έτος οι τάξεις αυτές θα κάνουν δύο ώρες Γυμναστική αντί τρεις που έχουν σήμερα και συνολικά 33 αντί 34 ώρες που είναι σήμερα.

12. Οργάνωση γονέων, σχέσεις μ' αυτό

Στα ΕΙΔΣ λειτουργούν, βάσει των άρθρων 59 & 60 του βασικού νόμου περί εκπαίδευσης (BayEUG), οι θεσμοί των εκπρόσωπων των τάξεων (Klassensprecher) και των Σχολικών Επιτροπών (Eternbeirat) ως οι νόμιμοι εκπρόσωποι των Γονέων & Κηδεμόνων. Οι εκπρόσωποι αυτοί εκλέγονται από τους γονείς των μαθητών για ένα σχολικό έτος στην αρχή κάθε του διδακτικού έτους (πρώτες δύο εβδομάδες). Επίσης, άτυπα στα ΕΙΔΣ λειτουργούν επίσης και σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων ανά Δήμο, καθώς και Ομοσπονδία Γονέων & Κηδεμόνων για όλη την επικράτεια της Βαυαρίας.

Σε ό,τι αφορά τις σχέσεις των εκπροσώπων των Συλλόγων Γονέων & Κηδεμόνων με τα εν λόγω σχολεία, δεν είναι πάντα και οι καλύτερες, εξαρτώνται δε από το κοινωνικό τους στάτους, τις προθέσεις και επιδιώξεις τους. Δεν είναι, μάλιστα, λίγες οι περιπτώσεις που τα κρούσματα αντιπαράθεσης των εν λόγω εκπροσώπων με τη διεύθυνση του σχολείου, το διδακτικό προσωπικό, καθώς και το Φορέα, εμφανίζονται με μεγάλη συχνότητα. Ορισμένοι εκπρόσωποι, προφανώς, μη έχοντας άλλες επιλογές ή διαφέροντα, βρίσκουν διέξοδο στο προσωπικό τους πρόβλημα απασχόλησής τους κατά τον ελεύθερό τους χρόνο στην ενασχόλησή τους με τα σχολικά θέματα. Πολλές είναι οι φορές που αναγορεύοντας εαυτούς ως ειδήμονες επί όλων των εκπαιδευτικών θεμάτων, διεκδικούν, πολλές φορές μάλιστα με αθέμιτα μέσα, όπως καταλήψεις των γραφείων εκπαίδευσης, αβάσιμες καταγγελίες κτλ, να έχουν για όλα σχεδόν τα θέματα των λειτουργιών των σχολείων, όπως καταλληλότητα αναλυτικών προγραμμάτων, εκπαιδευτικών, Διευθυντών, Συντονιστών κ.ά., τον πρώτο και τον κυρίαρχο λόγο, μολοντί δεν έχουν την αρμοδιότητα, την ευθύνη αλλά και την απαραίτητη γνώση για αυτά τα θέματα. Έτσι, οι εκπρόσωποι αυτοί, ηθελημένα ή άθελα, αντί να βοηθήσουν το σχολείο, δημιουργούν μεγάλα προβλήματα στον Φορέα σε βάρος πάντα της εκπαίδευσης των παιδιών τους.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι, τελευταία, ύστερα από επίμονη συζήτηση με τους εκπροσώπους των Γονέων & Κηδεμόνων και το σαφή καθορισμό των αρμοδιοτήτων τους, τα πράγματα βαίνουν προς το καλύτερο, εντέλει έχει γίνει κατανοητό πως μόνο η δημιουργική και ειλικρινής συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων παραγόντων με τα Ε.Ι.Σ., στο πλαίσιο που ορίζουν οι σχετικοί νόμοι, μπορούν να αποφέρουν καρπούς και να βοηθήσουν στην αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης στα Ε.Ι.Σ. προς όφελος, πρώτιστα, των μαθητών, που είναι και το ζητούμενο.

13. Προβλήματα

Στα προβλήματα που χρήζουν αντιμετώπισης και συνιστούν, κατά την άποψή μας, τροχοπέδη για τη μετεξέλιξη των σχολείων αυτών και την αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στο δύσκολο ρόλο και αποστολή τους, διαπιστώνονται δε διαχρονικά στις λειτουργίες τους μέσα από την καθημερινή πράξη, θα μπορούσαμε να αναφέρουμε τα κατωτέρω ως τα πλέον σημαντικά:

1. Η άγνοια του νομικού καθεστώτος λειτουργίας των Ε.Ι.Σ. της Βαυαρίας σε συνδυασμό με την κατά το δοκούν, πολλές φορές, ερμηνεία των σχετικών διατάξεων που διέπουν τη λειτουργία των Ε.Ι.Σ. της Βαυαρίας από τους συλλόγους των γονέων & κηδεμόνων, των εκπαιδευτικών, τα κόμματα, μη εξαιρουμένων πολλές φορές ακόμη και των εκπροσώπων της ελληνικής Πολιτείας. Το γεγονός αυτό τους οδηγεί σε εσφαλμένες ερμηνείες και προσεγγίσεις ως προς τις αρμοδιότητες και το ρόλο των εμπλεκόμενων φορέων με τα σχολεία αυτά, με συνέπεια οι εν λόγω φορείς συχνά να προβαίνουν σε άστοχες ενέργειες, πολλές φορές μάλιστα μη σύννομες, οι οποίες επόμενο είναι να προκαλούν δυσφορία στους συνοληγτές μας Βαυαρούς και να δημιουργούν προβλήματα στις μεταξύ μας σχέσεις, τελικά

βλάπτουν τα συμφέροντά μας και τη μετεξέλιξη των σχολείων αυτών, ώστε αυτά να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις αυξημένες απαιτήσεις και ανάγκες των μαθητών για περαιτέρω σπουδές.

2. Η διαφορετική νοοτροπία των Ελλήνων εκπαιδευτικών ως προς τον τρόπο διδακτικής προσέγγισης των γνωστικών αντικειμένων (μετωπική διδασκαλία) σε σχέση με τους Βαυαρούς εκπαιδευτικούς, οι οποίοι δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στη συμμετοχική διδασκαλία των μαθητών, με συνέπεια να δημιουργούν σύγχυση στους μαθητές στην προσπάθειά τους να αφομοιώσουν με διαφορετικούς μεθόδους διδασκαλίας ίδια γνωστικά αντικείμενα. Αυτό γίνεται ιδιαίτερα εμφανές στο μάθημα της Ελληνικής και της Γερμανικής Γλώσσας και όχι μόνο. Σχετίζεται δε, κατά την άποψή μας, με τη διαφορετική φιλοσοφία και προσανατολισμό σπουδών των Ελλήνων και Γερμανών εκπαιδευτικών στα ΑΕΙ, καθώς και στην πλημμελή προετοιμασία των Ελλήνων εκπαιδευτικών για τα νέα τους αυξημένα καθήκοντα στη χώρα απόσπασής τους ως προς τις επικρατούσες συνθήκες εργασίας στο νέο περιβάλλον, ώστε να είναι σε θέση ή έστω υποψιασμένοι να ανταποκριθούν ικανοποιητικά σ' αυτό.
3. Τα υφιστάμενα αναλυτικά προγράμματα (γερμανόγλωσσα & ελληνόγλωσσα) που, σημειωτέον, δεν λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες των μαθητών των εν λόγω σχολείων, δεδομένου ότι αυτά έχουν συνταχθεί για μονόγλωσσους μαθητές των χωρών υποδοχής και προέλευσης των μαθητών, με συνέπεια τα περιεχόμενα μάθησης να αναφέρονται σε καταστάσεις και βιώματα ξένα προς τα διαφέροντά τους, με ό,τι αυτό συνεπάγεται στην εκπαίδευση των μαθητών και στην προετοιμασία τους για τις περαιτέρω σπουδές τους.
4. Οι επικαλύψεις που παρατηρούνται στη διδακτέα ύλη ορισμένων μαθημάτων, τα οποία διδάσκονται στις δύο γλώσσες, όπως για παράδειγμα η Μελέτη του Περιβάλλοντος, καθώς και το έλλειμμα αναγκαίου χρόνου για να καλυφτεί όλη η ύλη όλων σχεδόν των μαθημάτων, με συνέπεια οι μαθητές να παρουσιάζουν πολλά κενά μάθησης σε πλήθος μαθημάτων, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις περαιτέρω σπουδές τους.

14. Προοπτικές των Ε.Ι.Σ., σκέψεις, απόψεις, προτάσεις

Όπως ανωτέρω επισημάνθηκε τα Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας έχουν άδεια λειτουργίας, όμως δεν είναι αναγνωρισμένα. Αυτό στην πράξη σημαίνει ότι δεν χορηγούν αναγνωρισμένους τίτλους, «απολυτήρια» (Abschlusszeugnis) που να επιτρέπουν την εγγραφή (Anschluss) σε επόμενη βαθμίδα για παραπέρα ανώτερες ή ανώτατες σπουδές στην χώρα υποδοχής με συνέπεια:

1. Τον αποκλεισμό των μαθητών για σπουδές στις εδώ επαγγελματικές, ανώτερες και ανώτατες σχολές (ΤΕΙ & ΑΕΙ), με συνέπεια τη μόνη διέξοδο για συνέχιση ανωτέρων σπουδών τα ελληνικά ΑΕΙ και ΤΕΙ.
2. Κατά την άποψή μας είναι σχολεία ήσσονος προσπάθειας, αφού οι απαιτήσεις για εισαγωγή στα ΤΕΙ και ΑΕΙ είναι εκ των πραγμάτων χαμηλές, λόγω των ευεργετικών διατάξεων που αφορούν στην εισαγωγή τους σ' αυτά.
Το καθεστώς αυτό φαίνεται να ικανοποιεί και να βολεύει:
3. Μαθητές διότι εγγράφονται σε κάποιο ΤΕΙ ή ΑΕΙ, χωρίς να καταβάλουν ιδιαίτερη προσπάθεια, λόγω των ευεργετικών διατάξεων εισαγωγής τους στα ΤΕΙ & ΑΕΙ
4. Γονείς διότι το παιδί τους εισάγεται σε μια σχολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κι έτσι το όνειρο για βελτίωση του κοινωνικού στάτους των παιδιών τους και επαγγελματικής τους αποκατάστασης θεωρητικά φαίνεται να πραγματώνεται
5. Τέλος, το ίδιο το σχολείο, διότι αυτό αρκείται σε ένα χαμηλό επίπεδο παροχής γνώσεων, ανάλογο των χαμηλών απαιτήσεων για εισαγωγή στα ΤΕΙ & ΑΕΙ, αναντίστοιχο όμως του επιπέδου σπουδών που από αυτά παρέχεται, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για μια επιτυχή έκβαση των σπουδών τους, η οποία ούτε αυτονόητη είναι ούτε και δεδομένη.

Το όνειρο της πλειονότητας των μεταναστόπουλων για επαγγελματική αποκατάσταση μέσω σπουδών στα ελληνικά TEI & AEI πολύ γρήγορα διαψεύδεται, αφού αυτό συνθλίβεται μέσα από τις μεγάλες δυσκολίες που συναντούν τα μεταναστόπουλα κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στα TEI & AEI και στην αδυναμία τους να ανταποκριθούν, έστω και ικανοποιητικά, στις απαιτήσεις σπουδών, που υπερβαίνουν τις δυνατότητές τους. Πολλοί από αυτούς διακόπτουν τις σπουδές τους κι επιστρέφουν στη Γερμανία, αναζητώντας και πάλι την τύχη τους. Και τότε διαπιστώνουν την ωμή πραγματικότητα. Οι μαθητές αυτοί, ο αριθμός των οποίων λέγεται ότι συνιστά την πλειονότητα, είναι αναγκαίο να μετρηθεί, ιδού πεδίο δόξας και δράσης για έρευνα στα AEI, αντιμετωπίζουν το φάσμα της ανεργίας και περιθωριοποιούνται κοινωνικά, διότι δεν έχουν πλέον τίποτε στο χέρι τους, για να μπορούν να διεκδικήσουν μία θέση στον κοινωνικό καταμερισμό εργασίας στη χώρα υποδοχής και να ζήσουν αξιοπρεπώς.

Γίνεται, επομένως, φανερό ότι τα Ε.Ι.Σ. με τη δεδομένη δομή λειτουργίας τους και με εκπαιδευτικούς στόχους, προσανατολισμένους αποκλειστικά για σπουδές στα TEI & AEI της Ελλάδας, αδυνατούν πλέον να ανταποκριθούν στους στόχους τους και οδηγούν την πλειονότητα των αποφοίτων τους στην αποτυχία. Πρόκειται για μια σκληρή πραγματικότητα, την οποία πρέπει να τη δούμε κατάματα και να την αντιμετωπίσουμε άμεσα με εκπαιδευτικές πολιτικές που θα βάζουν φραγμό στα δυσάρεστα αυτά αλλά αληθινά επακόλουθα από τη δεδομένη λειτουργία των σχολείων αυτών.

Σε ό,τι αφορά τις αλλαγές που εφαρμόζονται στα Ε.Ι.Σ. Βαυαρίας σταδιακά από το σχολικό έτος 2003 - 04, αρχής γενομένης από την Ε' δημοτικού στην προοπτική της κρατικής τους αναγνώρισης από τη Βαυαρική Πολιτεία, συνιστούν κατά την άποψή μας ένα πρώτο θετικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, δεδομένου ότι ανοίγουν νέες προοπτικές για τους μαθητές.

Έτσι, για παράδειγμα, αφενός διατηρούν το κεκτημένο, δηλαδή τη δυνατότητα στους αποφοίτους των σχολείων αυτών να φοιτούν στα AEI-TEI Ελλάδας, αφετέρου με την αναγνώρισή τους θα χορηγούν αναγνωρισμένους τίτλους σπουδών που θα επιτρέπουν, αν οι απόφοιτοι των σχολείων αυτών επιθυμούν να ακολουθούν, εκτός των σπουδών στα TEI & AEI της Ελλάδας, την επαγγελματική και τεχνική εκπαίδευση (Berufoberschule- BOS & Fachoberschule- FOS) για επαγγελματική αποκατάσταση στη χώρα υποδοχής και όχι μόνο.

Κανένας μας δεν ισχυρίστηκε ή μπορεί να ισχυρισθεί ότι οι αλλαγές αυτές συνιστούν την πανάκεια και ως δια μαγείας θα εξαλειφθούν οι αδυναμίες των σχολείων αυτών που ανωτέρω περιγράφηκαν. Είναι αναγκαίο στο πλαίσιο των αλλαγών που εφαρμόζονται στα σχολεία αυτά στην υποχρεωτική εκπαίδευση να ληφθούν και άλλα μέτρα που θα αφορούν στη δομή και στις λειτουργίες τους, στον εκπαιδευτικό τους προσανατολισμό και στους εκπαιδευτικούς τους στόχους, τέλος, στα περιεχόμενα μάθησης, που είναι αναγκαίο να επαναπροσδιορισθούν.

Επιπλέον, οι αποσπώμενοι σ' αυτά εκπαιδευτικοί να επιλέγονται αυστηρά, να κατέχουν τη γερμανική γλώσσα άριστα και να προετοιμάζονται κατάλληλα με ταχύρρυθμα επιμορφωτικά εξειδικευμένα προγράμματα για τα νέα τους καθήκοντα με αυξημένες υποχρεώσεις, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες λειτουργίας των σχολείων αυτών.

Κρίνουμε, επίσης, ως αναγκαίο και σκόπιμο να αξιολογηθεί το προϊόν των Ε.Ι.Σ. με άμεση εφαρμογή της εξωτερικής αξιολόγησης, κατά το βαυαρικό παράδειγμα με ανάλογες προσρμογές των εργαλείων αξιολόγησης στα δεδομένα των Ε.Ι.Σ., με στόχο την βελτίωση των παραγόντων εκείνων που παρουσιάζουν προβλήματα και τη διαρκή ανατροφοδότησή τους. Είναι αναγκαίο, για αυτονόητους λόγους, να περιγραφτούν τα σπάνταρτς γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων (Kompetenz) που οφείλουν να κατέχουν οι μαθητές κάθε τάξης των σχολείων αυτών.

Τέλος, είμαστε της άποψης, το απαιτούν οι σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες και οι νέες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που δημιουργούνται από την παγκοσμιοποίηση των κοινωνιών,

ότι τα εν λόγω σχολεία οφείλουν να επαναπροσδιορίσουν τους εκπαιδευτικούς τους στόχους και να προσαρμόσουν τις λειτουργίες τους στα νέα αυτά δεδομένα και εξελίξεις. Η μετεξέλιξή τους σε δίγλωσσα σχολεία θα αποτελούσε, κατά την άποψή μας, την πλέον ενδεδειγμένη λύση. Στο πλαίσιο της πρότασης αυτής θα πρέπει να αναθεωρηθούν τα αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα και να προσαρμοσθούν στις απαιτήσεις του δίγλωσσου σχολείου. Πετυχημένα παραδείγματα δίγλωσσων σχολείων υπάρχουν σήμερα πολυάριθμα ανά την υφήλιο, χρειάζεται όμως πολιτική βούληση, συγκεκριμένο σχέδιο, σταθερότητα, συνέχεια και συνέπεια στην υλοποίηση του στόχου αυτού.

Πηγές

1. Η υπ' αριθμ. 1/8 -1651/1/11.3.1965 απόφαση της Περιφερειακής Διοίκησης (Regierung) της Άνω Βαυαρίας.
2. Η υπ' αριθμ. II / 5b-1097/ 28.01.66 απόφαση της Περιφερειακής Διοίκησης (Regierung) της Μέσης Φραγκονίας.
3. Ο βασικός βαυαρικός νόμος περί εκπαίδευσης, άρθρο 3 του (Bayerisches Gesetz über das Erziehungs - und Unterrichtswesen BayEUG).
4. Το Σύνταγμα της ΟΔΓ (άρθρο 7, παρ. 4,5) και οι σχετικές διατάξεις του Βαυαρικού Συντάγματος (άρθρα 131, εδάφιο 1 και 134).
6. Η υπ. αριθμ. 23.03.1978 /240.4.202/4 διοικητική πράξη της Μέσης Φραγκονίας.
7. Η Φ. 815.2/168/23160/Z1/05.03.03 / στο άρθρο 3 α, II της υπ' αριθμ. της Υπουργικής Απόφασης του ΥΠΕΠΘ «*Επιλογή Διευθυντών εκπαιδευτικών μονάδων ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης του εξωτερικού*».
8. Το υπ' αριθμ. IV.2-507400-4.120539/14.11.2005 έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας της Βαυαρίας.
9. Τα πρακτικά των συναντήσεων της Μικτής Ελληνοβαυαρικής Επιτροπής (1ης, 2ης, 3ης και 4ης).
10. Τα άρθρα 31 & 32 του νόμου περί χρηματοδότησης των ιδιωτικών σχολείων (BaySchFG).
11. Τα άρθρα 59 & 60 του βασικού νόμου περί εκπαίδευσης (BayEUG) περί εκπροσώπων των Γονέων & Κηδεμόνων στα σχολεία, ήτοι εκπρόσωποι τάξεων (Klassensprecher) και Σχολικών Επιτροπών (Eternbeirat).

Ελληνικά Γυμνάσια στη Βαυαρία. Μεταρρυθμίσεις και προοπτικές

Νικόλαος Διαμαντής

Συντονιστής Β/θμιας Εκπαίδευσης Βαυαρίας - Γερμανία

The image shows the cover of a report. It features a green background on the left side and a white background on the right. The title is written in bold, dark blue capital letters. Below the title, there is a subtitle in red italicized text. A dark blue horizontal bar is positioned at the bottom right of the white area.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΣΤΗ ΒΑΥΑΡΙΑ: ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

*Επαναπροσδιορισμός των σκοπών
και στόχων των Ελληνικών σχολείων
της Βαυαρίας*

Τα Κρατικά Ευρωπαϊκά Σχολεία του Βερολίνου (ΚΕΣΒ) (Die Staatlichen Europa Schulen Berlin-SESb). Ιστορικό-Δομή και Λειτουργία-Προοπτικές

Στυλιανή Κατζουράκη

Εκπαιδευτικός-Υπεύθυνος του 1^{ου} ΚΕΣΒ «Όμηρος» - Γερμανία

Αριστείδης Μελιάδης

Εκπαιδευτικός-Υπεύθυνος του 2^{ου} ΚΕΣΒ «Αθηνά» - Γερμανία

1. Εξελικτική πορεία των Ελληνογερμανικών Κρατικών Ευρωπαϊκών Σχολείων Βερολίνου

Η δεύτερη και τρίτη γενιά Ελλήνων μεταναστών στη Γερμανία, στην προσπάθειά της να προσαρμοστεί στη γερμανική κοινωνία, χωρίς όμως να αποκοπεί από τις εθνικές της ρίζες, αναζήτησε μοντέλα εκπαίδευσης των παιδιών της που συνδυάζουν τα παραπάνω. Ένα από αυτά τα μοντέλα που υπάρχουν είναι και τα Κρατικά Ευρωπαϊκά Σχολεία του Κρατιδίου του Βερολίνου (ΚΕΣΒ), που λειτουργούν με στόχο τη δίγλωσση εκπαίδευση των νέων, όπου η μια γλώσσα είναι η γερμανική και η άλλη μια γλώσσα άλλου ευρωπαϊκού κράτους. Τέτοια σχολεία λειτουργούσαν ήδη από το 1992 στο Βερολίνο. Έτσι με πρωτοβουλία των Ελλήνων γονέων της πόλης και με αρωγούς τόσο την ελληνική πολιτεία όσο και το Υπουργείο Παιδείας, Νέας Γενιάς και Αθλητισμού του κρατιδίου του Βερολίνου (Senat für Bildung Jugend und Sport), ιδρύθηκε για πρώτη φορά το σχολικό έτος 1996-1997 το Ελληνογερμανικό Κρατικό Ευρωπαϊκό Σχολείο.

Φορέας του σχολείου είναι το κρατίδιο του Βερολίνου και διοικητικά ανήκει στο Υπουργείο Παιδείας του κρατιδίου.

Η ελληνική κυβέρνηση θέτει στη διάθεση του γερμανικού φορέα τους εκπαιδευτικούς που αποσπώνται και αμοιβονται αποκλειστικά από την Ελλάδα, οι οποίοι μπορούν να παραμείνουν μέχρι πέντε έτη στα εδώ σχολεία.

Νομικό πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο λειτουργούν τα ΚΕΣΒ είναι το λεγόμενο Πρωτόκολλο Συμφωνίας για Συνεργασία, που συμφωνήθηκε με την ίδρυση του 1ου ΚΕΣΒ και που καθορίζει τους κανόνες συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών.

Το Πρωτόκολλο αυτό αναπροσαρμόζεται σε τακτά χρονικά διαστήματα και η τελευταία αναθεώρησή του έγινε στις 25.11.2005.

Το σχολείο ξεκίνησε τη λειτουργία του με Νηπιαγωγείο και πρώτη τάξη. Κάθε χρόνο προσίθητο και μια καινούρια τάξη με αποτέλεσμα το σχολικό έτος 2002-2003 να ολοκληρωθεί η παρουσία και των έξι τάξεων στο Δημοτικό Σχολείο. Πρώτα ιδρύθηκε το 1ο ΚΕΣΒ « Όμηρος», που βρίσκεται κοντά στο ιστορικό κέντρο της πόλης. Λόγω της μεγάλης ανταπόκρισης που έτυχε η λειτουργία του, γονείς που κατοικούσαν κυρίως στο Δυτικό Βερολίνο θέλησαν να δημιουργηθεί και ένα δεύτερο Δημοτικό Σχολείο. Έτσι το σχολικό έτος 1999-2000 ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2ο ΚΕΣΒ «Αθηνά», που βρίσκεται στο νοτιοδυτικό Βερολίνο και σε απόσταση περίπου 15 χιλιομέτρων από το «Όμηρος». Το σχολικό έτος 2005-2006 σταμάτησε να λειτουργεί το Νηπιαγωγείο, ύστερα από κατάργηση των νηπιαγωγείων στα σχολεία του Βερολίνου, ενώ από το σχολικό έτος 2002-2003 ξεκίνησε τη λειτουργία της η δευτεροβάθμια εκπαίδευση των ελληνογερμανικών ευρωπαϊκών σχολείων με δύο τύπους σχολείων, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κρατιδίου του Βερολίνου. Συγκεκριμένα η πρώτη βαθμίδα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αποτελείται από τέσσερις τάξεις (7η έως 10η - Sekundarstufe I) και η δεύτερη από τρεις τάξεις (11η έως 13η - Sekundarstufe II). Στην πρώτη βαθμίδα (Sekundarstufe I) υπάρχουν δύο τύποι σχολείων, στα οποία οι μαθητές εγγράφονται ανάλογα με την απόδοσή τους. Μαθητές με μέτρια απόδοση μπορούν να συνεχίσουν στο λεγόμενο Πρακτικό Σχολείο (Realschule), και μαθητές με καλή απόδοση στο Γυμνάσιο (Gymnasium). Μετά το Πρακτικό Σχολείο οι μαθητές μπορούν να προχωρήσουν στην επαγγελματική εκπαίδευση ή να δώσουν εξετάσεις στη δεύτερη βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Sekundarstufe II), ενώ οι μαθητές του Γυμνασίου να συνεχίσουν τη φοίτησή τους στην ανώτερη γυμνασιακή βαθμίδα (Sekundarstufe II), με απώτερο στόχο την απόκτηση του Απολυτηρίου (Abitur) και τη δυνατότητα εισαγωγής τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η φοίτηση στο Κρατικό Ευρωπαϊκό Σχολείο Βερολίνου είναι δωρεάν.

Το ΚΕΣΒ είναι ένα πειραματικό σχολείο, που προωθεί τη δίγλωσση μάθηση. Παιδιά διαφορετικής εθνικότητας και κουλτούρας διδάσκονται σε δύο γλώσσες, στην ελληνική και στη γερμανική. Απώτερος σκοπός του σχολείου είναι η αποδοχή και ο σεβασμός της διαφορετικής κουλτούρας του συμμαθητή και μελλοντικού συμπολίτη.

Η πραγματοποίηση του στόχου αυτού στην πράξη επιτυγχάνεται:

1. Με την παροχή διπολιτισμικής εκπαίδευσης. Μία ευρωπαϊκή τάξη έχει δύο δασκάλους, έναν Έλληνα με μητρική γλώσσα την ελληνική και ένα Γερμανό με μητρική γλώσσα τη γερμανική.
2. Με τη διδασκαλία της δεύτερης (εταιρικής) γλώσσας.

Ο γενικότερος σκοπός του μαθήματος της εταιρικής γλώσσας είναι τα παιδιά να μπορούν να επικοινωνούν σ' αυτή τη γλώσσα τελειώνοντας το Δημοτικό Σχολείο. Η απόδοση στην εταιρική γλώσσα θα πρέπει κατά κανόνα να είναι υψηλότερη σε σχέση με το επίπεδο κατάκτησης μιας ξένης γλώσσας με τον παραδοσιακό τρόπο εκμάθησης.

2. Υποδομές των σχολείων

Τα ελληνογερμανικά ΚΕΣΒ είναι ολοήμερα σχολεία και διαθέτουν ιδιόκτητα κτίρια που ανήκουν στο τοπικό κρατίδιο. Το μεν «Όμηρος» στεγάζεται σε ένα παλαιό διατηρητέο κτίριο - που χτίστηκε το 1906 και λειτουργεί από τότε σα σχολείο - το δε «Αθηνά» στεγάζεται σε ένα νέο κτίριο που χτίστηκε με την αρχή της ίδρυσής του το 1998.

Το σχολείο «Όμηρος» διαθέτει δύο αίθουσες σε κάθε ευρωπαϊκή τάξη. Η μία αίθουσα λειτουργεί αποκλειστικά ως αίθουσα διδασκαλίας, ενώ η άλλη χρησιμοποιείται ως αίθουσα

διδασκαλίας και αίθουσα των υπολοίπων δραστηριοτήτων στα πλαίσια του ολοήμερου σχολείου. Ο Έλληνας εκπαιδευτικός μοιράζεται στην προκειμένη περίπτωση την αίθουσα με τους εκπαιδευτικούς του ολοήμερου κύκλου.

Στο σχολείο υπάρχει τραπεζαρία για το μεσημεριανό φαγητό, γυμναστήριο, αίθουσα μουσικής, αίθουσα φυσικών επιστημών και μία αίθουσα που θα λειτουργήσει από το επόμενο σχολικό έτος ως δανειστική βιβλιοθήκη για τις ευρωπαϊκές τάξεις. Μέχρι τώρα ο δανεισμός γινόταν μέσα σε κάθε τμήμα από το δάσκαλο της τάξης.

Η αυλή του σχολείου έχει ανακαινιστεί και εμπλουτιστεί στις εγκαταστάσεις της, με τέτοιο τρόπο ώστε να θυμίζει την Ελλάδα. Μεταξύ άλλων περιλαμβάνει ένα αρχαίο αμφιθέατρο και ένα κυκλαδίτικο χωριό.

Το σχολείο διαθέτει όλα τα σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας, βίντεο, τηλεοράσεις, DVD, προβολείς, Notebook, ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές. Υπάρχουν δύο αίθουσες υπολογιστών πλήρως εξοπλισμένες στις οποίες όλο το προσωπικό του σχολείου έχει πρόσβαση στο Διαδίκτυο.

Περίπου ανάλογη είναι και η υλικοτεχνική υποδομή του «Αθηνά»: Ωστόσο, επειδή αρχικά το σχολείο σχεδιάστηκε για 18 συνολικά τμήματα και στο μεταξύ - λόγω της μεγάλης αύξησης των μαθητών του - έχει 22 τμήματα, οι χώροι του δεν επαρκούν για μια εύρυθμη λειτουργία όλων των τμημάτων του.

3. Μαθητικό δυναμικό

Τόσο το σχολείο «Όμηρος» όσο και το σχολείο «Αθηνά» είναι κρατικά γερμανικά δημοτικά σχολεία που περιλαμβάνουν και τις δίγλωσσες ευρωπαϊκές τάξεις. Συγκεκριμένα παράλληλα με κάθε ευρωπαϊκή τάξη λειτουργούν και γερμανικές τάξεις (Regelklassen) δύο ή περισσότερων τμημάτων.

Αυτή η συνύπαρξη δύο τύπων σχολείου δημιουργεί ιδιαιτερότητες στην λειτουργία τους στις οποίες και θα αναφερθούμε παρακάτω.

Στις ευρωπαϊκές τάξεις των παραπάνω σχολείων φοιτούν παιδιά από έξι διαφορετικά εθνοτικά περιβάλλοντα. Έτσι υπάρχουν μαθητές των οποίων και οι δύο γονείς είναι Έλληνες, μαθητές από μεικτούς γάμους, μαθητές όπου και οι δύο γονείς είναι Γερμανοί και μαθητές, όπου κανένας γονέας δεν έχει ούτε ελληνική, αλλά ούτε και γερμανική καταγωγή.

Στην περίπτωση των μεικτών γάμων εκτός από τους μαθητές των οποίων ο ένας γονέας είναι Έλληνας και ο άλλος Γερμανός, υπάρχουν και μαθητές όπου ο ένας γονέας είναι Έλληνας και ο άλλος, άλλης εθνικότητας, ενώ υπάρχουν και μαθητές όπου κανένας γονέας δεν είναι Έλληνας ή Γερμανός.

Συνολικά υπάρχουν στα σχολεία «Όμηρος» και «Αθηνά»:

Μαθητές των οποίων και οι δύο γονείς είναι Έλληνες:	109
Μαθητές από μεικτούς γάμους Έλληνα με Γερμανό:	112
Μαθητές από μεικτούς γάμους Έλληνα με άλλη εθνικότητα:	17
Μαθητές των οποίων και οι δύο γονείς είναι Γερμανοί:	8
Μαθητές που ο ένας γονέας είναι Γερμανός και ο άλλος άλλης εθνικότητας: . . .	5
Μαθητές που κανένας γονέας δεν είναι Έλληνας ή Γερμανός:	2

Όπως ήδη αναφέρθηκε το σχολείο «Όμηρος» εξυπηρετεί μαθητές, οι οποίοι μένουν στις βορειοανατολικές περιοχές του Βερολίνου, ενώ στο «Αθηνά» φοιτούν παιδιά που μένουν κυρίως στις δυτικές περιοχές της πόλης, όπου κατοικούν και οι περισσότεροι Έλληνες. Το μεγαλύτερο μέρος των μαθητών έρχεται με τη συγκοινωνία στα σχολεία, αρκετοί μένουν

κοντά και έρχονται με τα πόδια, ενώ τους υπόλοιπους τους φέρνουν οι γονείς τους με το αυτοκίνητο.

Συνήθως στις δύο πρώτες τάξεις δεν υπάρχει διαρροή μαθητών, διότι λειτουργούν σα δοκιμαστικές, ώστε να δοθεί στο παιδί η ευκαιρία να έρθει σε επαφή με την ελληνική γλώσσα. Επίσης μικρός αριθμός μαθητών κάθε χρόνο επιστρέφει στην Ελλάδα για μόνιμη εγκατάσταση.

Η μεγαλύτερη διαρροή μαθητών παρουσιάζεται μετά την Δ' τάξη.

Αιτία αποτελεί η ανησυχία των γονέων για τη βαθμολογία των παιδιών τους. Στην Ε' και Στ' τάξη τα ειδικά μαθήματα όπως είναι η Ιστορία, οι Φυσικές Επιστήμες και η Γεωγραφία γίνονται στα ελληνικά. Η επίδοση βαθμολογίας εξαμήνου, ύστερα από επίσημα γραπτά διαγωνίσματα από την Γ' τάξη, όπως προβλέπεται για όλα τα σχολεία του Βερολίνου, τρομάζει τους γονείς, οι οποίοι φοβούνται ότι τα παιδιά τους δε θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των παραπάνω μαθημάτων στα ελληνικά.

Τα τελευταία δύο χρόνια η εξέλιξη του μαθητικού δυναμικού ανά τάξη και φύλο στα Κρατικά Ευρωπαϊκά Σχολεία του Βερολίνου είναι η εξής:

Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Σχολείο «Όμηρος» - Σχολικό έτος 2007-2008

Τάξεις	Αγόρια	Κορίτσια	Σύνολο	Τμήματα
Α'	8	8	16	1
Β'	12	4	16	1
Γ'	15	9	24	1
Δ'	10	11	21	1
Ε'	4	6	10	1
ΣΤ'	6	9	15	1
Σύνολο:	55	47	102	6

Σχολείο «Αθηνά» - Σχολικό έτος 2007-2008

Τάξεις	Αγόρια	Κορίτσια	Σύνολο	Τμήματα
Α'	11	13	24	1
Β'	13	14	27	1
Γ'	24	24	48	2
Δ'	10	12	22	1
Ε'	14	15	29	2
ΣΤ'	6	6	12	1
Σύνολο:	78	84	162	8

Σχολείο «Όμηρος» - Σχολικό έτος 2006-2007

Τάξεις	Αγόρια	Κορίτσια	Σύνολο	Τμήματα
Α'	14	7	21	1
Β'	15	9	24	1
Γ'	11	14	25	1
Δ'	6	6	12	1
Ε'	6	10	16	1
ΣΤ'	4	9	13	1
Σύνολο:	56	55	111	6

Σχολείο «Αθηνά» - Σχολικό έτος 2006-2007

Τάξεις	Αγόρια	Κορίτσια	Σύνολο	Τμήματα
Α'	13	11	24	1
Β'	24	27	51	2
Γ'	14	13	27	1
Δ'	17	20	37	2
Ε'	7	7	14	1
ΣΤ'	4	7	11	1
Σύνολο:	79	85	164	8

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Πρακτικό Σχολείο (Hedwig-Dohm Oberschule) - Σχολικό έτος 2007-2008

Τάξεις	Αγόρια	Κορίτσια	Σύνολο	Τμήματα
7η	2	7	9	1
8η	2	1	3	1
9η	4	6	10	1
10η	4	6	10	1
Σύνολο	11	19	32	4

Πρακτικό Σχολείο (Hedwig-Dohm Oberschule) - Σχολικό έτος 2006-2007

Τάξεις	Αγόρια	Κορίτσια	Σύνολο	Τμήματα
7η	2	2	4	1
8η	4	7	11	1
9η	4	7	11	1
10η	3	4	7	1
Σύνολο	13	20	33	4

Γυμνάσιο (Heinrich von Kleist Gymnasium) - Σχολικό έτος 2007-2008

Τάξεις	Αγόρια	Κορίτσια	Σύνολο	Τμήματα
7η	11	17	28	1
8η	6	13	19	1
9η	13	8	21	1
10η	10	6	16	1
11η	4	3	7	1
12η	5	3	8	1
Σύνολο	49	50	99	6

Γυμνάσιο (Heinrich von Kleist Gymnasium) - Σχολικό έτος 2006-2007

Τάξεις	Αγόρια	Κορίτσια	Σύνολο	Τμήματα
7η	5	13	18	1
8η	14	6	20	1
9η	13	7	20	1
10η	3	3	16	1
11η	7	3	10	1
12η				
Σύνολο	42	32	74	5

Παρατηρήσεις:

Στο Γυμνάσιο η 13η τάξη θα λειτουργήσει για πρώτη φορά το σχολικό έτος 2008-2009.

Από το τρέχον σχολικό έτος 2007-2008 προβλέπεται, ύστερα από νομοθετική ρύθμιση, η σταδιακή κατάρτιση της 13ης τάξης. Η μείωση του χρόνου φοίτησης συνοδεύεται με την ανάλογη αναδιάρθρωση της ύλης από την 7η τάξη.

4. Εκπαιδευτικό προσωπικό

Στις ευρωπαϊκές τάξεις του σχολείου «Όμηρος» εργάζονται φέτος στο πρωινό τμήμα έξι δάσκαλοι ελληνικών. Από αυτούς οι πέντε είναι αποσπασμένοι από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. και μία δασκάλα ελληνικής καταγωγής είναι διορισμένη από το κρατίδιο του Βερολίνου. Επίσης αποσπασμένοι από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. είναι ο καθηγητής της Μουσικής και η καθηγήτρια της Φυσικής Αγωγής.

Από τους δασκάλους του ΥΠ.Ε.Π.Θ. γνωρίζουν πολύ καλά γερμανικά δύο δάσκαλοι, καθώς και οι δύο καθηγητές.

Οι Γερμανοί δάσκαλοι που εργάζονται στις ευρωπαϊκές τάξεις είναι δέκα. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται μια δασκάλα Θρησκευτικών της Ευαγγελικής Εκκλησίας και μια δασκάλα για το μάθημα Γνώση Ζωής (Lebenskunde). Από τους Γερμανούς δασκάλους ένας γνωρίζει πολύ καλά ελληνικά και δύο αρκετά καλά.

Στον απογευματινό κύκλο του ολοήμερου σχολείου εργάζονται από ελληνικής πλευράς τέσσερις εκπαιδευτικοί αποσπασμένοι από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. και τέσσερις από γερμανικής πλευράς.

Από τους Έλληνες εκπαιδευτικούς που εργάζονται το απόγευμα γνωρίζει ένας πολύ καλά γερμανικά ενώ από τους Γερμανούς δεν γνωρίζει κανένας ελληνικά.

Στο σχολείο απασχολούνται το σχολικό έτος 2007-2008 συνολικά δώδεκα Έλληνες εκπαιδευτικοί. Από αυτούς οι οχτώ είναι γυναίκες και οι τέσσερις άντρες.

Ο μέσος όρος ηλικίας των εκπαιδευτικών που εργάζονται στο σχολείο είναι 42 χρόνια.

Ανάλογη -αλλά αριθμητικά μεγαλύτερη, λόγω του μεγαλύτερου αριθμού τμημάτων -είναι και η στελέχωση σε εκπαιδευτικό προσωπικό των ευρωπαϊκών τάξεων του «Αθηνά»: Οκτώ δάσκαλοι ελληνικών -όλοι αποσπασμένοι από το ΥΠ.Ε.Π.Θ.- καθώς και οι δύο καθηγητές - Μουσικής και Φυσικής Αγωγής- που ήδη αναφέρθηκαν και που διδάσκουν και στα δύο Δημοτικά Σχολεία για να συμπληρώνουν το ωράριό τους.

Από τους δασκάλους γνωρίζουν πολύ καλά γερμανικά δύο, και μέτρια τέσσερις.

Οι Γερμανοί δάσκαλοι για τη γλώσσα είναι αντίστοιχα οκτώ και σ' αυτούς προστίθενται τρεις που διδάσκουν στις μεγαλύτερες τάξεις (Ε' και ΣΤ') ειδικά μαθήματα. Από αυτούς γνωρίζει πολύ καλά ελληνικά μόνο μια δασκάλα και συγκεκριμένα η Υποδιευθύντρια του σχολείου- κάτι που είναι πολύ θετικό στην καθημερινή λειτουργία του.

Το μάθημα της Γνώσης Ζωής -που και στα δύο σχολεία είναι μάθημα επιλογής-διδάσκεται στο «Αθηνά» από Ελληνίδα ομογενή, που έχει παραχωρηθεί στο σχολείο από ιδιωτικό φορέα.

Στον απογευματινό κύκλο απασχολούνται συνολικά πέντε Έλληνες εκπαιδευτικοί (τέσσερις με απόσπαση και μία ομογενής με σύμβαση ορισμένου χρόνου) και πέντε Γερμανοί. Από τους πέντε Έλληνες γνωρίζουν πολύ καλά γερμανικά οι τρεις και από τους Γερμανούς δε γνωρίζει κανείς ελληνικά.

Συνολικά στο «Αθηνά» εργάζονται το σχολικό έτος 2007-2008 δεκαπέντε Έλληνες εκπαιδευτικοί -οχτώ γυναίκες και επτά άνδρες- με μέσο όρο ηλικίας 42,7 χρόνια.

5. Ωρολόγιο Προγράμματα

Η ελληνική και η γερμανική γλώσσα σε μία ευρωπαϊκή τάξη είναι ισότιμες. Το Ωρολόγιο Πρόγραμμα διαμορφώνεται με βάση την αρχή του 50% των μαθημάτων στα ελληνικά και 50% στα γερμανικά. Η αρχή του 50% εφαρμόζεται και στο πρόγραμμα του απογευματινού κύκλου με την ταυτόχρονη παρουσία ενός Έλληνα και ενός Γερμανού παιδαγωγού σε κάθε τάξη.

Το εβδομαδιαίο πρόγραμμα διδασκαλίας των μαθημάτων που γίνονται στα ελληνικά για το Δημοτικό Σχολείο είναι κατανομημένο ανά τάξη ως εξής:

Μάθημα	Τάξεις					
	Α'	Β'	Γ'	Δ'	Ε'	ΣΤ'
Μητρική Γλώσσα/Ελληνικά	7	7	7	7	5	5
Εταιρική Γλώσσα/Ελληνικά	3	4	5	5	5	5
Ενισχυτική Διδασκαλία	2	2	2	2	2	2
Μελέτη Περιβάλλοντος	2	2	3	5		
Καλλιτεχνικά	2	2	2	2	1/2	1/2
Μουσική	1	1	1	1	2/1	2/1
Φυσική Αγωγή	2	2	3	2	2	2
Φυσικές Επιστήμες					4	4
Ιστορία					2	2
Γεωγραφία					1	1
Θρησκευτικά			1	1	1	1
Σύνολο διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας	17 (14/10)	18 (14/11)	19 (14/12)	20 (15/13)	23 (18)	23 (18)

Παρατηρήσεις:

1. Το μάθημα των Μαθηματικών γίνεται στα γερμανικά σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού Σχολείου.
2. Τα μάθημα των Καλλιτεχνικών και της Φυσικής Αγωγής γίνεται τη μία χρονιά στα ελληνικά και την άλλη στα γερμανικά προκειμένου να επιτυγχάνεται η ισοτιμία του 50% του μαθήματος και στις δύο γλώσσες.
3. Για το μάθημα της Φυσικής Αγωγής στη Γ' τάξη προβλέπονται τρεις διδακτικές ώρες, από τις οποίες οι δύο είναι κολύμβηση και γίνονται στα γερμανικά.
4. Το μάθημα των Θρησκευτικών της Ορθόδοξης Χριστιανικής Πίστεως είναι προαιρετικό και διδάσκεται μόνο στο σχολείο «Ομηρος».
5. Το μάθημα της Ξένης Γλώσσας και συγκεκριμένα των Αγγλικών ξεκινάει από τη Ε' τάξη.
6. Το μάθημα της Μουσικής διδάσκεται στην ελληνική γλώσσα -στις πρώτες δύο τάξεις και στη γερμανική.

Το εβδομαδιαίο πρόγραμμα διδασκαλίας των μαθημάτων που γίνονται στα ελληνικά στο Πρακτικό Σχολείο (Realschule) σύμφωνα με το καινούργιο πρόγραμμα, το οποίο εφαρμόζεται από το 2006-07 σταδιακά, κατανέμεται ανά τάξη ως εξής:

Μάθημα	Τάξεις			
	7 ^η	8 ^η	9 ^η (4)	10 ^η
Μητρική Γλώσσα/ Ελληνικά⁽³⁾	5	4	4	4
			Το μάθημα διδάσκεται σε επίπεδο μητρικής γλώσσας (όλη η τάξη)	Το μάθημα διδάσκεται σε επίπεδο μητρικής γλώσσας (όλη η τάξη)
Εταιρική Γλώσσα/ Ελληνικά ⁽³⁾	5	4		
Ιστορία	2	2	2	2
Γεωγραφία	1	2	2	2
Βιολογία	2	2	2	2
Θρησκευτικά ⁽²⁾	2	2	2	2
Σύνολο διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας	17 (12)	16 (12)	12	12

Παρατηρήσεις:

1. Όλα τα υπόλοιπα μαθήματα γίνονται στα γερμανικά.
2. Το μάθημα των Θρησκευτικών είναι προαιρετικό μάθημα και διδάσκεται αν ο αριθμός των μαθητών που το δηλώσουν είναι επαρκής. Στην περίπτωση αυτή διδάσκεται 2 ώρες την εβδομάδα.
3. Το μάθημα της μητρικής και εταιρικής γλώσσας δε διδάσκεται ξεχωριστά (γιατί δεν επιτρέπει ο αριθμός των μαθητών το χωρισμό τους σε αντίστοιχο τμήμα της μητρικής και της εταιρικής γλώσσας). Γίνεται εσωτερική διαφοροποίηση.
4. Το μάθημα των Ελληνικών δε διαχωρίζεται από την 9η τάξη σε μητρική και εταιρική γλώσσα. Διδάσκεται σε επίπεδο μητρικής γλώσσας.

Το εβδομαδιαίο πρόγραμμα διδασκαλίας των μαθημάτων που γίνονται στα ελληνικά στο Γυμνάσιο σύμφωνα με το καινούργιο πρόγραμμα, το οποίο εφαρμόζεται από το 2006-07 σταδιακά, κατανέμεται ανά τάξη ως εξής:

	7 ^η	8 ^η	9 ^η	10 ^η	11 ^η	12 ^η
Μητρική Γλώσσα/ Ελληνικά	4	4	4 Διδάσκεται σε επίπεδο μητρικής γλώσσας (όλη η τάξη)	4 Διδάσκεται σε επίπεδο μητρικής γλώσσας (όλη η τάξη)	3 υποχρ. άλλες 2 ως Profil	5 ως LK ή 3 ως GK
Εταιρική Γλώσσα/ Ελληνικά	4	4				
Ιστορία	2	2	2	2	1,5 υποχρ. άλλες 2 ως Profil	5 ως LK ή 3 ως GK
Γεωγραφία	1	1	1	1	1,5 υποχρ. άλλες 2 ως Profil	5 ως LK ή 3 ως GK
Βιολογία	2	2	2	2	2 υποχρ. άλλες 2 ως Profil	5 ως LK ή 3 ως GK
Φυσική Αγωγή	2	2	2	2	2	2
Μαθήματα επιλογής						
Θρησκευτικά	2	2	2	2		
Αρχαία Ελληνικά		3	3	3	3	3
Πολιτικές Επιστήμες					2 ως Profil	5 ως LK ή 3 ως GK
Σύνολο διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικού πολιτισμού	17 (13)	20 (16)	16	16		

Παρατηρήσεις:

1. Όλα τα άλλα μαθήματα διδάσκονται στη γερμανική γλώσσα.
2. Το μάθημα των Θρησκευτικών είναι προαιρετικό μάθημα και διδάσκεται αν ο αριθμός των μαθητών που το δηλώσουν είναι επαρκής. Στην περίπτωση αυτή διδάσκεται δύο ώρες την εβδομάδα.
3. Το μάθημα της Φυσικής Αγωγής γίνεται από την 11η τάξη στα γερμανικά.
4. Το μάθημα των Ελληνικών δε διαχωρίζεται από την 9η τάξη σε μητρική και εταιρική γλώσσα. Διδάσκεται σε επίπεδο μητρικής γλώσσας.

6. Προγράμματα Σπουδών-εκπαιδευτικό υλικό

Στο Κρατικό Ευρωπαϊκό Σχολείο Βερολίνου εφαρμόζονται σε όλα τα μαθήματα τα αναλυτικά προγράμματα που προβλέπονται για τα σχολεία του Βερολίνου. Το αναλυτικό πρόγραμμα

του μαθήματος των Ελληνικών ως μητρική και ως εταιρική γλώσσα είναι αντίστοιχο με το αναλυτικό πρόγραμμα του μαθήματος των Γερμανικών ως μητρική και εταιρική γλώσσα, όπως αυτό προβλέπεται για όλα τα Ευρωπαϊκά Σχολεία του κρατιδίου.

Στο Δημοτικό Σχολείο για τη διδασκαλία των Ελληνικών ως μητρική γλώσσα χρησιμοποιείται το υλικό του Οργανισμού Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, ενώ για τη διδασκαλία των Ελληνικών ως εταιρική γλώσσα χρησιμοποιείται το Πρόγραμμα Σπουδών «Παιδεία Ομογενών» σε συνδυασμό με τα βιβλία του Οργανισμού.

Το υλικό αυτό δεν είναι πάντα κατάλληλο για να καλύψει τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του μαθήματος. Κάθε εκπαιδευτικός οφείλει να φτιάχνει και το δικό του υλικό. Για το σκοπό αυτό υπάρχει μία δασκάλα (Moderatorin), η οποία βοηθάει τους Έλληνες εκπαιδευτικούς στη συγκέντρωση του υλικού. Ο θεσμός της Moderatorin υπάρχει σε όλα τα Ευρωπαϊκά Σχολεία του Βερολίνου με σκοπό τη στήριξη των εκπαιδευτικών στην ανάπτυξη του μαθησιακού υλικού. Παράλληλα υπάρχει μία δασκάλα, η οποία εργάζεται λιγότερες ώρες και τις υπόλοιπες ασχολείται με την δημιουργία υλικού στο μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος και στα ειδικά μαθήματα.

Όσον αφορά τα παραπάνω μαθήματα ακολουθείται το πρόγραμμα σπουδών του κρατιδίου του Βερολίνου, ενώ δίνεται η δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να επιλέξει στο 1/3 των θεμάτων του, περιεχόμενα που αφορούν αποκλειστικά την εταιρική γλώσσα, όπως είναι ελληνικά έθιμα και παραδόσεις.

Π.χ στο μάθημα της Γεωγραφίας και της Ιστορίας η Ε' τάξη διδάσκεται το πρώτο εξάμηνο τη Γεωγραφία της Ελλάδας και το δεύτερο εξάμηνο τη Γεωγραφία της Γερμανίας, ενώ στην Ιστορία διδάσκεται Προϊστορία, την εποχή του Χαλκού καθώς και τον Κυκλαδικό, το Μινωικό και το Μυκηναϊκό Πολιτισμό. Η Στ' διδάσκεται Γεωγραφία της Ευρώπης, ενώ στην Ιστορία στο πρώτο εξάμηνο διδάσκεται Αρχαία Ελληνική Ιστορία και στο δεύτερο Ρωμαϊκή.

Από το σχολικό έτος 2006-07 κάθε σχολείο του Βερολίνου εφαρμόζει και ένα δικό του σχολικό πρόγραμμα, το οποίο έχει αναπτύξει μια ομάδα εργασίας εκπαιδευτικών του σχολείου στην οποία συμμετέχει και εκπρόσωπος των γονέων, με βάση καθοδηγητικές οδηγίες του τοπικού Υπουργείου Παιδείας.

Βασικοί στόχοι του σχολείου «Όμηρος», σύμφωνα με το παραπάνω πρόγραμμα, είναι:

1. Η εκμάθηση τεχνικών παρουσιάσεων διαφόρων εσωσχολικών και εξωσχολικών περιεχομένων μέσα από ομαδικές εργασίες.
2. Η διαμόρφωση της σχολικής ημέρας του μαθητή να δίνει πολλές ευκαιρίες για σωματική κίνηση και υγιεινή διατροφή.

Όσο αφορά το σχολικό πρόγραμμα του «Αθηνά» βασικοί του στόχοι είναι:

1. Η εντατικοποίηση της επαφής μεταξύ των μαθητών των τάξεων σε διαπολιτισμικό επίπεδο για την ενίσχυση της αποδοχής της διαφορετικότητας του άλλου.
2. Η «κοινωνική μάθηση» (Soziales Lernen) ως βασική παράμετρος της ολοκλήρωσης της προσωπικότητας του μαθητή.

7. Οργάνωση των γονέων του σχολείου και η σχέση τους μ' αυτό

Οι γονείς είναι ενσωματωμένοι στην οργάνωση αλλά και στην διοίκηση των σχολείων όπως αυτό προβλέπεται από την σχολική νομοθεσία του κρατιδίου του Βερολίνου (6ο μέρος) (Schulgesetz für Berlin- VI Teil) ως εξής:

Σε κάθε τμήμα κάθε τάξης εκλέγονται από την Γενική Συνέλευση των Γονέων Διοικητικά Συμβούλια καθώς και ένας αντιπρόσωπος που εκπροσωπεί το τμήμα στην Γενική Συνέλευση των Γονέων του Σχολείου. Αυτή η Γενική Συνέλευση εκλέγει επίσης το Διοικητικό Συμβούλιο της αλλά και τέσσερις γονείς που εκπροσωπούν όλους τους γονείς του σχολείου στο ανώτατο όργανο του σχολείου τη λεγόμενη Σχολική Συνέλευση (Schulkonferenz) της οποίας η σύνθεση είναι η εξής:

Ο Διευθυντής/ η Διευθύντρια του Σχολείου και τρεις εκπαιδευτικοί που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Εκπαιδευτικών - Σύνολο 4.

Τέσσερις γονείς και τέσσερις μαθητές (μέχρι την 6η τάξη χωρίς δικαίωμα ψήφου) που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μαθητών.

Σε περίπτωση ισοψηφίας στους συνολικά οκτώ ψήφους της Σχολικής Συνέλευσης -στην περίπτωση των δημοτικών σχολείων- (τέσσερις εκπαιδευτικοί και τέσσερις γονείς) υπερισχύει η ψήφος του Διευθυντή / της Διευθύντριας.

Από την 7η τάξη -στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση- δικαίωμα ψήφου έχουν και οι μαθητές. Ο σχετικός νόμος καθορίζει για ποια θέματα αποφασίζει η Σχολική Συνέλευση και σε αρκετές περιπτώσεις είναι απαραίτητη πλειοψηφία, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται μία όσο το δυνατό μεγαλύτερη συναίνεση μεταξύ των μελών της.

Με αυτό τον τρόπο οι γονείς και οι μαθητές συναποφασίζουν για τα δρώμενα στο σχολείο και στηρίζουν την εφαρμογή των αποφάσεων.

Εκτός από αυτή την εκπροσώπηση των γονέων στην οργάνωση του σχολείου έχουν δημιουργηθεί από τους ίδιους, αλλά και από φίλους και υποστηρικτές του σχολείου, οι λεγόμενοι Σύλλογοι Αρωγής των Σχολείων (Fördervereine), που δραστηριοποιούνται σε πολλούς τομείς όπως: στην οικονομική υποστήριξη των σχολείων για την απόκτηση πρόσθετου βοηθητικού υλικού διδασκαλίας, στη συνδιοργάνωση μαθητικών εκδηλώσεων ή και στο συντονισμό και τη λειτουργία ομάδων εργασίας μαθητών (Arbeitsgemeinschaften - AGs-), που στα πλαίσια του ολοήμερου σχολείου λειτουργούν μερικές ημέρες τις απογευματινές ώρες.

Η συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών είναι κατά κανόνα ικανοποιητική μια και ο στόχος - η βελτίωση της παιδείας των μαθητών - είναι κοινός.

Όσotσο ορισμένες φορές δημιουργούνται και διαφωνίες, που συνήθως οφείλονται στο διαφορετικό τρόπο προσέγγισης και αξιολόγησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας από πλευράς γονέων και εκπαιδευτικών. Κριτικές που δεν είναι επιστημονικά τεκμηριωμένες οδηγούν σε υποκειμενικά συμπεράσματα και δεν επηρεάζουν θετικά την επιδιωκόμενη συνεργασία. Για την ελαχιστοποίηση τέτοιων εξελίξεων είναι απαραίτητη η συχνή ανταλλαγή απόψεων όλων αυτών που συμμετέχουν στη σχολική κοινότητα.

8. Αρμοδιότητες ελληνικών και γερμανικών εκπαιδευτικών υπηρεσιών

Όπως αναφέρθηκε στην εισαγωγή, το νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τον τρόπο λειτουργίας των ΚΕΣΒ είναι το Πρωτόκολλο Συμφωνίας για Συνεργασία μεταξύ Ελλάδας και κρατιδίου του Βερολίνου. Το Πρωτόκολλο αυτό, αν και σε γενικές γραμμές είναι άρτιο, ωστόσο περιέχει ορισμένα άρθρα, που, επειδή από τη φύση τους είναι γενικά, ερμηνεύονται ορισμένες φορές από την κάθε πλευρά με διαφορετικό τρόπο και δημιουργούν δυσλειτουργίες σε κυρίως διοικητικό επίπεδο.

Οι γερμανικές αρχές διαθέτουν τους Γερμανούς εκπαιδευτικούς (οι περισσότεροι των οποίων είναι δημόσιοι υπάλληλοι) και την υλικοτεχνική δομή, που είναι απαραίτητη για την λειτουργία του σχολείου. Την αποκλειστική διεύθυνση του σχολείου έχει η γερμανική πλευρά. Η ελληνική κυβέρνηση διαθέτει τους αποσπασμένους εκπαιδευτικούς και το απαραίτητο υλικό

για τη διδασκαλία των μαθημάτων που γίνονται στην ελληνική γλώσσα.

Όλοι οι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί είναι δημόσιοι υπάλληλοι και παραμένουν μεν όσο αφορά την εργασιακή τους σχέση υπό την εποπτεία του ΥΠ.Ε.Π.Θ., ωστόσο τίθενται στη διάθεση της γερμανικής πλευράς για την εφαρμογή του για την εκάστοτε τάξη προβλεπόμενου προγράμματος σπουδών και εντός του σχολείου βρίσκονται υπό την εποπτεία της γερμανικής διεύθυνσης. Αυτή η ιδιαίτερη μορφή εργασιακής σχέσης όσον αφορά τους Έλληνες εκπαιδευτικούς δημιουργεί ορισμένες φορές τριβές μεταξύ αυτών και της εκάστοτε διεύθυνσης που ωστόσο λόγω της καλής συνεργασίας των δύο προϊσταμένων αρχών (Υπουργείο Παιδείας του Κρατιδίου και Γραφείο Εκπαίδευσης της Ελληνικής Πρεσβείας) σχεδόν πάντα ρυθμίζονται με ικανοποιητικό τρόπο.

9. Προβλήματα και προοπτικές

Τα Ευρωπαϊκά Σχολεία του Βερολίνου είναι σχετικά νέα σχολικά μοντέλα που από τη φύση τους παρουσιάζουν μεν προβλήματα δυσλειτουργίας αλλά ταυτόχρονα ανοίγουν και νέους ορίζοντες στο παιδαγωγικό *Procedere*. Για το λόγο αυτό και αυξάνουν αριθμητικά, πράγμα που δείχνει, ότι οι γονείς πιστεύουν στους γενικούς εκπαιδευτικούς άξονες που τα διέπουν.

Το 1992 έκαναν την αρχή 6 σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με 160 μαθητές. Το σχολικό έτος 2007-2008 λειτουργούν στο Βερολίνο 18 σχολεία πρωτοβάθμιας και 12 δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με περίπου 6.000 μαθητές.

Η συνεργασία Ελλήνων και Γερμανών εκπαιδευτικών στο σχολείο παρουσιάζει ορισμένες δυσκολίες τόσο σε θέματα διοικητικά/λειτουργικά όσο και σε θέματα διδακτικά.

Τα πρώτα προκύπτουν επειδή:

1. Το ευρωπαϊκό τμήμα είναι μόνο ένα μέρος και συγκεκριμένα το 1/3 του συνολικού σχολείου. Έτσι αποτελεί μειοψηφία και σε επίπεδο μαθητών και σε επίπεδο εκπαιδευτικών με όσα αυτό συνεπάγεται.
2. Το ευρωπαϊκό τμήμα του κάθε σχολείου είναι ολόημερο (8:00 - 16:00) ενώ το υπόλοιπο λειτουργεί έως τις 13:30 με ανάλογες συνέπειες στην εσωτερική λειτουργία και κατανομή του εκπαιδευτικού προσωπικού.

Προβλήματα παρουσιάζονται επίσης και στην πληροφόρηση. Οι Έλληνες συνάδελφοι νιώθουν ότι δε γνωρίζουν ότι συμβαίνει στο σχολείο, ενώ θεωρούν ότι τόσο η γερμανική διεύθυνση όσο και το ΥΠ.Ε.Π.Θ. δεν τους ενημερώνει αναλυτικά για τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις τους.

Μία λύση δόθηκε με πρωτοβουλία του Συντονιστή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Βερολίνου κυρίου Κώτση και πλέον προβλέπεται επίσημα στο αναθεωρημένο Πρωτόκολλο (άρθρο 7) από το σχολικό έτος 2006-2007 με την εφαρμογή του θεσμού του «Υπεύθυνου» εκπαιδευτικού (*Ansprechpartner*), που εκπροσωπεί ενδοσχολικά το Συντονιστή Εκπαίδευσης και ορίζεται από τον ίδιο: Σύμφωνα με το πνεύμα του Πρωτόκολλου ο Διευθυντής είναι υποχρεωμένος σε συνεργασία με τον Υπεύθυνο Έλληνα εκπαιδευτικό της σχολικής μονάδας προκειμένου να διευθετηθούν ζητήματα - προβλήματα που προκύπτουν στη λειτουργία των ευρωπαϊκών τάξεων. Εφόσον όμως δεν προκύψει σε τέτοιες περιπτώσεις θετικό αποτέλεσμα ο Συντονιστής Εκπαίδευσης έχει δικαίωμα παρέμβασης. Ο θεσμός του «Υπεύθυνου» έχει σκοπό την αναβάθμιση της εκπροσώπησης της ελληνικής πλευράς μέσα στο σχολείο, λειτουργεί θετικά και το κλίμα συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα έχει βελτιωθεί.

Σε θέματα διδακτικά και οργάνωσης της τάξης παρουσιάζονται επίσης κάποια προβλήματα στις σχέσεις Ελλήνων και Γερμανών δασκάλων. Το μοντέλο για να λειτουργήσει, όπως προβλέπεται και στο αναλυτικό πρόγραμμα, απαιτεί στενή συνεργασία και από τις δύο πλευ-

ρές. Αυτό στην πράξη δεν επιτυγχάνεται πάντα διότι:

1. Οι δύο δάσκαλοι πρέπει να έχουν κοινή γλώσσα επικοινωνίας δηλαδή ο Έλληνας εκπαιδευτικός χρειάζεται να ξέρει γερμανικά. Η μη κατοχή της γερμανικής γλώσσας φέρει αμέσως τον Έλληνα εκπαιδευτικό σε μειονεκτική θέση. Δεν είναι σε θέση να επικοινωνήσει με Γερμανούς συναδέλφους, με κάποιους γονείς που δεν γνωρίζουν ελληνικά, να παρακολουθήσει επιμορφωτικά προγράμματα σε θέματα μεθοδολογίας ή διαδικασίες αξιολόγησης μαθητών (π.χ από τη σχολική ψυχολόγο), δεν μπορεί να εκθέσει να επιχειρήματά του, όπως θα ήθελε, σε καθημερινές καταστάσεις που δημιουργούνται στην τάξη με αποτέλεσμα να νιώθει ότι η παρουσία του δε λαμβάνεται αρκετά υπόψη. (Η ελληνική πολιτεία ύστερα και από αίτημα του Συντονιστή Εκπαίδευσης έχει αποσπάσει καθηγητή γερμανικής φιλολογίας για την βελτίωση του γλωσσικού επιπέδου των εκπαιδευτικών).
2. Η ελλιπής ενημέρωση των Ελλήνων εκπαιδευτικών σε ζητήματα οργάνωσης του μαθήματος σύμφωνα με τους στόχους του γερμανικού αναλυτικού προγράμματος δυσκολεύει τη συνεργασία με τους Γερμανούς συναδέλφους, οι οποίοι και πιστεύουν ότι οι Έλληνες υστερούν στη διδακτική-μεθοδολογία τους και πολλές φορές αυτό το μήνυμα περνάει και στους γονείς. Αυτή η αντιμετώπιση είναι άδικη για τον Έλληνα εκπαιδευτικό, ο οποίος δουλεύει με μαθητές που παρουσιάζουν μεγάλη ανομοιογένεια στις γνώσεις της ελληνικής γλώσσας.

Παρόλα τα προβλήματα και τις δυσκολίες που αναφέρθηκαν, τα Ευρωπαϊκά Σχολεία του Βερολίνου ανοίγουν νέες δυνατότητες για τους μαθητές τους γιατί δίνουν την ευκαιρία για μια δίγλωσση εκπαίδευση όλων των βαθμίδων και για μία γόνιμη ανταλλαγή σε διαπολιτισμικό επίπεδο.

Αλλά και για τους εκπαιδευτικούς (Γερμανούς και Έλληνες) τα οφέλη είναι ανάλογα:

Παρ' όλες τις τριβές που προκύπτουν, από την αλληλοεπίδραση δύο διαφορετικών πολιτισμών και τρόπων αντίληψης επιτυγχάνεται ο κύριος στόχος της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης που είναι η συνύπαρξη μέσω της αναγνώρισης της διαφορετικότητας των άλλων λαών. Σε μία Ευρώπη του 21ου αιώνα σχολεία τέτοιας μορφής είναι κύτταρα δημιουργίας μιας νέας γενιάς που διαβλέπει σε αυτή τη διαφορετικότητα όχι τον κίνδυνο αλλά τον εμπλουτισμό.

Κάτω από αυτό το πρίσμα αξίζει τα σχολεία αυτά να στηριχθούν ακόμη περισσότερο στο μέλλον.

Μορφές στήριξης μπορούν να είναι:

1. Η αυτονόμησή τους - διοικητική και λειτουργική - με ισότιμη εκπροσώπηση και από τις δύο πλευρές.
2. Η δημιουργία κινήτρων για τους εκπαιδευτικούς ώστε να επιλέγουν συνειδητά αυτά τα σχολεία. Τότε -κατά τη γνώμη μας-είναι δυνατή και η επιλογή εκπαιδευτικών με αυξημένα προσόντα που θα συμβάλει επίσης αποτελεσματικά στη βελτίωση του ευρωπαϊκού μοντέλου.
3. Η καλύτερη υλικοτεχνική υποστήριξη.

Βιβλιογραφία-Πηγές

Αρχείο 1ου ΚΕΣΒ «Όμηρος».

Αρχείο 2ου ΚΕΣΒ «Αθηνά».

Αρχείο του Πρακτικού Σχολείου ΚΕΣΒ (Hedwig-Dohm Oberschule).

Αρχείο του Γυμνασίου ΚΕΣΒ (Heinrich von Kleist Gymnasium).

Πρωτόκολλο Συμφωνίας για Συνεργασία μεταξύ του κρατιδίου του Βερολίνου και της Ελληνικής Δημοκρατίας, Βερολίνο 2005.

Schulgesetz für Berlin (Senatsverwaltung für Bildung, Jugend und Sport), Berlin 2004.

Σούκοππ, Ι.: Παιδαγωγικές και διδακτικές αρχές του Κρατικού Ευρωπαϊκού Σχολείου Βερολίνου (τάξεις Α' - Δ'), Βερολίνο 1996.

Επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας Επιστήμης και Έρευνας του κρατιδίου του Βερολίνου (πρώην Υπουργείο Παιδείας, Νεολαίας και Αθλητισμού).
www.berlin.de/sen/bwf/

Σύντομη ιστορία της Κοντομιχάλειου και Τράμπειου Σχολής Χαρτούμ

Κώστας Κωνσταντόπουλος

Δ/ντής Κοντομιχάλειος Σχολής - Σουδάν

1. Συνοπτική ιστορία Ελληνικής Κοινότητας Χαρτούμ

Δεν είναι εύκολο να οριοθετηθεί πότε ακριβώς βρέθηκαν για πρώτη φορά Έλληνες στο Σουδάν.

Πάντως κατά την εποχή του κινήματος Μάγδη, ιστορικού σταθμού για την ιστορία του Σουδάν, είναι γνωστό ότι υπήρχαν έλληνες στο Σουδάν, όπως Λεοντίδης, Καλαματιανός, Περδικάκης, Ξενουδάκης, Κοκορέμπας, Παπαδάμ, Βαρελάς, Τράμπας, Εμμανουήλ, Σταματιάδης και άλλοι.

Όταν έγινε κατάληψη του Σουδάν από τα Αγγλοαιγυπτιακά στρατεύματα, υπό την ηγεσία του Λόρδου Κίτσενερ, υπήρχαν πολλοί Έλληνες όπως οι αδελφοί Λοϊζου από την Κύπρο, Πανάς, Λίνδος, Καρβουνόπουλος, Μαυρής, Πολυζώης, Αλειφερόπουλος, Γεωργαντέλης, Κουτσοουρίδης, Τζόλλας, Τσιγαδάς, Γρίβας, Καββαδίας, Αποστολόπουλος, Γεωργιάδης, Κυριαζής, Ταμβάκος, Γαληνός, Μεταξάς, Μυληθρόπουλος, Καπάτος, Αδελφοί Στασινόπουλοι, Λορεντζάτος, Τραυλός, Κορτέσης και πολλοί άλλοι οι οποίοι ήταν έμποροι κυρίως, αλλά και ιατροί, μηχανικοί, τεχνίτες κ.λ.π.

Ο Λόρδος Κρόμερ είπε χαρακτηριστικά:

Οι Έλληνες υπήρξαν οι σκαπανείς του πολιτισμού στο Σουδάν.

Η 31η Μαρτίου - 13 Απριλίου 1902 είναι η μνημειώδης ημέρα, καθ' ήν απεφασίσθη η σύμπτυξις ελληνικής Κοινότητας και υπεγράφη υπό 134 Ελλήνων μεταναστών Χαρτούμ αίτησις, έχουσα ούτω:

**Αίτησις της Ελληνικής Παροικίας
Χαρτούμ - Όμδουρμαν
Προς καταρτισμόν Ελληνικής Κοινότητος.**

«Οι κάτωθι υποφαινόμενοι Έλληνες πάροικοι Χαρτούμ - Όμδουρμαν και εν γένει της Μουδηρίας Χαρτούμ, λαμβάνοντες υπ' όψιν ότι τα συμφέροντά μας, μας συνδέουν αναποσπάστως προς τον τόπον, εν ώ ζώμεν, και βλέποντες, ότι εις πάσαν πόλιν και χώραν της Αιγύπτου και αν είκοσι μόνον Έλληνες υπάχωσι είναι συσσηματωμένοι εις κοινότητα υπό επιτροπήν, ήτις φροντίζει δια την ανέγερσιν και συντήρησιν των ευαγών αυτών καθιδρυμάτων, οίον Εκκλησιών, Σχολών και των τοιούτων, ενώ ημείς και πολυαριθμότεροι όντες και παντός ευαγούς καθιδρύματος στερούμενοι, δεν εφροντίσαμεν εισέτι να καταρτίσωμεν κοινότητα, δηλούμεν και δια της υπογραφής μας προσεπικυρούμεν, ότι μόνος μας πόθος είναι ο καταρτισμός Κοινότητος υπό Επιτροπήν, ήτις να μεριμνήσει δια την ανέγερσιν και συντήρησιν των ενταύθα ευαγών καθιδρυμάτων και να προνοή περί παντός καλού της Κοινότητος, αναδεχόμενοι ευχαρίστως ετησίαν προς την Κοινότητα συνδρομήν ουχί κατωτέρα των εξήκοντα γροσίων διατιμήσεως δι' έκαστον της Κοινότητος μέλος».

ΧΑΡΤΟΥΜ - ΟΜΔΟΥΡΜΑΝ, 31-13/4/1902.

Στις 4-17 Απριλίου 1902 έγινε η πρώτη Γενική Συνέλευση από τους Γρίβα, Καπάτο και Λοϊζο.

Από το 1915 μέχρι το 1934 εκλέγετο συνεχώς πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητος Χαρτούμ ο κ. Γεράσιμος Κοντομίχαλος. Έκτοτε τον διαδέχονται οι κ. Γεώργιος Λημνιός, Ηλίας Κοντομίχαλος, Παπαδέλλης, Θεόδωρος Αποστόλου μέχρι το έτος 1945.

Ο Ιερός Ναός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, αποπερατώθη τον Δεκέμβριο του 1908 και εγκαινιάσθη 5-18 Φεβρουαρίου το έτος 1910, όταν έγινε η πρώτη θεία λειτουργία στο Ναό από τον Πατριάρχη Αλεξανδρείας Φώτιο.

Τα εκπαιδευτήρια της Ελληνικής Κοινότητος Χαρτούμ, είναι η Τράμπειος και η Κοντομιχάλειος Σχολή.

Ο θεμέλιος λίθος της Τραμπείου Σχολής, κατετέθη την 5-18 Ιουνίου 1923 όταν βασιλεύς των Ελλήνων ήταν ο Γεώργιος Β', Μητροπολίτης Νουβίας και πρόεδρος της εφορείας ήταν ο Νικόλαος και πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητος του Χαρτούμ, ήταν ο κ.Γεράσιμος Α. Κοντομίχαλος.

Η λειτουργία της Σχολής άρχισε το έτος 1924.

Από τότε μέχρι και σήμερα η Τράμπειος Σχολή περιλαμβάνει Νηπιαγωγείο και εξατάξιο Δημοτικό Σχολείο.

Η Κοντομιχάλειος Σχολή περιλαμβάνει Γυμνάσιο και Λύκειο.

Σήμερα στο νηπιαγωγείο έχουμε 9 μαθητές, στο Δημοτικό 18, στο Γυμνάσιο 5 και στο Λύκειο φοιτούν 11 μαθητές.

Οι περισσότεροι μαθητές είναι Χριστιανοί, αλλά υπάρχουν και μερικοί Μωαμεθανοί. Είναι παιδιά κυρίως ελληνικών οικογενειών, αλλά και σουδανικών.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα είναι αυτό που εφαρμόζεται ακριβώς και στα ελληνικά σχολεία και επιπλέον διδάσκονται και Αραβικά.

Το διδακτικό προσωπικό είναι: 1 νηπιαγωγός, 3 Δάσκαλοι και 12 Καθηγητές.

Είναι γνωστό ότι από τους πρώτους που υπηρέτησαν στα εκπαιδευτήρια, ήταν σαν νηπιαγωγός η Δ/νιδα Ελένη Θεοδοσιάδου, σαν δημοδιδάσκαλοι οι Τσιαντής Παναγιώτης, Νεοφύ-

του Παναγιώτης, Αλεξιάδης Αλέξιος, Διακίδου σεβαστή, Γαβριηλίδου Κρυστάλλα, Καλιδάκη Μαρία και καθηγητές ο φιλόλογος κ. Μιχαήλ Τζιόβας, ο φυσικός κ. Κατσαράς Μαυρίκιος, ο φιλόλογος κ. Χαιρέτας Σταύρος, η φιλόλογος κ. Πηνελόπη Αθηναίου, ο γυμναστής Χρ. Κρικόπουλος, Αραβικών ο κ. Γ. Ζρεϊκάτ και Αγγλικών ο κ. Κων/νος Σιάντωνας.

Από το έτος 1904 άρχισαν να λειτουργούν η Ελληνική Λέσχη και η Ελληνική Ένωση Απόλλων.

Από το 1908 ιδρύεται ο Σκοπευτικός Σύλλογος και ο Ελληνικός Γυμναστικός Σύλλογος.

Πρώτα ονόματα διοικούντων τους συλλόγους είναι:

Ευάγγελος Ζερβός, Νικόλαος Νεόφυτος, Γεώργιος Οικονόμου, Παπαπαναγιώτου, Ιωάννης Ζαγοριανός, Εμμ. Σιταράς, Γεώργιος Ψάλτης.

Καλλιτεχνικοί Σύλλογοι:

Ιδρύονται από το 1925 ο Προοδευτικός Όμιλος Χαρτούμ και η κοινοτική σκηνή *Αισχύλος*.

Ιδρυτικά μέλη: Ιωάννης Ποθητός, Κων/νος Αυγουστόπουλος, Παναγιώτης Σταματόπουλος, Παναγιώτης Τσιαντής, Μιχαήλ Τζιόβας, Δημήτριος Κασσάρ, Νικόλαος Βάλβης.

Χορωδία οργάνωσε ο κ. Ευάγγελος Μαγκλιβέρας από το έτος 1932 και συνεχίζει το έργο του ο κ. Κοσμάς Μπουχάγιερ.

Από το 1937 συγκροτήθηκε η Φιλόπρωχος Αδελφότης Ελληνίδων Κυριών Χαρτούμ-Σουδάν από τους: Ελένη Παπαδάμ, Σοφία Ευαγγελίδου, Πηνελόπη Πασγιανού, Σοφία Σημαντήρη, Αναστασία Λοϊζίδου, Αγγελική Μάτη, Λουκία Ζαβόλα, Βασιλική Κουκίδου, Αντιγόνη Κασσάρ.

Το έτος 1922 ιδρύεται η Ελληνική Αδελφότης των εν Σουδάν Κυπρίων από τους: Π. Λοϊζο, Ευάγγελον Ευαγγελίδην, Πέτρο Πέτρου, Παναγιώτη Ορφανίδη, Σωκράτη Καμινάρα, Γεώργιο Σφικτό, Χαράλαμπο Ποταμίτη, Παναγιώτη Προκοπίου.

ΔΩΡΗΤΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΧΑΡΤΟΥΜ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ

ΧΡ. ΑΡΤΕΜΑΚΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ & ΑΡΜΑΝΤΖΑΣ

ΑΣΗΜΑΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΓΑΒΡΙΗΛ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΤΑΡΕΛΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΚΟΥΤΣΟΥΡΙΔΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΠΑΔΕΛΗΣ

ΗΛΙΑΣ ΚΟΝΤΟΜΙΧΑΛΟΣ

ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΓΚΛΙΒΕΡΑΣ

ΑΔΕΛΦΟΙ ΛΥΚΟΥ

ΑΔΕΛΦΟΙ ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΒΑΛΒΗΣ

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ Φ. ΒΛΑΧΟΥΛΗΣ

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Α. ΖΕΡΒΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΤΣΟΥΝΗΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΠΕΤΡΟΥ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ
ΚΕΚΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΚΥΡΟΓΛΟΥ
ΑΔΕΛΦΟΙ Γ. & Α. ΛΥΚΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΠΑΜΠΟΥΛΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
ΟΙΚΟΣ ΤΣΑΚΥΡΟΓΛΟΥ
ΞΕΝΟΦΩΝ ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΠΟΘΗΤΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

**ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΧΑΡΤΟΥΜ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡΙΒΑΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΠΠΑΤΟΣ
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΚΟΝΤΟΜΙΧΑΛΟΣ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΟΝΤΟΜΙΧΑΛΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΡΑΜΠΑΣ
ΚΩΣΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΟΥΒΙΑΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Μ.ΜΕΤΑΞΑΣ
ΑΔΕΛΦΟΙ Γ. καί Ν. ΛΗΜΝΙΟΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΛΙΟΥΝΤΡΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΗΣ
ΞΕΝΟΦΩΝ ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΟΙΚΟΣ ΤΣΑΚΙΡΟΓΛΟΥ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΙΧΑΗΛ ΜΕΤΑΞΑ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΖΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΡΗΓΟΠΟΛΛΟΣ
ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

**ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΧΑΡΤΟΥΜ**

ΑΔΕΛΦΟΙ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΡΙΔΗΣ
ΑΔΕΛΦΟΙ ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΑΛΗΝΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ
ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΕΡΒΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΣ ΖΑΛΛΑΣ
ΟΥΣΣΕΥΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΔΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΟΣ ΜΠΑΜΠΟΥΛΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΣ ΣΛΑΒΟΣ
ΑΔΑΜ ΠΑΠΑΔΑΜ
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΣΑΟΥΛΗΣ

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ

ΚΥΡΙΑ ΜΕΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΕΥΡΩΠΑΙΩΝ

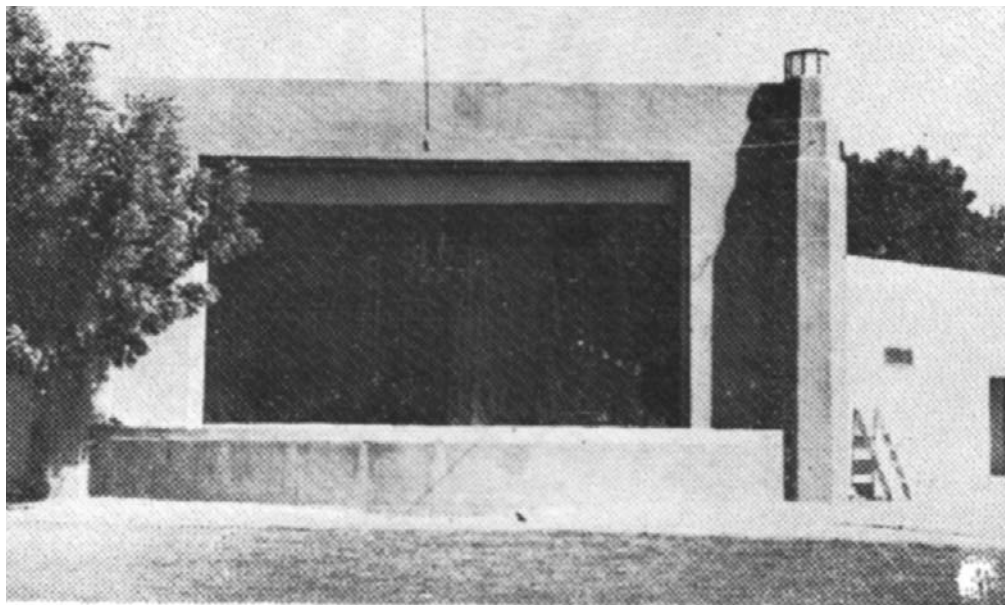
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΧΑΡΤΟΥΜ

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΡΑΣΘΕΝΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΔΕΩΦΟΡΕΙΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΕΣΧΗ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
"Ο ΔΙΣΧΥΛΟΣ"

ΝΕΟΝ ΑΚΙΝΗΤΟΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

ΑΚΙΝΗΤΟΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΑΓΟΡΑΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ
1912 - 1917

Η δυναμική παρουσία του Ελληνικού Σχολείου Σταυρούπολης ως Κέντρο της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης και του Ελληνικού Πολιτισμού στο Βόρειο Καύκασο

Ειρήνη Αλέποβα

Διευ/τρια Ελληνικού Σχολείου Σταυρούπολης «Νίκος Ματσουκατίδης» - Ρωσία

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Είμαι η Διευθύντρια του Ελληνικού Σχολείου Σταυρούπολης Νότιας Ρωσίας.

Πρώτα θα ήθελα να σας μεταφέρω τους θερμούς χαιρετισμούς των δασκάλων, μαθητών και γονέων του σχολείου μας και ιδιαίτερα των Ελλήνων της πόλης μας της Σταυρούπολης, και να ευχηθώ καλή επιτυχία σε όλους μας.

Επειδή σήμερα έγιναν και θα γίνουν και άλλες εισηγήσεις για τα εκπαιδευτικά ζητήματα θα ήθελα να σας δώσω με λίγα λόγια την πραγματική εικόνα για την εκπαιδευτική κατάσταση γενικότερα στη Νότια Ρωσία, ειδικότερα στο σχολείο μας και να σας μεταφέρω τη γνώμη μου.

Ας κάνουμε ένα βήμα στην Ιστορία των Ελλήνων της περιοχής μας.

Πρώτα οι Έλληνες μετανάστες από τον Πόντο ήρθαν στη Νότια Ρωσία γύρω στα 1763. Αλλά τα ιστορικά γεγονότα και οι αρχαιολογικές ανασκαφές δείχνουν ότι ελληνικές αποικίες υπήρχαν εδώ και στην περίοδο πριν από τη Γέννηση του Χριστού.

Με την σύναψη ειρήνης μετά το Ρωσο-τουρκικό πόλεμο του 1828 - 1829 άρχισε η μαζική μετανάστευση των Ελλήνων από διάφορα μέρη του Πόντου στη Ρωσία.

Το 1864 ήρθε η πρώτη ομάδα των Ελλήνων περιλαμβάνοντας 68 οικογένειες. Με τη διαταγή της Αυτοκράτειρας της Ρωσίας Αικατερίνης Β' ιδρύθηκαν τότε τρία ελληνικά - ποντιακά χωριά: το Σουλτάν, το Χασάουτ και το Γκρέτσεσκογιε.

Η δεύτερη περίοδος της μετανάστευσης έγινε το 1922. Το 1925 ιδρύθηκε το χωριό Σπάρτη - ένα μεγάλο ποντιακό χωριό - 93 χιλιόμετρα από την πόλη μας. Οι περισσότεροι από τους κατοίκους του μένουν στη Σταυρούπολη. Οι Έλληνες - πρόσφυγες ήρθαν εδώ από περιοχές

του Πόντου όπως: από τη Ματσούκα, το Τσατάχ Γιελγκιατσμάς, από την Αργυρούπολη, από την Τραπεζούντα και το Καρς.

Το 1918 με τη διαταγή του ΣΟΒΝΑΡΚΟΜ ιδρύθηκαν τα ελληνικά σχολεία στη Σταυρούπολη, στην Ανάπα και το Γκελεντζίκ. Τα εκπαιδευτικά αυτά ιδρύματα συνέχισαν τη λειτουργία τους και την πρώτη περίοδο της Σοβιετικής Ένωσης, μέχρι το 1938. Στην πρώτη Σοβιετική περίοδο 1921-1938 η ελληνική παιδεία γνώρισε σπουδαία άνθιση. Εκτός από τα σχολεία γενικής εκπαίδευσης που λειτουργούσαν σε κάθε ελληνική Κοινότητα, ιδρύθηκαν ελληνικά θέατρα, λέσχες πολιτισμού, βιβλιοθήκες, καθώς και ελληνικά τυπογραφεία στα οποία τυπώνονταν εκτός από εφημερίδες και περιοδικά, εκατοντάδες τίτλοι σχολικών βιβλίων.

Όλα τα μαθήματα σ'αυτά τα σχολεία διδασκόταν στην Ελληνική Γλώσσα από Έλληνες - καθηγητές και από αριστούχους, απόφοιτους αυτών των σχολείων. Ένας από αυτούς τους απόφοιτους ήταν και ο Γιάκωβος Κουρκλίδης.

Για την κατάρτιση των Ελλήνων εκπαιδευτικών ιδρύθηκαν τρεις Παιδαγωγικές Ακαδημίες, οι οποίες λειτούργησαν δύο και πλέον δεκαετίες, στη Μαριούπολη, στο Κρασνοντάρ και στο Σοχούμι.

Το 1938 όλα τα ελληνικά σχολεία έκλεισαν. Μόνο στα τέλη της δεκαετίας του '70 άρχισε η αναγέννηση της εκμάθησης της Ελληνικής Γλώσσας. Σε όλη αυτή την χρονική διάρκεια οι Έλληνες δεν είχαν την ευκαιρία να μάθουν τα ελληνικά. Παρ' όλα αυτά όμως τα κατάφεραν να διατηρήσουν τη γλώσσα τους.

Σήμερα ο αριθμός των ελληνικής καταγωγής ατόμων στη Ρωσική Ομοσπονδία ανέρχεται συνολικά σε 150.000 περίπου. Οι περισσότεροι εξ αυτών (100.000) ζουν στη Νότια Ρωσία, ενώ οι υπόλοιποι στη Μόσχα και τα περίχωρά της, καθώς και στην περιοχή δικαιοδοσίας της Αγίας Πετρούπολης. Ποσοστό 70% είναι Ελληνόφωνοι Πόντιοι, 29% Τουρκόφωνοι Έλληνες (από την περιοχή της Τσάλκας της Γεωργίας).

Η πόλη μας η Σταυρούπολη ιδρύθηκε με τη διαταγή της αυτοκράτειρας της Ρωσίας Αικατερίνης Β' το 1777 σαν κάστρο στα νότια σύνορα της Ρωσίας.

Ο αρχηγός της ίδρυσης ήταν τότε ο Σουβόροβ. Το όνομα Σταυρούπολη προέρχεται από τις ελληνικές λέξεις: σταυρός και πόλη και σύμφωνα με το μύθο, όταν έκτιζαν το κάστρο, βρήκαν έναν πέτρινο σταυρό. Οι Έλληνες στη Σταυρούπολη εγκαταστάθηκαν γύρω στο 1860.

Στο χρονικό διάστημα από το 1938 ως το 1978 η ελληνική γλώσσα ομιλούνταν μέσα σε κάθε οικογένεια και μεταδίδονταν μόνο από παππού σε γιο και από γιο σε εγγονό. Επίσης υπήρχαν και ποντιακά χωριά που οι κάτοικοί τους μιλούσαν τα ποντιακά. Ακόμη διατηρούνταν τα ήθη και τα έθιμα, οι χοροί και τα τραγούδια των Ποντίων. Η δίψα της εκμάθησης της γλώσσας ήταν μεγάλη. Τη δεκαετία του 1980 ιδρύθηκαν τα τμήματα της ελληνικής γλώσσας στα Πανεπιστήμια της Μόσχας, της Πετρούπολης, της Τιφλίδας και του Κρασνοντάρ.

Οι Έλληνες ίδρυσαν κοινότητες στη Ρωσία, στις οποίες άρχισαν να λειτουργούν τμήματα ελληνικής γλώσσας, τα όποια με τον καιρό μετασχηματίστηκαν σε απογευματικά και κυριακάτικα σχολεία.

Τώρα σύμφωνα με τα στοιχεία που διαθέτουμε στην Ρωσία η ελληνική γλώσσα διδάσκεται ως υποχρεωτικό μάθημα σε 116 τάξεις και τμήματα, σε 43 σχολεία γενικής εκπαίδευσης στα οποία φοιτούν 3200 μαθητές και ως προαιρετικό μάθημα σε 106 Σαββατιανά ή Κυριακάτικα τμήματα που λειτουργούν με ευθύνη των Κοινοτήτων.

Η ιστορική πορεία της ίδρυσης του σχολείου μας ήταν δύσκολη, λόγω του σοβιετικού καθεστώτος, το οποίο υπήρχε στη διάρκεια του περασμένου αιώνα, αλλά ήταν αναγκαία για τους Έλληνες ομογενείς. Ο ποντιακός Ελληνισμός του Βορείου Καυκάσου πάντοτε αναζητούσε την ελληνική μόρφωση.

Το 1980 στην Σταυρούπολη ιδρύθηκε τμήμα ελληνικής γλώσσας, το οποίο λειτούργησε μόνο 2 μήνες. Μετά, το 1991 ιδρύθηκε ο ελληνικός σύλλογος «Αναγέννηση» στον οποίο άρχισε να λειτουργεί τμήμα ελληνικής γλώσσας (44 μαθητές). Από την 1η Ιανουαρίου του 1994 τα τμήματα της Ελληνικής Γλώσσας λειτουργούν σαν Κρατικό Ελληνικό Σχολείο Σταυρούπολης. Ο πρώτος Διευθυντής και ο ιδρυτής του Σχολείου ήταν ο Νίκος Ματσουκατίδης.

Σήμερα το Ελληνικό Σχολείο Σταυρούπολης είναι μοναδικό Κρατικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα στην Ρωσία, το οποίο υπάγεται στο Υπουργείο Παιδείας της Ρωσικής Ομοσπονδίας.

Κύριος στόχος μας είναι η διατήρηση, διεύρυνση και ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και του Ελληνικού Πολιτισμού σε όσο το δυνατόν περισσότερους αποδέκτες ελληνικής και μη καταγωγής και η προώθηση και η αξιοποίησή της σε όσο το δυνατόν περισσότερους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής στην περιοχή της Νότιας Ρωσίας.

Σκοπός και στόχος της λειτουργίας του σχολείου είναι η αναγέννηση της ελληνικής γλώσσας και του Ελληνικού Πολιτισμού στην Σταυρούπολη και στην περιοχή μας.

Το σχολείο ιδρύθηκε με βάση το νομικό πλαίσιο του Νόμου «Για την Παιδεία της Ρωσικής Ομοσπονδίας». Ο φορέας του είναι το Υπουργείο Παιδείας της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Σύμφωνα με το Καταστατικό του Σχολείου οι βαθμίδες εκπαίδευσης που καλύπτει είναι το Δημοτικό και το Γυμνάσιο.

Το κτίριο του σχολείου είναι δημόσιο και οι αίθουσες παραχωρούνται και μισθώνονται από το Ρωσικό Κράτος. Η θέρμανση και το φως πληρώνονται από το Υπουργείο Παιδείας. Δυστυχώς τα άλλα λειτουργικά έξοδα όπως το νερό, τηλέφωνο, φαξ, καθαριότητα, έξοδα για τον υπολογιστή κ.λπ. πληρώνονται από τους δασκάλους.

Στο σχολείο μας υπάρχουν 8 αίθουσες διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας, μια βιβλιοθήκη, γραφεία διδασκόντων και Διευθυντή, αίθουσα εκδηλώσεων, σύνολο 570 τετραγωνικά μέτρα. Το κτίριο στο οποίο βρίσκεται το σχολείο είναι παλιό (χτίστηκε 200 χρόνια πριν) και χρειάζεται γενική επισκευή.

Σύμφωνα με το Καταστατικό τα μαθήματα στο σχολείο είναι δωρεάν κι η ηλικία των μαθητών από 6 μέχρι 25 ετών.

Οι μαθητές και οι φοιτητές προέρχονται από διαφορετικές εθνότητες. Οι περισσότεροι είναι ελληνικής καταγωγής (68%), ενώ παρακολουθούν τα μαθήματα και Ρώσοι (25%), Ουκρανοί, Γεωργιανοί, Αρμένιοι, Λευκορώσοι, Τσετσένοι, Λεζγίνοι κλπ.

Στο σχολείο μας λειτουργούν κάθε διδακτικό έτος τμήματα μαθητών, φοιτητών και ενηλίκων-γονέων.

Κάθε χρόνο φοιτούν περίπου 300 μαθητές και φοιτητές. Το χρονικό διάστημα εκμάθησης είναι 8 χρόνια για τα παιδιά ηλικίας από 6 μέχρι 14 χρονών, και 4 χρόνια για τα παιδιά πάνω από 14 χρονών.

Οι μαθητές είναι κατανεμημένοι σε 8 τάξεις, 21 τμήματα, σε κάθε τάξη φοιτούν από 8 μέχρι 15 άτομα, σύμφωνα με το Καταστατικό και το Νόμο της Ρωσικής Ομοσπονδίας.

Οι μαθητές μετά από την αποφοίτησή τους από την όγδοη τάξη του σχολείου μας παίρνουν απολυτήριο τίτλο. Πολλοί από αυτούς παρακολουθούν μαθήματα προετοιμασίας για τις εξετάσεις πιστοποίησης ελληνομάθειας που διοργανώνει το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ενώ κάποιοι φοιτητές παίρνουν μέρος σε εκπαιδευτικά προγράμματα του Κέντρου Διδασκαλίας της Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Πάτρας. Άλλοι από αυτούς συνεχίζουν τις σπουδές τους στην Ελλάδα, όπου βρίσκουν τελικά εργασία.

Το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου μας αποτελείται από 15 δασκάλους - ομογενείς, έναν αποσπασμένο δάσκαλο από την Ελλάδα, μία Γραμματέα, Λογίστρια, Βιβλιοθηκάριο, Υποδιευθύντρια και Διευθύντρια.

Οχτώ (8) από τους δασκάλους διδάσκουν την Ελληνική Γλώσσα, Ιστορία και Πολιτισμό, μία δασκάλα μουσικής, δύο χοροδιδάσκαλοι, μία δασκάλα ζωγραφικής, μία δασκάλα θεάτρου, ένας λυράρης. Όλοι οι δάσκαλοι είναι ανώτατης μόρφωσης.

A/A	Επώνυμο, όνομα	Βαθμίδα	Φύλο	Ηλικία	Πτυχίο εκπαίδευσης	Ειδικότητα	Εθνικότητα
1	Αλέποβα Ειρήνη	A' & B'	Θ	50 χρ.	Μηχανικός κατασκευαστής	Ελληνική Γλώσσα, Ιστορία Πολιτισμός	Ελληνίδα
2.	Αλέποβα Όλγα	A'	Θ	23 χρ.	Αγγλική Γλώσσα, Πληροφορική	Ελληνική Γλώσσα	Ελληνίδα
3.	Αλιχάνοβα Σουσάνα	A' & B'	Θ	44 χρ.	Οικονόμος	Ελληνική Γλώσσα, Ιστορία Πολιτισμός	Ελληνίδα
4	Ηλιάδης Σβετλάνα	A'	Θ	45 χρ	Ηθοποιός	Θέατρο	Ρωσίδα
5	Κιλινκάροβ Αλέξανδρος	A'	Αρ	28 χρ.	Ιατρός	Ελληνική Γλώσσα	Έλληνας
6	Κιρσάνοβα Λαρίσα	A'	Θ	44 χρ.	Ελληνική, Αγγλική γλώσσα	Ελληνική Γλώσσα	Ελληνίδα
7	Κιρσάνοβα Εσμεράλντα	A' & B'	Θ	50 χρ	Μαθηματικός	Ελληνική Γλώσσα, Ιστορία, Πολιτισμός	Ελληνίδα
8	Κομαρόβα Ειρήνη	A'	Θ	42 χρ	Ζωγράφος	Ζωγραφική	Ρωσίδα
9	Λουκίδης Ηλίας	B'	Αρ	19	Φοιτητής	Χοροδιδασκ.	Έλληνας
10	Ματσουκάτοβα Άννα	A' & B'	Θ	73 χρ	Φυσικός	Ελληνική Γλώσσα, Ιστορία	Ελληνίδα
11	Μελέτοβα Βέρα	A'	Θ	20	Φοιτήτρια	Χοροδιδασκ.	Ελληνίδα
12	Πάβλοβ Θεόδωρος	A' & B'	Αρ	30 χρ	Ιατρός	Ελληνική Γλώσσα	Έλληνας
13	Τζιροβα Χριστίνα	A'	Θ	25 χρ	Αγγλική Γλώσσα	Ελληνική Γλώσσα	Ελληνίδα
14	Τοραμάν Λυδία	A'	Θ	56	Μουσική	Μουσική	Ελληνίδα
15	Σαμανίδης Γιάννης		Αρ	61	Οικοδόμος	Λυράρης	Έλληνας

Το 74% από τους δασκάλους του σχολείου μας είναι γυναίκες, 88% είναι ελληνικής καταγωγής, μόνο μία δασκάλα έχει τελειώσει την Αγγλο-Ελληνική Σχολή του Κρατικού Πανεπιστημίου της Τιφλίδας, οι υπόλοιποι δάσκαλοι είναι αυτοδίδακτοι. Θέλω να τονίσω ότι 4 από τους δασκάλους έχουν τελειώσει το σχολείο μας, και παράλληλα με τις σπουδές τους στα Πανεπιστήμια βελτίωναν τα Ελληνικά τους και άρχισαν τη διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας σε παιδιά μικρής ηλικίας.

Δυστυχώς οι απόφοιτοι της Αγγλο-Ελληνικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Κουμπάν στο Κρασνοντάρ δεν έρχονται στα σχολεία για να διδάξουν τα Ελληνικά λόγω χαμηλού μισθού.

Κάθε Τετάρτη οι εκπαιδευτικοί του σχολείου μας επιμορφώνονται στο σεμινάριο που πραγματοποιεί ο αποσπασμένος από την Ελλάδα εκπαιδευτικός.

Το Ωρολόγιο Πρόγραμμα του σχολείου μας είναι το εξής:

Κάθε τμήμα κάνει 4 ώρες διδασκαλίας της Ελληνικής Γλώσσας την εβδομάδα, 2 ώρες Ιστορίας και Ελληνικού Πολιτισμού, σύνολο 126 ώρες την εβδομάδα την Τρίτη, Τετάρτη, Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή.

Εκτός από την ελληνική γλώσσα, την Ιστορία και τον Πολιτισμό της Ελλάδας διδάσκουν τους ποντιακούς και ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς, ελληνικά και ποντιακά τραγούδια, ζωγραφική, μουσική και θέατρο, σύνολο 80 ώρες την εβδομάδα. Το πρώτο και το δεύτερο έτος ο Ελληνικός Πολιτισμός, η Ιστορία διδάσκονται και στην Ρωσική και στην Ελληνική Γλώσσα.

Αυτό το Ωρολόγιο Πρόγραμμα επικυρώνεται από το Υπουργείο Παιδείας της Ρωσικής Ομοσπονδίας και υποβάλλεται κάθε χρόνο στην Αρχή του Σχολικού Έτους τόσο στο ΥΠΕΠΘ όσο και στη Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού.

Στην βάση του σχολείου μας διοργανώνουμε σεμινάρια για τους δασκάλους της Νότιας Ρωσίας, διαγωνισμούς μεταξύ των μαθητών στην ελληνική γλώσσα από τα σχολεία της Νότιας Ρωσίας. Πέρσι πήραν μέρος σ' αυτό το διαγωνισμό και τα σχολεία της Ουκρανίας.

Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιούμε στα μαθητικά τμήματα είναι του προγράμματος «Παιδεία Ομογενών» του Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ., Πανεπιστημίου Κρήτης όπου υπεύθυνος καθηγητής είναι ο κ. Δαμανάκης. Το σχολείο μας πραγματοποίησε τις απαραίτητες διαδικασίες για να λάβουμε από τις ρωσικές αρχές την έγκριση για την χρήση των διδακτικών εγχειριδίων του προγράμματος «Παιδεία Ομογενών». Για το σκοπό αυτό παρουσιάσαμε στο Επιστημονικό - Μεθοδολογικό Κέντρο του Υπουργείου Παιδείας της περιοχής Σταυρουπόλεως τις βασικές μεθοδολογικές αρχές που διέπουν τη σύνταξη των διδακτικών εγχειριδίων, καθώς και τα αποτελέσματα από τη δοκιμαστική εφαρμογή των στο σχολείο μας. Το Σεπτέμβριο του 2001 η αρμόδια επιτροπή κρίσης του προγράμματος εξέδωσε απόφαση με Αρ. 13/28-08-01 για την ελεύθερη χρήση των διδακτικών εγχειριδίων στα κρατικά και δημόσια σχολεία της Νότιας Ρωσίας ως συμπληρωματικό υλικό.

Παραθέτουμε κατάλογο με τους τίτλους των διδακτικών εγχειριδίων που έλαβαν την έγκριση:

1. «Παίζω και μαθαίνω», (εγχειρίδιο και καρτέλες)
2. «Βλέπω και Διαβάζω», (εγχειρίδιο και τετράδιο μαθητή)
3. «Μαθαίνω να Διαβάζω», (εγχειρίδιο και τετράδιο μαθητή)
4. «Μιλώ και γράφω ελληνικά στις γειτονιές του κόσμου», (εγχειρίδιο και τετράδιο μαθητή)
5. «Εμείς και οι άλλοι», (εγχειρίδιο και οδηγός του εκπαιδευτικού)
6. «Γράμματα πάνε και έρχονται. Ελληνικά στον Κόσμο», (εγχειρίδιο και τετράδιο μαθητή)

7. «Μια φορά κι έναν καιρό», (εγχειρίδιο)
8. «Ελληνικά με την παρέα μου», (εγχειρίδιο)
9. «Μαθαίνω να διαβάζω και να γράφω», (εγχειρίδιο)
10. «Ο κόσμος της Ελληνικής», (εγχειρίδιο και τετράδιο μαθητή)

Στα τμήματα φοιτητών και ενηλίκων - γονέων χρησιμοποιούμε σε συνεργασία με τον Έλληνα - εκπαιδευτικό τα βιβλία:

1. «Ελληνική Γλώσσα», Γ. Μπαμπινιώτη
2. «Ελληνική Γραμματική», Κλαίρη - Μπαμπινιώτη
3. «Επικοινωνήστε ελληνικά», Κ. & Φ. Αρβανιτάκη (Α', Β', Γ' επιπέδων)
4. «Η Ελληνική Γλώσσα ως ξένη γλώσσα», Χρ. Σιόντη
5. «Ελληνικά τώρα 1+1», Μ. Παπαχειμώνα
6. Τελευταία δεχθήκαμε μεγάλη προσφορά εγχειριδίων και λεξικών από το Ίδρυμα «Αλέξανδρος Ωνάσης» με δική μας πρωτοβουλία.

Το 1995 οργανώθηκε ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων, ο οποίος συχνά συνέρχεται και επιλύει τυχόν προβλήματα που παρουσιάζονται στη λειτουργία του σχολείου και στη φοίτηση των μαθητών. Με την βοήθεια του Συλλόγου διοργανώνουμε πολλές πολιτιστικές, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις στο σχολείο, στην πόλη και στην περιοχή. Η πρόταση του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων ήταν η οργάνωση τάξεων για τους γονείς και μετά από την οργάνωση στην πράξη είδαμε την πρόοδο των μαθητών μας.

Προβλήματα υπάρχουν παντού, όπου δεν υπάρχουν καθόλου προβλήματα κάτι δεν πάει καλά.

Οι ανάγκες μας είναι πολλές και η κακή οικονομική κατάσταση των δασκάλων στην σημερινή Ρωσία δεν αφήνει πολλά περιθώρια για μεγαλύτερη υποστήριξη από το Ρωσικό Κράτος.

Αλλά οι δασκάλες φροντίζουμε να βελτιώνουμε την ελληνομάθειά μας για να έχουμε μεγαλύτερη επιτυχία στο έργο μας.

Όμως παρά την ισχυρή θέληση που έχουμε και παρά τις πολλές προσπάθειες που καταβάλλουμε δεν θα έχουμε σπουδαία αποτελέσματα εάν δεν θα μπορούσαμε να καταστρώσουμε με τη βοήθεια της Ελλάδας ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για τη συστηματική διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στα σχολεία και στις κοινότητες της Ρωσίας.

Το εκπαιδευτικό έργο των δασκάλων δεν αξιολογείται.

Για αυτό το λόγο θα πρέπει να στηριχθούμε πιο πολύ στις δικές μας δυνάμεις και στη βοήθεια της Μητρόπολης. Οι κυριότερες προτάσεις μου, τις οποίες σας παρακαλώ να ακούσετε, είναι:

1. Να εκπαιδευτούν ομογενείς δάσκαλοι για να αναλάβουν το ρόλο επιμορφωτή στους τοπικούς δασκάλους.
2. Να χορηγούνται βάση προγράμματος τα βιβλία και άλλα διδακτικά μέσα, από την αρχή του σχολικού έτους.
3. Να πυκνώσουν οι επαφές των παιδιών μας με την Ελλάδα, με τις αδελφοποιήσεις σχολείων και φιλοξενία παιδιών σε περισσότερους Δήμους και κοινότητες της Ελλάδας.
4. Να βρεθεί τρόπος για να χορηγείται σταθερό βοήθημα στους δασκάλους και να καλύπτονται τα έξοδα λειτουργίας των τάξεων της ελληνικής γλώσσας σύμφωνα με τον Νόμο 2413/96 Άρθρο 4 και Άρθρο 30.

5. Να ιδρυθούν ορισμένα δίγλωσσα διαπολιτισμικά σχολεία που στην αρχή θα λειτουργήσουν πιλοτικά. Τα σχολεία αυτά αναμένεται να αναδειχθούν σε εκπαιδευτικά μορφωτικά κέντρα για την ισότιμη ανάπτυξη των δύο γλωσσών και των δύο πολιτισμών, της Ελλάδας και της Ρωσίας.
6. Δορυφορική εγκατάσταση κρατικού ελληνικού τηλεοπτικού σταθμού στο σχολείο για να ακούνε οι μαθητές ζωντανή την ελληνική γλώσσα διότι είναι όχι τρίτη και τέταρτη γενιά αλλά έβδομη κι όγδοη μετά τους πρώτους προγόνους μας.

Ο Νόμος 2413/96 για την Ελληνική Παιδεία στο εξωτερικό ορίζει με σαφήνεια τους στόχους, τα θεσμικά όργανα και τα μέσα για την άσκηση μιας ουσιαστικής, πολιτικής στον τομέα αυτό.

Η ίδρυση και λειτουργία του Ινστιτούτου Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης αποτελεί ασφαλώς ένα σημαντικό γεγονός που αναμένεται να συμβάλλει στον καλύτερο προγραμματισμό των δράσεων που απαιτούνται.

Θα χρειαστεί όμως να ενεργοποιηθούν και άλλες διατάξεις του ίδιου Νόμου με τις οποίες προβλέπεται η λειτουργία συμβουλίων γονέων στην ομογένεια, η ανάθεση της διδασκαλίας της Ελληνικής σε ομογενείς και αλλοδαπούς εκπαιδευτικούς.

Αυτά τα αιτήματα, πιστεύω ειλικρινά, δεν είναι δύσκολο να ικανοποιηθούν. Η Ελλάδα τα χρόνια που πέρασαν έχει διαθέσει στις χώρες της Κοινοπολιτείας σημαντικούς πόρους, που αν είχαν αξιοποιηθεί σωστά θα είχαν λυθεί τα σημερινά προβλήματα και θα είχαν γίνει μεγάλα βήματα προόδου.

Πιστεύουμε και ελπίζουμε πως με την ίδρυση από το επόμενο σχολικό έτος Γραφείου Συντονιστή Εκπαίδευσης στη Μόσχα πολλά από αυτά τα προβλήματα που μέχρι τώρα υπήρχαν θα βρουν τη λύση τους.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Κλείνοντας τη σύντομη αυτή ανακοίνωση, θέλω να σας πω, πως έχουμε μεγάλες δυνάμεις, διαθέτουμε την πείρα, έχουμε καλούς πατριώτες, που αγαπάνε την πατρίδα τους την Ελλάδα, την ελληνική γλώσσα, τον Ελληνικό Πολιτισμό, έχουμε σπουδαίους επιστήμονες με πλατιά μόρφωση και ανοιχτό μυαλό.

Για αυτό είμαστε αισιόδοξοι ότι θα επιτύχουμε όλα αυτά που μας λείπουν. Οργάνωση, σύστημα και πρόγραμμα.

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.